BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III
STATUTI
169
NAPOLI

Dicite in genti
bus quia dñs
regnauit à
ligno.
Ps. xcv.
STATVTA
ORDINIS DOMVS HOSPI
TALIS HIERVSALEM.

140738

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III NAPOLI

F. Didacus Rodriguez ad Lectorem.

En Solymi quæcunq; patres ſtatuere vetuſto
Tepore, in hoc vnum CLAVDIVS arctat opus.
Innouat, antiquat, reſecat, dilatat, & ornat.
Lector inoffenſo perlege cuncta pede.

Arma viro quondam placuere, atq; horrida bella:
Nunc reuocat leges priſcaq; iura ſenex.
Sed pietas cordi eſt, cordi cęleſtia regna:
En geminas animi miſtica ſigna cruces.

APOSTOLICA NOVAE STATVTORVM
æditionis confirmatio.

PAVLVS Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Salubri regularium perſonarum quarũlibet dire-ctioni ſolicitis ſtudiis intendẽtes iis quæ ad id tendere dignoſcuntur noſtræ ap-probationis robur libenter adiicimus, aliasq́ deſuper diſponimus, prout in do-mino conſpicimus ſalubriter expedire. Sanè pro parte dilectorum filiorũ Clau-dii dela Sengle Magiſtri & Capituli ge-neralis Hoſpitalis Sancti Ioannis Hiero-ſolymitani nobis nuper exhibita petitio continebat; quòd licet aliás fęlicis recordationis Innocentius papa VIII. prædeceſſor noſter ſtabilimenta, concordias, ſtatuta, cõſuetudines, vſus, & naturas dicti Hoſpitalis in vnum volumen redacta & per nonnullos tunc Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales examinata per ſuas literas ap-probauerit & confirmauerit, ac dictarum literarum ſuarum patrocinio communierit ſupplens omnes & ſingulos defectus (ſi qui interuenerant in eiſdem) eaq́ voluerit & mandauerit in poſterum inuiolabiliter obſer-uari, decernens tunc & pro tempore exiſtentes Magiſtrũ & fratres dicti Hoſpitalis ſeu eius Religionis ad eorum duntaxat ex inſtitutis regula-ribus, ſtabilimentis, ſtatutis, conſuetudinibus, vſibus & naturis, quæ hactenus viguerant in ipſo hoſpitali, obſeruationem teneri & obligari, quæ in ea noua eorum moderatione & ordinatione continebantur: & nõ aliorum, quæ vt pote inutilia & ſuperflua, aut aliás inobſeruabilia tenta fuerant: & ſi in eorum in fratres receptione ad illorũ obſeruationis pro-miſſionem iuramento & voto ſe aſtrinxiſſent (prout in eiſdem literis, in quibus tenor de nouo ordinatorum ſtatutorum & ſtabilimentorũ, con-cordiarum, vſuum & conſuetudinum, de verbo ad verbum inſertus fuit, plenius continetur) Nihilominus ipſi Claudius Magiſter & Capitulum conſiderantes quòd in eiſdem ſtatutis, ſtabilimentis, & conſuetudinibus plura erant, quæ cum tunc temporis moribus non ſatis conueniebant, aut cõfuſè & obſcurè poſita reperiebantur, & propterea litibus viam da-bant, alia verò inter ſe diſſidebant & contrarium ſenſum præ ſe ferre vi-debantur, ac complura ad rem nihil omnino faciebant: opera nonnullo-rum ipſius Hoſpitalis fratrum illius negociorum peritiſſimorum ad id ſpecialiter deputatorum effecerunt, vt ſublatis quantum fieri potuit diſ-ficultatibus, & omni ambiguo intellectu, dilucidatis obſcuris, & iis quæ diſſidere videbantur in vnum ſenſum adductis, & quibuſdam nõ neceſ-ſariis reſecatis, ac additis permultis aliis ſtabilimentis ad diuini cultus augmentum & ipſius Hoſpitalis vtilitatem ac ſalubrem illius perſonarũ directionem tendentibus: quæ poſt modum per quondam Ioannem de Homedes tunc in humanis agentem & ipſius Hoſpitalis Magiſtrum & dictum Claudium ac alios ipſius Hoſpitalis Magiſtros ſucceſſiuè ædita

fuerant,

fuerant, & ab omnibus deſiderabantur & efflagitabantur: ſtatuta, ſtabilimenta, & conſuetudines huiuſmodi in vnum nouum volumen ſub nomine ipſius Claudii magiſtri redigerentur & compilarentur. Quare pro parte Claudii Magiſtri & Capituli prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt ſtatutis, ſtabilimentis, & conſuetudinibus in vnum nouum volumen, vt præfertur, redactis & compilatis pro eorum ſubſiſtentia firmiori robur noſtræ approbationis adiicere, aliasq; in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur ad præclara religionis huiuſmodi merita debitum reſpectum habentes, & conſyderantes illius fratres fidei catholicæ indefeſſos propugnatores, cultores, & defenſores exiſtere, huiuſmodi ſupplicatiõibus inclinati ſtabilimẽta, ſtatuta & cõſuetudines in vnũ nouum volumen ſub nomine ipſius Claudii Magiſtri (vt præfertur) redacta & compilata, quæ per dilectos filios noſtros Ioannem Angelum S. Stephani in Cęlio monte de Medicis, & Fabium S. Siluestri titulorum Mignanellum nuncupatos presbyteros Cardinales inſpici & examinari fecimus, ac de quorum continẽtia ab eiſdem Io. Angelo & Fabio Cardinalibus fidelem habuimus relationem, apoſtolica auctoritate tenore præſentiũ approbamus, & confirmamus, ac illis plenum perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus: ſupplentes omnes & ſingulos tam iuris q̃ facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem: eaq; omnia perpetuis futuris tẽporibus valida & efficacia fore, ſuosq; plenarios effectus ſortiri, & ea ſolũ, & non alia antiqua, ab omnibus inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſq; contrariis quibuſcũq;. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, adiectionis, ſuppletionis & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingẽteſimo quinquageſimo ſexto. Quarto Idus Iunii. Pontificatus noſtri anno Secundo.

Barengus &c.

NOMINA MAGISTRORVM HOSPITALIS

1 GERARDVS, tum Hoſpitalis præfectus, cum à chriſtianis Duce Godofredo Hieruſalem capta eſt, anno Dñi M. LXXXXIX.

2 Raymondus de Podio.

3 Augerius de Balben.

4 Arnaldus de Comps.

5 Gilbertus Aſſaly.

6 Caſtus.

7 Iobertus.

8 Rogerius de Molins.

9 Garnerius de Napoli Suriæ.

10 Ermengardus daps.

11 Gotfredus de Duyſſon.

12 Alphonſus de Portugallia.

13 Gotfredus le Rat.

14 Guarinus de Monte acuto.

15 Gerinus.

16 Bertrandus de Comps.

17 Petrus de Villebride.

18 Gulielmus de Caſtelno.

19 Hugo Reuel.

20 Nicolaus Lorgue.

21 Ioannes de Villers.

22 Odo de Pinibus.

23 Gulielmus de Villaret.

24 Fulco de Villaret.

25 Mauricius de Pagnac viuēte Fulcone de Villareto à Conuentu electus.

26 Elionus de Villa noua.

27 Deodatus de Gozono.

28 Petrus de Corniliano.

29 Rogerius de Pinibus.

30 Remondus Berengarius.

31 Robertus de Iuly.

32 Ioannes Ferdinādus de Heredia.

33 Philibertus de Nilliac.

34 Antonius Fluuianus.

35 Ioannes de Laſtic.

36 Iacobus de Milly.

37 Petrus Remondus Zacoſta.

38 Ioannes Baptiſta de Vrſinis.

39 Petrus Daubuſſon.

40 Emericus Damboiſe.

41 Guido de Blanchefort.

42 Fabritius de Carreto.

43 Philippus de Villers liſleadā.

44 Perinus de Ponte.

45 Deſiderius de Tolono Sancta Ialla.

46 Ioannes de Homedes.

47 CLAVDIVS DE LA SENGLE.

f. Joannes de Valletta.

f. Petrus de Monte.

f. Joannes de la Cassiera.

f. Hugo Loubenx Verdala.

A Ω

FRATER CLAVDIVS Dela Sengle Dei gratia ſacræ domus Hoſpitalis Sancti Ioannis Hieroſolymitani Magiſter humilis, pauperumq; Ieſu Chriſti cuſtos, & nos Baiuliui, Priores, Commendatarii & fratres Capitulum generale celebrantes. Vniuerſis & ſingulis eiuſdem domus fratribus præſentibus & futuris ſalutem & fraternam charitatem. Varia & inconſtans rerum humanarum conditio hoc habet, vt quod omnibus temporibus æquè aptum & conueniens eſſet, nulla vnquam lege comprehendi potuerit. Fieri enim nequit vt certus quiſpiam in eodem tenore ſemper cõſtans ordo & modus ſtatuatur in iis rebus quæ quotidie mutantur. Quapropter veluti prudentes nautæ non ſemper eundem curſum tenẽt, ſed tempeſtatibus obſequuti mutata ſæpe velificatione ad eum quo tendunt locum perueniunt: ſic ſapientes magiſtratus non ſemper eiſdem legibus vtuntur, ſed pro temporum ratione quandoq; veteres abrogant, & nouas condunt, peritorum medicorum more nouis morbis noua remedia adhibentes. Itaq; nos cum perſpiceremus in legibus & ſtatutis quæ à maioribus noſtris tradita habemus plurima ineſſe, quæ cum huius ætatis moribus non ſatis conuenirent, pleraq; confusè & obſcurè poſita, quæ litibus viam darent, nonnulla etiam inter ſe diſſidentia, & contrarium ſenſum præ ſe ferentia, permulta inſuper quæ ad rem nihil omnino facere videbantur. Opere pretium facturos nos arbitrati ſumus ſi eam curam ſuſciperemus, vt ad meliorem formam & ordinem reducerẽtur. Quod cum vehemẽter cuperemus, & magnopere eſſet neceſſarium, id negocium paucis ante mẽſibus concilii noſtri decreto cõmiſimus Religioſis in Chriſto fratribus noſtris Petro de Montſerrat magno ordinis noſtri Conſeruatori, Antonio Geúfre Venerãdi Turcopolerii locũtenenti & Martino Roias de Portalruuio ordinis noſtri Vicecancellario viris omnium opinione rerum noſtrarũ peritiſſimis, vt pote qui in eis per multum tempus verſati ſint. Quorum opera effectũ eſt, vt ſublatis quãtum fieri potuit difficultatibus, atq; omni ambiguo intellectu, dilucidatis obſcuris, & iis quæ diſſidere viſa ſunt in vnum ſenſum adductis, amputatis quibuſdã non neceſſariis, & additis permultis quæ deerant, & ab omnibus deſiderabantur, ac efflagitabantur, ſtatuta ipſa ex turbato & cõfuſo ordine in eum qui ſequitur modum digeſta ſint.

REGVLA HOSPITALARIORVM ET MILITIAE ORDINIS SANCTI Ioannis Baptiſtæ Hieroſolymitani.

FRATER RAYMONDVS DE PODIO MAGISTER.

IN nomine Domini Amen. Ego Raymondus Seruus pauperum Chriſti, & Hoſpitalis Hieruſalem cuſtos, de concilio Capituli fratrum inſtituo hæc in domo Hoſpitalis ſancti Ioannis Baptiſtæ Hieruſalem. Præcipio enim quòd omnes fratres accedentes ad obſequium pauperum, & tuitionem fidei Catholicæ teneant, & cum diuino præſidio ſeruent tria, quæ promiſſa ſunt DEO, videlicet caſtitatem, obedientiam: hoc eſt, quòd adimplebunt, quicquid eis erit iniunctum à ſuo Magiſtro: atq; viuere ſine proprio: quoniam deus requiret hæc tria in vltimo iudicio. I.

Exercitium militiæ pro Chriſto.

CONSVETVDO.

II. ORdo noſter ab eius primæua inſtitutione Sacro ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, Catholicorum Regum, Principum, & deuotorum Chriſticolarum munificẽtia, ſuffragio, fauore, prædiis, poſſeſſionibus, ditionibus gratiis, priuilegiis, immunitatibus dotatus, auctus, ampliatus, ditatus eſt: vt vera charitate virtutum matre, firmaq; baſi intenti milites ordinẽ ꝑfeſſi, ſanctæ Hoſpitalitati fidei militiã adiungerẽt, cumularent, copularent, dupliciq; fungentes exercitio, geſtis virtuoſis ſeſe dicarẽt. Peculiare certè, & ꝓprium eſt Chriſti militi (non poſtpoſitis ſacræ Hoſpitalitatis ſanctis operibus) pro Chriſti nomine, pro cultu diuino, ꝓ fide catholica pugnare, iuſticiã colere, reuereri, tueri, oppreſſos fouere, ſubleuare, defendere. Ad hoc enim Hoſpitalarii milites, Chriſti hoſpitalitatem & militiam exercentes, exteriori veſte ſignum crucis octogonum deuota conſideratione virtutibus inſignitum geſtant: vt interiori etiam veſte viuificæ crucis ſignum ſpiritualiter deferant, dextraq; manu acutum vibrãtes gladium, poſt multifariam eleemoſinarũ elargitionem, gentem Mahumeteam, & qui à fide deuiant, oppugnent, premãt, peſſundent. Quibus quidem ſanctis operibus addicti, ſanctorũ martyrum militum Machabeorũ pro cultu diuino pugnantium exemplum ſaluberrimum ſequi, imitariq; monentur, inuitant, accenduntur. Qui pauci innumeros exercitus prophanarum gentium diuino adiuti præſidio quandoq; premere, vincere, ſubiicere ſoliti ſunt. Meminerint, perpetuaq; mente teneant Religioſi

milites noſtri, cultus diuini zelo informati Sacratiſſimæ Regulæ vota ſubſtantialia, obedientiam, caſtitatem, paupertatem tenere, complere, perficere: virtutibuſq; moralibus, & Theologicis intendere ſtudeant. Quibus prudenter, tẽperanter, fortiter, charitate inflammati pro Chriſti ſaluatoris noſtri ſacro nomine, pro viuificæ crucis ſigno, pro iuſticia, pro pupillis, pro viduis gladio exerto quæq; certe pericula aggredi non formident. Nemo quippe maiorem charitatem habet, quàm vt animam, ideſt, vitam ponat pro amicis, ideſt, catholicis. Id eorum proprium eſt, ea eſt vocatio, ea eſt electio, ea eſt iuſtificatio, ea deniq; eſt ſanctificatio: vt hac peregrina vita peracta, ſpe firma erecti, æterno fruantur præmio, ad quod humanum genus à Deo creatum eſt. Ei vero, qui ſanctorũ operum, & belli (quod pro Chriſtiano nomine geretur) præuaricator, detractator, deſertor, conuictus fuerit, ad peruerſorum terrorem, & proborum laudem animaduerſio, & ſeuera pęna pro ſtatutis & conſuetudinibus ordinis propoſita haud immerito cenſetur.

De pena tranſgreſſionis Regulæ, & ſtatutorum.

F. RAYMONDVS BERENGARIVS.

III. VT fratres ordinis noſtri Regulæ, ac Statutorum tranſgreſſores non fiant, decernẽtes declaramus, q; cõtentorum in Regula tranſgreſſio animam corpuſq; obligat: Statutorum autem, & cõſuetudinũ infractio & violatio corpus tantum ad pęnam obnoxium reddit: niſi horum quorundam omiſſio, aut tranſgreſſio ſecundum ius diuinum, aut canonicas ſanctiones animam obligaret.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

IIII. PRæcipimus vt in aſſembleis, quæ in ieiuniis quatuor temporum celebrantur, Regula palàm coram omnibus fratribus legatur.

F. PETRVS DAVBVSSON.

V. SAncimus quòd poſt Regulam legantur Statuta infraſcripta.

De Regula.

ii. Exercitium militiæ pro Chriſto.

iii. De pęna tranſgreſſionis Regulæ, & Statutorum.

De receptione Fratrum,

iii. De Habitu fratrum Hoſpitalis Hieroſolymitani.

De Eccleſia.

i. De rebus diuinis, ac ſacris colendis.

ii. De orationibus per fratres quotidie dicendis.

iii. Dies in quibus Fratres ieiunare tenentur.

xxvii. Dies in quibus Fratres mantellum portare tenentur.

De Hoſpitalitate.

i. Quòd Fratres Hoſpitalitatem exerceant.

De communi ærario.

xvii. De debitoribus noſtri communis ærarii.

De Capitulo.

iii. Quod fratres accedant ad capitulum generale.

De Magiſtro.

i. Quod fratres obediant Magiſtro.

De officio fratrum.

v. De honeſto veſtitu fratrum, cum ſequenti.

ix. Quod fratres in Armis ſe exerceant.

x. Quod fratres quolibet anno conficiant deſpropriamentum.

De Commendis.

xxx. De Reſignationibus.

xxxi. De pęna reſignantium.

lvii. Quod fratres non impetrent commendas, aut beneficia extra ordinem noſtrum.

De Contractibus & Alienationibus.

iii. Quod fratres non exerceant mercimonia.

iiii. Inhibitio fęnoris, & vſuræ.

v. Quod bona ordinis noſtri non alienentur.

vi. Quod nullus frater impignoret, aut obliget bona ordinis noſtri.

x. Quod fratres non alienent bona acquiſita.

De probibitionibus & pœnis.

i. Quod non licet fratribus teſtamenta condere, hæredem inſtituere, aut legata facere.

xiii. Quod fratres non diſcedant à conuentu ſine licentia.

xv. Ne fratres impetrent literas commendatitias pro obtinẽdis commendis.

xxxi. Caſus per quos fratres habitu priuãtur, cum quatuor ſequẽtibus.

xlvii. De concubinariis publicis, cum ſequenti.

lv. De obedientia.

lvii. De pęna eorum qui non interſunt officiis diuinis.

QVALITER FRATRES RELIGIONIS Hieroſolymitanæ recipi debent ad profeſſionem.

CONSVETVDO.

I. QVI Infirmorum obſequio, ac fidei catholicæ tuitioni ſub habitu regulari ordinis noſtri perſonam aſcribere cupiunt, hac norma formáq; ad profeſſionem deuote admittuntur. Qui enim profeſſurus eſt, ſciat nouum hominem ſe induere. Igitur labem omnis iniquitatis abiiciens, confeſſionem de more Eccleſiæ ſacerdoti humiliter peragat, ſic'q; mundus, & vitiis purgatus cum veſte longa ſeculari ſoluta'q; (vt ſe liberum oſtendat, qui ſuaui laqueo vinctus erit) reuerenter genibus flexis ante altare ſe præſentet ardentem cæreum manibus tenens (vt charitatem ſignificet, quæ amor eſt igneus) miſſam'q; audiat, Euchariſtiam'q; ſuſcipiat: & ante ſuſcipientem fratrem ea reuerentia conſtitutus humiliter ab eo petat, ſe ad fratrum & ſacræ Religionis Hoſpitalis Hieruſalem conſortium comitiuam'q; admitti. Tunc frater ſuſcipiens diſcretis & deuotis verbis petentis propoſitum roboret, docens quàm ſalubre, quàm præclarum exiſtat pauperibus Chriſti ſeruire, ac miſericordiæ opera exequi, & fidei obſequio, ac tuitioni ſe aſcribere. Multi quidem id expetiuerunt, ſed aſſequi non valuerunt. Demum de Religionis obedientia & ſeueritate eum doceat, qua non priuatos appetitus ipſum ſequi licet: quinimo ſuperioris arbitrio viuere oportet, propria abnegata voluntate. Qui, ſi quandoq; quidpiam agere voluerit, aliud obedientiæ vinculo perficere compelletur. Quo peracto, interrogetur profeſſurus, ſi hoc complere paratus ſit. Si ſe paratum eſſe reſpondet, vlterius interrogetur: ſi alterius Religionis vota emiſerit, ſi nuptias contraxit, & matrimonium per carnalem copulam cōſumauit, ſi alicui perſonæ graui debito ſit obſtrictus, vel ſi ſeruus alicui adſcriptus: nam ſi aliquid horum poſt votorum emiſſionem cōmiſiſſe, aut eſſe comperiretur, tunc ei, cui aliquo modorum prædictorum eſſet aſtrictus, habitu religionis ablato, cum ſua ignominia tanq̃ fidei ſemel datæ trangreſſor reſtitueretur. Si præmiſſa negauerit, & ſe liberum affirmauerit, tunc frater recipiens miſſale exhibitum aperiat, quo aperto, ambas manus iunctas profeſſurus ſuper ſacras literas apponat. Sicq; fratre recipiente interrogante, & qui recipitur reſpondente, profiteatur in hæc verba. Ego. N. voueo, & promitto Deo omnipotenti, Beatæ'q; Mariæ ſemper virgini Dei genitrici, ac ſancto Ioanni Baptiſtæ perpetuò cum Dei auxilio ſeruare veram obedientiam cuicunq; ſuperiori, qui a Deo & Religione noſtra mihi dabitur, amplius viuere ſine proprio

ne proprio, & caſtitatem ſeruare. Et continuo poſt hæc leuet manus à ſacris ſcripturis, & recipiens frater dicat. Recognoſcimus te eſſe ſeruum Dominorum pauperum, infirmorum, & tuitioni fidei catholicæ dedicatum. Qui profeſſus ſubiungat. Ita me eſſe cognoſco. Poſtea miſſale oſculetur, quo ſumpto, ipſum deferat ad altare, & illic reponat, & poſt altaris oſculum ad recipientem miſſale reportet in veræ obedientiæ ſignum. Quibus ſic peractis, recipiens pallium nigrum aſſumit, quod manibus tenens oſtendat profeſſo crucem albam, & dicat. Credis frater quod hoc ſit ſignum viuificæ crucis, in qua Chriſtus mortuus eſt, & pro nobis peccatoribus redimendis pepēdit? At ille reſpondet: Credo. Vlterius recipiēs dicat: Hoc eſt noſtrum ſignum: quod iubemus vt ſemper in habitu geſtes. Poſtea vero profeſſus ſignum crucis oſculetur. His actis, recipiens pallium & crucem ante pectus in parte ſiniſtra imponat, ipſumq; oſculetur, & dicat: Accipe hoc ſignum in nomine ſanctæ Trinitatis, Beatæq; Mariæ ſemper virginis, & ſancti Ioannis Baptiſtæ ad augmentum fidei, & tuitionem Chriſtiani nominis, atq; pauperum obſequium. Ideo enim frater tibi crucem, in hac parte ponimus: vt hanc toto corde diligas, & dextra pugnes, & defendas, & defenſam conſerues. Nam ſi pro Chriſto contra fidei hoſtes pugnans, ſanctæ crucis vexillum pedem referens deſeras, & ex bello tam iuſto fugias, pro ſtatutorum & conſuetudinum ordinis forma, ſigno crucis ſacerrimo merito tu voti violator priuaberis, & tanq̄ fetidum membrum a cętu noſtro expulſum iri te noueris. Deinde pallii laqueum collo liget dicens: Accipe iugum Domini, quia leue & ſuaue eſt, ſub hoc inuenies requiem animæ tuæ. Sub inde dicat. Non delicias tibi, ſed panem & aquam & humilem veſtitum tantum promittimus: atq; participem facimus animam tuam tuorumq; parentum, & conſanguineorum in bonis operibus ordinis noſtri fratrumq; noſtrorum, quæ per vniuerſum orbem fiunt, & in futurum fient. Profeſſus dicat: Amen. Quaſi dicat. Ita ſit oro. Et tunc frater recipiens primo, deinde circunſtantes ad amplexus & oſculum nuper profeſſum recipiant: quod ſit amoris, pacis, fraternæq; dilectionis ſignum. Sacerdotes autem, qui adfuerint, præſertim ille qui miſſam celebrauerit, orent in hunc modum.

Suſcepimus Deus miſericordiam tuam in medio templi tui. Pſalmus. Magnus Dominus, & laudabilis nimis in ciuitate Dei noſtri, in monte ſancto eius. Gloria patri & filio & ſpiritui ſancto. Sicut erat in. &c. Suſcepimus Deus &c. Kirie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kirie &c. Pater noſter. &c. Ver. Saluum fac ſeruum tuum. Reſ. Deus meus ſperantem in te. Ver. Mitte ei Domine auxilium de ſancto. Reſ. Et de Syon tuere eum. Ver. Nihil proficiat inimicus in eo. Reſ. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. Ver. Eſto ei Domine turris fortitudinis. Reſ. A facie inimici, & perſequentibus eum. Ver. Domine exaudi orationē meam. Reſp. Et clamor meus ad te veniat. Verſ. Dominus vobiſcum Reſp. Et cum ſpiritu tuo.

Oratio.

DEus, qui iuſtificas impium, & non vis mortem peccatorum, maie=ſtatem tuam ſuppliciter deprecamur, vt hunc famulum tuum de tua miſericordia confidentem cęleſti protegas benignus auxilio, & aſ=ſidua protectione conſerues, vt tibi iugiter famuletur, & nullis a te ten=tationibus ſeparetur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.

Oratio.

OMnipotens ſempiterne Deus, qui facis mirabilia magna ſolus, præ=tende ſuper famulum tuum. N. ſpiritum gratiæ ſalutaris, & vt ve=ritate tibi complaceat, perpetuum ei rorem benedictionis tuæ infunde. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.

Oratio.

SVſcipiat te Dominus in numero fidelium, & licet nos indigni te ſuſci pimus in orationibus noſtris. Concedat tibi Dominus locum bene agendi, voluntatem perſeuerandi, & gratiam ad æternæ vitæ beatitudi=nem hereditatémq; fęliciter perueniendi: vt ſicut nos charitas fraterni=tatis cõiunxit in terris, ita diuina pietas (quæ dilectionis auxiliatrix eſt) cum ſuis fidelibus te coniungere dignetur in cęlis: præſtante Domino noſtro Ieſu Chriſto. Qui cum patre & Spiritu ſancto viuit & regnat Deus. Per omnia ſæcula ſæculorum. Amen.

De diuiſione graduum fratrum ordinis noſtri.

CONSVETVDO.

II. FRatrum noſtrorum triplex eſt differentia. Alii enim ſunt milites, alii ſacerdotes, alii ſeruientes. Sacerdotum item, & ſeruientium ſta=tus rurſus in duo diuiditur. Sacerdotum in ſacerdotes conuentuales, & ſacerdotes obedientiæ. Seruientium in ſeruientes armorum, videlicet in conuentu receptos, & ſeruientes officii vel ſtagii. Qui vero ſub gra du militiæ, adhoc idoneus & aptus pro forma ſtatutorum & conſuetu dinum, ad profeſſionem ordinis noſtri admitti poſtulabit, priuſquam habitum ſuſcipiat, & profeſſionem faciat, cingulo militiæ decoretur ne ceſſe eſt. Si autem ab aliquo Principe catholico, aut altero facultatem militiam præſtãdi habente militiæ inſignia non fuerit adeptus, a fratre milite ordinis noſtri ſuam profeſſionem recipiente, aut altero fratre mi lite militiæ huiuſmodi inſignia, ſecundũ conſuetudinem militiam præ ſtandi, recipiat, & demum ordine prætacto ineat profeſſionem. Capel lanos autem, & ſeruientes armorum, & officii inſignibus militiæ deco=rare non oportet, nec conſuetum, nec ordinatum eſt, ſed ſub eorum gradu ad profeſſionem admittuntur.

De habitu fratrum Hoſpitalis Hieroſolymitani.

F. RAYMONDVS DE PODIO.

III. PRofeſſioni noſtræ cõgruit, vt omnes fratres Hoſpitalis chlamydem, ſiue mantellum nigri coloris, cum Cruce alba geſtare teneantur. Ta

men

men pro loco & tempore de colore veſtis, & pallio (modo Crux ſit alba octogona) per ſtatuta cum eis eſt diſpenſatum.

F. NICOLAVS DE LORGVE.

IN armorum autem exercitio ſtatuimus, quòd Sagula ſiue ſuprauestes rubeas cum Cruce alba recta deferant. IIII.

De qualitate admittendorum ad profeſſionem ordinis noſtri.

F. HVGO REVEL.

STatuimus ne quis deinceps ad religionis noſtræ profeſſionem admittatur, qui ſit illigitime, ideſt, extra matrimonium natus, præter Comitum, aut maioris gradus, & tituli Dominorum filios. V.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

DVmmodo ſint ex ingenua matre nati. Inſuper nulli detur habitus ordinis noſtri, qui originem a Iudæis, Marranis, Saracenis, aut aliis Mahumetanis traxerit: etiam ſi filii Comitum, aut aliorum Principum eſſent. VI.

F. HVGO REVEL.

QVicunq; in alio ordine profeſſionem fecerit, in noſtro nulla vnquã ratione recipiatur. Si vero contra id quiſpiam fratrum noſtrorum ſciens fecerit, habitu priuetur: & ſic receptus, habita de prima profeſſione notitia, eidem pęnæ ſubiiciatur. VII.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

ET à conuentu expellatur, ablata illi omni ſpe habitum noſtrum, aut alimenta, vel quicquam aliud in ordine noſtro, ſiue ſit commenda, ſiue membrum, vel penſio, etiam de gratia ſpeciali, conſequendi. VIII.

CONSVETVDO.

PRæterea, ſi quis alicui graui debito ſit aſtrictus, aut matrimonium contraxerit, & id per carnalem copulam conſumauerit, ad ordinem noſtrum non admittatur. IX.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

INſuper qui homicidium commiſerit, aut aliter in ſæculo flagitioſè, & peruerſè ſe geſſerit. X.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

XI. ITem nulli detur habitus, qui non annum ætatis ſuæ decimum octauum attigerit. Magiſtro tamen ordinis noſtri per hoc Capitulum conceditur, vt ſex pueros ſibi eligat, ex qua voluerit natione, & in quouis gradu, ſiue aſſumantur in milites (dummodo ſint nobiles) ſiue in fratres ſeruientes armorum ad familiare & domeſticum miniſterium, ab omni alio ſeruitio exemptos. Quibus nihil de ætate, vel ancianitate obiici poſſit. Ita tamen vt ſint puberes, & annos nati quatuordecim.

IDEM MAGISTER.

XII. NVllus omnino recipiatur, qui non ſit corpore firmo, & recte' compacto, atque laboribus apto, proſpera valetudine, mente ſana, probisq; moribus prædictus.

De probationibus faciendis ante receptionem.

F. HVGO REVEL.

XIII. QVi in fratrem militem recipi optabit, neceſſe eſt, vt authentice' probet, ſe ex iis parentibus eſſe procreatum, qui nomine, & gentiliciis inſignibus ſint nobiles.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XIIII. QVi ordinem noſtrum ingreſſurus eſt, probabit ſe eſſe natũ in illius linguæ, aut Prioratus limitibus, in quo ſe recipi poſtulabit.

IDEM MAGISTER.

XV. POſtremo teneantur, qui habitum noſtrum ſuſcipere volent, facere coram delegatis & deputatis a Priore & Capitulo ꝓuinciali, ſeu aſſemblea probationes ad receptionem ſuam per ſtatuta noſtra ordinatas, eas'q; ſic factas in ipſo Capitulo inſpiciendas & legendas, comprobandas aut reprobandas exhibere.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

XVI. TVm demum cum ſolemnibus omnium ſupradictorum inſtrumentis ad nos in conuentum mittatur. Etenim prohibemus, ne qui frater miles eſſe velit, habitu noſtro extra conuentum induatur.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XVII. VOlumus etiam, vt nulli detur habitus ordinis noſtri, qui non habuerit chlamydem, quam roſtratam ſiue ad punctas vocamus, cum veſte longa, & prætcrea, ſi fuerit miles aut ſeruiens armorum, arma cum ſagulo militari, ideſt, ſupra veſte.

De pœna admiſſorum contra formam ſtatutorum.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

QVi præter formam ſtatutorum receptus fuerit, Si frater miles, in fratrem ſeruientem armorum redigatur: Si frater Capellanus, in fratrē obedientiæ: Si frater ſeruiens armorum, in fratrem officii. Et ſint inhabiles ad omnem adminiſtrationem commendarum, & bonorum noſtri ordinis. XVIII.

Nulli in gradum militis ſemel recepto de eius ſtatu lis moueatur.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

STatuimus quod qui ſemel in conuentu in gradum militum receptus fuerit, ei nulla vnquam de eius ſtatu controuerſia à quoquam moueatur, niſi qui quærit talionem ſubire, ideſt, non probata intentione reiici in gradum fratris ſeruientis. Nulli vero poſt quinquennium ſuper gradu ſuo queſtio inferatur. XIX.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

SAncimus vt qui ſemel in conuentu per linguam, ſeu prioratum, aut Caſtellaniam Empoſtæ receptus, & acceptatus fuerit, ei nunquam ſuper ætate lis, aut quæſtio à quoquam moueri, aut intendi poſſit. XX.

De ſororum ordinis noſtri receptione.

F. HVGO REVEL.

COncedimus facultatem Prioribus & Caſtellano Empoſtæ admittendi ad profeſſionem ordinis noſtri mulieres honeſtæ vitæ, ex legitimo matrimonio, & nobilibus parentibus natas. XXI.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

DVm modo in monaſteriis habitent. XXII.

De receptione fratrum Capellanorum in conuentu.

F. HVGO REVEL.

NVllus in gradum fratrum Capellanorum in conuentu noſtro recipiatur, donec per annum in eo ſeruierit, vt eius mores, vita, & ſufficientia prius cognoſci poſſint, quam habitum noſtrum ſuſcipiat. XXIII.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

QVo tempore communis noſtri ærarii impenſis aletur. XXIIII.

De receptione fratrum Capellanorum, & ſeruientium pro obſequijs commendarum.

F. ELIONVS DE VILLA NOVA.

NOn liceat cuiquam fratrum noſtrorum, cuiuſcunq; conditionis exiſtat, quempiam in fratrem ordinis noſtri recipere, præter fratres ca- XXV.

pellanos,ſi deficerent in eorum Eccleſiis vel capellis,& ſeruientes officii pro ſuis vel cōmendarum,quas obtinent, obſequiis & ſeruitiis.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

XXVI. APprobatos tamen prius per Capitulum prouinciale ſeu aſſembleā, quibus ſunt præſentandi, cum aſſignatione victus,veſtitus, & habitationis de ſuo , vel alicuius beneficii eccleſiaſtici.

Quod fiat matricula de fratribus Capellanis , & ſeruientibus receptis extra conuentum.

IDEM MAGISTER.

XXVII. PRæcipimus Prioribus & Caſtellano Empoſtæ,vt de huiuſmodi fratribus extra conuentum noſtrum receptis matriculam fieri mandent,in qua omnes notentur,& conſcribantur:alioqui pro ordinis noſtri fratribus non habeantur,neq; illius priuilegiis gaudeant,aut bona & beneficia eius eccleſiaſtica obtineant.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

XXVIII. QVI aliter , q̄ ſupra ordinatum eſt, quemq̄ receperit,ſiue ſit Prior, ſiue Baiuliuus, ſiue etiam Commendatarius priuetur omni adminiſtratione Prioratuum , Baiuliuatuum , & commendarum per quinquennium: quorum fructus omnes per id tempus applicabuntur noſtro cōmuni ærario. Et ſi fuerit frater conuentualis,per tantundem temporis careat ancianitate in fauorem filiorum arnaldorum.

Quod frater ſeruiens non poſſit eſſe miles.

F. ROGERIVS DE PINIBVS.

XXIX. NON conuenit religioſo ſtatum ſemel aſſumptum immutare,& gradum ſuæ qualitatis peruertere . Prohibemus igitur ne frater ſeruiens , cuiuſuis conditionis fuerit , in fratrem militem admitti poſſit. Quòd ſi à principe ſæculari aut alio militiæ inſignibus decoretur: nihilominus gradu , adminiſtratione, officio , & ſtipendio fratris ſeruientis duntaxat gaudere teneatur.

De forma recipiendi confratres ſeu donatos in ordine noſtro.

CONSVETVDO.

XXX. QVI in confratrem , aut donatum ordinis noſtri recipi cupit, coram fratre ipſum recipiente reuerenter compareat , genibuſq; flexis , poſitis manibus ſuper miſſale , quod recipiens teneat , ſpondeat in hæc verba . Ego . N . promitto Deo Omnipotenti , Beatæq; Mariæ ſemper Virgini Dei genitrici , ac Sancto Ioanni Baptiſtæ , Magiſtroq; Religionis Hieroſolymitanæ , quòd charitatem & amorem erga

Magiſtrum

Magiſtrum, fratres,& ordinem ſecundum poſſibilitatem meam geram: pro viribus quoq; eos, ac bona ordinis defendam. Quod ſi facere nequiero, eis pandam: & quæcunq; ſibi nociua, mihi nota, ipſis manifeſtabo: Alteriuſq; Religionis, niſi Hieroſolymitani ordinis, profeſſionem non faciam: Quem ſi profeſſus non fuero, poſt meum obitum in cimiterio Hoſpitalis ſepeliri peto. Quotannis quoq; in feſto natiuitatis ſancti Ioannis Baptiſtæ aliquid in recognitionem confraternitatis ordini elargiar. Quibus peractis, frater recipiens dicat: Quia prædicta promiſiſti, ideo te, animamq; tuam, tuorum'q; parentum participes efficimus omnium officiorum diuinorum, beneficiorum, orationum, miſſarum, & piorum operum, quæ perpetuo in noſtra Religione fient: de quibus Dominus noſter Ieſus Chriſtus participes vos reddat. Quo peracto, oſculum pacis a recipiente, & aliis fratribus aſſiſtentibus præbeatur. Poſtea in libro confraternitatis eius nomen regiſtretur. Annotetur quoq;, quod anno quolibet dare pollicetur. Hæc ſeruari in receptione confratrum iubemus: reſeruatis vſibus quorũdam Prioratuum, in quibus fortaſſis aliter cõſuetum eſſet: qui morem apud eos vſitatum in dicta receptione ſeruare debent.

F. IOANNES DE HOMEDES.

INhibemus Prioribus & Caſtellano Empoſtæ, Baiuliuis, & quibuſuis ordinis noſtri fratribus, ne quempiam in donatum ſeu confratrem ordinis noſtri, ſine iuſſu & mandato Magiſtri, admittant. Qui contrafecerit habitu priuetur, & ſic admiſſi inter confratres ſeu Donatos noſtros non reputentur, aut immunitatibus & priuilegiis Donatorum fruantur, & gaudeant. XXXI.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

COnfratres, ſeu Donati tres tantum ramos, aut brachia crucis noſtræ in veſtis ſuæ parte ſiniſtra pro ſigno deferant, ideſt, crucem noſtram, dempta parte ſuperiore. Quod ſi non fecerint, priuilegiis non gaudeant. XXXII.

Forma, qua fratres noſtri habitu priuantur.

CONSVETVDO.

CVm frater ordinis noſtri, ob delictum a ſe commiſſum, habitus priuationem incurrit: Magiſter ſeu locum tenens (ad quem priuationis auctoritas ſpectat) de crimine atq; delicto concilium ordinarium certius reddat, conſultetq;, quid ſuper hoc agendum ſit. Demum matura deliberatione præhabita, ex concilii ordinarii decreto ad delicti probationem perueniatur. Informationes quoq; & atteſtationes recipiuntur ſecundum formam ſtatutorum & conſuetudinum. Quibus peractis, ſi contra reum ad habitus priuationẽ pro caſus exigentia procedendum ſit, Magiſter ſeu vicegerens (vt dictum eſt) querimoniam, XXXIII.

ſeu planctam ad generalem Aſſembleam referat. Aſſemblea enim ad hoc conficiendum ſono campanæ ſolito more congregatur. In qua Magiſter ſeu vicegerens crimen accuſati ꝓponit, & de tali crimine in propria forma, aut ſub colore damni commiſſi vltra marcham argenti, ad eius delicti atrocitatem velandam, & iniquum exemplum vitandum, querelam faciat, præſente reo, & audiente, qui ad aſſembleam per Magiſtrum Scutiferum ſub tuta cuſtodia adducitur. Querela peracta, Magiſter, ſiue locumtenens illic præſidens Sgardium Baiuliuorum contra reum concedit: qui ipſum ſecundum Deum, dictamen'q; rectæ rationis, ac ſtatuta, laudabilesq; quoq; conſuetudines Religionis, viſa informatione, probatione, & confeſſione delicti, iudicent. Mox'q; Magiſter vel eius locumtenens caput Sgardii aſſignat, & quempiam probum religioſum ſuum procuratorem deputat, qui coram Sgardio comparens agat pro caſus exigentia. Quo peracto, caput & Baiuliui Sgardii ad partem ſecedunt: coram quibus Magiſtri procurator ex vna, & reus ex altera parte comparent: petit'q; Magiſtri procurator, ſecundum delicti grauitatem reum habitus priuatione damnari. Reo vero poteſtas reſpondendi, & defendendi conceditur: qui vel delictum fatetur, aut negat. Si fatetur, & miſericordiam ſuppliciter petierit, Sgardium ad Magiſtrũ & aſſembleam accedit, veniam'q; pro reo trina vice implorat. Si Magiſter in vim ſtatutorum, & non aliter, indulget, ad vlteriora non proceditur. Si vero perſeueranter iuſticiam fieri petit, tunc Sgardium ad locum ſeparatum ſecedit. Si vero reus crimen negauerit, tunc atteſtationes, probationes, & informationes producantur. Itaque reo propria confeſſione, aut atteſtationibus legitimis, & teſtimoniis conuicto: Sgardium ſententiam profert, & ad habitus priuationem reum condemnat. Qua ſententia lata, accerſito Magiſtri procuratore, quod decretum eſt, ei panditur. Ipſe vero procurator reum hortatur, vt Sgardium ſequatur: quod coram Magiſtro & Aſſemblea comparet. Reus quoq; adeſt gemebunda voce miſericordiam implorans. Itaq; Sgardium veniam delinquenti crimine cõuicto concedi humiliter petit. Si vero Magiſter vel locum tenens perſeueranter ſententiam promulgari iuſſerit, poſt trinam iuſſionem caput & Baiuliui Sgardii, reo'q; præſente, ſententiam priuationis habitus pronunciant, & crimine conuictum condemnant. Promulgata ſententia, reus gemebundus genibus flexis miſericordiam perſeueranter implorat ante Magiſtrum aut locũtenẽtem conſtitutus: cuius lateri Magiſter Scutifer iuſſiones Magiſtri ſeu locumtenẽtis præſtolans adhæret. Magiſter vero ſeu locumtenens reum damnatum his verbis alloquitur, & priuationem profert. Quia indignum ſigno viuificæ crucis & habitu ordinis noſtri, tuis exigentibus demeritis & ſceleribus, te reddidiſti, ad cuius profeſſionem prius tuis probis moribus inducti admiſimus. Idcirco ſtatutis & vſibus ordinis noſtri inhærentes in bonorum laudem, & peruerſorum terrorem, atq; vt cæteris cedat in exemplum, te habitu ordinis noſtri priuamus, & abdicamus, atque de

nobili

nobili cętu & conſortio fratrum noſtrorum remouemus, reiicimus, & ſeparamus, & tanquam putridum fętidumq́ membrum & ſepoſitum abiicimus. His dictis, magiſter ſcutifer iuſſu Magiſtri aut eius locumtenentis reo habitum leuat, hoc modo. Ad primam iuſſionē manum tantum ad pallium rei vel accuſati admouet: ad ſecūdam vero iuſſionē nodum ſoluit roſtrorū, quæ reſoluta in anteriorem partē proiicit: ad tertiā deniq́ iuſſionem laquei vinculum reſoluit, & habitum ab humeris leuat, dicens: Authoritate ſuperioris fungens a te laqueum, iugum quidem Domini ſuaue, & habitum ordinis noſtri, quo te indignum reddidiſti, aufero, leuo, & remoueo. His peractis, Magiſtri iuſſu magiſter ſcutifer damnatum in carcere claudit. Si vero reus abſens per contumaciam prius citatus, vel ſecundum formam ſtatutorum noſtrorum & conſuetudinum vocatus non affuerit, aut comprehendi non poſſet, in eius abſentia, ac ſi præſens eſſet, vel ſi delictum palàm & publicè expreſſè contra formam ſtatutorum perpetratum ſit, aut notorium crimen exiſtat, propter quod accuſatus habitus priuationem incurrere debeat: tunc etiam, reo perſonaliter non comparente, proceditur (conſtito tamen de delicto legitimis atteſtationibus) & modo ac forma ſuperius declarata contumax per Sgardium condemnatur, & per Magiſtrum vel locumtenentem habitu priuatur: Locoq́ rei abſentis chlamys ſiue pallium ibidem conſtituitur, & poſt trinam iuſſionem magiſter Scutifer in abſentis ignominiam leuat, & aufert.

Forma qua priuatis habitus reſtituitur.

CONSVETVDO.

SOlet ordo noſter benignitate & miſericordia vti erga eos, qui peccatorum ſuorum penitentia ducti reſipiſcunt, & in melius vitam ſuam inſtituunt. Quapropter vbi quiſpiam è fratribus noſtris propter ſua flagitia habitu priuatus fuerit, & pęnitentia ductus ea corrigere ſit paratus, & ſecundum ſtatutorum noſtrorum tenorem veniam mereatur, & non ſit ei deneganda habitus reſtitutio, hoc modo fieri ſolet. Iuſſu Magiſtri aut eius vicegerētis ad ſonum campanæ publica congregatio ſeu Aſſemblea congregatur: Sedentibus quoq́ Magiſtro & Baiuliuis, Prioribus, cæteriſq́ proceribus, & fratribus more ſolito: Magiſtri ſeu locumtenentis iuſſu adducitur per magiſtrum Scutiferum ſæculari veſte vel camiſia cum corda in collo ſecundum criminis atrocitatem indutus is, qui prius habitu priuatus fuit, vinctis manibus ardentem cæreum tenens (in ſignum de proximo veræ charitatis & dilectionis ordinis recuperandæ) Sicq́ humilis ad Magiſtri pedes procumbit, ſuppliciter veniam ſibi concedi, habitum reſtitui, ac conſortio fratrum aſcribi, morum ac vitæ emendationem & honeſtatem præ ſe ferens, poſtulat, requirit, ſupplicat. Magiſter autem, his auditis, hæc profert: Licet olim te, demeritis tuis exigentibus, habitu priuatum merito conſtat: tamen, cum morum & vitæ laudabilis ſpes habeatur, tibi veniam elargimur, habi- XXXIIII.

tumq; ordinis noſtri reſtituimus, atq; cętui & fratrum noſtrorum conſortio denuo aſcribimus. Da igitur operam, vt ſic virtuoſe', rite', & probe' viuas, ne (quod Deus auertat) occaſionem, iuſtitiæ ſeueritatem rigoremq; in te exequendi, præbeas. Recipis enim ingentem gratiam, & paucis admodum conceſſam: Quæ animi & corporis ſaluti conducat. Quo dicto, iuſſu Magiſtri magiſter Scutifer pallio ſumpto eum ſuper humeros eius imponit, ac vinculum reuincit dicens: Accipe iterum iugum Domini leue atque ſuaue: Quod tibi animæ ſalutem afferat. Hoc peracto, Deum laudans gratias agit, & obſequiis ordinis ſe dedicat.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXXV. Contra hanc formam reſtitutus pro reſtituto non habeatur. Hoc addito, quod per reſtitutionem habitus non cenſeatur reſtituta ancianitas, nec reſidentia.

De diuinis

DE DIVINIS REBVS COLENDIS.

CONSVETVDO.

PRIMVM & præcipuum Religioſi homi-nis officium eſt, toto animo ac mente Deum colere, rebus diuinis ac ſacris intendere. Ideo fratribus noſtris præcipimus & man-damus, vt in primis res diuinas ac ſacras co lant, & venerentur: vt diuino auxilio ad-iuti fortius & fęlicius arma in Chriſti ho-ſtes expediant. I.

De Orationibus per fratres quotidie dicendis.

CONSVETVDO.

II. RElígionis noſtræ inſtitutores prudentiſſima ratione ſuaſi iniunxe-runt, vt fratres noſtri milites & ſeruientes (qui orationi vacare te-nentur, qua in Deum mens eleuatur) breuem orandi modum haberent: vt facile orationi, hoſpitalitati, & fidei tuitioni operam adhibere poſ-ſent. Itaq; maiores noſtri hanc orandi conſuetudinem inſtituerunt, vi-delicet, quòd omnes fratres ordinem noſtrum profeſſi milites & ſeruien-tes ſingulis diebus ſimul, aut horis diuerſis orationem Dominicam à Domino Ieſu Chriſto in lege Euangelica inſtitutam (quæ vulgo Pater noſter vocatur) centiès quinquagies dicant. Qui numerus orationis Do-minicæ datus cenſetur in compenſationem horarum Eccleſiaſticarum. Videlicet, pro matutinis diurnis, xiii. Pro matutinis horarũ noſtræ Do-minæ xiii. Pro prima hora xiii. Pro tertia xiiii. Pro meridie xiiii. Pro no-na xiiii. Pro veſperis xviii. Pro complectorio xiiii. Pro quindecim pſal-mis matutinorum xv. Pro vigiliis mortuorum xiiii. Pro veſperis mor-tuorum viii. Hinc etiam laudabili cõſuetudine, Apoſtolicóq; priuilegio inoleuit, quòd ſi alicui placuerit, & ocium dabitur, de beata Virgine vel de mortuis horas dicere, quòd horum alterum dicendo, ad eum nume-rum orationis Dominicæ non eſt obligatus. Fratres vero ſacerdotes, dia-coni, ſubdiaconi, & clerici ordinis noſtri ſecundum ſacratiſſimi Sepul-chri Hieroſolymitani conſuetudinem officium canonicum pro gradu ſui ordinis ſuſcepti celebrare tenentur. Eam quoq; inſtitutionem à ma-ioribus traditam inuiolabiliter ſeruari iubemus.

Hi ſunt dies in quibus fratres noſtri ieiunare tenentur.

CONSVETVDO.

PRimum per totam Quadrageſimam à quarta feria Quinquageſimæ vſq; ad diem Paſchæ. Præterea in magna Letania, quæ fit in feſto ſan-cti Marci Euangeliſtæ, eo ipſo die: qui ſi inciderit infra octauam Paſchæ, III.

ieiunium transfertur poſt octauam. Inſuper in diebus Rogationũ, quæ fiunt ante Aſcenſionem Domini, videlicet in ſecunda, tertia, & quarta feriis. Item in vigilia Pentecoſtes, & in hebdomada ſequenti in diebus quatuor temporum. Et in aliis etiam diebus quatuor temporum. Nec non in vigiliis ſanctorum Ioannis Baptiſtæ, Petri & Pauli, & omnium Apoſtolorum. Laurentii Martyris, Aſſumptionis, Conceptionis, Natiuitatis, Annuntiationis, & Purificationis Beatæ Mariæ, omnium Sanctorum, & in vigilia natiuitatis Domini.

CONSVETVDO.

IIII. FRatres ordinis noſtri tam milites quam ſeruientes tenẽtur ter in anno Euchariſtiæ Sacramentum recipere, videlicet diebus Reſurrectionis, Pentecoſtes, & Natiuitatis Domini.

De deſpropriamento & confeſſione facienda per fratres, qui nauigia conſcendunt.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

V. PRæcipimus omnibus ordinis noſtri fratribus, qui triremes aut nauigia conſcendunt, vt deuotam confeſſionem complere debeant, atque deſpropriamentũ cõficere teneãtur. Quod clauſum & ſigillatũ in manibus Prioris Eccleſiæ, ſeu eius vicegerentis deponatur. Qui hæc non compleuerit, pęna quarantenæ plectetur: & ſi frater conuentualis fuerit, ſtipendium vnius anni perdat: Si Cõmendatarius, fructus vnius anni commendæ amittat, Qui communi noſtro ærario applicentur.

Cui confiteri debeant fratres ordinis noſtri.

F. HVGO REVEL.

VI. PRohibemus ne fratres ordinis noſtri cuipiam Sacerdoti peccata ſua confiteantur: niſi eorum Priori, aut alicui Capellano ordinis noſtri: ſi eius copiam habuerint. Si vero alteri confiteri voluerint à Priore ſeu vice Priore in Prioris abſentia id faciendi licentiam petant.

De moderatione fratrum in celebratione diuinorum officiorum.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

VII. PRohibemus ne fratres noſtri, cum diuina celebrantur, cancellum ſeu chorum intrent, nec altari adhæreãt: ne ſacerdotibus ſacrum officium celebrantibus impedimento ſint. Qui contrafecerit, quarãtena puniatur.

Quod fratres ſedeant, & procedant ſecundum ordinem ancianitatis.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

VIII. AD hoc adiũgimus, vt omnes fratres noſtri in Eccleſia & proceſſionibus ſecundum ordinem ancianitatis ſedeant, & procedant. Quodq́; nullus in ſedibus ſeu ſcamnis Priorum, ſeu Baiuliuorũm, & locatenentium Baiuliuorum conuentualium in diuinis officiis locum capiat. Alioqui eadem pęna quarantenæ puniatur.

De proceſſionibus

De Proceſſionibus faciendis.

CONSVETVDO.

SVpplicationes ſeu proceſſiones ſolemnes, quæ fieri ſolent in Eccleſiis Hoſpitalis, ſunt hæ, videlicet in feſtis Purificationis, & Aſſumptionis Beatæ virginis Mariæ, Aſcenſionis Domini, Corporis Chriſti, Sancti Ioannis Baptiſtæ,& ad Infirmariam quolibet die Dominico. Præterea ſingulis diebus veneris pro pace, & ſedando terremotu. In aliis feſtis fieri non ſolent; niſi inciderint in diem Dominicum. ix.

Quod fiant preces pro pace.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

STatuimus per vniuerſas Eccleſias & oratoria Religionis noſtræ pro pace preces fieri, in quibus hanc obſeruantiam teneri volumus: quod presbyter, qui miſſam ſolemnem celebrabit, poſt orationem Dominicam flexis genibus ante altare preces Deo intonet. Quæ incipiunt: Lætatus &c. pro pace & tranquillitate Eccleſiæ Catholicæ, populi Chriſtiani,& ordinis Hieroſolymitani: quorum fauoribus, auxiliis,& emolumentis ſuſtentamur, atque a Tyrannidis iugo defendimur. x.

Quod pro Magiſtro & ordine fiant preces.

F. PETRVS DA VBVSSON.

STatuimus vt in ſingulis ordinis noſtri eccleſiis, & oratoriis in vniuerſo orbe conſtitutis ſacerdotes diuina officia celebrantes inter orationes, quas deo offerunt, debeant ſpecialem memoriam habere, deuotaque mente & verbo orare pro Magiſtro, & fratribus ordinis noſtri: vt Deo authore, diuino adiuti præſidio de fidei Catholicæ hoſtibus ad laudem omnipotentis Dei, pro cuius fide & nomine pugnant, reportent, atque conſequantur victoriam: Magiſtrumque & ordinem conſeruare diuina dignetur Maieſtas. xi.

De orationibus dicendis pro quolibet fratre defuncto.

CONSVETVDO.

PRo quolibet fratre defuncto triginta miſſæ celebrentur. In prima fratres, qui aderunt, cæreum accenſum, & denarium vnum offerant, qui denarii pauperibus erogentur. Vnuſquiſque vero capellanus miſſam celebret. Diaconi autem & ſubdiaconi pſalterium legant. Milites & ſeruientes centies quinquagies orationem Dominicam recitent, vel officiũ mortuorum pro defuncti fratris anima vltra ordinarias orationes, quas ſingulis diebus dicere obligantur. xii.

De miſſa pro defunctis celebranda.

F. HVGO REVEL.

STatuimus quod quotannis in feria ſecunda Quinquageſimæ per omnes ordinis noſtri eccleſias, in quibus ſacerdotes ſunt deputati, celebretur xiii.

miſſa ſolemnis pro Magiſtris, & fratribus defunctis. Pridie vero huius diei, hoc eſt, Dominica ad veſperam cantentur vigiliæ mortuorum.

F. GVILLELMVS DE VILLARETO.

XIIII. IN eo officio omnes fratres adeſſe volumus & iubemus. In miſſa vero ſinguli eorum cæreum, & denarium vnum offerant. Magiſter autem fratribus, qui aderunt, gigliatum vnum dare tenetur.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XV. FRater vero, qui ad dictum officium venire neglexerit, ſeptenæ pęna puniatur.

De ordine ſeruando in celebratione miſſarum.

F. IACOBVS DE MILLY.

XVI. IN celebratione miſſarum hunc ordinem ſeruari volumus: vt, niſi completa & finita vna, alia non inchoetur.

CONSVETVDO.

XVII. IN ſingulis diebus Dominicis Aduentus, & per totam quadrageſimam fiat ſermo vel concio in eccleſia noſtri conuentus.

F. PETRVS DE CORNILIANO.

XVIII STatuimus quòd qualibet ſexta feria legantur nouem lectiones de ſancta cruce in eccleſia noſtri ordinis: exceptis Aduentu Domini, Septuageſima vſq; ad Penteceſtem, & in celebritatibus nouem lectionum, octauis feſtorum, & vigiliis quatuor temporum.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

XIX. PRohibemus quòd nullus frater ordinis noſtri libros eccleſiaſticos eccleſiarum noſtrarum, ſine mandato Prioris eccleſiæ emendare, corrigere, aut quidpiam addere ſeu ſubtrahere præſumat. Alioqui pęnam quarentenæ ſubeat.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XX. STatuimus vt fratres ſacerdotes pro iure trętenarii illas veſtes fratrum defunctorum habeant, quas habere ſoliti ſunt.

F. IACOBVS DE MILLY.

XXI. DEputetur aliquis doctus vir, qui adoleſcentibus clericis quotidie legat, & eos latinas literas doceat: & alius qui eos in cantu inſtruat. Quibus congruum ſalarium & ſtipendium ab ærario aſſignetur.

De promotione clericorum ad ſacros ordines.

F.Hugo

F. HVGO REVEL.

PRohibemus ne aliquis frater, cuiuſcunq; conditionis fuerit, quempiam clericum ordinem noſtrum profeſſum ad ſacros ordines promoueri procuret: niſi præſentatum prius Priori eccleſiæ, & obtenta ab eo licentia. Quodq; clerici in Hoſpitali promoueri non poſſint ad ſubdiaconatum donec xviii. ad diaconatum donec xxii. ad ſacerdotium xxvi. annum attigerint. Clericus quoq; qui ordinem noſtrum profeſſus non eſt, in obſequium Hoſpitalis non admittatur: niſi prius de ſacrorum ordinum receptione literas teſtimoniales, & authenticas demonſtrauerit. XXII.

De ornandis & reparandis Eccleſijs.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

SAncimus ac decernimus quod Baiuliui, Priores, Caſtellanus Empoſtæ, Baiuliui Capitulares, cōmendatarii, & fratres qui regimen commendarum aut domorum ordinis noſtri tenent, eccleſias & oratoria reſtaurent, reparent, & manuteneant in debito & honeſto ſtatu: eaq; muniant, & ornent libris eccleſiaſticis, veſtimentis, calicibus, vtenſilibus diuino vſui aptis, pro qualitate & conditione prouentuum dictarum commendarum & domorum. Ad ipſarum quoq; eccleſiarum, & oratoriorum cultum & obſequium fratres capellanos honeſtæ vitæ: & ſi fratres capellanos ordinis non reperirent: tunc capellanos honeſtos tam ſæculares q̃ regulares, quos habere potuerint, quouſq; copia fratrum capellanorum affuerit, deputent, & eligant: qui deuotæ diuino officio vacent, & intendant. Super quo exequendo Priores & Caſtellanus Empoſtæ tēpus competens commendatariis, & fratribus aſſignent. Quod ſi facere recuſauerint, contrafacientes fructibus commendarum & domorum priuati exiſtant, donec prædicta diligenter compleantur (Super tamen huiuſmodi redditibus arcto victu, & veſtitu ipſis reſeruato). Quod ſi Priores & Caſtellanus Empoſtæ ſuper his diligenter prouidere non curauerint, tunc ipſorum propriis expenſis ea exequi debeant: quia ex officio ipſis incumbit, ſuper his diligenter vigilare. XXIII.

De probis hominibus Eccleſiæ.

F. IACOBVS DE MILLY.

STatuimus quod per Magiſtrum & concilium ordinarium duo Religioſi probatæ vitæ, & experti probi homines eligantur: & ex omnibus linguis, diuerſis tamen, deputentur: qui in comitiua Prioris eccleſiæ, vel alicuius Capellani idonei & probatæ ſufficientiæ, quem ad hoc eius loco Prior deputabit, ſumma cum diligentia, cura, & ſollicitudine videant, perquirant, ſcrutenturq;, ſi in eccleſia ſancti Ioannis ac capellis & oratoriis fiunt, & cōplentur ea quæ ad cultum diuinum ſpectāt ſecundum maiorum inſtituta, tam ſpiritualia q̃ corporalia ipſius eccleſiæ, XXIIII.

& capellarum concernẽtia. Defectus quoq; corrigant & reparẽt. Inuentarium etiam & regiſtrum inſtitutionũ, & ſundationum capellarũ, pariter prædiorum, poſſeſſionumq́; earundem, & omnium ornamentorũ, bonorum quoq; mobilium & immobilium faciant & habeant: Quod quidem inuentarium finito officii termino Magiſtro & concilio ordinario præſentabunt: vt ſucceſſoribus probis viris conſignetur. De his quoq;, quæ in officii exercitio compererint, quatuor temporum Aſſembleis fieri ſolitis in anno, & de omnibus defectibus Magiſtro & concilio ordinario relationem facient: a quibus pro rerum exigentia prouideatur. Termino vnius anni dicti fratres dictum officium exercebunt: vel plus, ſi Magiſtro & concilio expediens videbitur. Et vt dicti probi homines liberius officio vacare poſſint, ad manus Magiſtri retenti cenſeantur, & excubiis exempti ſint.

Quod omnia bona diuino cultui deputata in ſpolijs fratrum reperta ad Eccleſiam conuentus perueniant.

F. IOANNES FERDINANDVS DE HEREDIÆ.

XXV. STatuimus vt omnia bona ad diuinum cultum deputata vt calices vaſa argentea, aurea ſeu deaurata, panni aurei, argentei, & ſericei, & alia quæcunq; huiuſmodi in ſpoliis fratrum noſtrorum reperta tam citra q̃ vltra mare decedentium perueniant ad eccleſiam noſtri conuentus: niſi priuatis Eccleſiis commendarum a Prioribus, Baiuliuis, vel commendatariis conſtante eorum vita adſcripta, & dedicata eſſent. Quo caſu in dictis Eccleſiis remanere volumus, ac inuentariis notari.

De muneribus per Priores Eccleſiæ offerendis.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXVI. STatuimus quod Priores & Caſtellanus Empoſtæ, poſtquam electi vel promoti fuerint, & fructus vnius anni Prioratus & Caſtellaniæ Empoſtæ perceperint, teneantur dare & offerre Eccleſiæ Conuentus noſtri aliquod munus, quod non ſit minoris eſtimationis q̃ quinquaginta ſcutorum auri, quo tempore elapſo, ſi intra alios ſex menſes illud ad conuentum non miſerint, & probis hominibus Eccleſiæ tradiderint, cenſeantur debitores, ac ſi eam ſummam deberent cõmuni noſtro ærario.

Dies quibus fratres mantellum portare tenentur.

IDEM MAGISTER.

XXVII. SEquuntur dies, quibus fratres noſtri chlamydem ſiue mantellum portare tenentur. In vigilia Natiuitatis Domini ad veſperas, eodem die Natiuitatis ad miſſam & veſperas. Poſtero die Sancti Stephani ad miſſam & veſperas. Sancti Ioannis ſequente ad miſſam. Circuncisionis Domini ad miſſam. Epiphaniæ ad miſſam, Purificationis Beatæ Mariæ ad

miſſam

miſſam. Dominica in ramis palmarum ad miſſam. Diebus Iouis, Veneris,& Sabbati Sanctæ hebdomadæ ad omnia officia. Die Sancto Paſchæ, & die poſtero ad miſſam & veſperas. Aſcenſionis Domini ad miſſam. In vigilia Pentecoſtes ad veſperas, & in ipſo die, & poſtero ad miſſam & veſperas. In die Sanctæ Trinitatis ad miſſam. In vigilia corporis Chriſti ad veſperas, & in die ad miſſam & veſperas. In vigilia Sancti Ioannis Baptiſtæ ad veſperas, & in die ad miſſam & veſperas. In feſtis Inuentionis, & Exaltationis Sanctæ Crucis ad miſſam. In die Aſſumptionis Beatæ Mariæ ad miſſam & veſperas. In die decollationis Sancti Ioannis Baptiſtæ ad miſſam. In die Natiuitatis Beatæ Mariæ ad miſſam. In feſto omnium Sanctorum ad miſſam & veſperas. In commemoratione mortuorum ad miſſam. Et quandocunque fratres ad ſacram Euchariſtiam accedunt. Item Capitulares in capitulis generalibus. Baiuliui conuentuales, aut eorum locatenentes. Priores & Baiuliui Capitulares in Sgardiis & Aſſembleis. XVI, Electores in electione Magiſtri. Qui contrafecerit pęnam quarantenæ ſubeat.

QVOD FRATRES HOSPITALITATEM Exerceant.

CONSVETVDO.

I. INTER cætera pietatis atq; humanitatis officia communi totius populi Chriſtiani conſenſu Hoſpitalitas præcipuum locum obtinet, vt pote quæ alia omnia complectatur. Ea ſi à bonis omnibus magno ſtudio colenda eſt, quanto maiori ab iis, qui Hoſpitalariorum militum appellatione & cognomento ſe notos eſſe volunt? Quapropter nihil potius nobis faciendum eſt, quàm quod in nomine præferimus, re & actis præſtemus.

De probis hominibus infirmariæ.

F. IOANNES DE LASTICO.

II. VT Infirmariæ noſtræ ſtatus rectius & diligentius adminiſtretur, ſtatuimus vt per Magiſtrum & concilium quotãnis eligantur duo probi homines ex diuerſis linguis. Qui quolibet die ſumma cura & ſtudio vnà cum infirmario ægrotos viſitent. Et ſi quid ad eorũ curam deeſſe cõpererint, exactè reparent. Quibus ſingulis quoq; menſibus Infirmarius rationem impenſarum, quæ in ipſa infirmaria fiunt, in ſcriptis reddere teneatur. Quod ſi facere omiſerint, is, per quem ſteterit quominus id fiat, eo ipſo priuatus officio intelligatur.

Qualiter probi homines, & ſcriba Infirmariæ, & Commendatarius paruæ commendæ ſe gerere debent.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

III. AD euitanda ſiniſtra, quæ facile cõmitti poſſunt, ſtatuimus, q̃ probi homines Infirmariæ, poſtquam à Magiſtro & cõcilio ordinario fuerint electi, in eodem concilio ſolemne Sacramentum faciant, de bene & fideliter officium exercẽdo ad refocillationem Dominorum Infirmorum, & quòd diſtinctè notabunt omnes expenſas, quæ quolibet die fient tam in Apotecha q̃ in Infirmaria, de quibus ærarium noſtrũ ſatisfactionem facere tenetur. Et ſimile ſacramentum faciet Scriba Infirmariæ, poſtquam ſecundum antiquas conſuetudines fuerit ab Hoſpitalario præſentatus Magiſtro & cõcilio, & ab eiſdem acceptatus: & pariformiter Commendatarius paruæ commendæ. Qui in vim dicti ſacramenti nihil diſtribuet ſine ordinatione Medicorum, & ſcitu proborum hominum. Qui etiam de his notam facient. Si autem præter hunc ordinem aliquæ expenſæ fiant, non admittantur.

F. IOANNES DE LASTICO.

IIdem probi homines Infirmariæ diebus ſingulis expenſas,quæ ibi fiũt, ad veſperam examinabunt, & in eis nomina ſua ſubſcribant. Aliter dictæ expenſæ per procuratores noſtri communis ærarii non admittantur. IIII.

Quod fiat inuentarium utenſilium infirmariæ.

IDEM MAGISTER.

SAncimus vt probi homines ac Hoſpitalarius diligenter & cum vigilantia anno quolibet legata, dona,ac vtenſilia Infirmariæ perquirant, recognoſcant, ac videant. De omnibus quoq; vtenſilibus & bonis Infirmariæ, videlicet vaſis argenteis, aureis, ſtaneis, æneis, quibuſuis lectis, coopertoriis, linteaminibus,papillionibus,& cæteris aptis & deputatis: de omnibus aliis quoque bonis, rebus & vtenſilibus, cuiuſuis generis fuerint,ſeruitio capellæ, pallatii, camerarum, coquinæ, & aliis officinis aſcriptis inuentarium authenticum in præſentia Infirmarii ac Prioris & teſtium conficiant, ſignent, & bullent. Valorem quoq; eorum & æſtimationem annotare debeant. Ipſa quoq; bona & vtenſilia aliquo caractere, ſigno, vel bulla muniant, & ſigillent, atq; in loco tuto, mundo & idoneo conſeruari iubeant. Præcipientes Infirmario ſub pęna priuationis ſui officii, ne quouis modo præſumat aliquid ex dictis bonis clam vel palàm, directè vel indirectè extra ipſam infirmariam transportare, vel mutare, vel in alios vſus conuertere. V.

Quod Apotecha Infirmariæ uiſitetur.

IDEM MAGISTER.

NE per rerum medicinalium impuritatem infirmi detrimentum corporale patiantur, iubemus quòd Apotecha Infirmariæ per Hoſpitalarium & probos viros accerſitis medicis viſitetur, quoties ipſis Hoſpitalario & probis viris videbitur. Medici quoq; in præſentia eorum diligenter, cautè & prudenter ſcrutentur: Si Apotecha munita ſit aromatibus & medicinis,infirmis congruis & neceſſariis: ne per aromatarii culpam infirmorum cura omittatur,atq; paruipendatur. VI.

F. IACOBVS DE MILLY.

STatuimus quod Infirmarius ac probi homines omnia ſtatuta Hoſpitalitatem concernentia in membrana ſcribi faciant, quæ tabulæ affixa in ægrotantium palatio appendatur, vt omnibus pateat: & ſecundum eorum ſeriem infirmorum adminiſtrationi intendatur. VII.

De bulla Hoſpitalarij.

IDEM MAGISTER.

AD conſeruationem bonorum & ſuppellectilium vſui ægrotorum dedicatorum ſtatuimus, quòd Hoſpitalarius vel eius vicegerens bul- VIII.

lam ferri teneat: qua bullentur coopertoria, paramenta, ornamenta, ac cætera ſuppellectilia, & bona mobilia, quæ bullari poſſunt: ne permutentur, transferantur, aut alienentur. Ipſa quidem bulla ponatur in ſacculo de corio ſignato ſigillo Hoſpitalarii vel eius locumtenentis & proborum hominum, quam infirmarius cuſtodiet. Bona vero vtenſilia, quæ vſui quotidiano applicata non erunt aut neceſſaria, in aliquo loco ſub clauibus Infirmarii & proborum hominum reponantur.

Quod deputetur Capellanus cum Priore Infirmariæ.

F. IOANNES DE LASTICO.

IX. VOlumus vt Hoſpitalarius deputet aliquem Capellanum ordinis noſtri, vitæ honeſtæ & probatæ, præſentatum prius Priori Eccleſiæ, vt ab eo cõfirmetur. Qui in Infirmaria quatuor miſſas qualibet hebdomada celebret: Prior vero tres, vt vno quoq; die ægroti miſſam audiant, in qua pro ſalute animæ & corporis eorum preces fiant. Quibus ſtipendium ſolitum aſſignetur. Iidem teneantur diligenter & accurate confeſſionem audire, Sanctum Euchariſtiæ Sacramentum miniſtrare, mortuos ſepelire, & ea omnia exercere, quæ ad ſalutem animarum ægrotantium, & obſequia ſepulturæ defunctorum ſunt neceſſaria

De exemptione Prioris Infirmariæ.

F. IACOBVS DE MILLY.

X. DEcet Priorem Infirmariæ vigilãtem in obſequiis infirmorum & aſſiduum eſſe, præſertim circa ea quæ ad animarum ſalutem ſpectant. Ideo iubemus quod Prior Infirmariæ diligenter inuigilet infirmorum ſaluti, miſſarum celebrationi, Sacramentorum exhibitioni, & cæteris quæ ad eius officium ſpectant. Quod vt commodius fieri poſſit: ipſum à Carauanarum onere liberamus, atq; ſeruitorem vnum retinendi authoritatem concedimus: pro cuius manutentione apodixia frumenti ſicut fratri militi concedatur, quam à communi ærario accipiat.

De Medicis Infirmariæ.

F. IOANNES DE LASTICO.

XI. ACcerſantur ad curam ægrotorum Medici periti & experientes, qui in præſentia octo fratrum linguarum & Infirmarii iurare teneantur, quod ægrotantium valetudini magna diligentia, & ſecundum probatorum medicorum regulas & ſcripta intendent. Et ſaltem bis in die ægrotantes omnes viſitare teneantur: & ea, quæ ad eorum curam neceſſaria ſunt, ordinare. Idq; nulla mora aut impedimento obſtante exequantur. Illi autem Medicorum viſitationi aderunt Infirmarius & Scriba, qui in ſcriptis fideliter & ſigillatim excipient id, quod pro ſalute ægrotorum à Medicis ordinatum fuerit. Medici ipſi ſtipendium ab ærario ſument: & nihil ab ægrotis pro opera ſua accipere, aut exigere poterunt.

De Chirurgis

De Chirurgis.

IDEM MAGISTER.

STatuimus etiam vt ad idem miniſterium habeantur duo Chirurgi prudentes, diſcreti, & artis ſuæ peritiſſimi. Qui prius à medicis Infirmariæ examinati, & approbati ſint: aliàs non admittantur. XII.

Quod infirmarius qualibet nocte ægrotos uiſitet.

IDEM MAGISTER.

DEcet Infirmarium circa ægrotorum curam vigilãtem eſſe, ne per incuriam ſiniſtrum aliquid ipſis contingat. Iubemus igitur vt qualibet nocte Infirmarius fido comitatus ſeruitore hora cõplectorii & auroræ ægrotos prudẽter & diſcretè viſitet, alloquatur, hortetur, corroboret, & præſidio adſit. Probi quoq; homines die ſequenti, cum aderunt, præſcrutentur, ſi idem Infirmarius viſitationem cõpleuerit: in quo ſi defecerit eum obiurgent, & reprehendant, & ad faciendum compellant. Qui ſi renuerit, in eius defectum prouideant. Alimenta autem corpori humano quanto puriora & meliora ſunt, tanto magis nutrimento proſunt. Idcirco infirmario mandamus, vt de bonis & præſtantioribus nutrimentis, pullis, gallinis, pane & vino prouideat. In quo Hoſpitalarius & probi homines diligentem curam adhibeant, vt de eis ægrotis ſubueniatur. XIII.

Quod ægroti in infirmaria modeſtè ſe gerere debeant.

IDEM MAGISTER.

INſolentiam & immodeſtiã nonnullorum reprimere volentes ſtatuimus, quòd ægroti fratres & ſæculares in Infirmaria modeſtè, temperanter, & honeſtè ſe gerant, & conuerſentur. Nec liceat, aut permittatur alicui quidpiam petere, aut obtinere, niſi tantum illud quod & quale à Medicis pro eius remediis ordinatum fuerit. Quod ſi audacia fretus importunè petierit: nihilominus ei ſubminiſtrari prohibemus. Ipſi etiã valetudinarii ibidem ſilentio & honeſto exercitio vtantur: nec aleis, ſcachis, aut hiſtoriarum, vel chronicarum lectioni intendant, ſeu quidpiam exerceant, quod in perturbationem vel moleſtiam ægrotorum vergat. Qui contrafecerit, priuetur miniſtratione neceſſariorum in Infirmaria, ab ægrotorum quoq; comitiua reiiciatur, ſuo arbitrio vitam ducens. Non enim medicina & medici auxilio dignus eſt, qui medicinæ dogmata paruipendit. Hanc quoq; regulam Infirmarius obſeruari faciet: in quo ſi negligens fuerit, officio priuetur. Si quis autem frater ex ægrotis, poſtquàm à medicis licentiatus fuerit, menſa Infirmarii pro termino decem dierum aut minori frui voluerit, id agendi licentiam damus. Infirmario quoq; de menſa ærarium ſatisfaciet. XIIII.

F. ALPHONSVS DE PORTVGALLIA.

XV. FRatres infirmitatis initio toto triduo poſſunt ſtare in cameris ſuis, & eis adminiſtrari debent neceſſaria, ac ſi eſſent in Infirmaria. Eo autem termino elapſo tenentur adire Infirmariam: aliàs denegatur neceſſariarum rerum miniſtratio Religionis impenſis.

Quod fratres in ingreſſu Infirmariæ confiteantur & deſpropriamentum faciant.

F. IOANNES DE LASTICO.

XVI. STatuimus quod omnes fratres, qui ad Infirmariam noſtram ægroti accedunt, vt illic curētur, in ipſo Infirmariæ ingreſſu, & anteꝗ̃ prætereāt horæ xxiiii. confiteri, & Euchariſtiæ ſanctum Sacramentum ſumere teneantur. Deinde deſpropriamentum, ideſt, rerum ſuarum declaratione͂ cōficere: cui ſigillo Prioris Infirmariæ corroboratæ plena fides adhibeatur. Si vero id facere recuſauerint, elapſo dicto horarum ſpatio ab Infirmaria eiiciantur, nec eis neceſſaria miniſtrentur. Præcipientes vt Infirmarius habere teneatur ad miniſterium dictæ Infirmariæ famulos bonæ famæ, & diligentes, ac ſufficienti numero ad obſequium ægrotantium tantum, ac duas mulieres honeſtas pro expoſitis infantibus nutriendis: qui omnes Chriſtiani exiſtant.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XVII. OMnia deſpropriamenta fratrum noſtrorum tam in Conuentu q̃ extra decedentium in Camera noſtri communis ærarii regiſtrentur.

De teſtamento conficiendo per ſæculares ægrotos in Infirmaria.

F. IACOBVS DE MILLY.

XVIII. SAncimus vt quotieſcunq; ſæculares ægrotantes in Infirmariam introducti fuerint, confiteri teneantur, Euchariſtiamq; ſuſcipiant: & demū eos Infirmarius, Prior, & probi homines moneant, & hortentur, vt teſtamentum conficiant. Quod quidem teſtamentum per Priorem vel Scribā Infirmariæ, ꝑſente Priore vel alio Presbytero Prioris loco, duobus quoq; vel tribus adhibitis teſtibus conficiatur: Nec illud ſub pęnis iuris canonici reſcindatur. Ipſe quoq; Prior & Scriba dictum teſtamentum authoritatem & facultatem conficiendi, admiſſis teſtibus ad minus duobus (tanquam ſi notarii publici eſſent) habeant. Taleq; teſtamentum in aliquo libro redigatur ad futuram memoriam, ac pro cōſeruatione iuris & iuſtitiæ vniuſcuiuſq; in bonis defunctorum. Si vero ſæculares infirmi teſtamentum cōdere recuſarēt, vel non poſſent: tunc Infirmarius & probi homines per Priorem vel Scribam inuentarium de bonis eorum fieri coram teſtibus iubeant: vt infirmis ad priſtinā ſalūtem reductis dentur, & reſtituantur, vel vt eis defunctis, de bonis ipſorum conſtet ad eorum, quorum intereſt, iurium conſeruationem. Ipſa quoq; bona inuentariata in loco tuto ſub clauibus Infirmarii & proborum hominum recludantur.

F. Claudius

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

SVpremam autem ſecularium in Infirmaria decedentium voluntatem ipſi probi homines faciant fideliter exequi. XIX.

Quomodo fratres defuncti ſepeliantur.

F. NICOLAVS LORGVE

LAudabile cenſeri debet, vt quo habitu fratres noſtri in ingreſſu Re-ligionis & in vita fuerint redimiti, eodem in ſepultura & funeris pō-pa ornentur. Igitur ſancimus vt omnes fratres hoſpitalis, cum è vita de-ceſſerint, mantellis ad roſtra, ideſt, cum punctis & cruce alba ſepeliantur. XX.

Quod corpora defunctorum ſæcularium honeſtè ſepeliantur.

F. IOANNES DE LASTICO.

STatuimus quod corpora perſonarum ſæculariū in Infirmaria noſtra decedentium decenter & honeſtè ad ſepulturam efferantur, præceden tibus capellanis pro anima defuncti precantibus. Fiant autem quatuor veſtes nigri coloris, quibus hi qui funus deferunt induantur: quas ad id opus ſeruari, & ſupradicta exequi Infirmarius faciet. XXI.

Quod nullus pullatus funera fratrum comitetur.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

COrpora fratrum noſtrorum honeſtiſſimè etiam ſepeliri volumus: ve-rum prohibemus ne poſt hac vllus omnino, ſiue ſit frater, ſiue ſæcu-laris pullatus, ideſt, veſte lugubri indutus funera ipſorum fratrum comi-tetur: neq; etiam ipſius Magiſtri: vbicunq; mortem obierint. XXII.

De aperiendis capſis defunctorum.

F. IACOBVS DE MILLY.

NE per incuriam bona defunctorū deperdantur, iubemus diſtrictius ne cuiquam liceat capſas defunctorum in Infirmaria aperire, aut bo-na recognoſcere: niſi præſentibus Hoſpitalario, Infirmario, ac duobus probis hominibus. Adiiciētes quòd ſupellectilia vſui Infirmorum apta & congrua in eis inuenta non debeant cuipiam exercitio deputari: niſi infirmorum vſui duntaxat. XXIII.

De florenis quadringentis à Villaguto Infirmariæ legatis.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

COngruum eſt teſtatorum deuotionem ſequi. Non liceat igitur alicui fratrum noſtrorum quacunq; authoritate fungenti de illa florenorū ſumma Infirmariæ per fratrem Ioannem de Villaguto Caſtellanum Em- XXIIII.

poſtæ legata & poſtea aucta,& quæ augebitur diſponere,niſi magno Cō‍ſeruatori noſtri Conuentus: cui hanc facultatē concedimus de eiſdem pecuniis diſponendi ad vſum Infirmorum, ſecundum dicti teſtatoris voluntatem & ordinationem.

De immunitate infirmariæ.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

XXV. SAncimus quod ſi delinquens aliquis confugerit ad Aſylum & immunitatem Infirmariæ: & ſit dubium,an illi ſit profutura,an non:tunc ad inſtantiam Caſtellani & Iudicis Hoſpitalarius aut eius locumtenens iubeat delinquentem in ipſa Infirmaria ſecurè cuſtodiri, donec ſuper eo cognitum fuerit. Quod ſi immunitas valida iudicetur, cum primo nauigio ab hac inſula, & omni noſtra ditione emittatur, prout antiquitus fuit obſeruatum.

Quibus caſibus infirmariæ immunitas non prodeſt.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXVI. HI ſunt caſus,in quibus Infirmariæ immunitas nemini proderit. Latronibus,aut nocturnis agrorum depopulatoribus,incendiariis, ſodomitis,conſpiratoribus,furibus:His quoq; qui ex inſidiis,aut de induſtria, & deliberatò,vel proditione, veneno'ue hominem occiderint: nec fratrum domeſticis,Nec percuſſoribus ipſorum fratrum,vel iudicum noſtrorum,& aliorum iuſticiæ miniſtrorum,nec iis qui ære alieno obſtricti ſunt,Nec eis qui in ipſa Infirmaria,aut ſpe immunitatis eiuſdem delictū cōmiſerint,nec falſis teſtibus,aut notariis,ſacrilegis,graſſatoribus.

IDEM MAGISTER.

XXVII. STatuimus quod eleemoſynæ in commendis noſtris dari ſolitæ continuentur.

DE Oneribus

DE ONERIBVS COMMVNIS AERARII, Et legibus ſuper id condendis.

CONSVETVDO.

CVM bona & facultates, quæ ordo noſter poſſidet, piorum hominum liberalitate collata ſint, ad ſuſtinendas Hoſpitalitatis impenſas, & propulſandos Chriſtiani nominis hoſtes: Certum eſt fratres noſtros proprii in eis aut priuati iuris nihil habere, ſed eorum verum dominiũ ac proprietatem & ius omne ad ſolum ipſum ordinem noſtrum ſpectare. Verum cum in communi recte adminiſtrari non poſſent, propter locorum diſtantiam, & diſſidentiam nationum maiores noſtri ea viritim fratribus per partes regenda commendarunt (vnde nomen commendarum ſumpſerunt) impoſitis annuis penſionibus, quæ augerentur & minuerentur, prout & rei & tempori, hoc eſt, neceſſitati conuenire viſum eſt. Etenim, vt minimum quinta, ſæpe quarta fructuum pars penditur, & in cõmune ærarium inferri iubetur, nonnunquam etiam dimidia, vel omnes etiam fructus, ſi ita à Capitulo generali fuerit ſtatutum: penes quod vnum imponendarum, & aſſignandarum penſionum & collationum huiuſmodi (quas reſponſiones & impoſitiones vocamus) ius eſt. Id autem quid à quoq; ſit pendendum & ſoluendum decernit, & publicè declarat. Decretum & declarationem ſuam Prioribus, Caſtellano Empoſtæ, & Capitulis prouincialibus per literas ſuas ſignificat, mandátq; vt penſiones à ſe impoſitas exigi, & perſolui ab adminiſtratoribus procurent. Si qui fratrum noſtrorum eius mandatis & ſcriptis non paruerint, habitu priuentur. I.

Quod omnes teneantur ad ſolutionem iurium communis ærarij.

F. PETRVS DAVBVSSON.

STatuimus quòd omnes Priores, Caſtellanus Empoſtæ, Baiuliui, Commendatarii, & fratres tam exempti quàm non exempti ratione Prioratuum, Caſtellaniæ Empoſtæ, Baiuliuatuũ, cõmendarũ, domorũ, & aliarũ adminiſtrationum noſtrarum quarũcunq;, non obſtante quacũq; clauſula, gratia, aut exemptione (quæ iuribus noſtri communis ærarii derogare & præiudicare non volumus) omni excluſa mora, excuſatione, appellatione, oppoſitione, & impedimento tam ratione bellorum ſeu deuaſtationum quàm aliàs, realiter & cum effectu anno quolibet in Capitulo prouinciali: Et ſi fortaſſe in aliquo loco Capitulum prouinciale non celebretur, in natiuitate Sancti Ioannis Baptiſtæ ſoluere iura commu- II.

nis ærarii pro tempore inſtituenda & imponenda, & reliquum debiti ſeu arreragia, & alia quæcunque debita noſtro communi ærario teneantur & debeant, ſeu Receptoribus & procuratoribus eiuſdem pro tempore inſtituendis in pecunia numerata.

Quod iura communis ærarij integrè ſoluantur, non obſtante quouis caſu uel impedimento.

IDEM MAGISTER.

III. QVod ſi aliqui ex dictis Prioratibus, Caſtellania Empoſtæ, Baiuliuatibus, commendis, aut adminiſtrationibus noſtris propter bella, inuaſiones, ſeu exactiones principum, ſeu aëris intemperiem, aut alio quouis fortuito & inopinato caſu ad ruinam, vaſtationẽ, etiam totalẽ deſtructionem (quod Deus prohibeat) redactæ ſint: nihilominus portio iurium ærarii impoſita & pro tempore imponenda liquidè, purè, & ſimpliciter (tanquam immunis & libera huiuſmodi iacturis ac principũ exactionibus) ad ærarium, omni oppoſitione & mora reiecta, perueniat: Ac iactura, damnum, & exactio ſit & eſſe intelligatur in damno Priorum, Baiuliuorum, commendatariorum, & aliorum adminiſtratorum: etiam ſi clades tanta eſſet, quòd id quod ſupereſſet ex fructibus ad portionem iurium ſoluendam non ſufficiat. Adminiſtratores enim cauere, & prouidere pro fructuum neceſſitatibus tenentur.

De iuribus mortuarij & uacantis communi noſtro ærario ſoluendis.

IDEM MAGISTER.

IIII. COnſuetudo laudabilis & inueterata in noſtro ordine inoleuit, quòd per obitum Priorum, Caſtellani Empoſtæ, Baiuliuorum, commendatariorum, & aliorum adminiſtratorum bonorum noſtri ordinis commune noſtrum ærarium percipiat iura mortuarii & vacantis, ideſt, pro mortuario fructus Prioratus, Baiuliuatus, commendæ, & adminiſtrationis à die obitus Prioris, Baiuliui, aut commendatarii vſque ad feſtum natiuitatis Sancti Ioannis Baptiſtæ proximè ſequens, & pro vacante ab eo die vſque ad aliud feſtum Sancti Ioannis Baptiſtæ proximè futurum peracto anno, præter & vltra iura ſpoliorum, quæ ad idem commune ærarium ſpectant. Quam conſuetudinem hac lege & ſtatuto confirmamus, & pro lege haberi volumus, & obſeruari mandamus.

De iuribus communi ærario ſoluendis per eos qui commendam per reſignationem obtinuerint.

IDEM MAGISTER.

V. PRæterea ſtatuimus quòd ex omnibus Prioratibus, Caſtellania Empoſtæ, Baiuliuatibus, commendis, & adminiſtrationibus, quæ per ceſſionem & reſignationẽ ad manus alterius adminiſtratoris peruenerint,

fructus

fructus & redditus duorum annorum integrorum ærarium ipſum per-cipiet. Quos nouus adminiſtrator ſoluere tenebitur, vel ſi vtilius videbitur, Receptor dictos fructus ipſe colligere, aut alteri locare debebit. Exceptis his quæ ratione melioramenti capiendi, vel permutationis ſecundum formam ſtatutorum noſtrorum factæ, dimittuntur.

Quod noui adminiſtratores commendæ reſignatæ ad ſolutionem debitorum reſignantis teneantur, quibus erat obnoxius tempore reſignationis.

IDEM MAGISTER.

INſuper tenebũtur dicti Priores, Caſtellanus Empoſtæ, Baiuliui, Commendatarii, & noui adminiſtratores ſic per reſignationem conſtituti ſoluere omnia debita, quibus reſignantes tempore reſignationis obnoxii erant. Id etiam excipientes vt, qui contra ſtatuta & conſuetudines ordinis noſtri prouiſi fuerint, ius ad Prioratus, Caſtellaniam Empoſtæ, Baiuliuatus, commendas, & nouam adminiſtrationem non acquirant. VI.

De oneribus ſoluendis per poſſeſſores membrorum.

IDEM MAGISTER.

STatuimus quòd omnes ordinis noſtri fratres mẽbra aut prædia Prioratuum, Caſtellaniæ Empoſtæ, Baiuliuatuum, commendarum, & adminiſtrationum poſſidentes iura communis ærarii impoſita & imponenda pro rata portione valoris dictorum membrorum vel prædiorum ſoluere teneantur. Quod ſic declaramus, videlicet, quòd quando dimidia, tertia, vel quarta pars fructuum impoſita fuerit ſuper bonis huiuſmodi, poſſidentes membra ſoluent ſimiliter tertiam, quartam, vel dimiam partem fructuum pro rata portione veri valoris, præter penſionem Priori vel Commendatario pro recognitione reſeruatam. VII.

De mortuario & uacante ſoluendo per poſſidentes membra.

IDEM MAGISTER.

STatuimus quòd decedentibus Prioribus, Caſtellano Empoſtæ, Baiuliuis, & Cõmendatariis, quandocunq; & quotieſcunq; id acciderit, membra dependentia à Prioratibus, Caſtellania Empoſtæ, Baiuliuatibus, & commendis, & illi qui ea poſſident, teneantur ſoluere iura mortuariorũ, & vacantium, quemadmodum adminiſtrationes à quibus dependent. Decernentes quòd in literis & bullis adminiſtrationum membrorum debeant expreſſè reſeruari iura communis ærarii mortuarii & vacantis. Quæ, etiam ſi non reſeruata eſſent, intelliguntur implicitè reſeruata, & ad id obligantur. VIII.

Qualiter ſolutio mortuarij & uacantis fieri debeat per poſſidentes membra tempore uacationis.

F. IOANNES DE HOMEDES.

IX. SAncimus quod ſi frater teneat membrum commendæ,cuius adminiſtratio vacet,habeat etiam aliam cõmendam, cuius fructus percipiat, eo caſu teneatur ſoluere integros fructus membri dependentis à commenda vacante,non ſecundum cõmunem æſtimationem ordinis noſtri, ſed ſecundum verum valorem pro tempore mortuarii & vacantis, hoc eſt, quanti ipſa membra tempore mortuarii & vacantis arrendari locari ue poſſint. Si autem tenens membrum commendam non habuerit, retenta ſibi pro alimẽtis tertia parte fructuum membri, reliquas duas ad verum valorem communi ærario ſoluere teneatur.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

X. STatuimus vt idem ius in penſionibus obſeruetur.

De oneribus ſoluendis communi ærario per poſſidentes uillas aut grangias.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XI. SI vero erit ſeruiens, aut capellanus ſtagii vel obedientiæ poſſidens villas aut grangias, pro dicto iure mortuarii & vacantis, ſoluet ærario duplicem penſionem,quam Priori,Caſtellano Empoſtæ,aut commendatario ſoluere conſueuit.

Fructus commendæ cuius nullus frater capax eſt, ærario applicentur.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

XII. SI(quod accidere nonnunquam ſolet)vacante adminiſtratione alicuius commendæ, aliqua tamen ratione in lingua ſeu prioratu fratres nulli ſint illius capaces,diſponimus, vt huius redditus communi noſtro ærario vendicentur ad eum vſq; diem, quo idoneus aliquis extiterit ad eam obtinendam. Atq; tum primo mortuarii & vacantis tempora cedere, ſeu currere incipiant.

De iure paſſagij ſoluendi per fratres.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XIII. ORdinamus q; quicunq; ordinem noſtrum profiteri volet:ſi in gradũ militum recipi cupiat,ſoluet pro ſuo traiectu(quod paſſagium dicimus)noſtro communi ærario aut ab eo deputatis, antequam ad profeſſionem admittatur, ſcuta auri in auro centum quinquaginta, vel eorum valorem: ſi inſeruientem armorum, ſcuta centum ſimilia in numerata pecunia. Quod ſi non ſoluerit, ancianitate non gaudeat. Nam ancia-

nitatem numerari volumus, á die quo paſſagii ſui ſolutionē integrè fe=cerit. Et qui eum ad profeſſionem admiſerit non viſa ſolutione paſſagii, de ſuo ſoluere teneatur: non obſtante quacunq; licentia ad id conceſſa. Nemini tamen, poſtq̄ paſſagium ſoluerit, ſuper ancianitate lis moueri poſſit. Non proderit autem cuiq̄, ſi cepta iam lite ſoluat.

Quod bullæ ancianitatum non ſint in præiudicium communis ærarij, Magiſtri, & Priorum.

F. PETRVS DAVBVSSON.

STatuimus quòd ancianitates ſiue expectatiuæ, quæ dantur de com=mendis in futurum ſuadente aliqua iuſta ratione, non intelligantur in præiudicium noſtri communis ærarii iurium, ſpoliorum, mortuariorum, vacantium, & aliorum iurium ipſius impoſitorum & imponendorum, nec diſpoſitionum præeminētiæ Magiſtralis, aut Prioralis, nec Camera=rum Magiſtralium: quas ſaluas & illæſas ſemper eſſe decernimus. XIIII.

Quo tempore iura communis ærarij ſolui debeant, & de pœna non ſoluentium.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

QVia pleriq; ordinis noſtri fratres adminiſtrationē Prioratuum, Ba=iuliuatuum, commendarum, membrorum, & aliorum bonorum ha=bentes, & alii quicunq; poſſeſſores negligenter, vel potius contumaciter ſe gerūt in ſoluendis communis noſtri ærarii iuribus: Statuimus vt qui reſponſiones & impoſitiones tam ordinarias q̄ extra ordinarias, mortua=ria & vacantia, arreragia, & alia quæcunq; iura & debita noſtri cōmunis ærarii in Capitulo prouinciali, aut ſi id nō celebretur, in feſto Sancti Io=annis Baptiſtæ non ſoluerint, quòd illico Prioratus, Caſtellania Em=poſtæ, commendæ, membra, & adminiſtrationes ſint, & eſſe cenſeantur incorporata cōmuni ærario, & tādiu á noſtris Receptoribus ſeu aliis ad id deputatis retineantur, & adminiſtrētur, eorumq; fructus & prouentus colligantur, & percipiātur, aut aliis per ipſos Receptores locētur, donec de ipſis, & de impenſis ſuper eo factis cōmuni ærario integrè ſatisfactum fuerit. Quòd ſi fratres noſtri aut alii Prioratuum, Caſtellaniæ Empoſtæ, Baiuliuatuum, commendarum membrorum & bonorum aliorum poſ=ſeſſores, aut quiuis alius eorum nomine pertinaciter dictis Receptori=bus, aut aliis ad id deputatis reſiſtendum, refragandumq; duxerint, quo=minus fructus dictorum Prioratuū, Caſtellaniæ Empoſtæ, Baiuliuatuū, commendarum, membrorum, & aliorum bonorum percipiant, eos'ue locent, & arrendent: Tunc eo ipſo abſq; alia monitione, citatione, pro=ceſſu, ſententia, ſeu alia declaratione ipſis Prioratibus, Caſtellania Em=poſtæ, Baiuliuatibus, commendis, membris, & aliis bonis, illorumq; poſſeſſione priuati exiſtant, etiam ſi eſſent minores xiiii. annis, & ſine cu=ratoribus (ſi qui fuerint) de quibus non habebitur ratio. De qua qui=dem reſiſtentia & repugnantia verbis aut literis Receptoris fides habe= XV.

bitur. Præcipientes Prioribus,& Caſtellano Empoſtæ vt hoc ſtatutum faciant in ſuis Prioratibus, & Caſtellania Empoſtæ plenè & exactè exequi, & obſeruari. Quod ſi neglexerint, ſint & intelligantur priuati prærogatiua retentionis quintæ Cameræ,& gratioſæ diſpoſitionis commendæ ad eorum præeminentiam pertinentis: ita quòd prouiſiones de illa factæ irritæ ſint.

Quod conductores commendarum debitoribus ærarij non ſoluant.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XVI. VOlentes in executione contra male ſoluentes facienda acrius prouidere, ſtatuimus quòd ſub pęna priuationis commendarum fratres, & vaſſalli ſub pęna violati iuramenti fidelitatis,& conductores ſiue arrẽdatores huiuſmodi commendarum & bonorum nullo pacto reſpondeãt de fructibus & redditibus commendatariis priuatis. Quod ſi fecerint, huiuſmodi pęnam incurrant: & nihilominus quod per eos exolutũ fuerit,non admittatur in computo eorum: quinimo iterum exoluere teneantur.Volumus etiam quod Priores,Receptores,& procuratores huiuſmodi ſtatuta ſuper male ſoluẽtibus edita in quolibet Capitulo prouinciali publicari faciant,& nihilominus contra faciendo in ſuo robore permaneant.

De debitoribus communis ærarij.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

XVII. STatuimus quòd nullus frater ordinis noſtri cuiuſcunq; fuerit conditionis,qui debitor noſtri cõmunis ærarii fuerit dignitates,cõmendas, officia, & beneficia ordinis noſtri vllo pacto conſequi poſſit,quouſq; debita ſua eidem ærario perſoluerit.

Qui debitores ærarij tempore ſmutitionis fuerint,dignitates,& cõmendas conſequi non poſſunt.

F. IOANNES DE HOMEDES.

XVIII. SAncimus quòd frater qui tempore ſmutitionis dignitatum ſeu commendarum in lingua faciẽdæ communis noſtri ærarii iurium debitor fuerit (nihilo ei ſuffragante, quod ante in manibus eiuſdem ærarii pro ſoluendis debitis ſuas cõmendas poſuerit, vel poſt ipſam ſmutitionem communi ærario ſatisfecerit)dictas dignitates,ſeu commendas vacantes conſequi non poſſit.Immo ad eas conſequendas penitus inhabilis & incapax cenſeatur.

Quibus commiti debent commendæ ablatæ male ſoluentibus.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XIX. STatuimus quòd Prioratus Caſtellania Empoſtæ & commendæ ablatæ male ſoluentibus per Magiſtrum & conuentum committantur fratribus, qui priuatorum debita ſoluere communi ærario voluerint,ſeruato

ordine

ordine & ſtylo noſtræ religionis, præferendo omnibus aliis eos fratres, qui nondum cabimentum ſunt aſſequuti ſecundum gradum & turnum ancianitatis, ſi eas pro cabimento acceptare voluerint, ſoluendo ea quæ priuatus ærario noſtro debet. Si autem talis frater nullus reperiatur, tūc indifferenter tam commendatariis quàm fratribus conuentualibus ſeruato ordine ancianitatis de gratia cōmitti poterunt, ſaluis iuribus communis ærarii. Et ſi forte non reperiatur, qui debita priuati velit ſoluere, remaneant in manibus communis noſtri ærarii, donec illi integrè ſatiſfactum fuerit.

Quod bona fratrum decedentium ad ærarium perueniant.

IDEM MAGISTER.

OMnia bona mobilia & ſe mouentia quorumcunq; fratrum noſtrorū tam in conuentu quàm extra decedentium, cuiuſcunq; conditionis & qualitatis fuerint (quæ ſpolia vocamus) ad cōmune noſtrum ærarium pleno iure pertinent, exceptis fratribus capellanis obedientiæ & ſeruientibus officii, quorum ſpolia peruenient ad illos, in quorum Prioratibus, Baiuliuatibus, aut cōmendis reſidentiam & ſtagium habuerint. XX.

Quæ bona ex ſpolijs ad Eccleſiam pertinent.

F. DEODATVS DE GOZONO.

EXcipimus etiam vaſa argentea, aurea, & deaurata, quæ figuram calicis ad ſanctum ſacrificium dedicata, ſeu crucis habent: etiam vaſcula vini & aquæ altaris obſequio deputata, vel ad reponendas ſacras reliquias. Inſuper ornamenta eccleſiaſtica quæcunq; aurea, argentea, & deaurata, atq; ſericea, & omnem ſupellectilem, quæ ad miniſterium eccleſiaſticum pertinet. Necnon breuiaria & pſalteria, quæ ad Eccleſiæ cultum & ornamentum relinquuntur. Excepta ſunt etiam ſpolia Seneſcalli Magiſtri, Caſtellani, & aliorum fratrum, qui ſunt in ſeruitio Magiſtri, quæ ad ipſum Magiſtrum pertinent. XXI.

Quæ bona ex ſpolijs ad ſtatum commendarum relinquenda ſunt.

IDEM MAGISTER.

PRO vſu autem domorum commendarum relinquētur vtenſilia neceſſaria, ideſt, omnis ſupellex, videlicet cultricæ, lecti, coopertoria, & alia vtenſilia pro palatio & cameris, pro penu & coquina, quibus cōmendatarius, dum viuebat, vtebatur. Currus quoq;, vehicula & omnia inſtrumenta ruſtica. Pecorum verò, iumentorum, armentorum, & reliquorum animalium quorumcunq;, quæ in dictis ſpoliis vltra ſtatum commendæ reperientur, dimidia pars ad ipſum ſtatum adiungetur, alia ad commune ærarium pertinebit. XXII.

F. IOANNES DE HOMEDES.

EQui tamen & muli fratrum extra conuentum decedētium, & alia ani- XXIII.

malia quæ equitari ſolent,& ſella deſeruiunt, cum ſuis ornamentis ad commune ærarium ſpectare debent.

De armis in ſpolys fratrum repertis.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

XXIIII. ARma cuiuſuis generis ſiue ad offendendum, ſiue ad defendendum parata, in ſpoliis fratrum in conuentu, & citra mare defunctorum ad ærarium pertinent,& in vnum locum conferantur,vbi ſub fida cuſto‐dia ſeruabuntur ad opus & pro munitione noſtri Conuentus, demptis enſibus & gladiolis quos,dagas & pugnales vocant.

De Receptoribus.

F. ROGERIVS DE PINIBVS.

XXV. VT commodius iura noſtri communis ærarii recipi poſſint,& in agẽdorũ expeditione diſtribui valeant,volumus quòd in quolibet Prioratu & Caſtellania Empoſtæ Receptores iurium ipſius ærarii per Magiſtrum & conuentum pro eorum arbitrio conſtituantur. Qui iura huiuſmodi exigant,recipiant,& teneant,atq; de eiſdem ſecundum ordinationem Magiſtri & conuentus diſponant.

De iuramento Receptorum.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

XXVI. QVI quidem Receptores teneantur iurare in manibus Magiſtri,ſi in conuentu præſentes fuerint,aut in manibus Prioris, ſi à conuentu abfuerint, quòd bene, fideliter, & diligenter ea quæ ad ipſum officium pertinent exequentur. Quorum officium per triennium durabit.Reſeruatur tamen Magiſtro & concilio id tempus ex aliqua iuſta cauſa prorogare,ſi ita illis videbitur.

De officio Receptorum & procuratorum noſtri communis ærarij extra conuentum.

IDEM MAGISTER.

XXVII. AD Receptores ſpectat exigere, conſequi,& accipere à Prioribus,Caſtellano Empoſtæ, Baiuliuis, Commendatariis, & aliis quibuſcunq; bona noſtri ordinis in limitibus Prioratuum,in quibus ſunt conſtituti, poſſidentibus reſponſiones, impoſitiones, paſſagia fratrum, debita vetera,hoc eſt,arreragia, & alia quæcunq; ſpolia fratrum, mortuaria & vacantia per mortem adminiſtratorum ærario noſtro debita, & alia quæcunq; iura,bona,& debita quomodocunq; ad ærarium noſtrum ſpectantia,& pertinentia. Quòd ſi morte,ægritudine, vel alio quouis impedimẽto Receptores detinerentur: ita vt ipſi non poſſent per ſe,quæ ſupra dicta ſunt, facere: volumus vt in eorum abſentia Procuratores in dictis prioratibus deputati id exequi teneantur. Iidem Receptores & procuratores aderunt in capitulis prouincialibus ad reſponſiones, impoſitiones & alia debita petenda,exigenda & recipienda.

Quomodo

Quomodo gerere ſe debent Receptores in colligendo iure mortuarij & ſpolij.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

STatuimus quòd quotieſcũq; Receptor aut procurator ærarii vel alius ad id deputatus ſe cõferet ad colligendũ & habendũ iura mortuarii & ſpolii, non accedat ſolus: ſed aſſumat ſecum aliquem probum Cõmendatorem, vel fratrẽ, aut duos ex ꝓpinquioribus locis defuncti, aut ſæcularẽ perſonam honeſtã his deficientibus, & Notarium publicũ, in cuius præſentia viſitet, & notare faciat per inuentarium authenticum in præſentia teſtium receptũ, omnia bona & vtẽſilia atq; agriculturas & fructus quos inuenerit. De quibus, hoc facto, dimittat ſtatũ cõmendæ in ea cõditione & qualitate, in qua ipſum inuenit. Et medietatẽ ſupellectilis de ſuperabundantibus ad augmentũ ſtatus dimittere teneatur, vltra ſtatum primũ, anteq̃ bona transferãtur. Et de omnibus quæ geſſerit per ſcripturam authenticam capitulum prouinciale admoneat. Siquis Receptorũ contrafecerit, & dãnum marcam argenti exceſſerit, pęnam priuationis habitus incurrat. XXVIII.

De eodem.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

PRæterea Receptores ipſi vel procuratores, aut cõmiſſarii ſupradicti duo inuentaria ſeparata faciant, vnum ſtatus cõmendæ, & alterũ bonorum ſpolii ad ærariũ pertinentium, & in præſentia prædictorũ notare faciant omnia credita fratris defuncti, & aperiant ſeu aperire faciant, illis videntibus & vocatis, eius deſpropriamentum: quorũ creditorum, & deſpropriamẽti exemplum huc ad conuentum noſtrũ mittant. Vbi per ſcribã ærarii regiſtrabũtur in aliquo ſeparato libro illius prioratus: ſingulorũ enim Prioratuũ ſingulos libros ad id deputatos eſſe volumus. Quòd ſi frater defunctus deſpropriamẽtum non fecerit, vel ſi fecerit non reperietur, Receptor de eo Magiſtrũ & conuentũ certiores facere tenebitur. XXIX.

Quòd receptores in capitulo prouinciali manifeſtent ea quæ receperũt.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

INiungimus Receptoribus, vt particulariter & per ſingulas ſummas in quolibet capitulo prouinciali cõputum eorum quæ receperũt, & quæ reſtant, manifeſtare & reddere teneantur. Attamen Priores & capitulum prouinciale nullam habent poteſtatem huiuſmodi cõputa concludendi, ſeu quitandi: Sed duntaxat audiendi & ſignandi. Quorum computorum concluſio & definitio Magiſtro & cõuentui reſeruatur, atq; ſpectat. Adiicientes quòd ipſi Receptores in dicto capitulo teneantur manifeſtare omnes pecuniarũ quãtitates & ſummas, quas receperũt de iuribus ærarii tam mortuariorũ q̃ vacantium, & reliquorum quoruncunq;. Et Prior finito dicto capitulo de his eo ipſo certiores reddere debet Magiſtrum & conuentum. Quibus computum duplicatum mittant Receptores: vt de negociis ærarii claram noticiam habeant. Quod quidem computum apud ærarium regiſtretur. XXX.

De cedula mittenda per Receptores de ijs qui ſoluerunt, & qui debitores remanſerunt.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXXI. Receptores ſtatim finito capitulo prouinciali tenebuntur vnà cum ſuis computis anni præcedentis mittere ad Magiſtrum & conuentũ breuem cedulam, quæ cõtineat nomina eorum qui in eo capitulo ſoluerunt, & eorũ qui debitores remanſerunt, & pro quibus ſummis: & diſtinctè omnes pecuniarum ſummas, quas pro quacũq; ratione ſeu debito recęperint. Si quis contrafecerit, & contenta in hoc ſtatuto & in ſuperiore non adimpleuerit, priuetur fructibus vnius anni cõmendæ: Si frater conuentualis perdat vnũ annum ancianitatis in fauoré filiorũ Arnaldorũ.

Receptores nihil capere poſſunt de ſpolijs.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

XXXII. STatuimus quòd Receptores in quolibet Prioratu & Caſtellania Empoſtæ nullomodo de ſpoliis Priorum, Caſtellani Empoſtæ, nec cõmendatariorũ, vel fratrum morientiũ in dictis Prioratibus & Caſtellania Empoſtæ lectos aut alia vtenſilia vel res quaſcunq; ſumere præſumant. Qui contrafecerint, officio priuati eo ipſo cenſeantur, ac duplum illius quod cęperint ærario perſoluant: Quacunq; conſuetudine in contrarium faciente in aliquo non obſtante.

Quòd Receptores nihil capiant de ſtatu commendarum.

F. DEODATVS DE GOZONO.

XXXIII. DE his quæ ad ſtatum cõmendarum, & vſum domorum pertinent, Receptores in colligendo ſpolio & mortuario vel aliàs nihil omnino etiam capere poterunt: Sed ea omnia integra & intacta relinquent. Quòd ſi contrafecerint, & aliquid é cõmendis abſtulerint, id omne reſarcire, reficere, & reſtituere ſua pecunia teneantur: Nam ærarium noſtrũ ad huiuſmodi quicquam obligatum eſſe nolumus: & præter hoc pęnam valoris mortuarii eiuſdé cõmendæ ſubeãt, qui ærario noſtro applicabitur. Prior vero & Caſtellanus Empoſtæ ad inſtãtiam cõmendatarii læſi Receptorem compellat ad talem reſtitutionem faciendam. Quòd ſi in eo Prior vel Caſtellanus Empoſtæ negligens fuerit, ipſe ſuo nomine reſtituere & reficere teneatur, & ad hoc à Magiſtro & conuentu inſtante commendatario compellatur.

Receptores in loco tuto pecunias quas recipiunt reponere debent.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XXXIIII. STatuimus quòd Receptores in quolibet Prioratu & Caſtellania Empoſtæ pecunias iurium ærarii per eos receptas, & quas pro tẽpore recipient, apud tutas & fidas perſonas deponant. De quibus recognitioné & documentum authenticum, validamq; obligationem habeãt, vel apud ſe in loco tuto ipſas fideliter conſeruent. De his quoq;, & apud quos ſint

ſecuræ

ſecuræ, Priores & Caſtellanũ Empoſtæ ſeu eorum vicegerentes & cõmendatarios dictorum Prioratuum & Caſtellaniæ Empoſtæ in ꝓuinciali capitulo, & non aliter, certiores reddant. Pro quorum indubitata verificatione inſtrumenta & recognitiones obligationis oſtendere teneantur: ne aliquo caſu cõtingente pecuniæ ſurripi, aut occultari poſſint. Siquis Receptorum contrafecerit, in priuationis habitus pęnam labatur.

Quòd Receptores non obſtante quacunq; lite exigant iura ærarij.

F. IOANNES DE LASTICO.

SAncimus quòd Receptores noſtri communis ærarii quæcunq; iura ipſius, omni reiecto litigantiũ reſpectu, exigant, petant, & recipiant ab illis, qui quoquo modo tenent & poſſidẽt Prioratus, cõmendas, & domos, ratione quarum diſceptatur & litigatur: nec propterea partium iuribus vllum præiudicium generari intendimus. Qui verò tales cõmendas tenebunt, ſi ſoluere recuſauerint, eo ipſo pęnam priuationis incurrant, à ſuo quoq; iure cadant, & contra tales tanq̃ inobediẽtes & rebelles ꝓcedatur. XXXV.

Quòd Receptores abſq; alicuius licẽtia pro mortuario et uacante cõmendarum poſſeſſionẽ capiant.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

STatuimus quòd: cum primum Priores, Caſtellanus Empoſtæ, Baiuliui, cõmendatarii, & alii bonorum noſtrorũ adminiſtratores è vita deceſſerint, vel viuentes ipſi adminiſtrationi ceſſerint, & renunciauerint, vel eam reſignauerint: Receptores & procuratores noſtri ærarii dictos Prioratus, Caſtellaniam Empoſtæ, commendas & bona, ſua propria authoritate & ſine licẽtia alicuius iudicis vel curiæ, eorumq; corporalẽ poſſeſſionem nomine noſtræ Religionis capere, fructus colligere, ſpolia, mortuaria & vacantia & alia debita exigere, eaq; retinere, & continuare per ſe vel per alios, vſq; ad integram ſatiſfactionem noſtri cõmunis ærarii, debeant. Si qui vero fratrum noſtrorum quauis occaſione dictos noſtros Receptores in prædictis fructibus & ſpoliis percipiendis, atq; in dictis poſſeſſionibus adipiſcendis aliquo modo impediuerint, Prioratibus, cõmendis, & omnibus ordinis noſtri officiis & beneficiis priuati ſint, & ſi fuerint fratres conuentuales ancianitatem perdant. XXXVI.

Contra Receptores negligentes in exigendis debitis.

IDEM MAGISTER.

SI Receptores fuerint negligentes in exigendis debitis, & capiendis ad manum noſtri cõmunis ærarii cõmendis debitorum ſecundũ formam ſtatuti noſtri, eo caſu ipſi ſua pecunia pro debitore ſoluere teneantur. Idem obſeruari volumus in aliis omnibus debitis dicti ærarii: ſi ea, poſtq̃ dies ſolutionis aduenerit, exigere non procurarent. XXXVII.

Per quoſcunq; proceſſus ſeu ſententias ad requiſitionem Receptorum in male ſoluentes factas & promulgatas à noſtris conſtitutionibus non intelligatur receſſum.

F. IOANNES DE HOMEDES.

XXXVIII. CVm (vt ſæpe euenire ſolet) noſtri ordinis Receptores, quo facilius debita iurium noſtri cõmunis ærarii à male ſoluentibus recuperent, cõtra eos ex præſcripto priuilegiorum noſtrorum, ſeu aliàs procedant: & à pleriſq; in dubium vertatur, an tunc temporis cõſtitutiones noſtræ vendicent locum. Ideo hanc dubitationem tollentes, hac præſenti lege decernimus & declaramus, quod: Et ſi per eoſdem Receptores ex forma indultorum priuilegiorumq; Apoſtolicorũ, ſeu aliàs coram quocunq; iudice ordinario ſeu noſtri ordinis ſuperiore: etiam contra minores xiiii. annis, non eis cõſtitutis curatoribus, alios'ue noſtri publici ærarii debitores: etiam ad aliquas priuationes, declaratorias ſentẽtias, ſeu priuationem Prioratuum, Caſtellaniæ Empoſtæ, Baiuliuatuum, cõmendarum, & beneficiorũ, eorumq; poſſeſſionis quomodolibet proceſſum fuerit: Nihilominus non ſit neq; cenſeatur à conſtitutionibus contra eoſdẽ debitores diſponentibus receſſum, vel aliàs præiudicatum: Quinimo ſtatuta ipſa illæſa permanere, ꝓceſſus, pęnasq; ipſas, & omnia inde ſequuta ſuam vim habere, ſuosq; effectus ſortiri iubemus, & volumus.

IDEM MAGISTER.

XXXIX. SAncimus vt libris Receptorum noſtrorum, & cedulis eorum manibus ſubſcriptis, quo ad debitores ærarii noſtri integra & indubia fides abſq; alia probatione adhibeatur.

De procuratoribus communis ærarij in conuentu.

F. IOANNES DE LASTICO.

XL. CIrca iurium & bonorum publici ærarii cõſeruationem nulla ſatis poteſt eſſe diligens cura & vigilantia. Idcirco pro vtili adminiſtratione prædictorum, vltra magnum Commendatarium: qui ratione ſui officii huic exercitio expreſſè eſt deputatus, & ab eo dimoueri nõ poteſt: duos probos religioſos prudentes, & diſcretos ex Baiuliuis aut Prioribus ordinis noſtri in conuentu aſſiſtentibus, his quoq; deficientibus, ex Baiuliuis capitularibus vel locatenentibus Baiuliuorum conuentualium per Magiſtrum & concilium ſumma cura eligi, iuramento interueniente, iubemus. Ad conſeruationem quoq; iurium dictorum bonorum ipſi magnus Cõmendatarius & Procuratores capſas firmas & tutas, optimiſq; ſeris clauſas habeant, quarũ clauium quilibet ipſorũ trium vnam teneat. Pariformiter res & alia bona dicti ærarii in magaſenis ſeu voltis reponãt, & locis aptis recludant ſub eorum clauibus. De quibus nulla fiat diſtributio, niſi prius per conſeruatorem & ſcribam ærarii in libris diligenter annotetur. Qui quidẽ Procuratores cõmunis ærarii rationem ſuæ adminiſtrationis quolibet anno reddere teneantur Magiſtro & concilio.

De reſidentia

De reſidentia Magni Commendatarij in conuentu.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

STatuimus vt magnus Commendatarius teneatur facere reſidentiam in conuentu, nec poſſit ab eo diſcedere, quamdiu in eo officio fuerit. Et quod alii duo procuratores communis ærarii in eo officio per duos annos ſeruire,& permanere debeant:In quo tempore licentiam abeundi à conuentu obtinere non poterunt,nec ſimul ambo officium dimittere: Sed ſingulis annis vnus tantum de duobus mutabitur, ita vt non fiat vna vice niſi vnus Procurator. XLI.

De ærarij conſeruatore.

F. IOANNES DE LASTICO.

PRo conſeruatione & diſtributione bonorum ærarii noſtri iubemus eligi vnum fratrem idoneum & ſufficientem,ex quacũq; lingua libuerit,in Conſeruatorem generalem ærarii.Qui omnium pecuniarum & bonorum mobilium ad ærarium pertinẽtium curam & cuſtodiam habeat, atq; recipiat, conſeruet, & diſtribuat ſecundum diſpoſitionem, ordinationem,& voluntatem Magiſtri & concilii cum ſcientia & apodixia magni Commendatarii. Ipſe autem Conſeruator, ſi frater miles fuerit centum ducatos Rhodi, ſi vero Capellanus aut ſeruiens armorum extiterit centum florenos Rhodi currentes à communi ærario percipiat, cum in conuentu reſidentiam fecerit. Quòd ſi ad partes ponentis mittetur,tunc ſtipendia ei conſtituantur, prout Magiſtro & concilio videbitur. Qui Conſeruator generalis in quolibet capitulo generali mutetur, & alius ſubrogetur: Succeſſor tamen de lingua prædeceſſoris eligi non poſſit, niſi decennio præterito. XLII.

De auditoribus computorum.

IDEM MAGISTER.

VLtra magnum Cõmendatarium,& duos Procuratores cõmunis ærarii,Conſeruatorẽ quoq; generalem,octo fratres octo linguarum vnũ de qualibet lingua deputari iubemus. Qui computa & omnia ærarii negocia viſitandi,audiendi,recognoſcendi,quomodo gerantur & miniſtrẽtur, authoritatem & facultatem habeant. Qualibet quoq; hebdomada vnum diem deputent, in quo id exerceant. Quod ſi aliquid reformandũ compererint,ad Magiſtrum & concilium ordinarium referant.Qui poſtpoſitis aliis negociis ſuper hoc prouideant.Dicti enim fratres ſufficiẽtes, idonei,probi,& huic officio apti à fratribus linguarum eligentur: qui ſic electi Magiſtro & concilio ordinario præſententur.Conſtituti quoq; coram Magiſtro ſolemni ſacramento adigantur,ꝙ fideliter cõmodum ærarii procurabunt,& ipſum pro eorum conſcientia à damno conſeruabunt. Dicti octo fratres redditioni cõputorum, quæ Magiſtro & concilio fiet, aderunt:Intererunt quoq; ſolutionibus per cõmune ærarium faciendis. XLIII.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XLIIII. QVos auditores quolibet biennio mutari volumus, non omnes ſimul ſed per interualla: vt ſemper aliqui ex veteribus remaneant.

De probo homine Conſeruatoris.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XLV. STatuimus quod per Magiſtrum & concilium ordinariũ deputetur & eligatur aliquis frater ordinis noſtri idoneus & ad hoc aptus, qui computum liquidum & clarum teneat diligenter de omnibus & ſingulis tam pecuniis q̃ rebus quibuſuis: quas in dies Conſeruator generalis nomine cõmunis ærarii recipit. In quorum receptione deputatus ipſe ſit præſens, & etiam redditioni computorũ Conſeruatoris aſſiſtat. Et quod teneantur duo libri eorum quæ recipientur, vnus apud conſeruatorem, & alter apud deputatum exiſtat. Qui quidem deputatus recepta in duobus libris præfatis ſcribat & annotet, vt de receptis clara noticia habeatur. Quodq; Magiſter & concilium ordinarium eidem deputato pro ſtipendio aſſignẽt ab ærario percipiẽdo, quod eis bene viſum fuerit. Stetq; in eo officio deputatus pro termino Magiſtro & cõcilio bene viſo. Quo elapſo, ipſe idem deputatus, aut alius pro comperta idoneitate & ſufficientia ſubrogetur.

Debita fratrum defunctorum creditoribus ſoluantur.

F. IOANNES DE VILLERS.

XLVI. STatutum eſt quod debita fratrum defunctorũ, quæ legitimè atq; authenticè apparebunt, creditoribus exoluantur, ex bonis tantum mobilibus fratris defuncti ſaluo ſtatu commendæ: & ſi bona mobilia non ſufficerent, tunc de bonis ſtabilibus de nouo per fratrem religioni acquiſitis ipſis creditoribus ſatisfactio fiat, & non aliter.

De ſpolijs Baiuliuorum æſtimandis.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

XLVII. BOna & res ſpoliorum Priorum, Baiuliuorum, Cõmendatariorum, & fratrum in conuẽtu decedentium per octo fratres ancianos octo linguarum, prout fieri ſolitum eſt, æſtimentur.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XLVIII. QVæ quidem æſtimatio fieri debet ad verum valorem vocatis expertis medio iuramento, de qua dimidia pars detrahi poterit. In ſpoliis Priorum, Baiuliuorum, & locatenentium Baiuliuorũ ſoli Baiuliui, Priores, & locatenẽtes Baiuliuorum participare debent. In ſpoliis commendatariorum, commendatarii & fratres conuentuales. In ſpoliis fratrum conuentualium, ſoli fratres conuentuales milites.

Quod

Quòd fratres ægroti manifeſtent bona ſua.

F. ELIONVS DE VILLA NOVA.

QVæ fratres noſtri tenent & poſſidẽt, ad noſtrum ordinem cenſentur pertinere. Quapropter cum fratres morbo tenentur occupati in vim obedientiæ cẽſentur obligati vocare ad ſe duos fratres ex propinquioribus locis, vbi infirmitate detẽti ſunt, quorũ vnus ſit capellanus, ſi adeſſe poterit, & alius probæ conditionis. Quibus quidẽ duobus manifeſtent omnia bona vtenſilia, pecunias, & res quas tenent. Quæ in ſcriptis redigantur. Et poſtea ſigillo fratris infirmi & ipſorum duorũ fratrum in eorum præſentia, quæ ſcripta fuerunt, ſigillentur: Ipſumq́ ſcriptum ei qui adminiſtrationem aut procurationem ærarii habet præſentari debeat. Si autem conualuerit, ipſum ſcriptum ſibi reſtituatur. Nec liceat ſub pœna inobedientiæ ipſis fratribus, qui aderunt cum ſcribentur, viuẽte ipſo fratre quæ ſcripta ſunt reuelare. Quòd ſi contrafecerint adminiſtratione commendarum decem annos eo ipſo priuentur. Si vero contrafaciens ſit frater conuentualis, fiat de eo querela, & per iuſticiam Religionis ducatur. Et ſi in dictis bonis ſpolii aliquis frater, cuiuſcunq; conditionis fuerit, apponat manum vel aliquid capiat, de eo fiat querela, & priuetur cœtu & ſocietate fratrum ordinis noſtri. Si vero frater infirmus contempſerit adimplere quæ dicuntur, ipſo conualeſcente de eo fiat querela, & per iuſticiam tanq̃ inobediens ducatur: Cum contra paupertatis votum bona ſibi aſcripſerit, & ea manifeſtare contempſerit. XLIX.

Quòd iura ærarij in litibus non impendantur.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

STatuimus quòd nullus Prior, cõmendatarius aut frater poſſit ex bonis & iuribus cõmunis ærarii ac ſpoliorum, mortuariorum & vacantium lites fouere, proſequi & manutenere, aut ea in alienos vſus conuertere. Quinimo dicta iura, ſpolia, mortuaria & vacantia ad ipſum ærarium perueniant. Qui contrafecerit, vel manus dictis iuribus & bonis iniecerit, & damnum attulerit: ſi vltra marcam argenti exceſſus fuerit, perdat habitum: ſi infra marcam, ſit in quarantena. L.

Quòd ſtipendium ſoluatur oratoribus.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

ORatoribus & Nunciis, quos ſecundum rerum & negociorum exigentiam ad diuerſas orbis prouincias mittere neceſſe fuerit, hoc ſtipendium moderatẽ conſtituimus: quia licet onera profectionis ſuſcipiant, ordini tamen ſeruire tenentur; & pro obſequiis maiora conſequũtur præmia, q̃ quæ ſuorum laborum retributioni & compenſationi aſcribuntur. Prior aut Baiuliuus, cui onus legationis pro partibus occiduis imponitur, à communi ærario duos ducatos accipiet quolibet die ſuæ LI.

legationis tempore durante, Commendatarius autem ducatum vnum. Si tamen Cōmendatarius talis conditionis fuerit,quod Magiſtri & conſilii arbitrio videbitur vltra dictam quantitatem promoueri,tunc dimidium ducatum pro quolibet die addere poterunt. Oratoribus vero, qui in Oriente Legationem exercebunt, Magiſter & concilium ſtipendium pro rerum & profectionis qualitate deputabunt. Volumus quoq; dictos oratores perſonaliter ad conuentum reuerti debere,vt eorum relatu Magiſtro & conuentui cuncta innoteſcant. Quo habito,Magiſter & cōuentus pro rerum ingruentia prouideant, & cognita Oratoris prudentia, diligentia & curioſa agendorum executione ſuis iuribus & promotionibus commendatum ſuſcipiant.

IDEM MAGISTER.

LII. MAgnas Commendas.Cypri,Langonis & Niſari,omnibus linguis cōmunes, noſtro communi ærario vnimus & incorporamus.

De ſoldeis fratrum ſoluendis.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

LIII. STatuimus quod ſoldeæ fratrum ſoluantur per totum mēſem Septembris,quo ſuis neceſſitatibus pro rerum ingruentia fratres ſubuenire poſſint.Fratres autem, qui de bonis ordinis noſtri habent prouiſionem aut domos vel alios redditus vltra lx.florenos Rhodi currentes,ſoldeam à communi ærario non ſumant. Similiter etiam,qui commendam cuiuſcunq; valoris fuerit poſſident, ſoldea careant.

De iocali quod capitur à magno Commendatario in ſpoliis fratrum.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

LIIII. STatuimus,non obſtante quacunq; conſuetudine in contrariū faciente, quod magnus Cōmendatarius ſiue eius locūtenens capere de ſpoliis fratrum decedentium aliquod iocale non poſſit: niſi ad ſummam florenorum Rhodi currentium quinque duntaxat, & non plurium. Quod quidem iocale in computo tabularum aut ſtipendiorum, quæ ab ærario ſumit, reponatur.

Quòd ſolum generale Capitulum debita poſſit remittere.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

LV. QVæ communi vtilitati ſunt aſcripta in priuatos vſus conuerti non debent. Ideo ſtatuimus quod nullus cuiuſuis qualitatis,gradus,officii, & conditionis exiſtat, præſumat remittere,relaxare aut condonare quaſuis pecuniarum ſummas debitoribus cōmunis ærarii ab ipſis quouiſmodo vel cauſa debitas ſine legitimæ cauſæ cognitione: quæ ſolūmodo ad Magiſtrum & generale Capitulum pro tempore celebrandum ſpectat. Si quis autem contra hanc ordinationem remiſerit aut condonauerit,de ſuo feciſſe intelligatur. Contra quos commune ærarium regreſ-

ſum

ſum habeat pro ſumma remiſſa,& nihilominus cui præter hanc normam remiſſum fuerit,vt verus debitor non ſit abſolutus, donec cõmune æra- rium aut à donante, aut à debitore ſuam integram ſatisfactionem rece- perit.

De literis Cambij.

F. IOANNES DE LASTICO.

STatuimus quod Vicecãcellarius ſub pęna priuationis officii nõ faciat literas aſſignationum vel cambii pro fratribus aut ſæcularibus perſo- nis:niſi prius de eiſdem fuerit deliberatum per Magiſtrum & concilium. Et poſtq̃ factæ fuerint, bulla cõmuni plumbea muniantur, & in Cancel- laria regiſtrentur.Et anteq̃ parti conſignentur, per conſeruatorem con- uentualem & ſcribam noſtri cõmunis ærarii ſub bullæ plica ſignentur. Quibus ſolemnitatibus deficientibus pro nullis habeantur. LVI.

De prouiſione equorum pro cuſtodia Inſulæ.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

FRatres noſtri in conuentu equos aptos pro tuitione Inſulæ tenere & habere debent. Et ærariũ debet dare per totum annũ monſtras dictis equis:qui per Mareſcallũ ſiue eius locũtenentem & ꝓbos homines ido- neos,& ad id deputatos & iureiurando ſolemni adactos,quod recte & iu- ſte iudicabunt,iudicati apti & idonei pro ipſa cuſtodia extiterint.Illi au- tem equi, qui repulſi & minus idonei iudicati à prædictis Mareſcallo & probis hominibus fuerint,monſtras non habeant. LVII.

Quod equis detur ordeum ab ærario.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

STatuimus quod cõmune noſtrum ærarium pro monſtra equorum ſol- uere debeat cuilibet fratrum noſtrorum pro quolibet equo ſalmas ſex hordei. Quod ſi ærarium ordeum non habuerit, pro qualibet ſalma ſcutum vnum ſoluere tenetur.Fratres autem qui ab ærario ordeum accipient,ſtatim vbi à Magiſtro aut Mareſcallo exire iuſſi fue- rint ad cuſtodiam Inſulæ, obedire tenebuntur. Quod ſi qui reſtiterint, & alios comitati non fuerint, amit- tant ordeum vnius Anni. LVIII.

QVOMODO CAPITVLVM generale celebratur.

CONSVETVDO.

I. MAIORES noſtri ſolerti mente rerum publicarum ſtatui conſulentes pro veteri conſuetudine generale Capitulum indicere, atq; celebrare conſueuerunt: vbi Religioſorum mores reformentur, regiminis norma dirigatur, & quæ ſtatum & publicam vtilitatē concernunt componantur. Nos quoq; veſtigiis ipſorum inhærētes generale Capitulum hac inueterata conſuetudine celebrare ſolemus. Decens autem eſt in exordio atq; initio publici conſeſſus almum ſpiritum (ſine quo nullum rite fundatur exordium) inuocare, ſuppliciterq; exorare vt cęptis faueat, menteſq; dirigat ac illuſtret. Vbi itaq; capitulantes conueniunt, priusq̄ ad acta Capitularia ꝓcedatur, vna cum Magiſtro ad Eccleſiam accedunt. Illic quoq; de ſancto Spiritu ſolemnis miſſa per Priorem eccleſiæ in aurora cantatur, cuncti quoq; ſpiritum Sanctum deuotiſſimè inuocant, quatenus intellectus gratiā eis infundat, qua illuſtrati recta mente de publicis agendis conſultent & ordinent. Miſſa peracta, Magiſter cum cętu capitulantium atq; fratrum ab eccleſia proceſſionaliter diſcedens ad locum Capituli procedit. Adſunt ordine ſolemnis proceſſionis campana ſonante Prior eccleſiæ in ornatu Pontificali, capellani, diaconi, & clerici hymnū de ſancto Spiritu pſallentes. Cumq; ad Capituli locum peruenerint cantatur. verſ. Saluos fac ſeruos tuos. &c. Diciturq; oratio de ſancto Spiritu. Poſtea capellanus Euangelium decãtat. videlicet: Cum venerit filius hominis (Quære in ſecunda feria Dominicæ ſecundæ in Quadrageſima) Demum Magiſter, Baiuliui, Priores, Caſtellanus Empoſtæ, & proceres capitulantes pro gradu dignitatis & præeminentiæ conſidunt. Regula quoq; legitur, ac poſtea ſermo per quempiam doctum & idoneū pro rerum exigentia, de his quæ publicam vtilitatem ac animarum ſalutem concernunt, habetur. Quibus peractis, capellani, & qui Capitulo intereſſe non debent, diſcedunt. Poſt hæc Magiſter ſi libuerit de ſtatu Religionis, de publicis agendis dirigendis verba facit. Poſtea die prima Capituli non feriata congregatis capitularibus deputantur & eliguntur in ipſo loco Capituli per Magiſtrum & alios, qui in concilio ordinario adeſſe ſolent tantum, aliqui ex ipſis Cõmiſſarii: qui procurationes ſeu procuratoria mandata Baiuliuorum, Priorum & aliorum abſentium, qui ad ipſum generale capitulum venire tenentur, vocato Vicecancellario, examinent & recognoſcant. Quæ idonea & ſufficientia repererint, admittant, cætera reiiciãt. Quo peracto, Baiuliui, Priores, Caſtellanus Empoſtæ

& proceres

& proceres capitulantes burſam ſuo nomine inſcriptam cum quinque ſanctis argẽteis, in ſignum deſpropriationis, & ei alligatum rotulum ſeu ſcriptum ſtatum ſuorum officiorum, ac ſententias ſuper his quæ ad publicum commodum agenda ſunt, continentem: ipſorumq; officiorum ſigillum pro cõmuni vtilitate & honore Magiſtro cum oſculo manus reuerenter ſecundum eorum ordinem & præeminentiam, & Mareſcallus præterea ſuo ordine vexillum & ſtandardum Religionis præſentãt. Burſis autẽ, vexillo ac rotulis præſentatis, in Capitulo incorporati nominatim deſcribuntur. Demum rotuli ipſi ordine gradus & præeminentiarum alta & intelligibili voce Vicecancellarii organo leguntur. His lectis ad xvi. capitulantium electionem hoc modo proceditur. Fratres capitulãtes & in ipſo Capitulo incorporati ſeparatim in loco Capituli de licẽtia & mandato Magiſtri per linguas conueniunt, vbi quælibet lingua duo ex eis in Capitulo incorporatis ſuæ linguæ idoneos & prudẽtes eligit, & Magiſtro præſentat. Quod ſi in aliqua lingua deficerent fratres, ex alia aſſumantur de incorporatis in Capitulo. Hi xvi. ſic electi conſtituti coram Magiſtro & Capitulo reuerenter iuramentum præſtant, quod omni ſemoto priuato affectu & paſſione, decus & vtile religionis & fratrum conſultabunt, decernent, & ſtatuent. Magiſter vero & cæteri capitulantes in loco Capituli ad cætera agenda & pertractanda remanentes in eos compromittunt, & iureiurando promittunt tenere ſe & grata habere quæcunq; per xvi. concluſa, deliberata & conſtituta fuerint. Sic xvi. ſolemni iuramento adacti ad locum ſeparatum ſecedunt, & cum eis procurator magiſtri, qui habet votum conſultiuum, & non deciſiuum, & Vicecancellarius pro redigendis deliberationibus in ſcriptis. Vbi agenda tractant, concludunt, & deliberãt hac norma. Primo de portionis impoſitione quo ordini ſubueniatur: Inſuper de ærarii gubernatione & regimine: Demum viſitatis rotulis, de reformandis moribus, inſtituendiſq; legibus: Ac poſtremò de cæteris ordinationibus aliiſq; emergentibus negociis ſtatum publicum cõcernentibus diſcutiunt, deliberant, cõcludunt, & definiunt. Alii verò capitulantes cætera negocia pro rerum ingruentia tractant. Quibus peractis, ſigno cãpanæ dato ad Magiſtrum & Capitulum cunctis fratribus euocatis, accedẽtibus quoq; capellanis ꝓceſſionaliter, deliberata, concluſa, & ſtatuta per eos palàm referuntur, publicantur, & organo Vicecancellarii promulgãtur. His publicatis, burſæ & ſigilla ac vexillum per Magiſtrum Baiuliuis, Mareſcallo ac Prioribus & cæteris capitulantibus ſecũdum ordinem reſtituuntur. Quo peracto, capellani, qui proceſſionaliter acceſſerunt, orant in modum infraſcriptum. Quibus finitis, Capitulum clauditur.

Quemadmodum finito generali & prouinciali Capitulo preces fiunt.

CONSVETVDO.

DIgnum exiſtit vt cunctis actionibus peractis mentem ad Deum dirigamus, & ſuam clementiam ad quietem humanam, & beatitudinem 11.

conſequendam ſupplicemus. Itaq; generali & prouinciali finito capitulo capellani aſſiſtentes, qui illuc proceſſionaliter acceſſerint, preces & orationes ad Deum pro omnium fidelium pace, viuentium & defunctorum quiete, vt ſequitur facere ſolent, & ſic ſeruari iubemus.

Oratio pro Pace.

ORemus vt Deus & Dominus noſter Ieſus Chriſtus pacem, quietem & concordiam omnibus fidelibus chriſtianis concedat, bella & ſeditiones reprimat, infidelium rabiem refrenet, & omnium chriſtianorum ſemitas in viam dirigat ſalutis æternæ.

Oratio pro fructibus terræ.

ORemus vt Deus & Dominus noſter Ieſus Chriſtus fructus terræ dare, multiplicare, & conſeruare dignetur.

Oratio pro ſummo Pontifice.

ORemus vt Deus & Dominus noſter Ieſus Chriſtus Paſtorem gregis ſui. N. non deſerat, ſed cōtinua protectione defendat, Fidem & charitatē augeat: vt vna cum cōmiſſo ſibi grege ad vitam perueniat ſempiternam.

Oratio pro Cardinalibus & Prelatis.

ORemus vt Deus & Dominus noſter Ieſus chriſtus Sacro ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, Patriarchas, Archiepiſcopos, & cæterum vniuerſum Clerū in ſuo ſancto obſequio confirmare & cōſeruare dignetur.

Oratio pro imperatore & Principibus.

ORemus vt Deus & Dominus noſter Ieſus Chriſtus Imperatorē, Reges, & Principes catholicos in pace & vera concordia conſeruet, ac eos ad ſubigendam barbarorum & infidelium gentem, atq; terram ſanctam Hieruſalem à ſeruitutis iugo liberandam feruentius animare dignetur.

Oratio pro Magiſtro Hoſpitalis.

ORemus vt Deus & Dominus noſter Ieſus Chriſtus Magiſtrum noſtrum. N. ad gubernationem domus Hoſpitalis & Religionis noſtræ fratrumq; noſtrorum illuſtrare & inſtruere dignetur, ipſumq; longæum, & in proſpero ſtatu conſeruet.

Oratio pro Baiuliuis & Prioribus.

ORemus vt Deus & Dominus noſter Ieſus Chriſtus Baiuliuos, Priores, & Caſtellanum Empoſtæ ordinis noſtri dirigat, & eorum mētes illuſtret: quo honorem & vtilitatē ordinis noſtri adimplere ſtudeant.

Oratio pro fratribus Hoſpitalis.

ORemus vt Deus & Dominus noſter Ieſus Chriſtus fratres noſtros conſeruare dignetur, ac eos à votis promiſſis declinare non permittat.

Oratio pro Infirmis & captiuis.

ORemus vt Deus & Dominus noſter Ieſus Chriſtus omnibus infirmis & captiuis ſalutē tribuat: vt captiuitate ac ægritudine liberati ad Eccleſiam ſanctam veniant gratias reddituri.

Oratio pro peccatoribus.

ORemus vt Deus & Dominus noſter Ieſus Chriſtus omnes peccatores à vinculis peccatorum abſoluat, & æternam faciat obtinere ſalutem.

Oratio

Oratio pro benefactoribus noſtri Hoſpitalis.

ORemus vt Deus & Dominus noſter Ieſus Chriſtus pro piis operibus illorum dignam mercedem tribuat, & poſt mortem æternam ſalutem concedat.

Oratio pro confratribus & conſanguineis.

ORemus pro animabus confratrum, parentum & coniunctorum noſtrorum, & pro his qui in noſtris cimiteriis per vniuerſum orbem requieſcunt.

Pſalmus. Deus miſereatur. &c. Pſal. De profundis. &c. Kirie eleyſon, Chriſte eleyſon, Kirie eleyſon. Pater noſter. &c. verſ. Fiat pax in virtute tua. Reſp. Et abundantia in turribus tuis. verſ. Saluos fac ſeruos tuos. Reſp. Deus meus ſperantes in te. verſ. A porta Inferi. Reſp. Erue Domine. &c. verſ. Domine exaudi orationem meam. Reſ. Et clamor. &c. verſ. Dominus vobiſcum. Reſp. Et cum ſpirito tuo. *Oratio.*

DEus, à quo ſancta deſideria, recta conſilia & iuſta ſunt opera, da ſeruis tuis illam, quam mundus dare non poteſt, pacem: vt & corda noſtra mandatis tuis dedita, & hoſtium ſublata formidine, tempora ſint tua protectione tranquilla. Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.

Quòd fratres accedant ad Capitulum generale.

F. IOANNES FERDINANDVS DE HEREDIA.

INiunctum eſt Baiuliuis, Prioribus, Caſtellano Empoſtæ Commendatariis & aliis, qui ratione ſui ſtatus aut dignitatis Capitulo generali incorporati ſunt, vt ad illud accedere teneantur: niſi vrgentiſſima & penè ineuitabili cauſa præpediti fuerint. Quo caſu procuratorem mittant cum expreſſo mandato. Qui contrafecerit, tanquam inobediens habitu priuetur. III.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

QVæ quidem pęna moderari poterit per Magiſtrum & capitulum generale. IIII.

Quòd procuratores ad Capitulum generale non admittantur, niſi ſufficientem procurationem ſuorum principalium demonſtrauerint.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

MAndantes quòd Procuratores Priorum, Baiuliuorum, Caſtellani Empoſtæ ac Commendatariorum, cuiuſcunque conditionis ſint, non admittantur per Magiſtrum & generale Capitulum, nec capitulo interſint: niſi ſufficiens & authenticum procuratorium mandatum ſuorum principalium monſtrauerint, cum ſpeciali poteſtate ad comparendum in Capitulo, & concludendis ac tractandis in eodem conſentiendum. Qui vero aliquo impedimento retenti venire, aut procuratorem mittere, non potuerint, cenſentur Capituli decretis conſenſiſſe, & ea grata ac rata habuiſſe, ac ſi præſentes interfuiſſent. V.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

VI. NVlli procuratori, ad Capitulum generale conſtituto, liceat virtute cuiuſcunq; mandati alium ſubſtituere: ſed ipſe præſens adeſſe tenebitur. Et ſi in procuratorio mandato ad Capitulum generale plures nominabũtur, tunc præferatur magis ancianus: niſi aliter de voluntate conſtituentis appareat.

IDEM MAGISTER.

Forma Procuratorij mandati Baiuliuorum & Priorum pro Capitulo generali.

VII. FRater. N. Miles Hoſpitalis ſancti Ioannis Hieroſolymitani Prioratus ſeu Baiuliuatus. N. humilis Prior ſeu Baiuliuus notum facimus quòd nos confiſi de prudẽtia, probitate, fide & induſtria Religioſorũ in Chriſto fratrum noſtrorum. N. & . N. eos de noſtra certa ſcientia melioribus via & modo, quibus potuimus & poſſumus, fecimus, conſtituimus & deputauimus, & per has noſtras literas facimus, cõſtituimus, & deputamus noſtros veros & legitimos procuratores generales & ſpeciales, abſentes tanquam præſentes & quemlibet eorum inſolidum, hoc videlicet modo, primò præfatum fratrem. N. ſolum & inſolidum, & in euentum abſentiæ vel alicuius impedimenti ipſius. N. prædictũ. N. ſimiliter ſolum & inſolidum, & data abſentia vel alio impedimento tam. N. quàm. N. fratrem. N. principaliter & inſolidum ad comparẽdum pro nobis & nomine noſtro coram Reuerendiſſimo Domino magno Magiſtro & generali Capitulo in noſtro Conuentu proximè celebrando, & in eo intereſſeñ. & interueniendum & vices noſtras gerendum, ſpecialiter & expreſſè ad conſentiendum acquieſcendum & aſſenſum liberum & voluntarium præſtãdum omnibus & quibuſcunq; decretis, conſtitutionibus, ſtatutis, deliberationibus, & ordinationibus dicti generalis Capituli & Reuerendorum Dñorum xvi. Capitularium, & generaliter omnia alia & ſingula faciendũ, procurãdũ, & exercendũ, quæ in prædictis & circa prædicta neceſſaria & opportuna quomodolibet fuerint, & quæ nos ipſi faceremus, aut facere poſſemus, vel etiam deberemus, ſi præſentes in dicto Capitulo adeſſemus: etiam ſi talia forent quæ ſpecialius mandatum exigerent, vel magis generale quàm præſentibus ſit expreſſum. Promittentes bona fide habituros nos ratum & gratum & integrè obſeruaturos quicquid per eos aut aliquẽ ex eis modo, forma, & ordine in rebus ſupraſcriptis actum, geſtũ, factum & procuratum fuerit. In cuius rei fidem præſentes literas manu noſtra ſubſcripſimus, & ſigillo noſtro muniri fecimus. Datum. &c.

IDEM MAGISTER.

Formula literarum Procuratoriarum Commendatariorum Prioratuum.

VIII. NOs. N. N. Commendatarii in Prioratu. N. vna cum Reuerendo D. fratre. N. Priore dicti Prioratus, ad celebrandum Capitulum noſtrũ prouinciale vel Aſſembleam congregati notum facimus quòd &c. In cuius rei fidem præſentes literas manu ſecretarii, vel notarii & ſigillo ipſius Capituli ſubſcribi & muniri fecimus.

Si per

Si per aſſembleam fieret procuratorium, & non haberent copiam ſigilli Prioratus, aut in eo Prioratu ſigillo vti ſolitum non eſſet, tunc Commendatarii, qui in Aſſemblea aut Prioratu adeſſent, procuratorium manibus ſuis vel Secretarii Capituli aut alterius notarii ſubſcribi faciant, & ſigillis ſuis vel duorum aut trium ex ipſis ſigillabunt.

Quòd is ex XVI. de cuius negocio tractatur, in illius deliberatione non aſſiſtat.

F. PETRVS DAVBVSSON.

A Ratione abſonum videtur, vt quis ſimul & ſemel in aliquo negocio particular deliberando ſit pars & iudex. Ideo ſtatuimus quòd quotieſcunque euenerit, vt proponatur aliquod negocium conſultandum & definiendũ inter venerandos xvi. Capitulares tangens particularitatem alicuius in ipſorum conclaui incorporati, qui ſe pro parte formata geſſerit, in tali conſultatione & deliberatione tantum à cæteris excludatur: Et nihilominus quod per reliquos conſultatũ & cõcluſum fuerit, robur & vim xvi. Capitularium ſecundum tenorem ſtatuti habeat & obtineat, & ei contradici non liceat. IX.

Quòd nulli fratrum liceat appellare uel proteſtari de his quæ per XVI. tractata aut concluſa fuerint.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

AD nonnullorum inſolentiam reprimendam, qui iudiciorum ſubterfugiunt diffinitiones, vt hos qui ius optimum fouent expenſis & laboribus defatigent: Imitati etiam maiorum inueteratas conſuetudines ſecundum quas xvi. viratus capitulares, ideſt Domini xvi. capitulares, qui per Capitulum iuramento adacti eliguntur, vt de rebus ordinis noſtri tanquam ſuprema authoritate fungentes ordinent ac diſponãt (Nec enim pro veteri more alicui fratri ordinis noſtri Dominorũ xvi, qui etiã poteſtatem & vim compromiſſi habere dignoſcũtur, ſtatutis ordinationibus & ſententiis refragari conuenit, quinimo omnes his ordinationibus humiliter ceruices flectere ſolent: Attamen quidam iuramẽtum per eos præſtitum paruipendentes plerunque contra hanc inſtitutionem agere ſatagunt in peſſimum exemplum & graue incommodum, niſi talium inſolentiæ leges & cõſuetudines obiicerentur) Ea ꝓpter temeritati contumacium obuiare cupientes ſtatuimus cõſuetudinibus antiquis inhærentes quod nulli fratrum ordinis noſtri in Capitulo generali incorporatorum, aut eorum qui in eo interſunt, quocunque honore aut dignitate fungentium proteſtari, appellare, aut prouocare à Dominis xvi. capitularibus aut eorum ſtatutis, ſententiis, deliberationibus, & ordinationibus contradicere ſeu refragari quouis modo liceat. Qui contrafecerit, ſi commendas vel beneficia poſſideat, eis eo ipſo contrafaciendo priuatus cenſeatur. Si vero Conuentualis frater fuerit, ancianitatem incontinenti perdat. X.

Quot dies Capitulum generale durare debeat.

IDEM MAGISTER.

XI. INſtituimus vt Capitulum generale apertum durare intelligatur diebus. xv. non feriatis; in quibus res & negotia commodius tractari & concludi poſſint. Poſtquam autem clauſum fuerit, ſecundum reſeruationem dicti Capituli aliquot diebus pro rerum exigẽtia deſignatis: ac præfixis Magiſter & concilium completum, quæ in dicto Capitulo propoſita fuerunt, & nondum deliberata, concludant & exequantur.

Qui teneantur accedere ad Capitulum prouinciale.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XII. OMnes & ſinguli Baiuliui & Commendatarii in prouinciis degentes ad Capitulum prouinciale ſui Prioratus quolibet anno accedere tenentur. Qui contrafecerit, duplicem reſponſionem communi ærario ſoluat: niſi iuſto aliquo impedimento detineretur, quod Capitulo prouinciali per ſuum procuratorem ſignificare tenebitur. In quo quidem Capitulo Prior adeſſe ſub eadem pęna debeat.

De moderatione Capitulantium.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XIII. STatuimus vt Priores, Caſtellanus Empoſtæ, Commendatarii, & fratres cuiuſuis gradus fuerint in Capitulis prouincialibus & Aſſembleis maturitatem, grauitatem, temperantiam ac modeſtiam ſeruare debeant: quatenus vnuſquiſqꝫ ꝓ ſua qualitate & gradu loquatur, opinetur, ac ſuũ votum & ſuffragium emittat reiectis contumeliis, iniuriis, conuiciis & geſtis in decẽtibus: quinimo intendant pacificè ad honorem & cõmodum Religionis. Qui contrafecerit, quarantenæ pęnam ſubeat.

Priores in Capitulis prouincialibus nulli particulariter fauorem præbeant.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

XIIII. INhibemus Prioribus & Caſtellano Empoſtæ ne in Capitulis ſeu Aſſembleis prouincialibus in fratris abſentis vel præſentis fauorem aut odium procurent, loquantur, aut inſiſtant: quinimo quietè & attentè negocia intelligant, & pro rectitudine diiudicent, nec verbo aut facto iura cuiuſpiam perturbent.

Quòd Regula & ſtatuta legantur in Capitulis prouincialibus.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XV. NIhil eſt quod maius dedecus & damnum afferat q̃ ignorantia ſtatutorum & conſuetudinum ordinis, quibus Religio gubernatur, regitur & adminiſtratur, vbi potiſſimè ignorãtia craſſa & affectata eſſe dignoſcitur

gnoſcitur,quibus ex cauſis plerunq; plura cōmittuntur Religioni incō-moda. Idcirco ſuper his prouidere cupientes,& ne de cætero ignorantia prætendatur, ſtatuimus quód ſtatuta quorum ſeries ſequitur, ſub bulla cōmuni plūbea mittātur ad omnes & ſingulos Prioratus, præſentēturq; authoritate noſtra Prioribus & Caſtellano Empoſtæ Receptoribusq; cōmunis ærarii. Quibus præcipimus & mandamus in vim obedientiæ iniungentes,vt in quolibet Capitulo prouinciali, antequam ad aliquos actus Capitulares pcedant:miſſa ſpiritus Sancti celebrata & lecta Regula:ad omnium intelligentiā legātur publica voce, & à quibuſuis obſeruentur.Si autē Priores & Caſtellanus Empoſtæ & Receptores id facere contēpſerint aut neglexerint,eo ipſo pęnam incurrant inobedientiæ.

De Regula.

i. Regula Hoſpitalariorum & militiæ ordinis Sancti Ioannis Baptiſtæ Hieroſolymitani.

iii. De pęna tranſgreſſionis Regulæ.

De communi ærario.

i. De oneribus cōmunis ærarii,& de legibus ſuper id condendis.

ii. Quód omnes teneantur ad ſolutionem iurium cōmunis ærarii.

iii. Quód iura cōmunis ærarii integré ſoluantur non obſtāte quouis caſu vel impedimento.

iiii. De iuribus mortuarii & vacantis communi noſtro ærario ſoluendis.

vii. De oneribus ſoluendis per poſſeſſores membrorum, cum tribus ſequentibus.

xiii. De iure paſſagii ſoluendi per fratres.

xv. Quo tempore iura cōmunis ærarii ſolui debent, & de pęna non ſoluentium.

xvii. De debitoribus noſtri communis ærarii, cum ſequenti.

xx. Quód bona fratrum decedentium ad ærarium perueniant,cum tribus ſequentibus.

xxvii. De officio Receptorum & Procuratorū noſtri cōmunis ærarii extra conuentum,cum tribus ſequentibus.

xxxvii. Contra Receptores negligentes in exigendis debitis.

De Capitulo.

xii. Quód omnes teneantur accedere ad Capitulum prouinciale.

De Prioribus.

v. De Iuriſdictione Priorum.

xii. De ſigillis Priorum,cum ſequenti.

De officio Fratrum.

iii. De cuſtodia Fortaliciorum, cum ſequenti.

De Commendis.

xxxi. De reſignationibus,cum ſequenti.

xlviii. Quód non dentur membra aut prædia ſæcularibus.

lviii. Quòd fratres non impetrent commendas aut beneficia extra ordinem noſtrum.
lix. Quòd ſæculares non deputentur ad regimen Cõmendarum.

De viſitationibus,

i. De viſitatione cõmendarum, cum duobus ſequentibus.

De Contractibus & alienationibus.

v. Quòd bona ordinis noſtri non alienentur.
vi. Quòd nullus frater impignoret aut obliget bona ordinis noſtri, cum ſequenti.
viii. Quòd in Capitulis ſeu Aſſembleis prouincialibus non tractetur de alienatione bonorum noſtri ordinis, cum ſequenti.
x. Quòd fratres non alienent bona acquiſita.

De Locationibus.

i. Quòd locatio mortuarii & vacantis fiat in Capitulo ꝓuinciali.
iiii. Quòd durante mortuario & vacante non fiant reparationes.

De prohibitionibus & pœnis.

xiiii. Ne fratres occupent commendas.
xv. Ne fratres impetrent literas commendaticias pro obtinendis commendis, cum ſequenti.
xliiii. Ne quis apponat manum iuribus ærarii.
lv. De obedientia.
lvi. De malis adminiſtratoribus.

Forma

FORMA QVAE IN IVDICIIS ordinis noſtri ſeruatur.

CONSVETVDO.

QVONIAM fratres noſtri Hoſpitalitatis & armorum exercitio potius quàm iudiciis animum intendere debent. Mos eſt nobis antiquus à maioribus noſtris relictus, vt in cauſis quæ inter fratres noſtros oriuntur, ſummatim & ſine aliqua forma iudicii verbo tantũ & non ſcripto procedatur, id eſt, quòd nulla cauſæ acta ſcribantur: ſed partes ipſæ ſua iura voce propria deducunt, & allegant, ſuper quarum nudo ſermone iuſticia admi- niſtratur. Poſſunt tamen ad probanda iura ſua literas antea confectas producere, veluti prouiſiones, teſtificationes, & alia huiuſmodi. Teſtes quoqꝫ afferre poſſunt, qui à concilio vel à commiſſariis ab eo deputatis audiuntur: quorum dicta, ſi res ita poſtulauerit, ſcribuntur. I.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

QVem morem longa conſuetudine conſeruatum obſeruari volu- mus, & pro lege haberi. II.

Qui in concilijs ordinis noſtri interuenire debent.

CONSVETVDO.

DVplex habemus concilium, ordinarium videlicet & completum. In ordinario interueniunt Magiſter & Locumtenens Magiſtri ſeu Magiſterii: ſi quis erit. Epiſcopus Meliteñ. qui nuper introductus eſt. Prior Eccleſiæ. Et octo Baiuliui conuentuales ſeu eorum locatenentes. Præterea Priores prouinciarum. Baiuliui per Capitulum qui in conuen- tu degent. Theſaurarius ſiue eius Locũtenens. Et Seneſcallus Magiſtri, qui non habet ſuffragium. In concilio completo præter ſupradictos, qui etiam adſunt, adhibentur alii duo fratres ex qualibet lingua. In vtroqꝫ interuenit Vicecancellarius. Soli tamen octo Baiuliui cõuentua- les aut eorum Locateñ. neceſſario intereſſe debent: Sine quibus conci- lium haberi non poteſt. Aliis vocatis & non venientibus ſoli octo Ba- iuliui conuentuales aut eorum Locateñ. conciliũ tenere, & de omnibus rebus ad illud pertinentibus determinare poſſunt. Concilium tamen ſine Magiſtro, vel eius licentia haberi non poteſt. III.

Forma iuramenti admittendorum in Concilium.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

NVllus admittatur in concilium, niſi prius in manibus Magiſtri ſo- IIII.

lemniter iurauerit,quod tractata vel decreta & concluſa in ipſo concilio cuiq̃ non reuelabit: nec amore,odio,ſpe,timore, dolo, aut pretio ſententiam feret: prætcrea quod ſtatuta & conſuetudines ordinis noſtri tam in iudiciis quàm in publicis negociis ſincere & fideliter obſeruabit. Qui contrafecerit, ſit inhabilis ad obtinẽdas adminiſtrationes & officia noſtri ordinis,& pro periuro habeatur,& ſentẽtiæ ſic latæ nullæ cenſeãtur.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

V. PRohibemus ne aliquis frater ordinis noſtri cuiuſuis cõditionis fuerit citetur,niſi per Magiſtrum & concilium ordinarium deliberetur, an ſit citandus.

De moderatione Conſiliariorum.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

VI. VT maturius res & negocia in conciliis agantur,tractentur,& deliberẽtur, ſtatuimus quod Magiſter Baiuliui,Priores,& Caſtellanus Empoſtæ,& qui conciliis interſunt, cum ſilentio partes coram ipſis diſceptantes,eorumq́ rationes & allegationes intelligãt, & abſq́ alia vocis aut ſermonis interruptione audiant,ne fauor alicui partiũ dari dignoſcatur: quinimo æqualitas erga quemlibet eſſe videatur. Quod ſi aliquis præfatorum contrafecerit, pars quæ in hoc ſe læſam ſenſerit contrafacientẽ ſiue Magiſtrum ſiue alium pro ſuſpecto allegare poſſit, qui tunc nõ reddita ſuſpitionis alia cauſa à concilio illico diſcedat.

Quot cauſæ in Conciliys proponi poſſunt.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

VII. EXpeditioni cauſarum conſulere volentes ſtatuimus vt in vno quoq́ concilio tres tantum cauſæ proponantur. Et teneantur partes, anteq̃ ad concilium accedant,venire in Cancellariam,& ibi nomina ſua & cauſæ rationem inſcribi facere:quæ poſtea in concilio per Vicecãcellarium vocabuntur iuxta ordinem ab eo ſcriptum. In numero cauſarum non comprehenduntur petitiones commiſſariorum.

Quomodo teſtes examinantur.

IDEM MAGISTER.

VIII. STatuimus quod teſtes hic in conuentu producti coram partibus iuramentum præſtare teneantur,& in earum abſentia examinentur. Qui quidem teſtes diuiſim interrogabuntur ſuper re de qua fuerit queſtio. Qui autem illos examinabũt, diligẽter eos interrogabunt de loco, tempore & ſcientia,& quomodo res de qua agitur acciderit. Quæ quidem dicta teſtium, ſi neceſſe fuerit,ſcribantur.

In diſceptatione cauſarum compareant tantum duo procuratores.

F. Petrus

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

AD euitandas confuſiones & iudiciorum prolixitatē ſtatuimus, quod quandocunq; erunt differentiæ inter fratres aut linguas, ſeu Priores & Caſtellanū Empoſtæ, vel Prioratus & Caſtellaniam Empoſtæ: pro quibus differentiis diſcutiendis & decidendis debeant comparere procuratores coram concilio, Sgardio vel commiſſariis: non debeant, nec poſſint coram prædictis comparere, niſi duo procuratores tantum pro qualibet parte, & quod vnus illorum loquatur cum informatione quam habebit, veniantq; cum decenti habitu longo & ſine armis. Qui cōtrafecerint plectantur pęna quarantenæ, quam obſeruent ſedendo & comedendo. IX.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

OPtima ratione ſuaſi ſancimus quod ſæcularis perſona non aſſiſtat in concilio ordinis noſtri. X.

Quòd frater pro fratre in conuentu præſente non procuret.

F. IOANNES FERDINANDVS DE HEREDIA.

QVia ad ſubmouendas lites & differentiarum prolixitates iudicia in noſtro ordine ex veteri cōſuetudine ſummaria cenſentur: ne fratres noſtri litibus impliciti ab armorum exercitio ſtudium retrahant: Idcirco prohibemus ſub pęna quarantenæ quod frater nomine alterius fratris in conuentu præſentis non procuret, niſi morbo implicitus eſſet, propter quod comparere non poſſet. Si autem prò fratre abſente procurauerit, procurationem ſufficientem ad id agendū exhibere teneatur, de cuius ſufficientia per ſuperiorem dignoſcatur. Fratres autem Angli & Alemani, ſi aliud idioma in conuentu vulgatum præter maternum ignorauerint, præſentes etiam procuratores habere poterunt. XI.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

SI vero linguæ vitio aut alio impedimento quis explicandis ſuis rationibus aptus eſſe non videretur, per procuratorē agere ei licebit: quod Magiſtri & concilii iudicio relinquimus. XII.

Quòd Baiuliui & Priores poſſint habere procuratores.

F. PETRVS DAVBVSSON.

STatuimus quod quandocūq; inter Baiuliuos capitulares aut conuentuales, Priores & Caſtellanum Empoſtæ ex vna, & commendatarios ac fratres conuentuales partibus ex altera differentia vertitur, in quocunq; iudicio exiſtat, Baiuliui & Priores ipſi ad dictam litem procuratores inſtituere poſſunt: qui ſuo nomine contra cōmendatarios & fratres conuentuales coram iudicibus iura ſua defendant. XIII.

Quòd nemo extraneus ordini noſtro admittatur ad procurandum in iudicijs ordinis noſtri pro Religioſis.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

XIIII. NE iudicia ordinis noſtri, quæ ſummaria eſſe debent, falſis interpretationibus, argumẽtis & cautelis ſubuertantur & ꝓlongentur, ſtatuimus quòd ſæculares pſonæ ſeu alterius ordinis regulares cuiuſcũq; gradus vel qualitatis admitti non poſſint ad agendum & procurãdum pro Baiuliuis, Prioribus & aliis Religioſis noſtris coram Magiſtro & cõciliis ac generali Capitulo, nec in iudicio Sgardiorũ, vel ab ipſis aut Priore Eccleſiæ vel Mareſcallo conuentus noſtri cõmiſſis & deputatis. Per hæc tamen non intendimus derogare conſuetudini, quæ permittit perſonis ſæcularibus defenſionem cauſarum ſuarum in capitulis noſtris prouincialibus ac aliis iudiciis.

Quòd cauſæ militum, capellanorum & ſeruientium per Magiſtrum & concilium concludantur.

F. IOANNES DE LASTICO.

XV. CVpidi erga fratres noſtros æqua iuſtitiæ ſtatera procedere, & ne minor à maiori opprimatur, ſed vnicuiq; iuſtitiæ æqualitas appareat: Ideo omnes differentias, quas ratione cabimenti vel melioramenti oriri cõtigerit inter fratres milites ex vna, ac fratres Capellanos vel armorum ſeruientes partibus ex altera, Magiſtro & concilio decidendas reſeruamus, & eas ab ipſis decidi decernimus & volumus.

De modo tractandi in concilijs.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

XVI. STatuimus quòd in conciliis, quãdo de aliqua re agi oportet, antequã ad ſuffragia danda deueniatur, eo de quo deliberari debeat in mediũ propoſito, quilibet conſiliarius ordine non ſeruato pro ſuo arbitrio allegare, dicere, proponere quod ad rem pertineat, omni ſemota reprehenſione, valeat. Et cum res peroptimè diſcuſſæ & agitatæ fuerint, quot opiniones reperientur per ſuffragium balottarum ſcrutinium recipiant: & pars quæ plures balottas obtinebit, pro ſe ſententiam & concluſionem habuiſſe cenſeatur. Statuentes quòd omnes res & negocia cuiuſcũq; naturæ fuerint, quæ per concilia tractantur aut deliberantur, per ſcrutiniũ balottarum concludantur, aliàs deliberationes nullæ cenſeantur.

F. IOANNES DE HOMEDES.

XVII. IDem obſeruari volumus in Capitulis prouincialibus & Aſſembleis. Quod ſecus actum fuerit, ſit irritum & inane.

De modo & ordine balottandi.

IDEM MAGISTER.

XVIII. MAiores noſtri maximè intereſſe Reipublicæ exiſtimauerũt, vt libera eſſent iudicia, & ſuffragia q̃ occultiſſima. Ideo vſum balottandi inuenerunt: Sed quia nihil ſcriptis mandatum eſt, placuit nobis paucis verbis perſtringere, Quare ſtatuimus vt quandocunq; plures q̃ duo fuerint

rint competitores dignitatis vel officii, pro vno quoq; balottetur, ac in ſuffragia eatur ordine ancianitatis: niſi aliquis eorum ſit ex primoribus noſtri ordinis (quos magnæ crucis appellamus) nam ꝓ eo primò in ſuffragia eũdum erit hac forma. Poſt iuramentum præſtitum ſtatutis ordinatum prius nominato competitore, pro quo primum balottandum eſt, Vicecancellarius duas vrnas videlicet albam & nigram in manibus geſtans primum Magiſtro, poſtea cuiq; conſiliario quo ſederit ordine præſentet: vt in vtram voluerit pixidem calculum ſeu balottam dimittat. Si ſuffragari velit, in albam: Si vero refragari, in nigram. Quo peracto, calculi palàm numerentur, & Vicecancellarius ſuffragia albæ ſcriptis mandet. Eadem ratione pro ſecundo, tertio, & pro reliquis (ſi tot fuerint competitores) eſt balottandum. Deinde numeratis calculis omnium: is qui plures balottas vel ſuffragia habuerit, pronunciatur electus à Vicecancellario. At ſi ad æquilibrium ſuffragiorum venerint, tunc ancianior in Religione electus ꝓmulgetur: niſi filius Arnaldus fuerit magnæ crucis, nam ille electus promulgabitur: vel ſi fuerit eiuſdem paſſagii, ad concilium completum remittetur electio. In aliis vero controuerſiis, ſi ad æqualitatem calculorum deuentum erit, res ipſa decidenda & diffinienda ad idem concilium completum abſq; alia appellatione deducatur.

F. REMONDVS BERENGARIVS.

SAncimus conſuetudinem & vſum ſtatuto ſcripto præualere non poſſe: vbi verò non fuerit ſtatutum ſcriptum, vſus & conſuetudo militet. xix.

De Appellationibus.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

ADecretis Capituli generalis (quod eſt ſummũ & ſupremum ordinis noſtri iudicium) nulli fratrum noſtrorum liceat appellare. In cauſis item criminalibus non appellatur, aut ſi de correctione regulari agatur. Nec etiam ab electione fratrum & cõmendatariorum in Baiuliuos magnæ crucis: à promotione tamẽ poteſt appellari, ideſt, à tranſlatione Baiuliuorum ad alias dignitates. In creationibus quoq; officialium appellatio locum non habet. A declaratione quoq; ſuper ſuſpitione commiſſariorum aut conſiliariorum non datur appellatio. Nec ab executione aut mandato exequendi. Neq; à ſententiis Capitulorum prouincialium, quæ ſummam ſcutorum centum non excedant, & id inter fratres: Sed in cauſis vertẽtibus inter fratres & laicos ꝓ quacũq; ſumma, re & negocio non liceat fratri à ſententia Capituli prouincialis appellare. In aliis autẽ caſibus & controuerſiis omnibus, liberum cuiq; eſto appellare. Incidentes autem & emergentes in controuerſiis caſus omnes iudicabuntur per commiſſarios ad id deputatos, à quibus ad eos, à quibus fuerint deputati, appellari poterit: A quorum ſentẽtia ſuper iſtiuſmodi appellationibus lata nulli appellare licebit. xx.

Intra quod tempus appellandum eſt.

IDEM MAGISTER.

XXI. INtra decimum diem à publicata & pronunciata ſententia appellandũ eſt, ſi in conuentu feratur: Si vero extra, intra idem tempus, dummodo pars fuerit præſens aut eius ꝓcurator: quòd ſi non adfuerint, numerantur à die quo de ſententia factus fuerit certior: aliter illi cõſenſiſſe intelligitur. A ſententia autem ſuper incidentibus à commiſſariis lata eodem vel poſtero die appellandum erit.

De ordine appellationum.

IDEM MAGISTER.

XXII. A Priore & Aſſemblea & à Priore ſolo appellatur ad Capitulum prouinciale: & inde ad concilium ordinarium. Quòd ſi cauſa in Capitulo prouinciali initium habuerit, ab eo ad conciliũ ordinarium, & deinde ad completum: ita tamen, quòd ſi Capitulum prouinciale confirmauerit ſententiam Aſſembleæ vel Prioris, aut concilium ordinarium ſententiã Capituli prouincialis (ſi in eo lis cępta fuerit) talis ſententia executioni mandabitur, non obſtante appellatione. Si vero lis coram concilio ordinario inchoata fuerit, ab eo appellatur ad completum: & inde ad Capitulum generale. Verùm quod per concilium completum fuerit iudicatum: etiam ſi ad Capitulum generale fuerit appellatum: exequendum erit.

De tempore proſequendæ & finiendæ appellationis.

IDEM MAGISTER.

XXIII. SI à Priore & Aſſemblea, vel à Priore ſolo ad Capitulũ ꝓuinciale fuerit appellatum, tenetur appellans in proximè ſequenti Capitulo appellationem ſuam proſequi & finire. Quòd ſi non fecerit nullo legitimo impedimento prohibitus, appellatio ipſa deſerta cenſeatur. Si vero à Capitulo prouinciali ad concilium ordinarium, datur illi annus, & ex iuſta cauſa biennium ad cauſam proſequendam & finiendam. Si à concilio ordinario ad completum, conceduntur quatuor menſes. Si à concilio completo ad Capitulum generale, in proximo Capitulo proſequi & diffiniri procuret. Aliter (vt ſupradictum eſt) pro deſerta habeatur. Appellatio autem à ſententia ſuper incidẽtibus à commiſſariis lata intra decimum diem ab ea interiecta proſequenda & finienda eſt.

De appellationibus fratrum Capellanorũ obedientiæ & ſeruientium officij extra conuentum.

IDEM MAGISTER.

XXIIII. LIberum erit fratribus Capellanis obedientiæ, & ſeruientibus officii vel ſtagii (ſi à ſuo Priore vel commendatario, cuius obediẽtiæ ſuppoſiti ſunt, grauati fuerint) ad Priorem & Aſſembleam vel ad prouinciale Capitulum appellare. Per quod etiam decidentur controuerſiæ, quæ inter dictos

ter dictos fratres obedientiæ, officii, vel ſtagii & Priores vel Commendatarios oriri contigerit.

Quòd ſententiæ ſcribantur & publicentur.

IDEM MAGISTER.

STatuimus quòd decreta & ſententiæ capitulorum generalium conciliorum & ſgardiorum in conuentu ſcribantur per Vicecancellarium, capitulorum autem prouincialium & Aſſemblearum per ſecretarium, & per eos publicentur & pronuncientur: Et fiant de eis libri & regiſtra. XXV.

De moderatione fratrum in congregationibus linguarum.

F. PETRVS DAVBVSSON.

QVoniam plerunq; contingit contra omnem modeſtiam, honeſtatem & reuerentiam, veræ, illibatæq; obedientiæ, quòd fratres in congregationibus linguarum vtuntur geſtis & actis indecentibus nulla reuerentia in Baiuliuos & ſuperiores ſeruata: quinimo conſultationes & deliberationes, in dedecus ordinis & præiudicium publici cõmodi, perturbant: Ea propter ſtatuimus quòd Baiuliui, Priores, Cõmendatarii & fratres cuiuſcunq; conditionis fuerint, in congregationibus linguarum in conuentu debeant vti modeſtia & tẽperantia in ſedendo ſecundum eorum ordinem & gradum, audiẽtes Baiuliuos vel eorum locatenentes in his quæ proponunt, etiam procuratores tam dictæ linguæ fratres quàm alterius, aut partes in cauſarum diſceptatione, ita quòd nõ dent eis moleſtiam vel aliquam perturbationem. Et ita cum maturitate & quiete intellectis propoſitis ac differentiis debeant pro eorum ordine & gradu dare ſuffragium, & loqui: lingua quoq; compleat ſuam deliberationem. Cui ſi quis contradixerit, aut propterea ſe ſenſerit grauatum ab illa deliberatione ad Magiſtrum & concilium ordinarium habeat recurſum. Coram quibus ſua iura allegabit. Iuſticia quoq; partibus auditis miniſtrabitur. Qui contra fecerit, in pęnam quarantenæ labatur. XXVI.

De uſu balottarum in linguis.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

VT liberius fratres noſtri ſuffragia & vota ſua in linguis dare poſſint, ſtatuimus quòd quandocunq; in dictis linguis aut Prioratibus tractari continget de gratiis faciendis, aut de nominandis fratribus ad Baiuliuatus & dignitates, debeant vti balottis, prout in concilio fieri ſolitum eſt. Gratia autem facta non cenſetur, niſi concordi omnium fratrum voto facta fuerit. XXVII.

De collectis linguarum.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

STatuimus, antiquam & veterem conſuetudinẽ ſequentes, quòd in collectis Albergiarũ per fratres tantum deliberari & tractari poſſit de vi- XXVIII.

neis,domibus,cameris & poſſeſſionibus linguæ vel Albergiæ. Caueantq; fratres ſub inobedientiæ pęna, ne in dictis collectis tractare aut concludere de rebus quæ quouis modo ordinis Rempublicam concernant,aut aliquod arduum vltra antiquam conſuetudinem audeant vel præſumāt. Quod ſi contra fecerint, nullius roboris cenſeatur, pęnamq; inobedientiæ incurrant.

De eodem.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

XXIX. QVia bonum vniuerſale totis viribus promouendum eſt, Statuimus quod quandocunq; in cōgregatione cuiuſlibet linguæ ſiue collectæ diſceptabitur de ædificatione, vel inſtauratione domorum ſiue camerarum, & cultiuatione ſiue directione vinearum, & aliarum poſſeſſionum ſtabilium linguarum, & duæ partes fratrū dictæ linguæ deuenerint concordes in vnam ſententiam, eadem mandetur executioni: quam tertia pars diſſentiens non poſſit impedire. Cætera autem negocia dictarum linguarum remanent intacta in ſua antiqua conſuetudine & robore.

De licentia Baiuliuorum & Priorum recedendi à conuentu.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

XXX. STatuimus quod Magiſter non poſſit dare licentiam recedēdi de conuentu Baiuliuis conuentualibus & capitularibus, Prioribus & Caſtellano Empoſtæ ſine ſcitu & cōſenſu concilii completi, ita quod tres partes in vna opinione concordent: aliàs deliberatio ſit nulla. Et ſi Magiſter contra fecerit, licentia nulla ſit. Et nihilominus contra eos qui vigore talis licentiæ receſſiſſent procedatur, tanquam contra eos qui ſine licentia de conuentu recedere præſumunt.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XXXI. ATtamen Magiſtro & concilio ordinario pro negociis publicis ordinis noſtri aliquem ex prædictis deſtinare ad partes occiduas ſeu extra conuentum liceat.

De literis expediendis per Magiſtrum & Concilium.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

XXXII. STatuimus quod literæ ſaluorum conductorum, licentiarum recedendi de conuentu, inſtructiones, literæ miſſiuæ, & aliæ patentes, quæ per Magiſtrum & concilium ordinariū ſiue completum deliberantur & conceduntur, per Vicecancellarium tantum expediantur, manu propria ab eo ſignentur, ac in Cancellaria ſaluo Vicecācellarii iure regiſtrētur: aliàs concilii auctoritatem non habeant.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXXIII. VOlumus & mandamus quod omnes literæ ſupradictæ magno ſigillo Magiſtri in cæra nigra ſigillentur.

De audientia

De Audientia publica.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

LAudabili inſtitutione ſancitũ eſt quod qualibet hebdomada die veneris Audientia publica celebretur. In qua aſſiſtãt Magiſter ſiue eius Locumtenens, Baiuliui conuentuales,& per Capitulum Priores, Caſtellanus Empoſtæ, & cæteri qui adeſſe ſolent in cõcilio ordinario,præterea Caſtellanus, Iudices appellationũ, & ordinarius,& Vicecãcellarius. Vbi ſæcularium querelæ & ſupplicationes quorũcunq; legantur & audiantur, & ſecundum caſuum emergentiam,meritis cauſarum ſapienter diſcuſſis, ſuper his prouideatur: vt quærelarum materia prorſus extinguatur, & cuiq; ius ſuum tribuatur. XXXIIII.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

CApitaneus & Iudex ciuitatis noſtræ, & magiſter notarius Caſtellaniæ in Audientia adeſſe ſolent.Licitum eſt etiam Magiſtro & concilio ad illam vocare aliquos probos viros iuris peritos,prout eis neceſſarium videbitur. XXXV.

De officialibus ſyndicandis.

IDEM MAGISTER.

AEquum eſt vt vnuſquiſq; actionum ſuarum rationem reddat. Statuimus quod Caſtellanus,viceca ſtellanus, iudex appellationum, & ordinarius,capitaneus,iurati,iudex, & omnes & ſinguli officiales ciuitatis noſtræ ſoliti ſyndicari, debeant ſyndicari per duos commiſſarios vnum religioſum & alium literatum per Magiſtrum. & concilium ordinarium eligendos: prout hactenus conſuetum eſt:vt,ſi qui deliquerint, puniantur. XXXVI.

De Bulla Magiſtri & Conuentus.

F. NICOLAVS LORGVE

AD deliberatorum exploratam indubitatamq; noticiam non immerito ſigillorum ac bullarum impreſſiones cuneiq; inuenti ſunt. Hinc firma ſanctione decretum eſt vt duo cunei ferrei fabricentur,quibus Magiſtri & Baiuliuorum imagines ſculpantur, & his tanquam bulla conuẽtuali conuentus vtatur. Hac bulla omnes & ſingulæ conceſſiones, procurationes,permutationes,obligationes, prouiſiones & cætera, quæ per deliberationem Magiſtri & conuentus, ſeu concilium,& generale Capitulum expediuntur,& quæ ſub bulla plumbea cõmuni expediri conſueuerunt,muniantur & bullentur. XXXVII

Quòd procuratores cõmunis ærarij in cauſis ad id ſpectantibus non excludantur.

F. PETRVS DAVBVSSON.

SAncimus quod in cognitione & deciſione cauſarum cõmunis ærarii XXXVIII.

excludi non poſſint venerabiles magnus Cõmendatarius & Procuratores dicti ærarii, qui pro inueterata conſuetudine intereſſe ſolent. Quia priuatas eorum cauſas non agunt, ſed communes.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXXIX. ITa tamen quòd inter litigãdum non loquantur quod ad cauſam pertineat: ſed procuratorem deputent, qui cauſam ipſam nomine ærarii agat & proſequatur.

Quòd frater fratrem ad aliud iudicium non trahat quàm ordinis noſtri.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

XL. ABſurdum & penitus ab ordine noſtro alienum eſt (cui grauiſſimum plerunq; attulit detrimentũ) quòd fratres noſtri fidei catholicæ tuitioni aſcripti litibus implicẽtur, & iugo obedientiæ reiecto ſe ad aliud tribunal extra noſtrum ordinem conferant. Statutis enim & conſuetudinibus ſubiecti ſunt, quibus ſua iura defenduntur, & iudicantur per ordinis noſtri iudicium non dilatorium, quatenus cauſæ breuitate ſopiantur, & fratres noſtri litibus immunes armis exercendis liberius vacare poſſint. Præſenti igitur ſanctione ſtatutũ eſt, quòd fratres noſtri quacunq; ex cauſa nullo pacto valeant aut poſſint extra noſtrum ordinem coram quocunq; iudice eccleſiaſtico vel ſæculari fratres ordinis noſtri in cauſam trahere, & contra eos procedere, ſeu lites conteſtari, vel proceſſum cõficere declinando ab ordinis noſtri iudicio. Quòd ſi quis contrafecerit, ancianitatem perdat, & per quinquennium omni adminiſtratione priuetur.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XLI. PRæterea cauſam perdant. Qui verò à ſententiis noſtris extra Conuẽtum, aut noſtri ordinis iudices appellauerint, vel prouocauerint (etiã ſi appellationem vel prouocationem proſecuti non fuerint) à cauſa ſua cadant, & re de qua contenditur eo ipſo priuati exiſtant.

DE FERIIS.

Feriæ quæ ſeruari debent in iudicijs noſtræ Religionis.

In Ianuario.
Circunciſionis Domini
Antonii Abbatis
Fabiani & Sebaſtiani
Conuerſionis ſancti Pauli.
Februario.
Purificationis B. Mariæ
Blaſii epiſcopi & martyris
Agathæ virginis.
Cathedræ ſancti Petri
Mathiæ apoſtoli.
Martio.
Gregorii papæ
Sancti Ioſeph
Annunciationis B. Mariæ.
Aprili.
Georgii martiris
Marci euangeliſtæ.

In Maio

in Maio.
Philippi & Iacobi apoſtolorum
Inuentionis ſanctæ Crucis
Sancti Ioãnis ante portam latinã.
Iunio.
Barnabæ apoſtoli
Ioannis Baptiſtæ, cum tota octaua
Petri & Pauli apoſtolorum
Commemorationis Sancti Pauli.
Iulio.
Viſitationis B. Mariæ
Mariæ Magdalenæ
Iacobi apoſtoli
Sanctæ Annæ.
Auguſto.
Petri ad vincula
Dominici confeſſoris
Transfigurationis Domini
Laurentii martyris
Aſſumptionis B. Mariæ
Bartholomæi apoſtoli
Auguſtini epiſcopi
Decollationis Sancti Io. Baptiſtæ.
In Septembri.
Natiuitatis B. Mariæ
Exaltationis ſanctæ Crucis
Mathei apoſtoli & euangeliſtæ
Michaelis archangeli
Hieronymi confeſſoris.
Octobri.
Franciſci confeſſoris
Lucæ euangeliſtæ
Simonis & Iudæ.
Nouembri.
Omnium Sanctorum
Commemorationis animarum
Martini epiſcopi
Præſentationis B. Mariæ
Catherinæ virginis
Andreæ apoſtoli.
Decembri.
Nicolai epiſcopi
Ambroſiiepiſcopi
Conceptionis B. Mariæ
Luciæ virginis
Thomæ apoſtoli
A vigilia Natiuitatis Domini vſq; ad diem Epiphaniæ, cum duobus ſequentibus.

Feriæ Mobiles.

A die Iouis ante Carniſpriuium vſq; ad diem Cinerum incluſiue.
A die Sabbati ante ramos palmarum vſq; ad octauam Paſchæ incluſiue.
Die Aſcenſionis Domini.
Die Pentecoſtes, cum duobus ſequentibus.
Die corporis Chriſti, cum octaua incluſiue.

FORMA TENENDI SGARDII.

I. NE Fratrum noſtrorum animi longis litibus implicití á ſuæ profeſſionis officio euocarẽtur: maiores noſtri breue quoddã & expeditum iudiciigenus excogitarũt:quod Sgardiũ appellarunt.Id ita habetur. Aſſumuntur fratres octo ex ſingulis linguis ſinguli, quibus additur nonus ex qua libuerit lingua nullo delectu, is caput ſeu præſes ſgardii vocatur, & 'a Magiſtro aſſignatur,vel 'a Mareſcallo:cũ fratres ex eius ſunt iuriſdictione. Reliqui octo 'a Baiuliuis conuẽtualibus ad ſignificationẽ magiſtri Scutiferi nominantur,ita tamen quod Baiuliui linguarũ,de quibus partes diſceptantes fuerint,nullum alium nominent,niſi eum in quem partes ſponte cõnſenſerint. Ab hoc Sgardio itur ad Renfortiũ Sgardii(ac ſi diceret ad fortius Sgardium)duplicato ſcilicet fratrum numero,vt ex qualibet lingua duo fratres interueniant. Ab eo deuenitur ad Renfortium Renfortii, hoc eſt,'a forti ad fortius: vt ſint tres fratres ex vna quaq; lingua,remanente eodem capite ſeu præſide primum aſſignato. Quód ſi trium horũ Sgardiorum ſententiæ partes ſtare noluerint,adhibetur Sgardium Baiuliuorum:quod ex octo Baiuliuis conuentualibus, aut eorum vicegerentibus conſtat.Iis datur á Magiſtro alter præſes ex Baiuliuis quiſpiam,aut Prioribus,vel Prior eccleſiæ. Quód ſi præſes 'a Magiſtro datus, fuerit Baiuliuus conuentualis,tunc in eius locum ad Sgardium ſurrogatur frater aliquis ex eadem lingua ancianus.In hoc iudicio ſinguli vnico ſuffragio vtuntur præter præſidem Sgardii Baiuliuorum,cui duo conceduntur ad euitandam ſuffragiorum paritatem. Quód ſi in aliqua linguarum defuerint fratres ad id idonei, vel penitus nulli fuerint, ex aliis linguis implebitur numerus: vt ſint omnino octo in vno quoq; Sgardio. Præterea ſi altera aut vtraq; diſſidẽtium pars fuerit Baiuliuus aut Prior,eo caſu præſes & caput omnium Sgardiorum erit Baiuliuus aut Prior. Vbi tandem partes coram Sgardio comparuerint interrogantur 'a Præſide: Num quẽ ex eo numero ſuſpectum habeant? Quibus reiectis(ſi qui fuerint)& aliis in eorum locum ſuffectis,ad cognitionem cauſæ ꝓceditur, actore actionem ſuam proponente: etiam ſi Reo petente Sgardium cõceſſum eſſet. Quæ quidem cauſa planè & ſummatim tractabitur.Nam neq; libellus vllus, neq; ſcripta petitio datur: ſed iura ſua partes verbo proſequuntur. Teſtes tamen producuntur, quorum dicta auribus tantum, non autem ſcripto excipiuntur.Nec admittuntur ꝓcuratores,niſi pro iis qui a conuentu abſunt,aut quibus per ſtatuta noſtra permittitur.Poſtq̃ vero partes ipſæ iura ſua coram Sgardio deduxerint,dimittuntur: & fratres Sgardii ſecedentes de tota cauſa inter ſe conferunt,remq; accuratè examinãt.

Tum

Tum demum afferuntur duo Pixides ſiue vrnulæ, affirmatiua ſcilicet & negatiua. Qui pro actore ſententiã ferre voluerint, in affirmatiuam ſpherulam (quam balottam, id eſt, calculum dicimus) mittent. Qui pro Reo, in negatiuam. Hæc eſt ſuffragiorum dandorum ratio. In quibus dandis gradus ancianitatis vnicuiq; ſeruatur. Collectis ſpherulis aut balottis, priuſq̃ caput ſeu preſes Sgardii ſententiam ferat, vocantur partes & rogantur: An Sgardii ſententiæ ſtare velint, necne? Si conſenſerint, excluſis iterum illis, caput Sgardii ſuffragium ſuum dat iniecta balotta in pixidem. De hinc pixides corã Sgardio aperiuntur, & balottæ palàm numerantur. Pro parte quæ plures habuerit ſtabit ſententia. Ea per Vicecancellarium ſcribitur, & partibus pronunciatur. Quòd ſi partes aut earum altera negauerit, ſe id iudicium ſuſcipere velle, numeratis per Vicecancellariũ balottis & ſuffragiis, ſcriptis mandet, id eſt, quot quæq; pars balottas habuerit. Id ſcriptum apud Sgardii præſidem deponetur: vbi ſecretum permaneat, & ad Renfortium procedetur. Si neq; hoc partes contentæ erunt, ad Renfortium Renfortii, & deinde ad Sgardium Baiuliuorum deuenitur: vltra quod progredi non eſt. Cum autem Renfortium Renfortii Baiuliuorumq; Sgardium habetur, præſes primi Sgardii cum aliquibus fratribus eorum, qui in primis Sgardiis interfuerũt, adeſſe debet, vt audiant an partes quicquam allegabunt, præter id quod in primis Sgardiis allegarunt: non enim eis licet aliud quicpiam ad cõfirmandam ſuam cauſam adducere in hoc poſtremo iudicio, quàm id quod in primo Sgardio attulerunt & propoſuerunt. Etenim ipſum hoc cum Prioribus vnum & idem iudicium eſſe cenſetur. Partibus tandem quãtum ſatis erit auditis, ſecedent primi Sgardii fratres præter præſidem, qui in Renfortio & Renfortii Renfortio ſuum locum ſemper obtinet. Poſtremo, cum ad ſentẽtiam Sgardii Baiuliuorum ventum erit, præſes primorum Sgardiorum ante præſidem Sgardii Baiuliuorum per balottam ſuffragiũ dabit. Apertis poſtea pixidibus & numeratis balottis, præſes priorũ Sgardiorum ipſorum ſuffragia ſcripta proferet, aſtantibus aliquot fratribus qui in ipſis prioribus Sgardiis interfuerunt. Quibus ſuffragiis cum vltimis Baiuliuorum numeratis, pro parte quæ plures habuerit feretur ſentẽtia: quæ executioni mandatur. Sgardiorum autem ſuffragia occulta eſſe debent, non ſolum partibus, verũ etiam Sgardiis ipſis inter ſeſe, donec controuerſia ſit diffinita. Hoc iudicium maiores noſtri iuſticiã domus appellarunt: in quo contra etiam abſentes legitimè citatos per contumaciam proceditur. A cuius ſententiis appellare non licet, quia vim compromiſſi habet.

Pro quibus rebus celebrantur Sgardia.

CONSVETVDO.

QVædam Sgardia oriuntur ex querelis ſiue planctis per Magiſtrum ſiue eius locumtenẽtem vel Mareſcallum aut alium ſuperiorem faciendis. In Sgardiis autem quæ oriuntur ex talibus querelis, intereſſe II.

debent tantum octo Baiuliui conuentuales ſiue eorum locatenētes, vel fratres octo, & præſidens ſiue caput per Magiſtrum aſſignandum, qui ſit Prior vel Baiuliuus, aut per Mareſcallum (cum de planctis ſuis agitur) aliquis frater: qui vnico ſuffragio fungatur. Nec de tali recurritur ad Renfortium & alia Sgardia, ſed hoc primum ſententiam dat diffinitiuā. In quo Baiuliuus linguæ, cuius eſt is de quo fit querela, intereſſe poteſt, & debet. Quodq; per maiorem partem decíſum fuerit, exequi debet. In Sgardio autem quod celebratur per querelam Mareſcalli aut aliū ſuperiorem præter Magiſtrum & eius Locūtenentē adſunt fratres ex octo linguis, vel alii pro ipſis vbi ex his non reperientur. Nec de tali recurritur ad Renfortium Sgardii, ſed illud Sgardium primū diffinit. Alia quidem ſunt Sgardia, quæ procedunt ex demanda ſiue differentia & lite inter aliquos vertētc. Ex quibus Sgardiis ſiue cauſa ſit ciuilis ſiue criminalis recurritur ad Renfortium & Renfortium Renfortii, ac etiam Sgardium Baiuliuorum.

Quòd ſuper mandato ſuperioris poteſt peti ſgardium.

F. GVILLELMVS DE VILLARETO.

III. SI quid à Magiſtro vel alio ſuperiore cuipiam fratrum ordinis noſtri præter tenorem ſtatutorum noſtrorum & conſuetudinum mandatum fuerit, frater ipſe Sgardiū petere poterit. Quòd ſi Magiſter illud dare recuſauerit, aut diſtulerit: perſeueret nihilominus frater in eo petendo. Nec tali mandato obedire teneatur, donec per Sgardium cognitum iudicatumq; fuerit.

F. IOANNES FERDINANDVS DE HEREDIA.

IIII. INterlocutoriis ſententiis Sgardium non vtitur. Aut incidentia iudicanda ſuſcipit ante diffinitam totius cauſæ ſummam, ad quam ſolam reſpicit & tendit.

IDEM MAGISTER.

V. NOn datur Sgardium ſuper re vlla aut negocio cōcluſo aut definito, vel etiam cępto in cōciliis: nam quicquid in illis cęptū iudicatum'ue fuerit, ſequitur formam illius iudicii.

F. IOANNES DE LASTICO.

VI. NEq; ſuper controuerſiis motis aut mouendis inter fratres milites ex vna, & capellanos vel ſeruientes armorum ex altera partibus: neq; ſuper emergentibus aut dependentibus ab illis.

F. PETRVS DAVBVSSON.

VII. NEq; etiam vbi agitur de iuribus communis noſtri ærarii aut ipſius prærogatiuis: nec ſuper præeminentiis & auctoritate Magiſtri: ac in his rebus, quæ ipſum vel eius præeminentias & auctoritatem directè,

propriè & immediatè tangunt.

Concilium completum cognoſcere debet, an tenendum ſit ſgardium, uel non.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

VT multis controuerſiis occurratur, quæ oriuntur ex modo concedẽdi Sgardia, ſtatuimus quòd quandocunq; aliquis frater petet Sgardium à Magiſtro, & pars aduerſa contradicet, eo caſu cognoſcatur per Magiſtrum & concilium cõpletum, an tale Sgardium dari debeat. Quòd ſi nulla partium obſtiterit, quominus Sgardium cõcedatur, tunc Magiſter illud abſq; vlla mora & dilatione dare teneatur. VIII.

Quòd caput & fratres ſgardiorum aſſignentur abſq; dilatione, & de ſuſpicione habita de fratribus ſgardij.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

AD omnem iuſticiæ dilationem, & ſuſpicionem remouendam ſtatuimus: quòd quotieſcunq; Sgardium fratrum ex cõſenſu partium, aut per Magiſtrum & Concilium completũ datum & conceſſum fuerit, à die conceſſionis infra terminum duorum dierum Magiſter caput Sgardiorũ aſſignare teneatur. Aliàs vrgente neceſſitate concilium ordinarium dilatione ſemota caput deputet. Baiuliui autem & Pilerii linguarum in termino vnius diei pariformiter ſuarum linguarũ fratres pro Sgardiis deputent idoneos. Quòd ſi renuerint, ipſum Concilium prouideat. Si partes ſuſpectos aliquos allegauerint, cauſas ſuſpicionis legitimas oſtendere Magiſtro & concilio ordinario obligantur: qui de hoc deliberare debeant. Capita enim & fratres Sgardiorum cum ſilentio & attentione partium rationes audire teneantur, abſq; aliqua interruptione vocis aut ſermonis: ne fauor alicui dari videatur, ſed æqualitas erga omnes ſeruetur. Si quis contrafecerit, pars quæ ſe læſam ſenſerit, contra facientem ſiue caput ſiue fratrem pro ſuſpecto allegare poſſit. Qui tunc, nõ reddita ſuſpicionis alia cauſa, ab Sgardio diſcedat. IX.

De moderatione fratrum in ſgardio.

IDEM MAGISTER.

STatuimus vt præſes vel caput Sgardiorum ſummã attẽtione, ſilentio & prudentia partes ante Sgardium cõſtitutas audiat: & caueat ne verbo aut facto ſermones & rationes earũ interrumpat: immò eas loqui permittat. Poſt quàm dicendi finẽ fecerint, fratres Sgardii ſibi aſſiſtẽtes conſulat &, præſentibus partibus, interroget: Si rationes & allegationes partium intellexerunt. Quòd ſi intellectæ non fuerint, tunc partes ipſæ ſuas rationes & iura compendio & breuiter ad intelligẽtiam aſſiſtentium reſumant. Quòd ſi ſcripturæ vel bullæ præſentatæ fuerint, eas explicari fratribus Sgardii per Vicecancellarium ſinat: vt audientium mentes omnem veritatem accipiant. X.

Quòd fratres Sgardij iuramentum præſtare teneantur.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

XI. STatuimus vt per caput Sgardii ſumatur ſolemne iuramẽtum ab illis, qui Sgardium intrabunt, quòd ſecretum tenebunt, quicquid illic dictum & deliberatum fuerit, & nullo vnquam tempore reuelabunt, ac iuſté ſecundum ſtatuta & laudabiles conſuetudines iudicabunt. Qui contrafecerint, inhabiles ad obtinendas commendas & officia ordinis noſtri in perpetuum cenſeantur.

F. IOANNES FERDINANDVS DE HEREDIA.

XII. SAncitum eſt quòd ſuper Sgardio nec peti, nec dari poſſit aliud Sgardium inter eaſdem partes, donec primum fuerit finitum.

CONSVETVDO.

XIII. DE re etiam per Sgardium definita & iudicata non datur aliud Sgardium.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

XIIII. SAncimus quòd cauſæ Sgardiorum tractentur & agitentur extra Eccleſiam: niſi ea quæ fiunt pro correctione & punitione fratrum, vt conſuetum eſt.

QVOD FRATRES OBEDIANT Magiſtro.

F. ALPHONSVS DE PORTVGALLIA.

MELIOR eſt obedientia q̃ victima. Nihil quoq; exiſtit, quod magis Religionis obſeruantiam conſeruet, quàm vera illibataq; obediẽtia, qua inferiores ſuperiori ceruicem ſubmittunt. Ideo rectè ſancitum eſt, quòd omnes Hieroſolymitani fratres, quacunq; auctoritate fungantur, Domini Ieſu Chriſti Saluatoris & Redẽptoris noſtri amore Magiſtro obedire teneantur. I.

Declaratio obedientiæ.

CONSVETVDO.

IN Regula cauetur, quòd frater obediat in omni re quã præcipiet ſuus Magiſter. In quo Regula non excludit aliquam rem. Nihilominus eſt intellectum quòd habeat terminum & limites: quia nulla res rectè ordinata eſt ſine termino & limitibus; & iſte terminus eſt regula, ſtatuta, & bonæ conſuetudines Religionis. Et id oſtendit ſtatutum, quo cauetur vt omnes fratres teneantur obedire Magiſtro cõtemplatione Chriſti: Quia quando Magiſter præcipit extra illud quod promiſit, eſt malum & peccatum, & pro Chriſto non debet cõmitti malum & peccatum: quinimo omne bonum. Ea propter præceptum Regulæ eſt clarũ, & in hoc determinatur. Et ideo eſt ſancitum quòd quando ſuperior facit aliquod præceptum, quod non eſt ſecundum ſtatuta, vſus & conſuetudines Religionis, frater debet petere Sgardium fratrum: quia noſtra obedientia non eſt ad aliud intellecta, & non debemus eſſe magis aſtricti de obedientia niſi quantum noſtra Regula & bonæ conſuetudines ordinant, Quæ ſuperior noſter promiſit tenere: & ſi facit contra iuramentum, frater non debet ſibi obedire. II.

Quòd Magiſter ſit frater miles, & nobilibus parentibus legitimè procreatus.

F. HVGO REVEL.

DEcet vt, qui militiæ præeſt, militarem dignitatem præ ſe ferat. Hinc ſtatutum eſt quòd nullus aſſumi, aut eligi in magiſtrũ ſacri Hoſpitalis Hieruſalem poſſit, niſi ſit frater miles ipſius ordinis Hoſpitalis, atq; ex nobilibus parentibus legitimoq; matrimonio procreatus exiſtat. III.

Electus Magiſter à conuentu abſens non excedat limites cõmiſſionis à conuentu datæ.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

STatuimus quòd electus in partibus occiduis Magiſter in ſuo ad con- IIII.

uentum aduentu pro vſu publico Religionis non poſſit expenſis communis ærarii ex quibuſuis rebus emere & cõducere, aut pecunias à Receptoribus aut Depoſitariis Religionis capere, niſi tantum quantum à concilio fuerit cõmiſſum & ordinatum. Si autem modum exceſſerit, de ſuo feciſſe intelligatur.

Quòd commendæ, dignitates, officia & beneficia promoti ad Magiſterium uacare cenſeantur.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

V. STatuimus quòd quando aliquis ex fratribus noſtris ad Magiſterium promouetur, adepto per electionem Magiſtratu, eo ipſo adminiſtrationes commendarum, Prioratuum, Baiuliuatuum, dignitatum & officiorum, quæ prius ante Magiſterii adeptionem poſſidebat, vacare cenſeantur. Quorum conceſſio & prouiſio deuoluatur Magiſtro & conuentui, & ſecundum formam ſtatutorum & laudabiles conſuetudines concedantur.

Quòd per promotionem ad Magiſterium ſit mortuarium & uacans.

IDEM MAGISTER.

VI. VOlumus quòd per promotionem alicuius ad Magiſterium ſit mortuarium in Magiſterio, & vacans in Prioratu, Caſtellania Empoſtæ, Baiuliuatu, cõmendis, & bonis noſtri ordinis, quæ poſſidebat ante promotionem illius, qui promotus erit ad Magiſterium.

Quæ bona Magiſter poteſt retinere ex ſpolio ſui prædeceſſoris.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

VII. SAncitum eſt quòd ex ſpolio magni Magiſtri defuncti ſucceſſor Magiſter quæ ſequuntur ſumere debeat, videlicet, de frumẽto, & vino quãtitatem ſibi neceſſariam vſq; ad diem natalis Domini ab electione Magiſtri proximè ſequuturam. Reſiduum verò frumenti, commeatuum, & vini ad ærarium perueniat. De vaſis autem argenteis, applicentur ſtatui magiſterii pro Magiſtro vſq; ad ſexcentas marchas argenti & non vltra. De iocalibus autem ſumet vnam cuppam auri, & vnum vas aquarium, ſi in ſpolio reperiantur, & non aliud. Cætera verò præter hæc ærario noſtro aſcribantur.

De Cameris magiſtralibus.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

VIII. IAm olim à tempore cuius non eſt memoria, ad ſuſtinenda & ſupportanda Magiſtratus ordinis noſtri onera, & vt Magiſter ipſe decentius & commodius eam dignitatem gerere poſſet, fuerunt illi aſſignatæ & ipſi Magiſtratui annexæ & in perpetuum vnitæ per ſingulos Prioratus ſingulæ commendæ (quæ Magiſtrales dicuntur) quæ nunquam ab ipſo magiſtratu ſeparari poſſunt. Solet tamen Magiſter eas locare, vel ad certam penſionem dare fratribus ſibi beneuiſis. Quæ quidem commendæ ſunt quæ ſequuntur.

In Prioratu

In Prioratu ſancti Egidii commenda de Peſenas.
In Prioratu Tholoſæ commenda Podii ſubreani.
In Prioratu Aluerniæ commenda de ſalins.
In Prioratu Franciæ commenda Hannoniæ.
In Prioratu Aquitaniæ commenda templi in Rupella.
In Prioratu Campaniæ commenda Metenſis.
In Prioratu Lombardiæ commenda Inuerni.
In Prioratu Vrbis commenda Mugnani.
In Prioratu Venetiarum commenda Triuiſii.
In Prioratu Piſarum commenda Prati.
In Prioratu Capuæ commenda Ciciani.
In Prioratu Baroli commenda Brunduſii, ſiue Marugii.
In Prioratu Meſſanæ commenda de Polizi.
In Prioratu Cathaloniæ commenda de Maſdeo.
In Prioratu Nauarræ commenda de Calcetes.
In Caſtellania Empoſtæ commenda de Aliaga.
In Prioratu Caſtellæ commenda de Olmos.
In Prioratu Portugaliæ commenda della Coua.
In Prioratu Angliæ commenda de Peſcen.
In Prioratu Alemaniæ commenda de Bucz.
In Prioratu Bohemiæ commenda Vyladiſladiæ.

Quòd Magiſter locumtenentem conſtituere poſſit.

F. PETRVS DE CORNILIANO.

MAgiſter in conuentu reſidens locumtenentem ac vicegerentem deſignare & conſtituere pro ſuæ voluntatis arbitrio, auctoritatē quoq; ſibi bene viſam pro ſuæ præeminentiæ facultate concedere poteſt. IX.

Hæc ſunt quæ Magiſter fratribus permittere poteſt.

CONSVETVDO.

PRimum poteſt dare licentiam tenendi veſtes proprias & aliam ſupellectilem. Item peregrinandi deuotionis gratia. Item comedendi in villa vel ciuitate, & reſidendi extra cōuentum. Item recedendi à conuentu & ad eum redeundi. Item ieiunandi & abſtinendi. Item faciendi fratrem Hoſpitalis. Item congregandi linguas. Item Baiuliuis, præcipiendi aquæ potum: quem nullus remittere poteſt poſt campanæ ſonū. Id enim reſeruatur ſoli Magiſtro. X.

Quæ delicta Magiſter remittere poteſt.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

MAgiſter nulli ante condemnationem parcere poteſt, neq; in perpetuum habitu priuatis: niſi de capituli generalis conſenſu: quod non XI.

niſi ex cauſa fieri debet. Poterit autem Magiſter pęnam commutare eorum, qui propter effuſum alterius fratris ſanguinē habitu ſecundum formam ſtatutorum noſtrorum priuantur (dūmodo á concilii Baiuliuis id facere ſit rogatus) & loco priuationis habitus delinquenti vnū annum de ancianitate vel plures, circunſtantiis & qualitate delicti conſideratis, demere. Quæ quidem ancianitatis diminutio cedat incōmodum filiorū Arnaldorum, & hoc vbi mors & mutilatio membrorum non fuerit ſubſequuta: quoniam in his caſibus ſtatuta ad literam ſeruari iubemus.

Quòd Magiſter non alienet prouentus magiſterij.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

XII. STatuimus quòd donationes, quæ á Magiſtro pro tempore exiſtenti fient de iuribus, prærogatiuis, præeminentiis, & prouentibus Magiſterii in præiudicium ſuceſſorū irritæ ſint: & in vim præſentis ſtatuti præfata iura, præeminentiæ, & prouentus donatore vita functo eo ipſo deuoluti ad Magiſterium cenſeantur: niſi donationes ipſas capitulum generale confirmauerit. Quod ſine certa ſcientia & cauſa legitima facere non debet.

De bulla plumbea & cærea Magiſtri.

F. NICOLAVS LORGVE

XIII. STatutum eſt quod Magiſter bullam plumbeam, in cuius cuneo ſuperiori imago perſonæ eius ſculpta ſit, habeat. Quodq; cuneo inferiori bullæ communis cuneus ipſe iungatur. Qua quidem bulla vtatur in his expediendis, bullandis & corroborandis, quæ auctoritate & præeminētia Magiſtrali expedita fuerint. Bullam quoq; argenteam teneat, qua in cæra nigra bullentur literæ patentes & clauſæ, atq; alia quæ ſub dicta bulla expediri ſolent.

De prouiſione uictualium facienda.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

XIIII. STatuimus quòd Magiſtri pro tempore exiſtentes faciant debitam & neceſſariam prouiſionem milii & frumenti. Ita quod ad minus ſit ſemper munitio vnius anni iuxta ſuam poſſibilitatem.

De quatuor Capellanis palatij Magiſtralis.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

XV. VT Sanctæ reliquiæ, quæ in palatio Magiſtrali ſunt, debitè venerētur: ſtatuimus quòd quatuor capellani dicti palatii vacāte Magiſterio & in abſentia Magiſtri diurno ac nocturno tempore diuina officia aſſiduè celebrent ac peragant, ac ſi Magiſter præſens eſſet. Et quando é conuentu diſcedent, ſoluant eorum carauanas, prout hactenus fuit obſeruatum.

De bonis

De bonis ſtatus Magiſterij.

IDEM MAGISTER.

STatuimus quód contingente caſu vacationis Magiſterii magnus Cõmendatarius ſiue eius locumtenens & Conſeruator generalis vnà cum aliis commiſſariis tunc à Concilio deputatis per inuẽtarium ab officialibus palatii Magiſtralis medio ſolemni iuramẽto integré recipiant omnia vtenſilia, quæ præterito Magiſtro ſeruierunt, & ea bene cuſtodita conſeruent. Si qua fuerint ſubtracta per inquiſitionem commiſſariorum reperiantur. Et ſimile ſeruetur circa equitaturas Magiſtri & ſtatus Magiſterii. Vaſa autem aurea & argentea ad commune ærarium ſpectant. Caſſanturq́ malæ introductiones ab officialibus factæ. XVI.

Abſente Magiſtro, regentes negocia Religionis ea tractent cum deliberatione Concilij.

IDEM MAGISTER.

STatuimus etiam quód in abſentia Magiſtri à conuentu, qui regimini Religionis pro tempore fuerint deputati, debeant ardua Religionis negocia ex deliberatione Cõcilii tractare, & ſuper his diſcernere, & ſimiliter officiales remouere, & alios ponere, ac de officiis, commendis & beneficiis prouidere, & remiſſiones facere ex dicta deliberatione, quæ per ſcrutinium balottarum ſeruata forma ſtatutorum ſumatur. Quæ autem præter hunc ordinem facta fuerint, nullius roboris cenſeantur. XVII.

DE ORIGINE BAIVLIVORVM.

CONSVETVDO.

I. VT Magiſter Regimini atq; gubernationi ordinis noſtri maturius intendere poſſet, maiores noſtri Senatum & Concilium, quod Magiſtro adeſſet, inſtituerunt: & viros graues titulis dignitatum inſignitos Senatui aſcripſerunt. Hinc orti ſunt & inſtituti in Religionis primordiis conciliarii nũcupati, magnus Commendatarius, Mareſcallus, Hoſpitalarius, Admiratus, Draperius, & Turcopolerius, qui Baiuliui conuentuales dicuntur: quia ſuarum linguarum præſides exiſtunt.

Qui fratres ſuppoſiti ſint obedientiæ Mareſcalli.

F. ALPHONSVS DE PORTVGALLIA.

II. SAcer ordinis cętus id expoſtulat, vt inferior ſuperiori pareat. Hinc ſtatutum eſt quòd omnes & ſinguli fratres tam milites q̃ ſeruientes armorum Mareſcallo obediant: à cuius obedientia exẽpti ſint Baiuliui, eorumq; locatenentes, Priores, Caſtellanus Empoſtæ, & Baiuliui capitulares, Magiſtriq; comites ſiue ſocii.

Quòd gentes armorum in mari ſint ſuppoſiti Admirato, & ſi Mareſcallus ſit præſens, eidem pareant.

F. GVILLELMVS DE VILLARETO.

III. STatutum eſt quòd Admiratus habeat poteſtatem ſuper omnes galeas & nauigia armata per Religionem, quodq; poſſit retinere remiges, & galiottos, ac armorum gentes, eiſq; faciat ſolutionem in ærario: atq; tam in mari q̃ in terra ſint ſuppoſiti armigeri maritimi authoritati Admirati. Si verò Mareſcallus erit in armamento, Admiratus & reliqui ſint ad mandatum Mareſcalli. Et omnes armigeri, qui deſcẽdent in terram, ſtare debent ad mandatum illius, quem Mareſcallus ſuo loco deputabit. Cum autem erunt ſupra mare eundo & redeundo, ſint ad præceptũ Admirati, niſi Mareſcallus adeſſet.

IDEM MAGISTER.

IIII. CVm Mareſcallus congregationes ſeu Aſſembleas conuocat & celebrat, ad eas venire & ipſis intereſſe Prior eccleſiæ tenetur.

De vexillo Religionis per Mareſcallum commendando.

IDEM MAGISTER.

V. MAreſcallus ordinis noſtri ex prærogatiua ſui officii poteſt dare & commendare in exercitio armorum cui ſibi placuerit vexillum ſiue confalonem ordinis noſtri. Id tamen cum conſilio Magiſtri vel eius locumtenentis facere teneatur.

IDEM MAGISTER.

FRatribus delinquẽtibus pro delictorum qualitate potum aquæ præcipiat Mareſcallus in eorum domibus. Quod quidem alius Baiuliuus facere non poteſt, niſi à Magiſtro quærat. VI.

Quòd fratres in armorum exercitio ſuppoſiti ſint præcepto Mareſcalli.

IDEM MAGISTER.

SI in omnibus obedientia laudanda eſt, in armorum exercitio profectò magnopere commendanda exiſtit. Igitur in armorum exercitio fratres præcepto Mareſcalli ſuppoſiti ſunt, exceptis Baiuliuis conuentualibus & capitularibus, Prioribus, Caſtellano Empoſtæ & ſociis Magiſtri. Et ſi Magiſter erit præſens, tunc Mareſcallus & alii obedientiæ Magiſtri ſupponũtur. Abſente verò Magiſtro eius locũtenenti parere teneantur. VII.

De poteſtate Admirati ſuper armamentis.

IDEM MAGISTER.

ADmirato ordinis noſtri ex ſui officii præeminentia omnes fratres & ſæculares expeditionis & claſſis maritimæ ſubmittimus, cui parere debeant, & ſuper his Admiratus poteſtatem exerceat. Si verò Magiſter aderit, aut eius locumtenens, tunc Admiratus & reliqui Magiſtro vel locumtenenti obediant. Illi quoq; maritimi homines, qui ad ſtipendium Religionis exiſtunt, ſuper eorum ſolutione quantum ſpectat ad marinariam, ipſi Admirato ſubiecti ſunt. VIII.

De prærogatiua Admirati.

F. DEODATVS DE GOZONO.

QVando Religio armabit triremes ſeu alia nauigia, Admiratus iniũget remigibus & nautis, vt triremes & nauigia conſcendant, ſtipendia quoq; ab ærario ſumet, ſeu illi quos deputabit, vt remigibus & nautis exoluantur. Magiſter tamen pro remigibus & nautis ſuis ſuorumq; nauigiorum & triremium ſumet neceſſarios commeatus, & quæ opportuna fuerint. IX.

Quòd Baiuliui officiales ab eis deputatos priuare non poſſint officijs.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

NOn decet graues viros & qui regimini præſunt variabiles eſſe. Itaq; non eſt permiſſum Baiuliuis, qui ſemel in vim ſuæ præminentiæ officiales elegerint, aut conſtituerint, eos ab officiis ſub prætextu alicuius delicti aut aliter deſtituere: niſi prius per Magiſtrum & concilium ordinarium declaratũ & deciſum fuerit, ipſos officiales in exercitio officiorum deliquiſſe, & propterea priuationem officii incurriſſe. Quicunq; Baiuliuus contrafecerit, ſubeat pęnã quarantenæ, & nihilominus quicquid egerit irritum cenſeatur. X.

Quòd cõmendatarij uoltæ, granarij, paruæ cõmendæ reddant computum quolibet menſe magno Commendatario.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

XI. AD conſeruationem rerum & bonorũ ordinis noſtri ſtatuimus, quòd Cõmendatarii voltæ, granarii, & paruæ cõmendæ de adminiſtratis & rebus ad ſua officia ſpectantibus quolibet menſe computum magno Commendatario reddere teneãtur,& reliqua ſiue reſidua manifeſtare. Si autem cõtrafecerint,ſeu male & doloſè adminiſtrauerint,priuati officiis & beneficiis cenſeantur,atq; quinq; annos inhabiles ad conſequendum commendas exiſtãt. Omnes quoq; expenſas & ſatisfactiones,quas commendatarius voltæ faciet,in præſentia magni Cõmendatarii(ſi intereſſe poterit)vel in eius abſentia,Theſaurario generali p̃ſente,facere teneatur.

De officio magni Baiuliui venerandæ linguæ Alemaniæ.

IDEM MAGISTER.

XII. PRæeminentias, ac dignitatem pariter, onus officii magni Baiuliuatus venerandæ linguæ Alemaniæ ad omnem ambiguitatẽ remouendam, ad vtilitatem & congruam opportunamq; cuſtodiam Caſtelli noſtri ſancti Petri in ditione Turcarũ ſituati(In quo certè non parum pondus honoris & decoris ordinis noſtri cõſiſtit:cum ad ipſum chriſticolæ ſeruitutis iugo preſſi libertatis conſequendæ gratia ſæpenumero confugiunt: idem quoq; caſtellum viſitatione & reformatione circa ſtipendiarios,armaq; eorum, ac munitiones eiuſdem caſtelli, & p̃uiſiones plerunq; egere videtur) Declarantes,& his quidem rebus arduis prouidere cupientes ſtatuimus, quòd magnus Baiuliuus conuẽtualis dictæ linguæ Alemaniæ Præſes,qui pro tempore huiuſmodi officium magni Baiuliuatus gerit, ſeu eius locũtenens anno quolibet ſemel ad minus,aut prout neceſſitas poſtulauerit, ad dictum caſtellum viſitandi gratia perſonaliter accedere debeat trireme Rhodia aut alio nauigio vectus, prout ei melius & commodius faciendum videbitur. Volumusq; fratres & familiares cum ipſo magno Baiuliuo vel eius locumtenente viſitationis cauſa ad dictum caſtellum accedentes ſumptus à cõmuni ærario percipere, quemadmodum fratres & familiares in triremibus ordinis percipiunt.

De modo uiſitationis in caſtello ſancti Petri.

IDEM MAGISTER.

XIII. QVia in omni rerum exequutione modus & norma potiſſimè eſt admittenda:Ideo in uiſitatione dicti caſtelli exequenda magnus Baiuliuus eiuſq; locumtenens hunc ſeruabunt morem. Stipendiatos vtiles beneq; armis munitos ac paratos eorum in ſtatu & ſtipendiis conſeruare retinereq; teneantur ac debeant. Inutiles verò & ineptos caſſare,& à ſtipendiis remouere, abdicareq; debeant, & alios habiles & idoneos loco eorum ſubrogare,ponere & ſubſtituere. Quòd ſi vtiles & ſufficientes ſtipendiarii aliqui potentes,tamen armis bene muniti non comperiantur, terminum congruum & competentẽ talibus aſſignent,in quo armis muniti ſufficiẽtes exiſtãt: aliàs ſtipẽdio eis ordinato fruſtrẽtur & priuẽtur.

De reſtrictione

De reſtrictione exercitij magni Baiuliui.

IDEM MAGISTER.

CApitaneum certè & præfectum, qui à nobis dicto caſtello præficitur & deputatur, meritò ab exercitio dicti officii magni Baiuliui exemptum eſſe conuenit. Ideo ſtatuimus quòd poteſtas & authoritas dicti officii ad capitaneum, & eius familiares, & ad illos qui fuerunt in conqueſta eiuſdem, ac ſtipendiatos, qui à ciuitate Smyrnarum ad ipſum caſtellum habitandi gratia migrarunt (qui certè à ſtipendiis deſtitui non poſſint, niſi de licentia Magiſtri) nullo pacto extendatur: verum à dicta poteſtate eximuntur. Volumus tamen ad robur dignitatis magni Baiuliui, quòd illa quæ per capitulum generale fuerunt ordinata, ipſam dignitatẽ concernentia, in officio & ſtipendiis plenariam firmitatem obtineant. XIIII.

Quòd Capitaneus caſtelli ſancti Petri præſtet fauorem magno Baiuliuo uiſitanti.

IDEM MAGISTER.

NIhil eſt quod magis ſtatus conſeruet, quàm vera illibataq; obedientia. Statuimus itaq; quòd in viſitatione dicti caſtelli per magnũ Baiuliuum ſeu eius locũtenentem facienda, capitaneus caſtelli eiuſdem, qui pro tempore fuerit, eidem magno Baiuliuo, aut ſuo locumtenenti in dicta viſitatione exequenda obediat, & pareat: conſilium quoq;, auxilium, & fauorem præſtare debeat, quoties ab ipſo magno Baiuliuo aut eius locũtenente fuerit requiſitus. Ipſa quoq; viſitatione peracta, cum magnus Baiuliuus Rhodum reuerſus fuerit, de omnibus compertis & occurẽtibus verbo & ſcriptis plenariam relationem Magiſtro faciat. XV.

De horrei commendatario, & probis hominibus, & de præeminentia magni Commendatarij ſuper eo.

F. IOANNES DE LASTICO.

CIrca commeatuum & granorum conſeruationem diligens cuſtodia adhiberi debet, ne per negligentiam pereant. Idcirco incomoditates vitare cupientes ſtatuimus quòd omnia frumenta, hordea, aliaq; grana, biſcocta, & alii commeatus ad commune ærarium pertinẽtia in horreo, loco apto, tuto, & idoneo reponantur, & conſeruentur ſub clauſura duarum clauium. Ad ipſorum quoq; conſeruationem religioſus probatæ vitæ & expertæ diſcretionis eligatur in granarii cõmendatarium, qui alteram dictarum clauium tenebit: Atq; per Magiſtrum & cõcilium ordinarium duo religioſi idonei & ad hoc ſufficientes ex diuerſis linguis eligãtur, qui alteram clauem cuſtodiant. Taleſq; probi homines trimeſtri dũtaxat fungantur officio, intendantq; conſeruationi, & diſtributioni frumenti & cõmeatuum. Computum quoq; de receptis datiſq; teneãt, prout per cedulas magni Cõmendatarii ordinatum fuerit: & ipſum computum Magiſtro & concilio ſingulo trimeſtri dare teneantur. Quòd ſi in huiuſmodi diſtributione augmentatio vel diminutio contigerit, id in- XVI.

commodum vel dãnum ærarii cedat. Hoc adiecto, quod granaria & magazeni, vbi prædicta recluduntur, bullentur magni Cõmendatarii bulla. Præfati tamen magazenum vnum liberum habeant, vbi aſſiduas diſtributiones facere poſſint. Cõmendatarii autem voltæ & granarii ſtipendium florenorum xx v. tantũ pro quolibet annuatim præter tabulam & ſoldeam ab ærario capiant.

De probis hominibus paruæ commendæ.

IDEM MAGISTER.

XVII. VT ſuper officio paruæ cõmendæ diligentius intẽdatur, ſtatuimus vt per Magiſtrum & concilium deputentur duo probi religioſi ex diuerſis linguis, qui delicta perquirant, & magno Cõmendatario ſignificẽt, quibus illico remedium apponat, aliter ad Magiſtrum & concilium deferatur, qui ſecundum caſuum emergentiam prouideant. Amplius officiales borrei, voltæ, paruæ commendæ, & eleemoſynæ quolibet biennio mutari mandamus.

Quod Mareſcallus neminem liberet à turris cuſtodia.

IDEM MAGISTER.

XVIII. SVmma cura vigilãtia quoq; adhibenda eſt inſulæ noſtræ cuſtodiæ & excubiis, quæ tot tantiſq; inimicis circumſepta eſt. Iubemus igitur vt omnes fratres ſuppoſiti præeminentiæ Mareſcalli æqualiter omni ſecluſa excuſatione excubias & vigilias, ad turrim deputatam fieri ſolitas, teneantur perſeuerãter exercere. A quo onere Mareſcallus per ſe aut alios liberare & immunem reddere quempiam non poſſit, ſeu quouiſmodo excuſare: Tamen qui vinum collectæ pro conſuetudine mittunt, hac ſarcina excubiarum exempti ſunt.

Quod equi paſſagij Mareſcallo præſententur.

IDEM MAGISTER.

XIX. EQuos paſſagii Mareſcallo ac duobus religioſis, qui ad hoc deputentur, præſentari iubemus, atq; volumus. Qui quidem equi, cum apti & idonei pro paſſagio diiudicati fuerint, tunc per ſcribam ærarii in libro ipſius ærarii Mareſcalli iuſſu annotentur.

Probi homines ſuper officio magiſtri Scutiferi eligantur, & Mareſcallus defectus corrigat.

IDEM MAGISTER.

XX. OMnem fraudem & negligentiã excludere cupientes ſancimus quod Magiſter & concilium ordinarium duos religioſos diſcretos eligãt, qui intendant ſuper his quæ pertinent ad magiſtri Scutiferi officium, & quæ dicto officio ſupoſita ſunt. In quibus ſi aliquod indebitum inuenerint, illud Mareſcallo ſignificent, qui dilatione ceſſante prouideat, remediumq; apponat, & pro caſus exigentia puniat. Quod ſi nõ fecerit, ad Magiſtrum & conciliũ referatur, qui de remedio prouidebunt opportuno.

Quod

Quòd Hoſpitalarius eligat Infirmarium, quem Magiſtro & concilio præſentet.

IDEM MAGISTER.

PLurimũ intereſt, vt exercitio Hoſpitalis & curæ ægrotorũ vir prudẽs & diſcretus deputetur, qui excercitii Infirmorũ ductor, rector, & director exiſtat. Itaq; volumus & ſtatuimus quòd Hoſpitalarius conuentus noſtri fratrẽ ex lingua Franciæ, ſi in ea idoneum tali exercitio cõperiat, in Infirmarium eligat. Si verò in ipſa lingua ſufficientẽ non inuenerit, aliquem ex aliis linguis indifferenter pro eius arbitrio in Infirmariũ eliget. Quem ſic electum Magiſtro & concilio ordinario præſentabit. Qui præſentati idoneitatem diſcutient, ipſum quoq; confirmabunt, vel reiicient. Si minus idoneus eſſet, tunc Hoſpitalarius de alio ꝓuidebit ordine prætacto. Infirmarius autem ſic electus exercitio huius officii per biennium duntaxat præerit. Quo finito, Magiſter & concilium diligenter inquirent de cura, diligentia, & obſequio ab eo in ipſo termino præſtitis. Quòd ſi bene, iuſtè, & laudabiliter ſeruitiis Infirmariæ ipſum intendiſſe comperient, pro alio biennio in eo officio confirmari poſſit. Aliàs ab officio deſtituatur, & alius modo prædicto eligatur. Scriba quoq; Infirmariæ, ſicut Infirmarii, biennio quolibet mutetur. XXI.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

ITa tamen quòd ad officium Infirmarii eligatur frater ſeruiens armorum, vt ſolitum fuit. XXII.

De quibuſdam prærogatiuis Draperij.

F. IOANNES DE LASTICO.

STatuimus quòd magnus Commendatarius aut eius vicegerẽs, ac procuratores noſtri cõmunis ærarii tempore ſolutionis ſoldearum debeãt dare & conſignare Draperio vel eius locũtenenti omnes & ſingulos pannos lanæ, lini, canauaſſæ, & camelotos pro ſoldearum ſolutione deputatos. Quodq; Draperius & in eius comitiua Conſeruator generalis diſtribuant huiuſmodi ſoldeas. Draperius quoq; ſeu eius locumtenens interueniat & adſit contractibus pannorum, telarum, camelotorum, & canauaſſorum pro ſoldeis ſoluendis: adſit quoq; ſpoliis fratrum diſtribuendis. XXIII.

Quòd Draperius det licentiam ſcindendi & faciendi ueſtes.

IDEM MAGISTER.

NOn licet fratribus obedientiæ vinculo aſtrictis pro ſuo viuere arbitrio, ſed in omnibus obedientiam præ ſe ferre tenentur. Ideo ſtatuimus quòd fratres veſtes breues aut longas ſcindi facere & ordinare, ipſiſq; vti non audeant aut præſumant ſine Draperii licentia. Si quis contrafecerit, de eo Draperius Mareſcallo querelã faciat, & delinquens pęna ſeptenæ, toties quoties contrafecerit, puniatur. XXIIII.

Quòd Turcopolerius non deſtituat Turcopulos abſq; cauſæ cognitione.

IDEM MAGISTER.

XXV. NON decet, niſi meritò quempiam ab officio deſtituere. Ideo prohibemus ne Turcopolerius Turcopulos officio priuare de facto abſq; cauſæ cognitione debeat. Quòd ſi erraſſe aut deliquiſſe comperérit, tales ab officio ſuſpendat, ſicq; ſuſpenſis in præſentia teſtium fide dignorum decem dierum terminum aſſignet: In quo delinquentes coram Magiſtro & concilio ordinario debeant comparere reſponſuri obiectis, quo iuſticia miniſtretur. Ipſis verò delinquentibus termino præfixo non comparentibus per contumaciam officium auferatur, & alios eorum loco Turcopolerius ſubroget & conſtituat.

De paſtu quem Turcopolerius à Turcopulis accipit.

IDEM MAGISTER.

XXVI. IN luſtratione & circuitione Inſulæ noſtræ per Turcopolerium facienda paſtum duorum dierum quolibet anno tantum non cõtinuorum, ſed diuerſo tempore à Turcopulo ſumat Turcopolerius, ne expenſarũ onere ſubditi noſtri nimium grauentur.

De ſtipendijs Baiuliuorum.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXVII. QVi officiis præſunt, vt onere, ſic etiã honore, emolumentoq; frui decet: labor quoq; præmii ſpe confouetur. Baiuliuis itaq; conuentualibus ordinis noſtri, cùm in conuentu præſentes fuerint, ſtipẽdium cuiſlibet ſcutorum ſexaginta dũtaxat deputamus & aſſignamus. Si verò abſentes à conuentu fuerint, ipſo ſtipendio careant. Eorum locatenentes, qui onera albergiarum ſupportabũt, quadraginta quinque ab ærario recipiant. Prior autem eccleſiæ quadraginta octo. Theſaurarius generalis totidem. Cuius locumtenens medietatem tantum percipiet; non obſtãte quocunq; ſtatuto in contrarium faciente.

De Theſaurario generali & eius prærogatiua.

F. IOANNES DE LASTICO.

XXVIII. THeſaurarii generalis ordinis noſtri dignitatẽ linguæ Franciæ perpetuò aſcribimus, qui Baiuliuus capitularis eſſe cẽſeatur. Is quoq; aſſiduam reſidentiã in conuentu facere tenetur, habetq; in cuſtodia bullam ferream cõmunem in ſacculo ſub ſigillis Magiſtri & Baiuliuorum, qui ſigillare conſueuerunt, recluſam. In conciliis quoq; aderit, loco & ſuffragio Baiuliui capitularis gaudebit. In redditione quoq; cõputorum ærarii vnà cum Baiuliuis interueniat, & ſtipẽdium annuum ab ærario, ſi frater miles fuerit, ſcuta auri quadraginta octo, ſi verò armorum ſeruiẽs, aut capellanus, florenos Rhodi currentes centum percipiet.

De præſidentia

De præſidentia & ordine Baiuliuorum & Priorum.

IDEM MAGISTER.

STatuimus quòd Baiuliui, Priores, & Caſtellanus Empoſtæ tam in conuentu quàm extra ſedeant atq; ſtent in ſeſſione, deambulatione, & loquutione in concilio & aliis locis, quéadmodum præteritis temporibus facere & ſtare conſueuerunt. XXIX.

Quòd donati obediant Baiuliuis.

IDEM MAGISTER.

SI fratres ordinis noſtri ſuperiori obedire tenentur, non minus certè donati obſequio ordinis noſtri aſcripti ſuperioribus parere aſtringũtur. Quare iubemus vt donati debeant ſeruire in Albergia in qua fuerũt ſemel recepti, atq; parere in omnibus rebus licitis & honeſtis Baiuliuo vel eius vicegeréti Albergiæ ipſius. Quòd ſi contra fecerint, perdant ſoldeam & menſam, quam ab ærario capiũt: niſi legitima excuſatione præpediti fuerint, à Magiſtro & concilio cognoſcenda. XXX.

Quòd magnus Commendatarius præſentet officiales granarij & paruæ commendæ.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

STatuimus quòd magnus Commendatarius de qualibet lingua fratres ſibi bene viſos Magiſtro & concilio ordinario præſentet pro officiis granarii & paruæ cõmendæ, quos Magiſter & Concilium acceptẽt, ſi ſufficientes fuerint. Si minus idonei extiterint, alios præſentet idoneos, quos Magiſter & concilium acceptare tenentur, XXXI.

De prærogatiuis magni Cõmendatarij & Admirati ſuper officio Tercinalis & voltæ.

IDEM MAGISTER.

AD pacificãdum differentiam, quæ eſt inter venerabiles magnum Cõmendatarium & cæteros fratres linguæ Prouinciæ ex vna, & Admiratum ac alios fratres linguæ Italiæ partibus ex alia ſuper officio Tercinalis & voltæ, auditis & intellectis dictis partibus & earum rationibus, dictam differentiam determinamus, & per ſententiam diffinitiuã ſtatuimus & ordinamus auctoritate huius præſentis Capituli, quòd de cætero magnus Commendatarius debeat & poſſit ponere & eligere Commédatarium dictæ Voltæ & Tercinalis, habens talem præeminétiam ipſe magnus Commendatarius, ſicuti conſueuit. Qui Cõmendatarius voltæ teneatur reddere bonum computum quolibet menſe omnium rerum per eum adminiſtratarum ante auditores computorum, qui per Magiſtrum & concilium ordinarium erunt ordinati, & de qualibet re cõputum particulariter cõficiat, vt ſtatim quid de qualibet re reſtabit, & quid deficiet ſciatur. Et quòd Admiratus (non præiudicando dicto officio præfati Cõmendatarii Tercinalis) vltra dictum Cõmẽdatarium poſſit & debeat ponere vnum officialem nominatũ probum virum ſibi bene viſum, qui XXXII.

poſſit ædificare intra limites dicti Tercinalis,ad intrandum dictum Tercinale exeũdumq́;,domum.Qui probus vir teneatur habere vnum librũ, in quo ſcribat omnes res quæ eſſent emptæ & conductæ ſicuti ferrum,ligna,remi,filum,ſtupa,arma,vela,& alia omnia,de quibus debeat onerare dictum Cõmendatarium : & omnes expenſæ quæ fient quolibet die ſint viſæ & verificatæ per dictum ꝓbum virum, aliás non admittantur in cõputis : & quód non abſit de volta quolibet die quando operabitur pro ærario:& quód omniũ rerum ſit factum vnum inuentariũ,cuius copiam teneat magnus Cõmendatarius, vnam Admiratus, & vnam dictus probus vir, qui pro tempore erit,augendo & diminuendo, quãdo res augebitur & diminuetur,& omnia reponantur in tuto loco & competenti,ad eorum conſeruationem: & quód dictus probus vir, & Commendatarius quilibet teneat vnam clauem magazeni. Inſuper eliget dictus Admiratus vnum ſcribam,& deputabit eum dicto officio Tercinalis,qui teneat regiſtrum ad præceptum Admirati omnium rerum quæ ſunt intra dictũ Tercinale pertinentium ad artem marinariam. Quæ non debeant remoueri á locis ſolitis. Et toties quoties voluerit dictus Admiratus ſcire á ſcriba quæ res ſint in dictis locis , vel ſi ſint bene cuſtoditæ & in bono ordine, poſſit ad ſuum placitum facere,& ſimiliter idem magnus Commendatarius. Et quód præfatus probus vir & ſcriba ſubiaceant iuriſdictioni ipſius Admirati , qui eos deponere á dicto officio , & in eodem conſtituere poſſit. Et quód omnes cedulæ expenſarum ſint ſigillatæ ſigneto dicti magni Commendatarii , ſicut ſolitum eſt. Dictus commendatarius Tercinalis & voltæ habeat gagia florenorum xx. & ſimiliter probus vir : Scriba autem gagia ſolita. Intelligendo quód nullo modo poſſint ſupra dicti extrahere á dicta volta Tercinalis aliquid, vtputa, remós,ſtupas,vela,& cætera ſupradicta ſine licentia Magiſtri:niſi fuerit pro armamentis galearum & fuſtarum Religionis. Dicti autem commendatarius voltæ & probus vir mutentur de biennio in biennium , ſicut cæteri officiales.

De inſtitutione Cancellarij noui Baiuliui.

IDEM MAGISTER.

XXXIII. INſtituimus & creamus alium Baiuliuum conuentualem, qui octauus ſit,& poſtremum locum poſt ſeptem alios Baiuliuos conuentuales teneat , & Cancellarius nuncupetur. Ipſe autẽ Baiuliuus Cancellarius ſtipendiis Baiuliuorum conuentualium gaudeat. Et hanc Baiuliuatus dignitatem perpetuó concedimus,atq; aſcribimus venerãdæ linguæ Hiſpaniæ. Quam in duas linguas ſub vna Albergia conſtitutas diuidimus, ꝗ Natio ipſa militibus ordinis noſtri fulcita ſit ornatiſſimis , & de noſtro ordine benemerita. Non præiudicantes per hoc quouiſmodo nominibus,honoribus,dignitatibus,præſidẽtiis,& præeminentiis,prærogatiuis & vtilitatibus aliorum Baiuliuorum conuentualium & linguarum , ac Theſaurarii generalis, cui ex officio incumbit bullam cõmunem ferreã

cuſtodire:

cuſtodire: Sed ſingulis prædictis fortiori munimēto roboratis reuocantes, caſſantes, & annullantes (cōſentientibus ad hoc vniuerſis linguarum fratribus) quaſuis ſcripturas, literas, & bullas ꝓmiſſionum, & obligationum dudum quouis modo ratione diſcordiarū inter ſeptem linguas vigentium confectas: Quibuſcunq; ſtatutis, cōſuetudinibus, vſibus, & naturis ordinis noſtri, & quibuſuis aliis in contrarium facientibus in aliquo non obſtantibus.

De electione Cancellarij.

IDEM MAGISTER.

VT Baiuliuus Cancellarius nuncupatus forma qua cęteri Baiuliui ordināturͺ eligatur: nec ad ipſius Baiuliuatus apicē quiſpiam aſſumatur, niſi ſcribere ac legere ſciat, ſtatuimus atq; decernimus. XXXIIII.

De præeminentijs Cancellarij.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

STatuimus vt Cancellarius virum doctum & idoneum Vicecancellariū habeat Cancellariæ noſtræ exercitio deputatū, & vacante Vicecancellariatus officio, duos vel plures fratres ordinis noſtri doctos, idoneos, & ad ipſum exercitiū ſufficientes ſucceſſiuè Magiſtro & cōcilio ordinario præſentet, ex quibus vnum Magiſter & concilium acceptabunt. XXXV.

De officio Vicecancellarij.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

STatuimus quòd Vicecancellarius prouiſiones quaſcunq; Cancellariæ expediat, ac more ſolito ſignare debeat, & eius fructus, redditus & emolumenta recipiat, prout hactenus Cancellarii recipere cōſueuerunt. Nec literæ bulla cōmuni plumbari poſſint, niſi Cancellarius ſeu eius locūtenens præſens fuerit in conciliis, qui literas bulla cōmuni munitas dūtaxat ſub plica gratis ſignabit, ſaluo iure Seneſcallatus. XXXVI.

De ſcripturis Cancellariæ.

IDEM MAGISTER.

QVia Cancellariæ ſcripturæ omnibus ad iura ſua tutanda ſunt cōmunes: Ideo ſtatuimus quòd Vicecancellarius abſq; alia licētia ſcripturas & extracta ex libris Cancellariæ petentibus dare, ſi ad eorum cauſam pertineāt, ſaluo iure Cancellariæ teneatur. XXXVII.

De reſidentia Baiuliuorum conuentualium.

F. PETRVS DAVBVSSON.

BAiuliui conuentuales tanq̄ viri conſulares Magiſtro adeſſe debent, quorū conſilio & prudentia negocia ordinis noſtri dirigantur. Quare eos abeſſe à conuentu non decet. Sed cum ſæpe accidat, re aut tempore ita poſtulante, vt quoſdam ex illis neceſſe ſit ab ipſo conuentu diſ- XXXVIII.

cedere, ſtatuimus quòd hoc caſu tres tantum Baiuliui conuentuales ſecundum gradum & ordinem ſuum poſſint à conuentu abire: ita tamen quod intra annos quatuor à die ſui receſſus ad ipſum conuentum redire teneantur. Quòd ſi facere omiſerint, eo ipſo & abſq; alia monitione aut citatione ſuis Baiuliuatibus priuati cenſeantur, ad quos alii per Magiſtrum & concilium ordinarium eligi poterunt.

Electus abſens à Conuentu in Baiuliuum conuentualem infra duos annos ad conuentum accedere teneatur, nec magnam crucem aſſumat extra conuentum.

F. IOANNES DE HOMEDES.

XXXIX. QVi autem abſentes à conuentu in Baiuliuos conuẽtuales electi fuerint, in termino duorum annorum à die ſuæ electionis numerandorum ad conuentum accedere teneãtur. Et interim prærogatiuis & præeminentiis Baiuliuorum conuentualium in conſequendis dignitatibus & beneficiis ordinis vti poſſint. Aliter dicto termino elapſo, ceſſante iuſto impedimento, niſi præſentes in cõuentu fuerint, nulla Baiuliui conuentualis prærogatiua potiantur. Quinimo dictis Baiuliuatibus eo ipſo ſine aliqua citatione, aut monitione priuati cenſeantur. Et Magiſter & concilium ad alterius electionem eius loco procedere debeant, ſalua tamen ſmutitione linguarum. Adiicientes quòd ſupra dicti, qui à conuentu abſentes in Baiuliuos conuentuales electi fuerint, magnã crucem ſibi aſſumere & geſtare non præſumant, donec in cõuentu coram Magiſtro & concilio ſe præſentauerint.

Quando Mareſcallus parcere poteſt iudicatis.

CONSVETVDO.

XL. SI Mareſcallus fecerit planctam de fratre, & poſuerit eum in iuſticia, poteſt eam remittere & parcere antequam exeat eccleſiam, & nõ poſt. Et ſi Mareſcallus fecerit planctam de fratre, fratres poſſunt precari pro delinquente, & Mareſcallus poteſt parcere ante ſonum Campanæ. Sed poſt, venia reſeruatur Magiſtro vel ſuo locumtenenti. Item ſi Mareſcallus vel alius commendatarius facit querelam ex mandato Magiſtri, tunc eam non poteſt remittere, vel parcere. Et ſimiliter de præcepto facto ex ordinatione Magiſtri.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XLI. STatuimus quòd Mareſcallus fratrem aliquem militem ſibi beneuiſum officio cõfalonerii ſiue vexilliferi loco ſæcularis deputare poſſit. Non obſtante quocũq; ſtatuto vel conſuetudine in contrariũ faciente.

De linguarum, Baiuliuorum, ac Priorum numero.

CONSVETVDO.

XLII. QVamuis ordo noſter à ſuæ originis inſtitutione, cum rerum amplitudinẽ comparaſſet, conſiliarios quoſdam titulis dignitatum ornatos

tos Magiſtro aſſiſtentes haberet: neceſſarium tamen viſum eſt ſuccedẽte tẽpore, linguas & prouincias diſtinguere & partiri, Baiuliuos ampliare, Priores inſtituere: vt ſuis limitibus ac ditionibus religioſi coarctati, quietius profeſſioni & regimini intenderent. Hinc ſequuta eſt olim & pro temporum ſuccedentium opportunitate linguarum octo diſtinctio, Baiuliuorum conuentualium qui linguis præſſent ampliatio, ac Priorũ inſtitutio, qui prouinciis præſiderẽt, additiq; ſunt quidam tituli, qui Baiuliui capitulares dicuntur, qui capitulis aſcripti ſunt, concilioq; interſunt: Quorum annumeratio hæc eſt.

Linguæ Prouinciæ: magnus Commendatarius, Prior ſancti Egidii, Prior Tholoſæ, Baiuliuus capitularis Manoaſce, qui ſedente in Magiſtratu fratre Iacobo de Milly fuit inſtitutus.

Linguæ Aluerniæ: Mareſcallus, Prior Aluerniæ, Baiuliuus capitularis de Lureil, qui ſedente in Magiſtratu fratre Baptiſta de Vrſinis ordinatus eſt: nunc verò Baiuliuus Lugduni dicitur, mutato nomine tempore fratris Philippi de Villers liſleadam Magiſtri.

Linguæ Franciæ: Hoſpitalarius, Prior Frãciæ, Prior Aquitaniæ, Prior Cãpaniæ, Baiuliuus capitularis Moreæ iam dudum inſtitutus, Baiuliuus capitularis Theſaurarius generalis, qui ſedẽte in Magiſtratu fratre Ioanne de Laſtico ordinatus exiſtit.

Linguæ Italiæ: Admiratus, Prior Vrbis, Prior Lombardiæ, Prior Venetiarum, Prior Piſarũ, Prior Baroli, Prior Meſſanæ, Prior Capuæ, Baiuliui capitulares ſanctæ Euphemiæ, ſancti Stephani prope Monopolim, ſanctæ Trinitatis de Venuſio, ſancti Ioannis de Neapoli iam dudum inſtituti.

Linguæ Aragoniæ, Cathaloniæ, & Nauarræ: Draperius, qui nũc magnus Conſeruator appellatur, ſedente in Magiſtratu fratre Ioãne de Homedes ſic dictus, Caſtellanus Empoſtæ, Prior Cathaloniæ, Prior Nauarræ, Baiuliui capitulares Maioricarum, qui ſedente in Magiſtratu fratre Antonio Fluuiano, & de Caſp ſedente Magiſtro fratre Baptiſta de Vrſinis inſtituti fuerunt.

Linguæ Angliæ: Turcopolerius, Prior Angliæ, Prior Hyberniæ, Baiuliuus capitularis Aquilæ.

Linguæ Alemaniæ: Magnus Baiuliuus, Prior Alemaniæ, Prior Bohemiæ, Prior Hungariæ, Prior Daciæ, Baiuliuus capitularis de Brandenburgh.

Linguæ Caſtellæ, Legionis & Portugalliæ: Cancellarius, Prior Caſtellæ & Legionis, Prior Portugalliæ, Baiuliuus capitularis de la Boueda.

Capitulares autem Baiuliui: Prior Eccleſiæ ordinis, Præceptor Cypri, & Præceptor Langonis communes ſunt omnibus linguis, Baiuliuus verò capitularis Negropontis communis eſt duabus linguis Aragoniæ & Caſtellæ ex concordia inter eos habita.

DE LOCVM·TENENTIBVS PRIORVM.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

I. VT res ordinis noſtri melius & diligẽtius adminiſtrentur Priores & Caſtellanus Empoſtæ, cum à ſuis Prioratibus aut Caſtellania Empoſtæ diſcedẽt, debent conſtituere & nominare aliquem fratrem militem ordinis noſtri de ancianis eiuſdem Prioratus ſufficientem, idoneum, habilem, benemerẽtem & capacem ac rerum ordinis noſtri experientem Locumtenentem & Vicarium ſuum. Qui in eorum abſentia Aſſembleas cõuocet & congreget, & petentibus iuſtitiam miniſtret, in capitulis prouincialibus interſit, aliaq; omnia circa communia negocia exequatur, quæ ad officium Prioris & Caſtellani Empoſtæ pertinent. Si autem Prior præſens fuerit, & aliquo legitimo impedimento detineatur, tunc enim capitulis prouincialibus & Aſſembleis præſideat Baiuliuus, ſi quis adfuerit, vel frater magis ancianus.

De modo eligendi locumtenentes Priorum.

F. HVGO REVEL.

II. STatuimus quód Prioribus & Caſtellano Empoſtæ in partibus vltramarinis vita functis, cõmendatarius in cuius cõmenda mortem obierint, duodecim commendatarios alios, ſi tot reperire poterit: ſin minus quanto plures poterunt inueniri in ipſo Prioratu & Caſtellania Empoſtæ viciniores & propinquiores ipſius commendæ cõgregare & conuocare debeat. Qui vnà congregati maturo conſilio præhabito aliquem ex fratribus dicti Prioratus & Caſtellaniæ Empoſtæ, qui vicem & locum Prioris & Caſtellani Empoſtæ teneat idoneum & ſufficientem ac illi adminiſtrationi & oneri aptiorem eligant. Cui quidem ſic electo omnes & ſinguli dicti Prioratus fratres parere & obedire tenetãur, quouſq; obitus eius Prioris & Caſtellani Empoſtæ ad notitiam Magiſtri & conuentus peruenerit, & aliter ab eis fuerit prouiſum. Si autẽ Prior & Caſtellanus Empoſtæ extra limites ſui Prioratus & Caſtellaniæ Empoſtæ in alio quouis loco præterq̃ in cõuentu defunctus fuerit, is quem ipſe à Prioratu & Caſtellania Empoſtæ diſcedens locumtenentem ſeu vicegerentem ſuum reliquerat, etiam duodecim fratres conuocari ꝓcuret, qui electionem locumtenentis, prout ſupradictum eſt, faciant.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

III. SI autem Prior vel Caſtellanus Empoſtæ obierit in aliqua cõmendarum ſuarum ſeu camerarũ Prioralium, cõmendatarius ꝓpinquior tali cameræ eodem

ræ eodem modo & forma duodecim cõmendatarios vocabit, qui Prioris locumtenentem eligant. Si verò Prior de ſuo Prioratu diſcedens nullum locumtenẽtem reliquerit,& mortuus fuerit, eo caſu aliquis frater magis ancianus fratres modo ſupra declarato conuocet, & cum eis ad electionem locumtenentis procedat.

Nullus frater poteſt eſſe locumtenens Prioris alieni Prioratus.

IDEM MAGISTER.

SAncitum eſt quòd nullus Prior poſſit eſſe Locũtenens alterius Prioris, aut in alieno Prioratu præeſſe: neq; frater quiſpiam alius, qui non habeat cõmendam in iuriſdictione illius prioratus, in quo vices prioris geret, & ſit in eo prioratu receptus, præterq̃ in linguis Prouinciæ & Italiæ, vbi prioratus & commendæ ſunt communes. IIII.

De iuriſdictione priorum.

IDEM MAGISTER.

PRiores & Caſtellanus Empoſtæ ciuilem & criminalem iuriſdictionem V. & correctionem regularem habent vnà cum Capitulo prouinciali ſeu Aſſemblea in omnes fratres ordinis noſtri, cuiuſcũq; qualitatis fuerint, qui in limitibus ſuorum Prioratuum aut Caſtellaniæ Empoſtæ commorantur, aut in eis reperti fuerint: qua quidem ſemper vſi ſunt, & vti poſſunt ſeruata forma ſtatutorum noſtrorum: Non derogãdo iuriſdictioni commendatariorum in fratres capellanos obedientiæ & ſeruientes officii vel ſtagii, qui in ſuis commẽdis obedientiam vel ſtagium habent, nec auctoritati & iuriſdictioni Prioris Eccleſiæ conuentus in fratres capellanos à ſtatutis noſtris illi conceſſæ.

Quòd fratres capellani & clerici ſubſint obedientiæ Prioris Eccleſiæ.

F. GVILLELMVS DE VILLARETO.

PRior Eccleſiæ, qui capellanis & clericis præeſt, optima ratione in eos VI. iuriſdictionem exercet. Hinc eſt quòd fratres capellani & clerici ordinis noſtri in conuentu exiſtentes, & qui pro tempore ex partibus vltramarinis in conuentum venient, ſint ſubditi Prioris Eccleſiæ præceptis, exceptis capellanis Magiſtri. Prior autem his qui ſub eius poteſtate ſunt conſtituti poteſt iniungere, vt officium Eccleſiæ diligenter celebrent, confeſſiones audiant, Euchariſtiam fratribus & confratribus prebeãt, & cætera Eccleſiæ ſacramenta adminiſtrent: Si ea aliis præpeditus negociis vel cauſis Prior ipſe exequi nequierit.

Quòd Priores in ſuis Prioratibus, & cõmendatarij in ſuis commendis habent iuriſdictionem ſuper fratres capellanos.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

IMpunitas pleruuq; mali occaſionem affert, & nonnulli ob correctionis VII. abſentiã proniores ad delicta comittenda redduntur. Cum itaq; Prior

Eccleſiæ cōuentus, qui in capellanos delinquentes iuriſdictionem exercet, in conuentu aſſiduam gerit reſidentiam, propter quod eius abſentia obſiſtente ſuper delictis capellanorum extra conuentum in Prioratibus & commendis degentium cōmodè prouidere & ipſos corrigere, quoties neceſſarium exiſtit, non poteſt. Ideo, ne occaſio delinquendi præbeatur, ſtatutum eſt quòd Priores & Caſtellanus Empoſtæ in Prioratibus ſuis, & cōmendatarii in commendis quas poſſident, ſuper fratres capellanos in ipſis reſidētes iuriſdictionem pro delictorum qualitate & correctionem exerceant, toties quoties deliquerint, quemadmodum Prior Eccleſiæ in conuentu facere conſueuit. Vbi autem ipſi capellani extra conuentum degentes per Priores & Commendatarios ſuos ſuperiores ſuper eorum delictis admoniti fuerint, & nihilominus perſeuerauerint, poſſunt per Priores corrigi & puniri, prout fratres milites & ſeruientes Religionis delinquentes ſecundum formam ſtatutorum puniuntur. Si tamen Prior Eccleſiæ in partibus occiduis ac Prioratibus & cōmēdis præſens aliquādo fuerit, vbicunq; perſonaliter adfuerit, iuriſdictionē in fratres capellanos exerceat, eosq; corrigat. Viſitet quoq; & reformet eccleſias, diuinūq; officium decenter fieri ordinet, ac defectus corrigat: Non obſtātibus ſupradictis: quæ nullo pacto Prioris Eccleſiæ iuriſdictioni, cū præſens fuerit, præiudicium generent.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

VIII. IN fratres tamen capellanos & ſeruientes armorū in conuentū receptos nullus iuriſdictionem exercere poteſt præter Priorem & Caſtellanum Empoſtæ cum Aſſemblea vel capitulo prouinciali, vt in militibus ordinis noſtri fieri conſuetum eſt. Si quis contra facere præſumpſerit, pro inobediente habeatur.

Quòd Priores non habent auctoritatem priuandi fratres habitu, cōmendis, mēbris uel ancianitate.

IDEM MAGISTER.

IX. VEtitum eſt Prioribus, Caſtellano Empoſtæ & capitulo ꝓuinciali ne in quemq̄ fratrum noſtrorum ſuæ iuriſdictioni ſubdictorum priuationis habitus, cōmendæ, membri, beneficii, & aliorum bonorū, aut ancianitis, vel perpetui carceris ſententiam ferant. Si quis verò in eam pęnā incidiſſe repertus fuerit, Prior, Caſtellanus Empoſtæ, & Capitulum prouinciale vel Aſſemblea confecto eius proceſſu magiſtrum & concilium de eo certiores facient: qui prout iuſtum fuerit prouidebunt. Quod ſecus factū fuerit irritū ſit, & qui cōtra fecerit pro inobediente habeatur.

De regiſtris faciendis per Priores.

F. ELIONVS DE VILLA NOVA.

X. TEnentur Priores & Caſtellanus Empoſtæ fieri facere duo regiſtra de valore omnium cōmendarum, domorum, locorum, prædiorum, poſſeſſionum, & beneficiorum ſui Prioratus tam in capite q̄ in mēbris particulariter

ticulariter & nominatim. Quorum regiſtrorum vnum mittatur magiſtro & conuentui, & alterum Priores cuſtodiant. De quibus etiam cõmendatarii vnum tranſumptum habeant, de his videlicet quæ pertinent ad commendas quas poſſident.

De archiuis per Prioratus faciendis.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

STatuimus vt Priores & Caſtellanus Empoſtæ ſub pęna perditionis fructuum vnius anni ſui Prioratus cõmuni ærario applicandorum deputent aliquem locum tutum & ſecurũ in primaria & principali domo Prioratus & Caſtellaniæ Empoſtæ, aut alia quæ eis ad id commodior & tutior videbitur, & archiuum vnum conſtrui faciant impenſis tam Priorum ipſorum & Caſtellani Empoſtæ q̃ Commendatariorum: in quod reponantur omnia priuilegia, inſtrumenta, acta, & literæ authenticæ tam Prioratus & Caſtellaniæ Empoſtæ q̃ commẽdarum & beneficiorum, quæ in eorum limitibus ſunt. Et quod cõmendatarii dictarum commendarũ, qui dicta inſtrumenta, titulos, priuilegia, aut literas apud ſe habeant, ea in eundem locum conferre teneantur, & ad id cogantur à Prioribus & Caſtellano Empoſtæ per ſequeſtrationem fructuum commendarum & adminiſtrationum quas poſſident, quæ noſtro communi ærario applicentur, donec paruerint. Poterunt tamen cõmendatarii apud ſe retinere tranſumpta dictarum literarum & priuilegiorum. XI.

De ſigillis Priorum.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

AD euitãdas fraudes & dolos, iubemus vt Priores & Caſtellanus Empoſtæ ſigillorum ſuorum Prioratuum impreſſiones, characteres & ſculpturas in cæra in capſula bene compacta repoſitas, ne alterationem recipiant, Magiſtro & conuentui mittere teneantur. Quæ poſtea in conuentu in loco ærarii ſub ſigillis Magiſtri & Baiuliuorum cõuentualium cuſtodiantur: vt his ſigillorum characteribus pro rerum ingruentia ad fraudes reiiciendas vti poſſint. XII.

De cuſtodia ſigillorum Prioratuum.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

VOlumus & ſtatuimus quod ſigilla Prioratuũ cuſtodiantur & ſeruentur ſub ſecretis ſignetis Priorum & Caſtellani Empoſtæ & commendatariorum capituli ſiue Aſſembleæ ꝓuincialis vel maioris partis ipſorum. Et quod nullæ literæ aliquo pacto ſigillari poſſint niſi in præſentia Prioris & Commendatariorum in capitulo ſiue Aſſemblea prouinciali exiſtentium. Quodq; in literis ſigillatis ſub plica quatuor ad minus cõmendatarii ſe ſubſcribant. Quod ſi ſecus factum fuerit nullius roboris & momenti eſſe cenſeatur. Si autem literæ obligationum per aliquos cõmendatarios & fratres factæ fuerint, tales quoq; literæ modo prædicto XIII.

ſubſcribantur. Decedentibus quoq; commendatariis aut fratribus debitoribus, ſi debita perſoluta non fuerint, qui ſubſcripti fuerint ad ea debita perſoluenda expreſſe ſint obligati: ne talia debita in detrimentum cõmunis ærarii quiſpiam facere præſumat.

Quot Priores reſidere debent in conuentu.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

XIIII. STatuimus quod tres Priores ordinis noſtri ſecundum gradum vocationis ſuæ à Magiſtro & conuentu faciendæ per biennium, à die quo in conuentum appulerint incipiẽdum, in eo perſonalem reſidentiam facere teneãtur. Quod ſi aliqui contumaces fuerint, pro dicto biennio quo in conuentu reſidere tenentur, fructus melioris & ꝓpinquioris cameræ Prioralis de his quas poſſident communi noſtro ærario applicentur.

Priores & Baiuliui non utantur præeminentijs, quouſq; diligentiam adhibuerint conſequendi earum poſſeſſiones.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

XV. PRiores, Caſtellanus Empoſtæ, & Baiuliui honoribus & præeminentiis ſuarum dignitatum non gaudeant, donec debitam ſe diligentiam adhibuiſſe de conſequenda ipſarum poſſeſſione Magiſtro & concilio authentice conſtare fecerint. Quod cum oſtenderint, ad Magiſtri & concilii diſcretionem dictis honoribus vti poterunt.

QVOD OFFICIA ORDINIS NOſtri fratribus committantur.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

VOLVMVS quód officia ordinis fratribus nostris idoneis committantur, qui ea exerceant. Si tamen fratres ad ea officia exercenda pro tempore apti non reperirentur, Magiſter & concilium ſæculares perſonas idoneas ad ipſa exercenda ad tempus poterunt deputare. I.

Quód fratres ſeruientes ſolita officia exerceant.

F. IOANNES DE LASTICO.

VOlumus quód fratres ſeruientes armorum officia quæ pro conſuetudine ſibi ſpectant, prout ſunt volta, granarium, parua commenda, & alia officia ſuo ſtatui conſueta regãt & adminiſtrent. Frater quoqꝫ miles, qui ea poſtulabit, reputetur ex eodem gradu & ordine fratris ſeruiẽtis: & nihilominus illud officium aſſequi non poſſit, niſi Magiſtro & cõcilio ad illud exercendũ aptus & idoneus videretur. Quibus peractis, per eos quibus ſpectat probi homines ordinentur, qui dictorum officiorum reformationi attendant: & qui deliquerit, pro delicti exigentia puniatur. Quolibet quoqꝫ biennio dicti officiales mutentur. II.

De cuſtodia Fortaliciorum.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

DEputentur ad arcium & fortaliciorum noſtrorum cuſtodiam fratres milites aut ſeruientes ordinis noſtri. Quód ſi nõ reperientur, deputẽtur ſæculares fideles & idonei in fratrum abſentia. III.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

STatuimus quód fratres ordinis noſtri præficiantur à commendatariis cuſtodiis fortaliciorum & caſtellorũ ordinis noſtri in partibus occiduis ſine damno & onere cõmunis noſtri ærarii. IIII.

De honeſto ueſtitu fratrum.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

DEcet viros religioſos animæ & corporis mundiciam atqꝫ honeſtatem ſummo ſtudio obſeruare. Hinc eſt quód diſtrictius iniungimus fratribus ordinis noſtri, vt decentes atqꝫ honeſtos habitus deferant, qui congruere videantur veris religioſis. Prohibentes ne de cætero quouis colore excuſationis quæſito audeãt portare tunicas vel habitus indecẽ- V.

tes: Sed vtantur tunicis & habitu longo & decenti, honeſtè ordinato, cũ clamydibus rotundis longis ad minus ſub genu, vel roſtratis ſiue ad punctas vulgariter dictis. Breui autem veſte quæ ſit etiam honeſta non vtantur, niſi in itinere, vel in triremibus, aut aliis nauigiis, vel in gardiis & cuſtodia fortaliciorum Religionis. In conuentu autem & caſtello ac extra ad miliare nõ vtantur breui veſte, niſi de licentia Magiſtri aut Mareſcalli. Qui licẽtiam non det, niſi vrgente neceſſitate, videlicet, ob exercitium alicuius publici officii, aut caſu obſidionis, vel parandæ ciuitatis ad tuitionem in euentũ rumoris belli. Colores aũt omnis generis & ſpeciei prohibemus, niſi duntaxat nigrum, griſeum, violetum, ac azureum: alio autem colore non vtantur, nec in tunicis, mantellis, caligis, biretis, diploidibus & caputiis. Tunicæ autẽ ſint aut nigræ, aut violetæ, aut griſeæ, vel azureæ obſcuræ. Tamen violeto & azureo crux affigi non poſſit, niſi cameloto obſcuro dũtaxat, aut nigro, aut griſeo obſcuro. Biretis autem & caligis tantum niger color permittitur. Habitus autẽ cuiuſuis generis fuerint, qui contra præſentem inſtitutionem deferentur, ipſo facto ærario applicentur, vel valor eorum de ſoldeis defalcetur. Executor autẽ contrafacientium ſit Mareſcallus, & ſi negligẽs fuerit dicti habitus valor de ſuis ſtipendiis defalcetur in ærario: quibus non obſtãtibus huiuſmodi habitus colorum ſemper ærario applicentur, toties quoties portabũtur: Et Draperius de contrafacientibus faciat plãctam Mareſcallo, qui (vt dictũ eſt) ſit executor. Adiicientes huic prohibitioni vltra prædicta pœnam acriorem contra eos, qui ſemeſtre perſeuerauerint illi contrafaciendo, quòd ancianitatem duorum annorum perdant. Si autem in his perſeueranter & contumaciter continuauerint, reddantur inhabiles ad commendas obtinendas.

De eodem.

F. PETRVS DAVBVSSON.

VI. DEcet vt qui dignitate & prærogatiua Religiõis præditus & inſignitus eſt, à ſæcularibus habitu ſeparetur & dignoſcatur. Adhærentes igitur ſtatutis prædeceſſorum noſtrorum ſtatuimus & ordinamus ꝙ deinceps nullus fratrum noſtrum audeat ſeu præſumat in conuentu extra exercitiũ armorum ferre more ſæcularium cappas, veſtes, robas, caligas, diploides, ſiue porpones, & ſayos (quos bẽdatos & bigarratos appellãt) ex variis coloribus inhoneſtis: etiam quòd dictæ diploides ſiue porpones ſint exercitio armorum apti. Et prohibẽtur aperturæ collarium ſpatularum nuditatem oſtendentium honeſtati Religionis cõtrariam. Atq; mandatur, vt vnaquæq; veſtis, diplois, cappa, caligæ, roba, & ſayus ſint vnius coloris. Si quis autem contra fecerit, pœna ſeptenæ puniatur, & indumenta hanc limitationem excedentia eo ipſo perdat, quæ communi noſtro ærario applicentur.

Quòd fratres non equitent mulos aut mulas.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

VII. AD hoc vt detur occaſio habendi & tenẽdi equos pro tuitione inſulæ

læ noſtræ, nulli fratrum noſtrorum in cōueutu liceat habere aut equita-re mulos aut mulas ſub pęna quarantenæ: niſi ſit Baiuliuus aut Prior, & frater natus annos amplius quinquaginta, aut aduerſa valetudine deten-tus, quæ quidem ætas & valetudo iudicetur per Magiſtrum & cōcilium ordinarium. De quorum licentia frater prouectæ ætatis & imbecillis mulam equitare poterit.

Quomodo fratres in Albergijs gerere ſe debeant.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

PRæcipimus fratribus noſtris vt baiuliuos ſeu capita albergiarum re-uereantur, & honore proſequantur, atq; in ipſis albergiis vbi come-dunt modeſtè & temperatè ſe gerant, nullamq; turbationem, tumultum aut ſtrepitum faciant: Sed quietè & in ſilentio comedant, à menſa nō ſur-gant, priuſq̃ ab aliquo capellano gratiæ Deo actæ fuerint, quas ſtantes audire debeant, niſi legitima cauſa & impetrata à Pilerio licentia. Qui cō-tra fecerit, pro prima vice ſit in ſeptena, pro ſecunda in quarantena, pro tertia in turri ad voluntatem Magiſtri & concilii. VIII.

Quòd fratres in armis ſe exerceant.

IDEM MAGISTER.

PRæcipimus fratribus conuentualibus vt in armis quotidie ſe exer-ceant, & ſaltem die vno qualibet hebdomada, quando in conuentu fuerint illi rei vacent, vtputa ludo ſclopporū aut balliſtarum, aliorumq; cuiuſuis generis armorum. IX.

Quòd fratres quolibet anno conficiant deſpropriamentum.

IDEM MAGISTER.

STatuimus quòd Priores, Baiuliui, cōmendatarii, & fratres quolibet an-no deſpropriamentum facere teneantur, in quo res & bona eorū quæ-cunq;, debita etiam & credita, ac ſtatus omnis ſuarum facultatum conti-neantur. Qui extra conuentum erunt, illud ad capitulū prouinciale por-tare teneantur: vt in capſam publicam ad id deputatam clauſa & ſigillata reponantur. Qui in conuentu agent, in manibus Ma-giſtri aut procuratorum noſtri communis ærarii etiam clauſa & ſigillata conſignabunt. Quæ quidem deſ-propriamenta viuentibus illis non aperientur. X.

FORMA ELECTIONIS MAGISTRI Hoſpitalis Hieruſalem.

I. OPTIMA ratione ducti noſtri anteceſſores prudenter & cautè ad Magiſtri electionem procedere conſueuerunt. In capite nanq; & ſuperiore deſignando atq; eligendo ſtatus ordinis conſiſtit, multumq; refert quali tam nobili cœtui præſideat, ac Religionis adminiſtrationem teneat. Hæc igitur norma in Magiſtri electione à Maioribus noſtris ſancita, traditaq; ſeruanda eſt. Magiſter cũ graui morbo implicitum ſe cognoſcit, debet pro ordinis indemnitate bullæ ferræ & argenteæ cuneos, ſignetũ quoq; ſecretum, quibus vti ſolet, alicui probo, diſcreto, & idoneo Religioſo cõmendare, aut aliter tuto loco reponi iubere: ne his fraudulenter aliquis vti poſſit. Quòd ſi præpeditus ægritudine, aut aliter facere negligeret, qui Seneſcalliæ præeſt, id effici procuret & ſtudeat. Ipſo vita functo, qui ea in cuſtodia habet, illico ad concilium ordinariũ deferat, vbi franguntur: vt eorum vſus penitus pereat. Demum funeris pompa pro more cũ decore & deuotione ordinetur. Qua peracta, congregetur concilium cõpletum, in quo Locumtenens Magiſterii eligitur, cuius officium vſq; ad electionẽ Præceptoris electionis perduret. Poſtea de ſpolio & Magiſterii ſtatu cum diligẽtia, anteq̃ ad electionem procedatur, ordinetur. Quibus rebus compoſitis, dies electionis indicitur. Cum verò dies indicta aduenerit in aurora ſigno campanæ publica Aſſemblea cõuocatur. Magiſterii quoq; Locumtenens ac fratres in conuentu commorantes in eccleſia conueniunt, vbi poſt miſſarum ſolemnia peracta more & loco ſolito publicarum Aſſemblearum Locumtenens ipſe præſideat. Baiuliui quoq; & Priores ac proceres pro ordine conſueto ſedeant, cauſa quoq; cõgregationis Locũtenẽtis organo explicata, iubeat omnes fratres octo linguarum ſeparatè cõgregari. Qui ſuo ordine(excepto quòd illius linguæ fratres, cuius Locumtenẽs eſſe cenſetur, vltimo iurent)in præſentia ipſius Locumtenentis ſeu vicegerentis totiuſq; Aſſembleæ ſolẽni iuramento ſuper crucem habitus præſtito aſtringantur, quòd vnum fratrem ex ſua lingua illic præſentem, idoneum & probũ pro electionario Præceptoris electionis & trium electionariorum Magiſtri, ſcilicet, Militis, capellani, & ſeruientis armorum eligent. Facta octo fratrũ ipſo ordine electione, ipſi octo electionarii reuerenter coram Vicegerente cõparebunt, genibuſq; flexis tota Aſſemblea audiente & conſpiciente tactis ſacris Euangeliis iurent, quòd ritè & iuſtè vnum fratrem militem probum, diſcretum, & idoneum ex tota Aſſemblea vel ex ipſis in Præceptorem electionis eligent. Hi ſiquidẽ iuramento adacti conclauim intrant, vbi Præ

ceptorem

ceptorem electionis eligunt: & demũ ſic electum Locũtenenti & Aſſem-bleæ ſignificant. Qui verò in Præceptorẽ electionis deſignatus fuerit re-uerenter genu flexo coram vicegerẽte compareat, iuretq́ſub forma præ-tacta quòd Præceptoris electiõis officium ritè iuſtèq́ exercebit. Eo ipſo vicegerẽs Magiſterii officio abdicatur, & Præceptor electionis præſidet. Coram quo electionarii octo prædicti iterum iuramentum in præfatam formam præſtabunt, quòd vnum fratrem Militem, vnum fratrem Capel-lanum, & vnum fratrem Seruientẽ armorum idoneos, probos & ſufficiẽ-tes pro tribus electionariis aliorum collegarum electionariorũ Magiſtri nominabunt & eligent. Ipſum quoq́ iuramentum Præceptor electionis in manibus vicegerentis præſtabit, ſi de numero octo præfactorum fue-rit, aliter enim in Aſſemblea remanens præſideat. His completis, octo ele-ctionarii ſic iuramento adacti conclauim intrant, vbi ſecreto tres huiuſ-modi electionarios, Militem, Capellanum & Seruientem eligent. Quibus electis, Præceptori electionis, ac toti Aſſembleæ delectos ſignificant in-timantq́. Electione triumuiratus, videlicet, Militis, Capellani, & Seruien-tis promulgata, octo electionarii officio functi cenſentur, ac ipſi tres re-ligioſi Miles, Capellanus, & Seruiens coram Præceptore electionis cętuq́ publico comparentes forma prætacta iuramento ſe adigũt, quòd iuſtè ritèq́ reliquos electionarios Magiſtri hoc ordine eligẽt, videlicet, quar-tum ex alia lingua q̃ ex ſuis, & quartus electus modo præmiſſo iuramẽto adſtrictus ad tres accedit, ipſiq́ quatuor quintum, & ſic deinceps vſq́ ad octo ſemper ex aliis linguis, ita ꝙ poſterior electus pro electione ſequen-tis addatur prioribus. Octo quoq́ ſic electi nonum eligẽt, & decimũ ipſi nouem, & ſic vſq́ ad numerum xvi. tantum, ita ꝙ ex qualibet lingua ſint duo fratres. Facta enim electione octaui, reliqui ſumuntur per gradũ & ordinem linguarũ. Si autẽ aliquo caſu cõtingente, aliqua lingua his duo-bus ob defectũ fratrũ ſupplere non poſſet, ex alia ſumãtur. In eadem aũt electione & ex electionariis poſſint eſſe duo capellani, & tres ſeruientes, & non plures: Sed oĩo eſſe debet vnus capellanus, & vnus ſeruiens ad minus, cæteri verò milites exiſtant, oẽs quoq́ ſint legitimo matrimonio nati. Inter hos xvi. electionarios Miles ille triũuir, qui prius ab octo fuit pro milite electus (qui & electionis Miles vocatur) præſidet. Hic quoq́ Magiſtri electionẽ cæteris aſtantibus promulgat. Quilibet quoq́ xvi. ele-ctionariorum vnico ſuffragio vtitur, excepto Milite electiõis, qui ad cui-tandã ſuffragiorũ paritatẽ in Magiſtri electiõe duobus vtitur ſuffragiis: atq́ ille frater, qui maiorem ſuffragiorum partem, hoc eſt, qui plura vota obtinet, in Magiſtrum electus ſumptusq́ cenſetur. Poſtq̃ autẽ dicti xvi. hac norma fuerint electi, monitu ac iuſſu Præceptoris electionis confeſ-ſionem ſacerdoti peragũt, Miſſamq́ deuotè audiunt, & Euchariſtiam re-uerenter recipiunt: vt à vitiis purgati & diuina gratia illuſtrati Magiſtrũ dignum, probum, & virtuoſum eligere valeant. His quidem peractis, ele-ctionarii xvi. coram Præceptore electionis ac toto religioſorum cętu aſ-ſiſtente humiliter comparent, reuerenterq́ nudi capita, genua flectunt,

ſuperq́; ſanctum Crucis lignum ſacroſanctaq́; Euangelia & Miſſæ præfa-
tionem manibus appoſitis quilibet ſingulariter vnus poſt alium alta &
intelligibili voce iurët in hæc verba: Ego.N.promitto & iuro per hoc ſa-
cratiſſimum Crucis lignum,ac ſancta dei Euãgelia, & ſacroſancta Præfa-
tionis verba omni reiecto odio,timore,amore,præmii ſpe,aut inordina-
to affectu, ſed in Deum ac Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum oculos &
intellectum dirigens ad diuini Nominis gloriam & laudẽ, Religioniſq́;
Chriſtianæ honorẽ & cõmodum,ordiniſq́; noſtri decus & vtilitatem ri-
tè,iuſtè,canonicè, ſecundũ dictamen rectæ conſcientiæ pro facultate iu-
dicii propriæ rationis nominare & eligere in Magiſtrum Hoſpitalis ſan-
cti Ioannis Baptiſtæ Hieroſolymitani & vniuerſi ordinis noſtri ex om-
nibus religioſis ordinis noſtri fratribus militibus tã præſentibus q̃ ab-
ſentibus vnũ fratrem militẽ legitimo matrimonio natum, idoneũ, pro-
bum,virtuoſum,& ſufficientem, Magiſteriiq́; capacem,& ita iuro & pro-
mitto,ſic Deus me adiuuet & ſacratiſſimum Crucis lignũ,ſanctæq́; ſcrip-
pturæ quas manibus tango, & ſi contra fecero, in periculum & damna-
tionem perpetuam animæ meæ eſſe cenſeatur. Quo peracto lignum oſ-
culetur crucis, atq́; ſcripturas ſacroſanctas. Deinde ſic omnibus electio-
nariis iuramento adactis,Præceptor electionis ac omnes & ſinguli fra-
tres Aſſembleæ ſuper crucem ſui habitus promittant & iurẽt ſe pro Ma-
giſtro & ſuperiore admiſſuros, & ratum ac firmum habituros, quẽ præ-
fati electionarii pro maiori parte votorum elegerint.Dicti enim xvi. ele-
ctionarii ſic iuramento aſtricti illico nullos quauis de cauſa alloquẽtes,
aut nutu ſeu ſigno quidpiam ſignificantes,à conſpectu Præceptoris ele-
ctionis & totius Aſſembleæ diſcedũt,locumq́; ſecretum adeunt, concla-
uimq́; intrant,portiſq́; clauſis,ita vt nulli pateat aditus, de eligendo Ma-
giſtro diſceptant. In conclaui enim omnes electionarii pro libero ratio-
nis arbitrio intrepidè,quod libuerit proponãt,mores, virtuteſq́; ac vitia
doceant, de hiſq́; diſceptent.Habitoq́; diligenti ſcrutinio, per tacita ſuf-
fragia(hoc eſt balottas in pixides ſecreto iniectas) Magiſtrum eligunt.
Pro vno quoq́; eorum de quibus diſceptatio habita fuerit ſeparato ba-
lottetur,prout in concilio fieri ſolet. Sic qui plura ſuffragia habuerit in
Magiſtrum electus cenſetur, quem & non alium electionis Miles haud
dubiò promulgare debeat. Electione peracta, electionarii à cõclaui diſ-
cedunt,comparentq́; coram Præceptore electionis ac vniuerſo fratrum
cętu, trinaq́; rogatione facta: Si ratum habent quod egere?terq́; affirmã-
tibus gratum habere, tunc electionis Miles alta & intelligibili voce cę-
teris electionariis aſſiſtẽtibus Magiſtrum nominat & promulgat. Si ele-
ctus affuerit, reuerenter ad altare maius ducitur, vbi ſuper ſtatutorum
volumine poſitis manibus promittit & iuramento ſolemni iurat Regu-
lam,ſtabilimenta,& laudabiles ordinis conſuetudines ſe ſeruaturum,&
quòd ordinis negocia de conſilio procerum reget, ordinabit,& exequu-
tioni demandabit. Si autem electus abſens fuerit, cum ad conuentum
venerit, pari iuramento aſtringatur, antequam Magiſtrali gaudeat præ-
eminentia

eminentia. His peractis, electo abſente concilium completum eius vicegerentem eligit, qui vſq; ad Magiſtri aduentũ officio fungitur. Si electus præſens fuerit, de locumtenente prouidet.

F. NICOLAVS LORGVE.

STatuimus quo'd fratres ordinis noſtri, in loco vbi electio Magiſtri celebratur, arma geſtare non præſumant. Si quis contra fecerit, ſtatim ſuffragio priuetur, & ſi de eo plancta fiat, habitum perdat. II.

Quod electio Baiuliuorum & Priorum fiat per Magiſtrum & concilium ordinarium.

F. PETRVS DAVBVSSON.

EX antiqua conſuetudine electio Priorum, Caſtellani Empoſtæ, & Baiuliuorum ad Magiſtrum & concilium ordinarium pertinet. Quapropter prohibemus omnibus ordinis noſtri fratribus cuiuſcunq; conditionis fuerint, quouis quæſito colore aut prætextu ad ipſorũ electionem aut aſſumptionem procedere, aut in talibus congregationibus ſuffragium dare vel intereſſe. Qui autem contra fecerint, eo ipſo habitu priuati cenſeantur, quem nunquam recuperare poſſint: Eaq; electio nulla ſit: Electus quoq;, ſi quouis modo eam procurauerit, habitu priuetur, prout conſuetum eſt: ſalua tamen ſemper linguæ nominatione. III.

De modo electionis Priorum & Baiuliuorum.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

STatuimus quo'd quandocunq; Magiſter & concilium ordinarium ad electionem Baiuliui conuentualis procedent, poſtquam auditi fuerint qui Baiuliuatum more ſolito poſtulant, diſcuſſis prius petentium moribus & virtutibus per eos qui in Concilio aderunt non ſeruato ordine ſed pro arbitrio, per Magiſtrum ante vſum balottarum iuramentum ſolemne ſuper crucem habitus præſtitum de Baiuliuis, Prioribus, & aſſiſtentibus in Concilio pro electione facienda recipiatur, quo'd virum idoneum, vtilem, dignum, atq; præſtantiorem, habita potius ad ſufficientiam & benemerentiam quam ancianitatem conſideratione, Baiuliuum eligent. Et ſic per ſcrutinium balottarum electio fieri debeat. Pariformiter Priorem eccleſiæ cæteroſq; Priores & Baiuliuos capitulares eligi & creari præcipimus, linguarum ſmutitione pro veteri conſuetudine ſemper reſeruata. IIII.

De electione Prioris Eccleſiæ.

F. IACOBVS DE MILLY.

QVanto magis dignitas ſpirituale concernit, tanto magis in promouendo ad eam dignitatem viro conſideratio habenda eſt. Igitur ſtatuimus quo'd vacante Eccleſiæ noſtræ Prioratu, Magiſter & conciliũ or- V.

dinarium matura & graui deliberatione ad Prioris Eccleſiæ electionem conueniant & procedant:atq; de capellanorum noſtrorum omnium linguarum moribus,vita,doctrina,ſufficientia diligenti diſcuſſione habita, vnum capellanũ probatæ vitæ,diuinorumq; expertum, peritũ doctumq; in Priorem aſſumāt & eligant. Qui electus aſſiduam in conuentu reſidētiam facere teneatur. Et ſi aliqua vrgente neceſſitate extra conuentum mittatur,terminus quàm citius remeandi à Magiſtro & concilio ordinario ei præfigatur.

Quòd tam præſentes q̃ abſentes eligi poſſunt in Priores & Baiuliuos.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

VI. STatuimus quòd Magiſter & concilium fratres in conuentu præſentes ac etiam abſentes ad Baiulinatus, Prioratus, & Caſtellaniæ Empoſtæ dignitatem aſſumere poſſint, habita ratione virtutis, prudentiæ, ſufficientiæ & meritorum eorum qui ſunt eligendi. Ita tamen quòd (prout eſt ſtatutum) annos profeſſionis & reſidentiæ in conuentu compleuerint.

De ancianitate aſſumendorum in Priores ſeu Baiuliuos.

F. IOANNES DE LASTICO.

VII. DEcens eſt & neceſſarium vt qui ad ſtatum ordinis noſtri aſſumendi ſunt,illius peritiam,atq; experientiam rerum noſtrarum habeāt:idq; fieri non poteſt,niſi per multum tempus in eo verſati fuerint. Quapropter ſtatuimus quòd nullus fratrũ noſtrorum in Baiuliuum aut Prioré aſſumi ſeu eligi poſſit, qui non annos xv. habitum noſtrũ portauerit ab eo die numerandos,quo in conuentum primum venerit,& receptus fuerit,atq; ſub vera obedientia noſtri ordinis inculpatè vixerit.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

VIII. DVmmodo de illis annis xv.decem ſimul aut per interualla hic in cōuentu reſidentiā fecerit: exceptis his,qui nunc habiles & idonei ſunt ad petendas & conſequendas dignitates, vel intra quinquennium à die publicationis huius ſtatuti,iuxta tenorem veteris ſtatuti habiles & idonei reperientur,qui ſoli ab obſeruatione huius legis exempti ſunt.

Quòd in petitione dignitatum fratres iniurioſis uerbis non utantur.

IDEM MAGISTER.

IX. PRohibemus fratribus noſtris in petitione dignitatum,competitorũ ſuorum vitia aut errata vel turpe quidpiam quomodolibet publicare,aut allegare,iniuriiſq; aut conuitiis alter alterum afficere,neq; quidpiā in eos dicere,quod in eorum vita & moribus notam inurere poſſit. Poterunt tamen pro iure ſuo tuendo allegare defectus,per quos tenore ſtatutorum noſtrorum à petitione & conſequutione dignitatum excludi poſſunt,vtpote debitorum cōmunis ærarii, reſidentiæ nō factæ, deterio

rationis

rationis cõmendarum, melioramentorum non factorum, & aliorum huiuſmodi. Qui contra fecerit, à petitione ſua cadat. Si verò quiuis alius nõ competitor huiuſmodi crimina inter petendum obiecerit, ipſo facto antequam ad electionem procedatur, priuetur ancianitate duorũ annorũ.

De electione procuratoris generalis in Romana curia.

F. IACOBVS DE MILLY.

IN quolibet capitulo noſtro generali procurator ordinis noſtri in curia Romana reuocatus intelligitur: alius itaq; eius loco ab ipſo capitulo eſt ſubrogandus. Nihilominus ſi Magiſtro & conuentui certis de cauſis videbitur, poterunt inter duo capitula de alio prouidere, priore reuocato. Magiſter igitur & capitulum generale procuratorem conſtituentes, diligenter conſpiciant & maturè prouideāt, Religioſumq; dignum, prudentem, & benemeritum in generalem procuratorem eligant. Qui quidem electus in Romana curia reſideat, & honeſtis veſtibus decentiq; ornatu incedat: ordinis quoq; noſtri priuilegia, gratias, libertatesq; tuetur: conceſſiones, donationes, & prouiſiones Magiſtri & cõuentus defendat: Fratribus rebellibus & inobedientibus reſiſtat & obſiſtat, ipſosq; cum rigore proſequatur: obediẽtes verò foueat, adiuuet, & gratis omni reiecto munere defendat: Magiſtrum & conuentum certiores de negociis reddat. Nec aliud à fratribus noſtris pro labore exigat, ſed communis ærarii ſtipendio contentus exiſtat. X.

De modo eligendi Theſaurarium generalem.

F. PETRVS DAVBVSSON.

STatuimus quòd Theſaurarius generalis venerãdæ linguæ Franciæ Baiuliuus capitularis eligatur per Magiſtrum & cõcilium ordinariũ modo & forma, qua alii Baiuliui capitulares eligũtur, de fratribus dictæ linguæ tam in conuentu q̃ extra, habito potius reſpectu ad benemerẽtiam & ſufficientiam q̃ ancianitatem: Salua tamen ſmutitione ipſius linguæ. Quodq; ipſe Baiuliuus Theſaurarius retento titulo Baiuliui Theſaurarii poſſit è conuentu diſcedere cum licentia cõcedenda eo modo, quo aliis Baiuliuis capitularibus per Magiſtrum & concilium completum conceditur, & gaudeat prærogatiuis tam præſens q̃ abſens à conuentu, quibus gaudẽt cæteri Baiuliui capitulares. Intellecto q; habeat cuſtodiam bullæ ferreæ ſub ſigillis cõſuetis modo ſolito. In eius autẽ abſentia à cõuentu Magiſter & concilium eligant & deputent locumtenentem Theſaurarii, qui dictam bullam cuſtodiat: quia in conſeruatione ipſius bullæ non paruum pondus exiſtit. XI.

De electione Caſtellani.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

STatuimus quòd officium Caſtellani detur per Magiſtrum & conciliũ completum, qui Religioſum idoneum & ancianum ſaltem octo an- XII.

norum ad id officium eligant per ordinem linguarum: locumtenentem autem Caſtellani Magiſter auctoritate propria ex præeminentia Magiſtrali eligit.

Forma electionis Caſtellani.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

XIII. ELectio Caſtellani ſic fiet. Magiſter & concilium completum accipiet prius in ſcriptis á Pilerio linguæ, cui per turnum & ordinem id officium ſpectabit, nomina fratrum ancianorum ad minus annorum octo in conuentu exiſtentium, quæ in dicto concilio legentur, & perſonarũ qualitas examinabitur: deinde cum ſcrutinio balottarum ex eis vnus, qui magis ſufficiens & idoneus diiudicatus fuerit, eligetur. Prohibeturq́ ne lingua de dicto officio ſmutet, aut fratrum aliquis ad petendum id officium in concilio admittatur. Electus autem coram Magiſtro & concilio conſtitutus faciet ſolemne iuramentum de rectè & iuſtè omni ſemota labe officium exercendo. Et hæc electio non præiudicet aliis in aſſequutione promotionum in Religione.

De electione Capitanei exercitus terreſtris & claſſis.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

XIIII. IN Capitaneo & belli duce ſumma diligentia & rerum agendarum experientia requiritur. Hinc eſt quòd pro tuitione inſulæ noſtræ volumus. & ſtatuimus quòd in electione Capitanei exercitus terreſtris aut claſſis, quæ fieri debeat per Magiſtrum & cõcilium cõplectum (ita quòd tres partes ſuffragiorum cõſentiant in vnum) habeatur potius reſpectus ad benemerentiam & idoneitatem q̃ ancianitatem: ſine tamen præiudicio ancianorum, Ita tamen quòd ſi linguæ Aluerniæ pro capitaneo terræ ſufficiẽs & idoneus reperiatur, is ad capitaneatum ante alios aſſumatur. Si verò ſufficiens non reperiatur, alius idoneus pro illa vice deputetur, ſine præiudicio linguæ & ancianorũ. Et ſic de capitaneatu claſſis ſtatuimus, quòd ſi in lingua Italica ſufficiens reperiatur, claſſi præponatur. Si minus, alius pro illa vice deputetur, ſine præiudicio linguæ & ancianorum vt dictum eſt.

XV. *De Electione Iudicum Caſtellaniæ.*

F. IOANNES DE LASTICO.

MAgiſter & concilium ordinarium viros probos, integros, & doctos Iudices appellationum & ordinariũ eligãt, qui per quodlibet bienníum mutari debeant, ne temporis aſſiduitas ſiniſtri occaſionem afferat.

De electione Procuratorum pauperum.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

XVI. ELigantur & deputentur per Magiſtrum & cõcilium completum duo religioſi prudentes, & idonei: qui curam incarceratorum, pauperum, ægrotorum, viduarum & pupillorum habeant, eosq́ ſuis iuribus tueantur &

tur & defendant: ne dolo, fraude, & penuria deficiant, & iuſticia in ſuis cauſis miniſtretur, pro quorum ſuffragio & præſidio coram Magiſtro & concilio & in quocunq; loco comparere poſſint: ne calumniam aut iniuriam quoquomodo afflicti patiantur.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

QVorum procuratorum alter ſit literatus, & ſtipendium ab ærario habeat. XVII.

De cuſtodia facienda in turri caſtri Rhodi per quatuor fratres.

F. EMERICVS DAMBOISE.

QVia vrbs Rhodi in limitibus infidelium conſtituta eſt, oportet diligentia vtamur in ipſius cuſtodia. Igitur ſtatuimus quod venerandus Mareſcallus aut eius locumtenens de tempore in tempus (prout ei melius videbitur) eligat quatuor fratres diuerſarũ linguarum, qui qualibet nocte in turri caſtri Rhodi continuam reſidentiam faciant, & per totum annum continuas nocturnas guardias in dicta turri exerceant: ex quibus vnũ pro capitaneo nominabit. Quos ipſe vt ſuos deputatos ſæpius viſitabit, & defectus corriget. Habeatq; auctoritatẽ inutiles à dicta guardia remouendi, & alios remotorum loco ſubſtituendi. Tamen non eſt permiſſum poſſe aliquem in dicta guardia retinere, qui in dictis guardiis ſupra tribus vicibus defecerit. Quibus quidẽ fratribus quatuor pro eorum annuo ſalario & ſtipendio aſſignamus ſummam florenorũ Rhodi currentium nonaginta ſex, videlicet, florenos xxiiii. pro quolibet fratre, quod à noſtro cõmuni ærario capiet. Et quia hoc ſtipendium eſt ad onus venerabilium Baiuliuorum cõuentualium & capitulariũ, eorumq; locatenentium, ac Priorum pro tempore Rhodi reſidentium (excepto Priore eccleſiæ) & non ad expenſas communis ærarii: ideo eius ſcriba, quando de trimeſtri in trimeſtri faciet cõputum tabularum prædictorum Rhodi reſidentium, pro æquali parte diuidat dictum ſtipẽdium inter prædictos Rhodi reſidẽtes, & eorum tabulis demat ſummam trimeſtris dicti ſalarii deputati antedictis quatuor fratribus facientibus guardiam. Et hæc ordinatio executioni mandetur prima die Martii proximi venturi, & futuris temporibus continuabitur. Caſſaturq; & aboletur cõſuetudo collectarum dandarũ per antedictos venerandos Baiuliuos, & eorum locatenentes, ad quas præſtãdas amplius non teneantur, nec alii fratres in cõuentu reſidẽtes de cætero (prout hactenus fuit obſeruatum) grauabuntur dicta guardia. XVIII.

F. REMONDVS BERENGARIVS.

I. STATVIMVS quòd commendæ & bona ordinis noſtri illis fratribus regendæ & ad=miniſtranda committantur, qui prudentes, probi, anciani, & benemerentes erunt.

IDEM MAGISTER.

II. PRohibemus quòd nullus frater duos Prioratus ſeu Baiuliuatus ſimul tenere poſſit: Sed vnum duntaxat habeat, cuius regimini inuigilet & inſiſtat.

F. DEODATVS DE GOZONO.

III. NOn licet Priori vel Caſtellano Empoſtæ aliquam commendam, do=mum, vel membrum in alio Prioratu (niſi Magiſtri & conuentus cõ=ſenſus acceſſerit) habere vel tenere. Debet enim vnuſquiſq; ſuis limiti=bus contẽtus eſſe, nec promotiones aliorum conuenit impedire.

Quas commendas promoti ad Prioratus retinere poſſunt.

F. IACOBVS DE MILLY.

IIII. BAiuliui ſiue cõmendatarii ad dignitatem Prioralem ritè & canonicè promoti cõmendas omnes, quas prius tenebant dimittere tenentur: retinere tamen poſſunt cameras Magiſtrales ſibi conceſſas, & cõmendas per eos à ſæcularium manibus recuperatas, illas etiam quas titulo priua=tionis alicuius conſequuti fuerint.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

V. PRohibitum eſt Prioribus cameras Priorales quouis modo permuta=re: Sed quas in Prioratu inuenerint, retinere debebunt.

Qui filios habuerit, bona ordinis noſtri aſſequi non poſſit.

F. PETRVS DE CORNILIANO.

VI. SAncitum eſt quòd frater qui ante ingreſſum in ordinem noſtrũ vxo=rem habuerit, & ex ea filios genuerit, qui poſt peractam profeſſionem, ac promotionis tempore ſuperſtites fuerint, nullo modo adminiſtratio=nem Prioratuum, Caſtellaniæ Empoſtæ, Baiuliarum, ſeu commendarum obtinere & habere valeat.

Quo tempore fratres poſſunt aſſequi commendas.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

VII. STatutum eſt quòd nullus frater ordinis noſtri, cuiuſuis conditionis fuerit, cõmendam de gratia aut de cabimento habere & conſequi poſ=

ſit,niſi poſt ſumptum noſtri ordinis habitum & profeſſioně factam quinque annos:nec penſionem aut membrum, niſi tres annos in cōuentu noſtro moram traxerit cōtinuos aut per interualla, ac ius paſſagii ſoluerit: Exceptis iis qui idonei, habiles,& capaces ſecundum ſtatuta vetera ſunt ad ſe cabiendum,vel cōmendas de gratia obtinēdum, vel intra duos annos proximos à publicatione præſentis ſtatuti habiles & capaces erunt. Adiicientes quòd nullus omnino fratrum noſtrorum cōmendam de cabimento,gratia,aut melioramento obtinere poſſit,niſi in conuentu præſens fuerit,aut ancianitatem ſiue expectatiuam habeat.

Quòd Receptores in Prioratibus gaudent ancianitate.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

Receptores communis noſtri ærarii in Prioratibus & Caſtellania Empoſtæ à cōuentu abſentes ancianitatě habere cēſeātur. In cuius vim cōmendas de cabimēto,melioramento,gratia Magiſtri aut alterius obtinere poſſunt:eas tamen quarum adminiſtratio ob non ſolutionem iuriū noſtri communis ærarii ablata erit aliis fratribus nullo modo conſequi poſſunt,ad euitandum dolum & fraudem. VIII.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

QVi cauſa rei publicæ abſunt pro negociis ordinis miſſi,durante ſua commiſſione vel legatione ancianitate gaudent, ac ſi præſentes in conuentu eſſent. IX.

De obtinendis literis ancianitatis poſt adeptas commendas.

F. PETRVS DAVBVSSON.

STatuimus vt fratres qui Prioratus,Caſtellaniā Empoſtæ, Baiuliuatus, vel cōmendas vigore cuiuſcunq; ancianitatis ſiue expectatiuæ adepti fuerint,in termino vnius anni à die exequutionis huiuſmodi ancianitatis literas confirmatorias à Magiſtro & concilio obtinere debeant. X.

Quo tempore fratres meliorare poſſunt commendas.

F. IOANNES DE LASTICO.

FRatres qui ſemel de aliqua cōmenda prouiſi extiterint,ſe de alia meliorare non poſſunt, niſi prius quinque annos præter mortuarium & annatam(quam vacantem dicimus) in commenda reſidentiam perſonalem fecerint. Cui tamen legi nō ſubiiciuntur Baiuliui conuentuales,qui in conuentu reſidere & Magiſtro aſſiſtere aſtringuntur. XI.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

IPſi tamen Baiuliui conuentuales ſe meliorare non poterunt, niſi commendam quam ſunt relicturi per quinquenniū tenuerint præter mortuarium & annatam vacantis. XII.

Quòd fratres tenentur meliorare commendas.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XIII. NVllus omnino frater ordinis noſtri, qui habet cōmendas de gratia aut de cabimento, poſſit ſe cabire aut meliorare, vel Prioratum aut Baiuliuatum habere, niſi prius authenticè oſtenderit, commendas quas quocunq; titulo poſſidet ſe melioraſſe.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XIIII. IDem cenſemus in membris: aut qui membra poſſident, ſub eadem pœna illa meliorare teneantur.

De melioramento per Baiuliuos capitulares faciendo.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XV. BAiuliui capitulares, qui tenent & habēt poſſeſſionem pacificam ſuorum Baiuliuatuum capitularium, ipſos Baiuliuatus capitulares meliorare tenētur. Idcirco ſtatuimus quòd nullus Baiuliuus capitularis, qui Baiuliuatum pacificè poſſidet, poſſit aſſequi Prioratum aut Baiuliuatum conuentualem, niſi probauerit & oſtenderit authenticè ſe melioraſſe Baiuliuatum capitularem, quem poſſidet.

De melioratione camerarum Magiſtralium & Prioralium.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XVI. FRatres ordinis noſtri, quibus Magiſter ſuas cameras Magiſtrales locauerit vel cōmiſerit, non poterunt cōmendas de cabimento aut melioramento aut dignitates adipiſci, niſi dictas cameras Magiſtrales meliorauerint, nec Priores cōmendam ſuæ præeminentiæ pertinentem, excepta quinta camera, niſi melioramenta in ſuis quatuor cameris Prioralibus fecerint. Nulli tamen melioratio non facta obiici poſſit, niſi poſt quinquennium à die perceptionis fructuum, tam in cōmendis & Baiuliuatibus q̄ in membris. In cameris verò Magiſtralibus poſt idem tempus, lapſis duobus annis ad Magiſtrum pertinentibus.

De cenſualibus libellis.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

XVII. SAncimus vt de cætero nulla melioramenta pro validis approbentur, niſi prius cōmiſſarii recognoſcendis talibus meliorationibus præpoſiti iuramento medio in acta publica redacto profiteātur ſe vidiſſe integros & diligenter confectos pro regionis vbi fiunt vſu cēſuales libellos (quos papyros terræ quidā vocant, alii recognoſcētias, nonnulli cabreuationes, ſeu apeamentos) tam commēdæ q̄ Baiuliuatuum, Camerarum Prioralium, & membrorum ab eis dependentium.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XVIII. ATq; camerarum Magiſtralium.

Moderatio præcedentis ſtatuti.

Idem

IDEM MAGISTER.

QVi quidẽ cenſuales libelli renouari debent xxv. quoq; anno. Quod ſi aliquo caſu acciderit quo'd Priores, Caſtellanus Empoſtæ, & commendatarii ꝓpter aliquas legitimas cauſas eos conficere non potuerint, vtpote quo'd eorum confectio cederet in detrimẽtum cõmendarum ſeu prioratuum, ſi de eo authenticè conſtare fecerint in actis ſuarum meliorationum, tunc in arbitrio Magiſtri & concilii erit ſuper id prouidere, prout æquum videbitur. XIX.

De commendis de gratia per Magiſtrum conferendis.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

MAgiſter quolibet quinquẽnio vnam tantum cõmendam, quam eligere voluerit, cuius adminiſtratio vacauerit in conuentu vel extra, in quolibet Prioratu & Caſtellania Empoſtæ fratribus in conuentu reſidentibus de gratia cõmittere poteſt. Adiicientes quo'd ſi primo quinquẽnio cõmendã non conceſſerit, in ſecũdo quiquẽnio duas cõmendas concedere poſſit, ita vt quolibet decennio duas cõmendas duntaxat modo præmiſſo in quolibet Prioratu & Caſtellania Empoſtæ concedat. XX.

De eodem.

F. PETRVS DAVBVSSON.

STatuimus quo'd quotieſcunq; adminiſtratio alicuius cõmendæ vacauerit ad diſpoſitionem Magiſtri ſecundum formam ſtatuti de gratiis Magiſtralibus, Magiſter pro tempore exiſtens dictam cõmendam alicui commẽdatario dare poſſit, qui dimittat (ſi Magiſtro placuerit) vnam ex cõmendis quas poſſidebat, & loco dimiſſæ tenebit illam, quam ei concedet Magiſter ſub eo titulo, quo dimiſſam primo' tenebat, & dimiſſam cõmendam de gratia ſecundum formam ſtatuti de gratiis Magiſtralibus ordinantis Magiſter alteri concedere poſſit. XXI.

De gratiis Prioralibus.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

COnſuetum eſt, vt Priores & Caſtellanus Empoſtæ vno quoq; quinquennio a' die promotionis eorum numerando vnam commendam duntaxat ſui Prioratus alicui fratri anciano & benemerito concedere poſſint. XXII.

Quibus fratribus commendæ concedi debent per priores.

F. IOANNES DE LASTICO.

STatuimus quo'd Priores & Caſtellanus Empoſtæ cõmendas, quæ ſuæ diſpoſitioni ſecundum formam ſtatutorum noſtrorum pertinent, fratribus concedere non poſſint, niſi illis qui in conuentu recepti fuerint, & paſſagium ærario exoluerint. Aliàs huiuſmodi diſpoſitio nulla cẽſeatur, & commendæ præter hunc ordinem conceſſæ Magiſtro & conuen- XXIII.

tui prouiſio ſpectet. Qui ſecundum laudabiles ordinis conſuetudines ei- dem prouideant.

De modo concedendi commendas per Priores.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXIIII. IN concedendis cõmendis à Prioribus & Caſtellano Empoſtæ hic modus ſeruari ſolet. Quolibet quinquẽnio, ſi à feſto natiuitatis ſancti Ioãnis Baptiſtæ ad aliud proximè ſequens adminiſtratio plurium commendarum extra conuẽtum vacauerit per mortem duorum aut plurium cõmendatariorum, primum Magiſter, ſi tunc ad eum pertinebit, ſua gratia & præeminentia vtetur: deinde conuentus: poſtmodum verò Prior & Caſtellanus Empoſtæ: & vt clarius dicatur: Si vacauerit vna, ad Magiſtrum pertinebit: Si duæ, vna ad Magiſtrum, & altera ad conuentum: Si plures q̃ duæ (mortuis pluribus cõmendatariis extra conuentũ, & in limitibus linguæ de qua Prioratus erit) poſt magiſtrum, & conuentũ, Prior & Caſtellanus Empoſtæ de earũ vna pro ſua præeminentia diſponent: elapſis tamen prius mortuario & annata vacantis Prioratus aut Caſtellaniæ Empoſtæ. Si aliter fecerint, conceſſio & diſpoſitio eorum nulla ſit, & pro illo anno tali ſua præeminentia & facultate diſponendi priuati cẽſeantur.

Quòd Priores in concedendis commendis non poſſint quicq; retinere aut accipere.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

XXV. PRohibemus quòd Priores & Caſtellanus Empoſtæ in diſpoſitione cõmendarum, quas in vim ſuæ præeminentiæ concedũt, membrum vel domum earundẽ retinere non poſſint, aut quouis modo valeant: vel pro dicta gratia mobilia bona aut immobilia recipere præſumant. Si contra fecerint gratiis & præeminentiis prioralibus pro illo anno priuati cenſeantur, & nihilominus diſpoſitio facta expiret, taliſq; cõmenda ad diſpoſitionem Magiſtri & conuentus perueniat.

Quòd Priores cõmendam ſuæ diſpoſitioni ſpectantem cum alia permutare poſſunt.

F. IACOBVS DE MILLY.

XXVI. STatuimus quòd commendam ad diſpoſitionem Prioris ſecundum ſtatutorum noſtrorum formam pertinentem Priores & Caſtellanus Empoſtæ alicui cõmendatario cõmendam tenuioris valoris tenenti concedere poſſint, qui eam in poteſtate Prioris reſignet, & eam quæ ſibi concedetur ſub eo titulo, quo primam tenebat poſſidere debeat. Reſignatã quoq; in manu Prioris cõmẽdam Prior ipſe alteri cõmittat, & ille cui cõmittetur, ipſam de gratia Prioris teneat, ſaluis ſemper ærarii iuribus.

De quinta camera per Priores retinenda.

F. REMONDVS BERENGARIVS.

XXVII. PRioribus Caſtellano Empoſtæ facultatem atq; auctoritatem cõcedimus, vt vltra quatuor cameras Priorales aliquam cõmendam pro quinta camera

ta camera de cōmendis ſuæ diſpoſitioni ſpectantibus ſumere, acceptare & retinere poſſint: vt condecētiæ ſtatus eorum cōmodius conſulatur.

De commendis in quibus eſt iuriſdictio ſanguinis.

IDEM MAGISTER.

SApientiæ ac probitati Magiſtri Baiuliuorum quoq; & procerum conſilii ordinarii eorumq; diſcretioni remittimus, atq; cōmendas in quibus iuſticia ſanguinis exercetur fratribus capellanis ordinis noſtri cōmittendi auctoritatem damus. Hi nanq; caſu contigente ordinabūt & de talibus pro ſuo arbitrio, perſonarum & rerum qualitate penſata, diiudicabunt. XXVIII.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

PErmiſſum eſt cōmendatario commendam de cabimento tenenti eam retinere pro ſuo melioramento, dūmodo authenticè conſtare fecerit, more ſolito noſtri ordinis ſe illam melioraſſe. XXIX.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

ERit autem ei liberum illa acceptata pro melioramento, factis denuo aliis melioramētis, & tranſacto etiam quinquennio aliam pro ſuo ſecundo melioramento acceptare. XXX.

De reſignationibus.

F. IACOBVS DE MILLY.

STatuimus quod nullus frater ordinis noſtri cōmendam, quam habet de cabimento, gratia, vel melioramēto, aut alio quouis modo reſignare, aut ei cedere poſſit, niſi in manibus Magiſtri & conuentus duntaxat. Aliter reſignatio nulla prorſus cenſeatur. XXXI.

De pœna reſignantium.

F. PETRVS DAVBVSSON.

PRæter id, qui tales reſignationes fecerit, eo ipſo pęnam priuationis cōmendarum, membrorum & aliorum bonorum quæ poſſidebit incurrat. De quibus per Magiſtrum & conuentum prouideatur, monitione citationeq; reiecta, quando de reſignatione non ritè patrata conſtiterit: & nihilominus reſignationes contra formā ſtatutorum factæ nullæ cenſeantur. XXXII.

De ſtatu commendarum relinquendo.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

VOlumus & mandamus quod commendatarii ad alias commēdas per melioramentum ſe transferentes commendarum quas dimittūt ſtatum integrum in eis, ſicut reperierint, dimittant. Quod ſi contrafecerint, & ablata non reſtituerint intra annum, tunc eo ipſo priuati ſint cōmendis, & alias habere termino quinquennii non poſſint. XXXIII.

De permutatione commendarum aut membrorum.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

XXXIIII. PRohibemus & interdicimus Prioribus & Caſtellano Empoſtæ quód
permutationes cõmendarum aut membrorũ in Prioratibus á quibuſ-
uis cõmendatariis aut fratribus non recipiant, aut quouis modo facere
præſumant. Si autem nonnulli permutare commendas aut domos deſi-
derauerint, Priores & Caſtellanus Empoſtæ de tali permutatione, ac fra-
trum ætate, & cõmendarum valore & qualitate Magiſtrũ & conuentũ li-
teris authenticis reddant certiores. Qui de huiuſmodi permutatione cla-
rius informati, & de ipſa in lingua cuius fratres eſſe cenſentur permutan
tes diſcuſſione & deliberatione habita, ſi lingua tali permutationi cõſen
ſerit, tunc eam Magiſter & conuẽtus confirmẽt, & per Priorem executio-
ni mandetur: aliter veró non. Si autem Priores & Caſtellanus Empoſtæ
& alii ſuperiores cõtra fecerint, redditibus vnius anni Camerarum Prio-
ralium & cõmendarum priuentur, qui ærario applicẽtur. Et nihilominus
quicquid præter huiuſmodi ſeriem inſtitutionis factũ fuerit, nullius ro-
boris eſſe cenſeatur. Si veró cõmendatarii & fratres præter hanc formam
commendas aut domos permutauerint, & poſſeſſionem commendarum
adipiſci præſumpſerint, priuſq̃ Magiſter & conuentus atq; lingua permu
tationem confirmauerint, ratamq; habuerint, eo tunc ipſis commendis
& domibus de quibus facta eſt ꝑmutatio priuati ſint, & de eis Magiſter
& conuentus prouiſionem faciant, fratribuſq; ancianis & bene merenti-
bus concedant, nec alias commendas ipſi contrafacientes vſq; ad lapſum
quinquennii habere poſſint.

De unione membrorum & commendarum.

IDEM MAGISTER.

XXXV. PRioribus & Caſtellano Empoſtæ auctoritatem & facultatem damus
vniendi, annexandi, & incorporandi adinuicem duas commendas
parui valoris & tenuis redditus cum conſilio & cõſenſu capituli prouin
cialis, & non aliter. Quæ tamen vniones præiudicium ærarii iuribus nul-
lo modo generent. Etiam ipſi Priores & Caſtellanus Empoſtæ: quia plu-
ra membra reperiuntur, quæ ſunt diſtantia á ſuis capitibus, quare com-
mendatarii commendæ eorum regimini vacare non poſſunt: Ideo huic
incommoditati obuiare cupiẽtes, illis permittimus vt poſſint & valeant
cum capituli prouincialis conſenſu & deliberatione illa membra diſper-
ſa & á capitibus longinqua vnire aliis commendis propinquioribus. Et
quód commendæ quæ tales vniones recipient iuribus ærarii onerentur
pro rata valoris membrorum vnitorum. Aliæ autem commendæ á qui-
bus ſunt ſeparata ipſis iuribus pro rata liberentur. Quæ quidem vniones
ſortiri debeant effectum, quandocũq; á die vnionis quo vnita ſint admi-
niſtratore caruerint. In vim quarum vnionum prouiſi de cõmendis poſ-
ſeſſionem vnitorum ſumere poſſint.

Quód

Quòd ſine dilatione procedatur ad ſmutitionem commendarum.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

STatuimus vt ſtatim poſtq̃ Magiſter & conuentus legitimè certiores facti fuerint de morte alicuius Prioris, Baiuliui, & cõmẽdatarii debeãt procedere ad ſmutitionem Prioratus, Baiuliuatus & cõmendæ, & adminiſtrationi illorum ꝓuidere. Et ne ſuper hmôi certioratione dubiũ oriatur, intelligimus ſi certiores facti fuerint per literas Prioris, Receptorũ, vel procuratoris Prioratus vbi mortem obierit, aut alicuius fratris ordinis noſtri, qui ſe illum vidiſſe mortuum ſcribat: Dummodo ad eum nihil pertineat: vel per eius affirmationem ſi ad conuentum venerit, & etiam per inſtrumentum authenticum manu publici notarii aut iudicis legitimè confectum. XXXVI.

De incapacibus ad conſequendas commendas.

IDEM MAGISTER.

QVicunq; tẽpore ſmutitionis alicuius Baiuliuatus, Prioratus, dignitatis aut commendæ illius conſequendi quouis modo & ex quauis cauſa incapax exiſtat: etiam ſi poſtea ad id capax & habilis factus fuerit: Tamen ipſum Prioratum, Baiuliuatum, dignitatem aut commẽdam pro ea vice nulla ratione aut pacto obtinere poterit. Idem quoq; erit, ſi eodem tempore non petierit. XXXVII.

De concedendis membris.

IDEM MAGISTER.

LIcet Prioribus & Caſtellano Empoſtæ de qualibet Prioratus ſui camẽra cõcedere vnum membrum tantum, & Baiuliuo de ſuo Baiuliuatu, commendatariis verò de cõmendis duntaxat, quas de melioramento tenẽt: de commendis verò de cabimento vel de gratia Magiſtri, linguæ, vel Prioris commendatarii nullum membrum dare poterunt. XXXVIII.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

DVmmodo commenda de qua conceditur membrum aureos ſiue ducatos quadringentos annuos communi æſtimatione reddat, & membrum commendæ quintam partem non excedat. XXXIX.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

IN Prioratibus tamen Cathaloniæ & Nauarræ ſufficiet quòd commenda reddat aureos ſeu ducatos ducentos. XL.

Quòd tempore mortuarij & uacantis non concedantur membra.

F. PETRVS DAVBVSSON.

STatuimus quòd quicunq; frater ad alium Prioratum, Caſtellaniã Empoſtæ, aut cõmendam ſecundum ſtylũ Religionis, & ſtatutorũ ſeriem XLI.

ſe conferre voluerit, pendente tempore mortuarii & vacantis Prioratus, Caſtellaniæ Empoſtæ aut commendarum ad quas ſe transferre ꝓponet, non poſſit de Prioratu, Caſtellania Empoſtæ aut cõmenda, quos dimittere vel acceptare decreuerit, membrum vel membra concedere. Quòd ſi fecerit, conceſſio eo ipſo nullius roboris ſit, & irrita cenſeatur.

De moderatione conceſſionis membrorum.

IDEM MAGISTER.

XLII. CONceſſio autem membrorum fieri debet de mẽbris longinquis à capitibus commẽdarum, quòd ſi aliter factum fuerit, nullius ſit roboris, etiam ſi eſſet confirmata per capitulum prouinciale, & quòd ex vna commenda vnum membrum duntaxat concedi poſſit, & vno conceſſo non poſſit concedi aliud, quouſq; dictum membrum fuerit reductum ad commendam.

Quòd commendatarij non retineant fructus membrorum à ſe conceſſorum.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

XLIII. SI commendatarius ſuæ cõmendæ membrum aliquod conferens illius fructus vllo pacto ſibi exceperit, reſeruarit, vel retinuerit, is (præterq̃ quòd talis prouiſio ipſo facto ſit nulla) totius cõmendæ fructibus continuo triennio priuetur cõmuni ærario applicãdis: & acceptans dictũ mẽbrum per totidem annos nec cõmẽdam habeat, nec officiũ vllum gerat.

De penſionibus.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XLIIII. COnſuetum eſt vt nullus penſionem ſuper cõmendis conſtituere poſſit præter Magiſtrum, & eos quibus per capitulũ generale nominatim & in ſpecie id conceſſum fuerit. Nec penſio dari poterit de cõmenda de qua membrum vel alia penſio alicui data fuerit.

F. IOANNES DE HOMEDES.

XLV. ETiam ſi de gratia linguæ, vel Magiſtri beneficentia id fieri contingeret.

De forma conceſſionis membrorum.

F. IACOBVS DE MILLY.

XLVI. DOlos & fraudes euitare volentes ſtatuimus ꝙ Prior, Caſtellanus Empoſtæ, & capitulum ꝓuinciale huiuſmodi mẽbra vel domos per cõmẽdatarios cõceſſa ad tẽpus vel ad vitam fratribus aut Donatis ordinis noſtri, iuribus ærarii reſeruatis, cõfirmare poſſint. Quæ quidẽ cõfirmatio ſigillo cõmuni Prioratus roboretur: quæ tamẽ fieri non poſſit, niſi commendatarius & frater ſeu Donatus, cui cõceſſio facta fuerit, coram capitulo prouinciali & Priore prius perſonaliter compareãt. Vbi iuramentũ ſolẽne præſtare teneãtur, quòd in huiuſmodi cõceſſione fraus, dolus, aut circunuentio non interceſſerit. Frater qui in conuentu erit per procuratorem adeſſe poſſit, & ſupplere per procuratorem quod per præſentiam efficeret. Quicquid autem contra hunc ordinem factum atq; confirmatũ fuerit, nullius momenti eſſe cenſeatur.

F. Claudius

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

EAdem forma ſeruetur,cum huiuſmodi membra in linguis aut Prioratibus conceduntur. XLVII.

Quòd non dentur membra aut prædia ſæcularibus.

F. PETRVS DAVBVSSON.

STatuimus quòd Priores Caſtellanus Empoſtæ in capitulis ſeu Aſſembleis prouincialibus vel extra, & cōmendatarii & fratres commendas, membra,prædia,aut poſſeſſiones vel penſiones Prioratuum,Caſtellaniæ Empoſtæ, ſeu commendarum ſæcularibus aut aliis perſonis extra noſtrum ordinem degentibus cuiuſuis conditionis fuerint,nullo pacto cōcedere,aut permutare vel cambiare cum eis poſſint. Nam ipſis id agendi poteſtatem & auctoritatem denegamus atq; interdicimus.Si quis autem contra fecerit,commendis & beneficiis eo ipſo priuatus cenſeatur,& per decennium alia conſequi non poſſit:& nihilominus conceſſio, donatio, aut permutatio nullius valoris exiſtat. XLVIII.

Quòd membra per mortem ea poſſidentium ad capita reuertantur.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

ANtiquæ conſuetudini ordinis noſtri adhærentes declaramus, quòd contingente caſu obitus poſſidentiū membra cōmendarum,ipſa reuertuntur & redintegrantur cōmendis à quibus dependent,tanq̄ eorum capiti,referendo ſingula ſingulis. Cui quidem capiti præfata membra reuniuntur,incorporantur,& in priſtinum ſtatum reducuntur. XLIX.

De bonis recuperatis per fratres à ſæcularibus.

F. ELIONVS DE VILLA NOVA.

STatuimus quòd ſi quis frater ordinis noſtri recuperauerit, & ad obedientiam ordinis noſtri reduxerit cōmendas,redditus, prædia, & poſſeſſiōes per ſæculares, aut alienas à noſtro ordine perſonas occupatas & detentas,talia bona recuperata fratri recuperanti per Magiſtrum & conuentum concedantur ad uitam,nec de talibus cōmendis aut bonis recuperatis teneantur ſoluere reſponſiones cōmuni ærario, niſi illud quod prius ſæculares exoluebant. L.

De eodem.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

SEd prius monēdi ſunt cōmendatarii, quorum cōmendis bona per ſæculares occupata vel detenta pertinent,vt dicta bona recuperent.Qui voluntatem ſuā ſuper eo intra bimeſtre declarare tenebuntur Magiſtro & concilio vel Priori aut capitulo prouinciali, an velint ea recuperare. Quòd ſi declarauerint ſe velle recuperare, debent intra annum à die declarationis ſuæ mouere & intendere litem occupatoribus aut detentoribus bonorum ipſorū,ſi ea aliter reddere nollent. Quòd ſi nō fecerint,liceat vnicuiq; fratrū noſtrorū auctoritate Magiſtri & cōuentus vel Prioris aut Caſtellani Empoſtæ & capituli ꝓuincialis illa pſequi & recupare. LI.

Quòd bona acquiſita uiciniori commendæ applicentur.

F. REMONDVS BERENGARIVS.

LII. STatuímus quòd omnía bona ſtabilía elargita per ſæculares perſonas fratribus ordinis noſtri ſeu acquiſita per eoſdẽ nullo modo vendi aut diſtrahi poſſint abſq; expreſſa Magiſtri & capituli generalis licentia: Quinimo poſt talium fratrum deceſſum dicta bona applicẽtur illi Baiuliæ ſeu cõmendæ in cuius limitibus ſita ſunt, etiam ſi fratres mortẽ obierint aut moram traxerint alibi q̃ in dicta cõmenda. Si autem dicta bona conſtituta non eſſent in limitibus alicuius cõmendæ, quòd tunc propinquiori ac viciniori commendæ vniantur. Quibus quidem bonis imponatur onus communi noſtro ærario exoluendum.

De cenſibus à fratribus emptis.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

LIII. QVia ſæpe contingit, vt fratres noſtri ſpõte vel coacti emãt cenſus ſeu annuos redditus, qui ad libitũ vendentiũ aut aliter redimi poſſunt, fuit dubiũ an dicti cẽſus haberẽtur pro ſtabilibus vel mobilibus. Nos id dubium tollere volentes declaramus quòd huiuſmodi cenſus ſeu annui redditus empti in perpetuum, de quibus inſtrumẽtum gratiæ factæ venditori de eis luendis & redimendis non oſtenditur, loco bonorum ſtabilium habeantur, & pro talibus propinquiori cõmendæ applicentur. Vbi verò monſtrabitur inſtrumentũ gratiæ ſupradictæ pro bonis mobilibus cenſeãtur, & pro talibus poſt mortem emptoris ærario applicẽtur. Quod tam de acquiſitis q̃ de acquirendis intelligi debet.

De prouiſione beneficiorum eccleſiaſticorum.

CONSVETVDO.

LIIII. PRiores in ſuis cameris Prioralibus, Baiuliui & commendatarii in ſuis cõmendis habent prouiſionem vel præſentationem beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura animarum, vel ſine, à ſuis cõmendis dependentium: niſi id priuilegio vel conſuetudine ad alios pertineat.

De eodem.

F. IOANNES DE HOMEDES.

LV. TAmen ſi dicta beneficia eccleſiaſtica per mortem vel reſignationem, priuationem, aut alio quouis modo in cõuentu uel extra, vbi fuerit Magiſter, vacauerint, eorum prouiſio vel præſentatio ad eum ex conſuetudine pertinere debet, etiam ſi ad ea per electionẽ quis aſſumi deberet: Niſi talia beneficia pro cabimentis eſſent aſſignata, aut dari cõſueuerint.

De eodem.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

LVI. ET ſi contigerit tempore mortuarii & vacantis, priuſq̃ adminiſtrationi Prioratus, Caſtellaniæ Empoſtæ & commendæ huiuſmodi fuerit pro-

uiſum

niſum,& donec Prior,Caſtellanus Empoſtæ,Baiuliuus,& cõmendatarius poſſeſſionem adminiſtrationis conſequuti fuerint, & præſentes fuerint, vel de ꝓcuratore ſufficiẽte, aut vicario legitimo ad huiuſmodi beneficia conferenda vel ad ea præſentandum prouiderint. In commẽdis Prior & Caſtellanus Empoſtæ,& in eorum defectu Receptor noſtri cõmunis æra rii conferre vel præſentare debeãt. Quibus per hoc ſtatutum plenam facultatem, & expræſſum mandatum ad id damus.

IDEM MAGISTER.

STatuimus vt omnia beneficia eccleſiaſtica noſtri ordinis, quorũ collatio aut præſentatio ad noſtrum ordinẽ pertinet, nullis conferantur, aut nulli ad ea præſententur,niſi ſint fratres ipſum ordinem profeſſi. LVII.

Quòd fratres non impetrent cõmendas aut beneficia extra ordinem noſtrum.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

SAncimus quòd nullus frater ordinis noſtri cuiuſcunq; cõditionis fuerit clam vel palàm directè vel indirectè per ſe vel per alium impetret LVIII. aut petat Prioratus,Caſtellaniam Empoſtæ, cõmẽdas, dignitates,officia, beneficia, domos,prædia,& alia bona noſtri ordinis à quibuſuis perſonis,niſi tantũ à Magiſtro & cõuentu & Religioſis ipſius ordinis ſecundũ formam ſtatutorũ. Si quis autem aliter impetrauerit, vel obtinuerit, aut etiam petierit, volumus & iubemus quòd eo ipſo & in continẽti teneatur & ſit obligatus cedere & renũciare huiuſmodi ꝓuiſioni & impetrationi, & omni iuri quod habere poſſet illius occaſione in manibus Magiſtri aut coram notario vel teſtibus. Si verò talis impetrans huiuſmodi reſignationẽ facere recuſauerit,aut quouis modo diſtulerit,eo ipſo abſq; alia cauſæ cognitione aut proceſſu intelligatur & ſit priuatus habitu, & in perpetuum carcerem coniiciatur.

Quòd ſæculares non deputentur ad regimen commendarum.

F. DEODATVS DE GOZONO.

INhibemus ſub pęna priuationis commẽdarum omnibus cõmendatariis & adminiſtratoribus bonorum noſtri ordinis ne regimini & admi- LIX. niſtrationi commendarum ſeu Baiuliarum perſonas ſæculares deputent. Quinimo earum regimen fratri ordinis noſtri ſeu donato in fratris comitiua cõmendetur, quatenus maiori cura commendarum regimina exerceantur.

DE VISITATIONE COMMENDARVM.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

I. STATVIMVS quod Priores & Caſtellanus Empoſtæ quolibet quinquennio perſonaliter oẽs Baiulias, commẽdas, domos, mẽbra, hoſpitalia, eccleſias, oratoria, & alia quæcunq; loca ſibi ſubiecta diligẽter viſitare debeant, & ſuper inutiliter adminiſtratis prouidere teneantur, ne per negligentiam incõmoda ſequantur. Eam quoq; viſitationem in in ſcriptis redigant, cuius tranſumptum authenticum Magiſtro & conuentui mittãt. Si vero Priores & Caſtellanus Empoſtæ valetudine aut alia legitima cauſa impediti fuerint, quominus viſitare poſſint cõmendas, domos, membra & alia loca noſtri ordinis ſupradicta in ſuo Prioratu, eo caſu duos fratres, vnum militem qui ſit commẽdatarius, & vnum fratrẽ capellanũ qui etiam cõmendã habeat, ſi reperiri poterit, ſin minus alium fratrẽ capellanum aptos, prudentes, & idoneos ad dictam viſitationem faciendã eligant & deputent. Si tamen pendente dicto quinquennio periculũ eſſet, ne aliquæ cõmendæ ruinam paterentur, volumus quod non expectato eo termino Priores & Caſtellanus Empoſtæ ſuper earum reparatione & manutentione diligenter prouideant. Poterunt etiam, ſi neceſſarium aut cõmodum videbitur, ſimul & ſucceſſiue plures fratres ad dictas viſitationes faciendas deputari, qui bini (modo quo ſupradictum eſt) ad diuerſas cõmendas ſe conferent, vt celerius dictæ viſitationes confici poſſint.

De uiſitatione camerarum Prioralium.

IDEM MAGISTER.

II. QVia Prioribus & Caſtellano Empoſtæ cæteros viſitandi auctoritas commiſſa eſt, ſtatuimus vt reciproca poteſtate viſitationis normam ſubeant. Decet enim vnumquẽq; Religioſum ceruices iugo obedientiæ ſubmittere, nec delinquẽdi licentia cuipiam danda eſt. Hoc igitur modo cameræ Priorales viſitabuntur. Quolibet quinquennio duo prudentes fratres, ſcilicet, vnus miles commendatarius, & vnus capellanus (vt ſupra dictum eſt) idonei & ſufficiẽtes deligantur & in capitulo prouinciali deputẽtur, qui auctoritate noſtra cameras Priorales, membra & domos earum diligenter viſitent, & viſitationem in ſcriptis redigant, & de his quæ inuenerint Prioribus dent noticiam, tempus opportunum ſtatuendo: vt neceſſariis, prout compererint, Priores ipſi prouideant.

De forma uiſitationis.

CONSVETVDO.

III. PRior & Caſtellanus Empoſtæ, & viſitatores in faciẽda viſitatione hoc

modo

modo ſe habebunt. Primum accipient ſecum ſcribā capituli prouincia-lis aut notarium, uel ſi melius videbitur aliquem ordinis noſtri Religio-ſum, & cum ad loca viſitanda venerint, ante omnia de rebus diuinis in-quirant, reliquias, iocalia, ornamenta eccleſiarum & oratoriorum, libros & cæteram ſupellectilem diuino cultui dicatam viſitent. Inſuper inqui-rant diligenter, ſi diuinum officium rectè celebratur: Et ſi fuerit eccleſia parochialis, ſi curatus aut capellanus ritè debitè, diligenter, & cum vene-ratione Sacramenta miniſtret, & de eius ſufficientia, deinde quomodo poſſeſſiones & prouentus commendæ adminiſtrentur, quomodo ſe ge-rat cōmendatarius, & generaliter de vita eius & moribus. In ipſo quoq; viſitationis proceſſu omnes ſingularum poſſeſſionum, grangiarum, præ-diorum ruſticorum & vrbanorum titulos, & eorum valorē nominatim deſcribent, libros præterea cēſuales, iuriſdictiones, præeminentias, facul-tates, & priuilegia notabunt tam in capite q̄ in membris. Item onera, lites motas, & pendentes, res etiā occupatas (ſi quæ ſint) & à quibus ſint occu-patæ, quæ alienata aut deteriorata ſunt, defectus corrigant: quæ reparā-da fuerint, ſtatim aut ad certum tempus reparari mādent, prout rei qua-litas poſtulabit: Quicquid compererint in ſcriptis redigi faciāt, quorum tranſumptum authenticum manibus ſuis ſubſcriptum, & ſigillis ſuis cō-firmatum Magiſtro & conuentui mittatur: vt bonorū ordinis noſtri ſta-tum cognoſcant, & pro rerum exigentia prouideant.

De pœna non uiſitantium.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

SI Prior & Caſtellanus Empoſtæ huiuſmodi viſitationem facere negle-xerit, eo ipſo cenſetur priuatus omni iuriſdictione & præeminentia Priorali. Alii autem viſitatores qui ab eodem aut à capitulo prouinciali ad dictas viſitationes faciendas deputabuntur, niſi ſe legitimè excuſaue-rint, priuentur fructibus vnius anni cōmendarum ſeu adminiſtrationū ſuarum, qui cōmuni noſtro ærario applicabuntur: ſi fuerint fratres, amit-tent vnum annum ſuæ ancianitatis. In eandem pęnam incurrent dicti vi-ſitatores, ſi Prioribus, & Caſtellano Empoſtæ, & cōmendatariis in viſitā-do fauiſſe reperti fuerint, aut eorum defectus, errores, & malam admi-niſtrationem occultaſſe. IIII.

De pœna non reparantium defectus repertos in uiſitatione.

IDEM MAGISTER.

PRiores & Caſtellanus Empoſtæ & cōmendatarii, qui defectus & detri-menta in viſitatione comperta non reparauerint, & emēdauerint ſe-cundum quod illis iniunctum fuerit, tanquam inobedientes & mali ad-miniſtratores cenſeantur priuati Prioratibus & Caſtellania Empoſtæ, Baiuliuatibus, commendis, & quibuſcunq; ordinis noſtri adminiſtra-tionibus. V.

Quòd uiſitatores utantur moderatis expenſis.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

VI. IVbemus vt Priores & Caſtellanus Empoſtæ in viſitandis Prioratibus, ac viſitatores in viſitandis cōmendis moderatis expenſis in equitatu & famulis vtantur, ne cōmendatarii impenſis exceſſiuis grauētur: quinimo moderatè & temperāter huiuſmodi viſitatio fiat, ne commendatarii viſitati cauſam conquerendi habeāt, quo caſu Priores & cæteri viſitatores damnum reficere teneantur.

Quòd commendarum ruinis diligenter prouideatur.

IDEM MAGISTER.

VII. STatuimus quòd viſitatores commendarum ac camerarum Prioraliū ſecundum formam ſtatutorum diligentiam in viſitationibus faciendis adhibeant, vt ruinis conſulatur hac forma. Viſo valore commendarum, deductis oneribus communis ærarii ac prius ſolutis, ſeruitio diuino, hoſpitalitate ac eleemoſinis completis, victu quoq; & veſtitu cōmendatariorum prouiſo, reſiduum ad ædificationē & reparationem deputetur. Quòd ſi viſitatores, Priores, Caſtellanus Empoſtæ vel commendatarii in hoc exequendo negligentes fuerint priuationem Prioratuum, commendarum, & dignitatum incurrant, quorum prouiſio Magiſtro & conuentui ſpectat.

Quòd Priores eligant capellanum pro uiſitandis eccleſijs.

F. IOANNES DE LASTICO.

VIII. PRioribus & Caſtellano Empoſtæ licet eligere vnum fratrem Capellanum ordinis noſtri, qui ſacroſancta eccleſiarum, oratoriorū, & capellarum, puta reliquias, Euchariſtiam, & alia huiuſmodi in Prioratibus viſitet, reformet, & dirigat. Cui quidem ſic electo vt Prior Eccleſiæ cōuentus ſuas vices tribuat facultatem atq; poteſtatem concedimus.

De modo uiſitandi cōmendas pro melioramentis.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

IX. IN viſitandis commendis eorum qui ſe meliorare prætendunt, hæc forma ſeruanda eſt. Commiſſarii deputati per Priorem aut Caſtellanum Empoſtæ atq; capitulum prouinciale iureiurando adacti debent omni diligentia & cura viſitare commendam tam in capite quàm in membris & domibus, & oculatè videre quid fuerit melioratum, & quid deterioratum & damnificatum culpa commendatariorum qui ſe prætendunt meliorare, eo tempore quo dictas commēdas poſſederint, quæ quidem meliorationes, deteriorationes, & damna, litium ſtatus, & proſecutiones debeant particulariter ſpecificari in literis certificationis quam ſuper ipſis meliorationibus fecerint. Inſuper quæ lites motæ, & proceſſus facti ſint ſuper bonis & poſſeſſionibus commendæ aut mēbrorum, & ſi commendatarius diligenter & fideliter dictas lites ſuſtinuerit, defenderit, &

ſit pro-

ſit proſequutus : vt comodo & incomodo æqua lance pōderatis, dignoſcatur an melioratio excedat deteriorationem, vel è contra.

De iuramento recipiendo ab eis quorum commendæ uiſitantur.

IDEM MAGISTER.

VT nihil in commendis non exactè viſitatum relinquatur, ſtatuimus vt Prior, Baiuliuus vel commendatarius cuius commenda viſitabitur, vel eius procurator finita viſitatione teneatur iureiurando affirmare ſe omnia membra, domos, prædia, & poſſeſſiones ipſius commendæ fideliter monſtraſſe & manifeſtaſſe, eaq; viſitata fuiſſe. Quod ſi aliquod occultaſſe reperietur, quod viſitatum non fuerit, dictæ viſitationes nullius ſint valoris, nec commēdatarius vigore illarum meliorare ſe poſſit, & ſi ſe melioraue rit, redeat ad relictam commendam. X.

F. ALPHONSVS DE PORTVGALLIA.

I. PROHIBEMVS ne fratres qui adminiſtrationem Baiuliarum & commendarum non habent, venditiones & emptiones exerceāt, nec mutuo dent aut ſumant abſq; ſuperioris licentia.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

II. QVicquid in contrarium fecerint, nullum & irritum cenſeatur, & arbitrio Magiſtri & concilii puniantur.

Quòd fratres non exerceant mercimonia.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

III. FRatribus noſtris cuiuſcunq; ſint conditionis prohibitum eſt mercimonia exercere, hoc eſt, vendere & emere res mercātiles lucri gratia. Si quis contrafecerit, cadat in pęnam quarantenæ, & eam ſubſtantiam, quæ in mercantiis ſuis reperta fuerit, pro medietate ærario noſtro applicamus: altera verò medietas accuſatori probanti concedatur. Si tamen nonnulli venientes ad conuentum, & recedentes de conuentu aliqua haberent, quæ niſi cum detrimento deuehere nō poſſent, & ad id euitandū cōmutationem aliarum rerum procurarent, talia in eo caſu vendere poſſint, nullam pęnam ſubeundo.

Inhibitio fœnoris uſuræ.

IDEM MAGISTER.

IIII. NOn liceat fratribus noſtris quacunq; auctoritate fungentibus fęnus aut vſuram exercere, aut cōtractus vſurarios vel alios illicitos inire, facere, & cōmittere: quo nil turpius & religioſo viro magis indignum. Si quis autem contra hanc inſtitutionem diuino iuri inhærentem temerario auſu facere præſumpſerit. Si cōmendatarius fuerit, eo ipſo commenda priuatus cenſeatur, & decem annos inhabilis ad commendā obtinendam exiſtat. Si verò frater conuentualis ancianitatem per decenniū perdat, in quo termino cabimentum aut commendam habere non poſſit. Pecunia quoq; ex qua fęnus cōmiſſum eſt ærario applicetur, & quod vltra ſortem principalem per vſuram acquiſitum eſt, ei cum quo vſura cōmiſſa eſt reſtituatur.

Quòd bona ordinis noſtri non alienentur.

F. HVGO REVEL.

V. SAncitum eſt quòd nullus frater ordinis noſtri cuiuſuis gradus aut cōditionis exiſtat, quacunq; vrgente neceſſitate prædia, poſſeſſiones, domos, vineas, campos, iuraq; Prioratuum, commendarum, aut membrorū vendere, impignorare, in Emphiteoſim dare, obligare, diſtrahere, ſeu ſuper his mutuum ſumere audeat ſeu præſumat quouis modo perſonis ſæcularibus vel his qui extra noſtram Religionem degūt, ad vitam vel ad

tempus

tempus dare ſeu elargiri poſſit abſq; expreſſa licentia & conſenſu Magiſtri & capituli generalis. Qui cōtra fecerit priuationem habitus incurrat, & nihilominus quicquid aliter & contra præſentem inſtitutionem perpetratum fuerit, nullius roboris & momenti cenſeatur.

Quòd nullus frater impignoret aut obliget bona ordinis noſtri.

F. REMONDVS BERENGARIVS.

NOn liceat cuicunq; fratri ordinis noſtri quacūq; auctoritate fungēti ſub colore & prætextu ſigilli Prioratuum, aut alio modo bona ordinis noſtri mobilia, aut immobilia vendere, impignorare, diſtrahere, aut quouis modo obligare, ſeu conceſſionem vel prouiſionē ad vitam vel ad tempus de his facere perſonis ſæcularibus, aut qui ordinem noſtrū profeſſi non ſunt, niſi de Magiſtri & capituli generalis licētia atq; conſenſu, ſaluo ad uocatis ordinis aliquas prouiſiones dare, quæ moderatæ ſint & temperatæ & non perpetuæ, nec eas cōmune ærarium ſoluere teneatur. Qui autem contra fecerit, priuationem habitus incurrat, & nullius valoris quicquid contra hanc inſtitutionem factum fuerit exiſtat. VI.

F. PETRVS DE CORNILIANO.

NVlli fratrum noſtrorum permittitur cōmendas vel beneficia ordinis noſtri obligare. Si autem quis cōtra fecerit, priuationem habitus incurrat, & obligatio nulla cenſeatur. VII.

Quòd in capitulis ſeu aſſēbleis prouincialibus non tractetur de alienatione bonorū noſtri ordinis.

F. PETRVS DAVBVSSON.

STatutis maiorum noſtrorum adhærētes ſuper alienationibus factis, & cautius prouidere volentes prohibemus ſub pęna priuationis cōmendarum, Baiuliuatuum, & aliarum dignitatum Prioribus, Caſtellano Empoſtæ, Baiuliuis, cōmendatariis & fratribus ordinis noſtri quibuſcunq;, ne tam in capitulo prouinciali q̄ aſſemblea vel extra quouis modo præſumant cōſultare, proponere, & tractare de alienationibus, hypotecationibus, diſtractionibus, tranſportationibus, aut donationibus in Emphiteoſim aut in perpetuum ſub quacunq; verborum & cōditionum forma de cōmendis, prædiis, ꝓprietatibus, locis, & poſſeſſionibus noſtris cuiuſcunq; conditionis fuerint & qualitatis. Quòd ſi contra fecerint, & de eo conuicti fuerint, eo ipſo cadant in priuationem cōmendarum ſeu beneficiorum, quorum prouiſio ad Magiſtrum & conuentū deuoluatur. Quòd ſi conuentualis frater fuerit, ancianitatem perdat. VIII.

De eodem.

IDEM MAGISTER.

ATtamen nō interdicitur facultas & auctoritas Prioribus & Caſtellano Empoſtæ pro patria conſuetudine dandi & concedendi in capitulo prouinciali ad annuum cēſum poſſeſſiones, prædia & proprietates, quæ parum aut nil vtilitatis & cōmodi cōmendis & Religioni redderēt, vt meliorentur & augeantur: dum tamen id fiat ad tempus prædiffinitū, quod non excedat annos xxix. ſed pro minori tempore: Quibus præteri- IX.

tis talia,quæ ad cenſum annuum data fuerint, ad commẽdas & Religionem cum melioramentis reuertantur.

Quòd fratres non alienent bona acquiſita.

F. ODO DE PINIBVS.

X. QVicquid Religioſus acquirit,religioni acquirit.Ideo ſancitum eſt ꝙ fratres ordinis noſtri, qui per emptionẽ,donationẽ aut alia quacũꝗ ratione bona,prædia,cẽſus,ſeu annuos redditus vel iuriſdictionẽ acquiſiuerunt, & ſibi vendicauerunt nullo pacto abſꝗ Magiſtri & capituli generalis conſenſu vendere,alienare,impignorare,aut quouis modo diſtrahere poſſint: ſed ea quæ acquiſierunt fratres,vita eorũ durante poſſideãt & teneãt: Et quod acquiſitũ eſt,ſibi liberum & immune ſit cẽſu aut alio onere erga quoſcũꝗ dños eccleſiaſticos vel ſæculares, & illud ſubiicere, ſubmittere,aut pro eo aliquid recognoſcere nullo pacto præſumant.

De eodem.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XI. STatuimus quòd de cætero omnes & ſinguli fratres,qui hic Melitæ vel in inſula Gauli ement,aut quouis titulo acquirẽt poſſeſſiones,domos, prædia, hortos,vineas, & bona ſtabilia,illa nullo pacto poſſint vendere, donare,transferre, legare, vel aliter alienare, & de eis diſponere abſꝗ expreſſa licentia Magiſtri & concilii, quæ ſcripto authentico conſtet :quæ quidem licentia non extendatur ad tempus infirmitatis de qua deceſſerit,niſi aliter conceſſum fuerit per capitulum generale.Quicquid contra huiuſmodi ordinationẽ factum fuerit nullius roboris eſſe cenſeatur.

Reuocatio alienationum.

IDEM MAGISTER.

XII. ANnullamus,reuocamus & caſſamus omnes vẽditiones, donationes, tranſlationes,ceſſiones, impignorationes, cõceſſiones in Emphiteoſim in perpetuum vel ad longum tẽpus à fratribus ordinis noſtri præter ſeriem ſtatutorum noſtrorum ſæcularibus aut aliis perſonis factas abſꝗ auctoritate capituli generalis. Quas omnes & quaſcunꝗ nullas, irritas, inanes eſſe,& nullam firmitudinem habere declaramus.

Quòd fratres non ineant contractus fictos.

IDEM MAGISTER.

XIII. PRohibemus fratribus noſtris ne quacunꝗ cauſa,prætextu,aut colore ineant vel faciant contractus fictos & ſimulatos,nec etiã chirographa promiſſionum,obligationum,donationum, ſtipendiorum aut debitorũ cuiuſuis rei vel qualitatis cum quauis perſona. Quòd ſi facta fuerint,& is in cuius fauorem extiterint non procurauerit re & facto à viuo contrahente aut promittente ſibi ſatisfieri,poſt eius mortẽ nihil ea ratione conſequi poſſit, nec cõmune ærarium teneatur pro eo quidꝗ ſoluere tanquã pro confictis & ſimulatis contractibus,& in fraudẽ factis, prout ex nunc fraudulenter factos eſſe declaramus.

QVOD

QVOD LOCATIO MORTVARII ET vacantis fiat in capitulo prouinciali.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

INHIBEMVS Receptoribus noſtris vt nul I.
lo pacto audeant ſeu præſumant locare, affi-
ctare, arrendare mortuaria & vacantia com-
mendarum noſtrarum, niſi in capitulo pro-
uinciali coram Priore & quatuor ancianis cõ
mendatariis. Prohibemus etiam ne Prior aut
Caſtellanus Empoſtæ vel Receptor ipſe ta-
les locationes ſeu arrendamẽta pro ſe ſume-
re clam vel palàm per ſe vel ſuppoſitas perſo
nas valeant. Qui contra fecerit, tanquã ino-
bediens puniatur.

De ſpolijs fratrum uendendis & quomodo fiant arrendamenta per Receptores.

F. EMERICVS DAMBOISE.

STatuimus vt ſpoliorum bona ad incantum publicum vendantur, & II.
plus offerenti dentur, exceptis vaſis aureis & argenteis ac aliis iocali-
bus, quæ in eorũ propria forma per Receptores ad depoſitarios noſtros
volumus mittantur: vt inde in conuentum conduci poſſint. Prohibẽtes
ne in ſpolio bona ſtatus cõmendarum immiſceantur contra formam ſta
tuti. Quantum autem ad iura vacantium: vt in ipſorum locatione & arrẽ-
damento cõmune noſtrũ ærariũ non defraudetur: ordinamus quòd Re-
ceptor tam in loco cõmendæ cuius adminiſtratio vacauerit, q̃ in aliis lo-
cis circũuicinis per publicum proclama det noticiam de arrendamento
vacantis faciendo cuicunq;, etiam ſæculari plus offerenti, & de loco in
quo capitulum prouinciale celebrabitur, & arrendamentum fieri debet,
& poſtq̃ plus offerentem intellexerit, ipſum certiorabit quòd ad capitu-
lum prouinciale ſecum accedat, in quo & locis circũuicinis dicto capitu-
lo iterum præfatum vacans ad incantum ponetur, & dabitur plus offerẽ-
ti etiam ſæculari, qui fratri in æquali pretio non poſtponetur. Si autẽ pre-
tium ſæcularis ipſe propoſuerit, & arrendamẽtum vacantis fratri aut al-
teri ſæculari plus offerenti dabitur, Receptor de pecuniis noſtri cõmu-
nis ærarii eam pecuniæ ſummam illi plus primo offerẽti, qui ex loco cõ-
mendæ aut circũuicino ad prouinciale capitulum acceſſerit, elargietur,
quæ pro viatico & itineris expenſis tam ad capitulum eundo quàm do-
mum redeundo conueniens videbitur.

F. PETRVS DAVBVSSON.

AAttamen nõ impediatur poſſeſſio corporalis ſummenda per proui- III
ſum à noſtro ordine de adminiſtratione illius cõmendæ locatæ ſeu
arrendatæ, licet fructus & redditus arrendatori debeantur.

Quòd durante mortuario & uacante non fiant reparationes commendarum.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

IIII. PRohibemus q; fratres ordinis noſtri, & alii qui pro tẽpore mortuarii & vacantis cõmendas conducunt & in arrendamẽtum ſumunt, nullo pacto debeãt aut poſſint quouis modo facere reparationes, aut ædificia erigere in eis cõmendis mortuario & vacante durantibus, niſi dictæ reparationes eſſent neceſſariæ, quæ tamẽ moderatæ fiant & ſecundum facultatem cõmendæ ad conſilium & iudicium duorum vel trium cõmendatariorum: ne fratres noſtri quibus dictæ cõmendæ cõmittẽtur prætextu talium reparationum ita grauẽtur, quòd eas ſoluere non poſſint. Si quis autẽ huiuſmodi reparatiões præter huius noſtri ſtatuti tenorẽ fecerit, de eis nullam ſatisfactionẽ ab ærario aut à fratribus habeat: quinimo impẽſa eorum qui eas fecerunt, factæ cenſeantur.

Cuius licentia commendæ locari debeant.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

V. STatuimus vt nullus frater ordinis noſtri cuiuſcunq; cõditionis fuerit Prioratum, Baiuliam, cõmendam, domos, membra, prædia, & alia bona quæcunq; noſtri ordinis illius adminiſtrationi cõmiſſa locare vel arrendare poſſit ſine licentia Magiſtri, quæ quidem licentia dari non poſſit, niſi pro tribus annis abſq; anticipatione pecuniarum, præterq̃ illis qui in cõuentu ſunt, vel ad eum venire voluerint, qui fructus vnius anni tantũ anticipare poterunt, quod intelligitur elapſis mortuario & vacante.

Quibus commendæ locari non debent.

IDEM MAGISTER.

VI. INſuper ea locare non poterunt potentibus dominis eccleſiaſticis vel ſæcularibus, neq; etiam vniuerſitatibus & collegiis, nec ipſi qui ea conduxerint aut arrendauerint ius ſuæ cõductionis & arrendamẽti in tales perſonas trãſferre. Qui contra fecerit, perdet annum vnum rei quam locauerit in fauorẽ noſtri cõmunis ærarii, & locatio nullum effectum habebit. Quas ſupra dictas cõditiones nominatim in licẽtiis inſeri mãdamus.

De arrendamento commendæ noſtræ Cypri.

IDEM MAGISTER.

VII. STatuimus quòd decedente arrendatore ſeu conductore magnæ commendæ noſtræ Cypri dicta cõmenda locari debeat alicui fratrum noſtrorum, aut alteri plus danti & offerenti pro eo tempore & ſumma, quæ Magiſtro & concilio videbitur. Quicquid ex huiuſmodi arrendamento procedet, ad commune noſtrum ærarium pertinebit.

QVOD NON LICET FRATRIBVS TEſtamenta condere, hæredem inſtituere, aut legata facere.

F. HVGO REVEL.

VOTVM paupertatis id exigit, vt bonorum diſpoſitio libere voluntati non ſubiaceat. Non licet igitur, nec quoquo modo permittitur Baiuliuis, Prioribus, Caſtellano Empoſtæ, commendatariis, aut aliis ordinis noſtri fratribus teſtamentum condere, vel hæredẽ inſtituere, ſeu legata facere, atq; etiam ſeruitoribus ſeu aliis aliquid elargiri, niſi tantum eorum ſtipendia, ac debitorum & creditorũ declarationem redigere, & cum licentia Magiſtri de eorum moderata portione diſponere. I.

De eodem.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

QVæ quidem portio non excedat ſextam partem pecuniæ numeratæ aut bonorum mobiliũ, deductis ex huiuſmodi bonis omnibus debitis, & ære alieno tam noſtri cõmunis ærarii q̃ aliorum, ac creditis, quæ integrè reſeruantur ipſi ærario. Huiuſmodi verò licẽtia fratribus in conuentu decedentibus & non aliis per Magiſtrum cõcedi poteſt. Magiſter autem non niſi de licentia capituli generalis, aut in articulo mortis concilii completi, de aliqua parte mobilium ſuorum diſponere poſſit. II.

F. NICOLAVS LORGVE.

NOn liceat cuiquã fratrum noſtrorum aliquem in ſacri baptiſmatis fonte recipere abſq; ſui ſuperioris licentia, niſi baptizandus eſſet filius Baronis aut maioris Domini. III.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

PRohibetur fratribus ordinis noſtri cuiuſcunq; conditionis fuerint ſeruum ſuum infidelem (ideſt nõ baptizatum) libertate donare abſq; Magiſtri & capituli generalis licentia. IIII.

Quòd fratres non ſe intromittant in cauſis ſæcularium.

F. HVGO REVEL.

INhibemus omnibus ordinis noſtri fratribus ne quoquo modo de perſonis ſæcularibus, quæ propter delicta ſua hic in noſtra iuriſdictione capitis pęnam incurrunt, ſe intromittant, aut eis fauorem ſeu auxilium præſtent vel dari procurent. Quinimo tales criminoſi pro demeritis condemnandi & puniendi curiæ ſæcularis iudicum libero iudicio permittantur. V.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

VI. NEq; etiã in cauſis ciuilibus eorundem ſæcularium quoquo modo id fiat clam vel palàm per ſe aut per alium. Qui contra fecerit, grauiter plectatur ad arbitrium Magiſtri & concilii.

Quòd fratres non intercedant pro fratre delinquente.

F. IOANNES DE LASTICO.

VII. STatuimus quòd quotieſcunq; iuſticia de aliquo fratre delinquẽte miniſtrari debet, non liceat cuiq̃ fratrum noſtrorũ pro ipſo intercedere aut precari, donec ſententia lata fuerit. Tunc enim pro moderatione pęnæ condẽnati intercedere poterit. Is verò ad quem remiſſio pertinet pro arbitrio ſuo pęnam mitigabit, aut exequi faciet.

F. ELIONVS DE VILLA NOVA.

VIII. NVlli fratrum noſtrorum aut ſæculariũ omnino liceat trãſportare aut ducere extra conuentum aliquã equitaturam, niſi de expreſſa licentia Magiſtri, qui cum proborum conſilio eam elargiri poſſit.

Quòd fratres iuramento uel confœderatione nemini ſe aſtringant.

F. REMONDVS BERENGARIVS.

IX. NOn licet fratribus noſtris aliquo pacto ſe homagio, confederatione, vel iuramento alicuius, modo Hiſpaniæ aut aliter, ſine Magiſtri ſeu Prioris & Caſtellani Empoſtæ licẽtia adigere vel aſtringere: nec concilia ſiue conuenticula inire aut facere. Qui verò contra fecerit pęna priuationis habitus plectetur, quem ſi recuperauerit, nihilominus decennio adminiſtratione commendæ ſeu Baiuliæ gaudere non poſſit.

Quòd fratres non acceptent res litigioſas.

IDEM MAGISTER.

X. PRohibemus ne fratres ordinis noſtri aut Donati conceſſionem, donationem, vel ceſſionem rei litigioſæ à ſæculari perſona percipiant, acceptent, vel emant. Qui contra fecerit, perdat habitũ, & ſi Donatus ſit comitiua fratrum priuetur, & in carcerem trudatur.

Quòd fratres extra Prioratus uel commendas non uagentur.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

XI. PRohibemus quòd cõmendatarii & fratres ordinis noſtri extra Prioratus, Caſtellaniam Empoſtæ, & cõmendas quarum obediẽtiæ ſuppoſiti ſunt, nullo pacto exire valeãt iniuſſu Magiſtri aut Prioris vel Caſtellani Empoſtæ aut cõmendatarii, quorum licentia id facere poſſint ad tẽpus, ſi neceſſitas aut vtilitas Religionis impulerit, & non aliter. Nec Prioribus ſine Magiſtri licentia aut eius locumtenentis extra Prioratum vel Caſtellaniam Empoſtæ exire licitũ eſt, niſi negocio noſtri ordinis arduo impellente, vel aliud graue vrgeat, quod cõmodè aliter fieri non poſſet. Nec commendatarius extra commendam recedere poſſit, niſi veniat ad conuentum in ſeruitiis ordinis, aut fungatur officio legationis vel alterius commiſſionis Religionis, vel ſi tutè in commẽdis manere nequeat.

Aliter

Aliter faciendo perdat redditus cõmendæ durante tempore ſuæ abſentiæ, qui ærario applicentur.

De fratribus uagabundis.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

PRæcipimus vt omnes commendatarii & fratres qui vagos Religioſos noſtros extra limites ſuæ obedientiæ abſq; ſuperioris licẽtia inuenerint, detineant, & in carcerem coniiciant. Notificentq; Priori vel Caſtellano Empoſtæ, vt prouideant ſecundum ſtatutorum noſtrorum formam tanquam de inobedientibus. XII.

Quòd fratres non diſcedant à conuentu ſine licentia.

F. IACOBVS DE MILLY.

NOn licet, nec quoquo modo pmittitur quibuſuis ordinis noſtri fratribus quacunq; dignitate officioq; fungentibus a conuentu abſq; expreſſa Magiſtri licentia in ſcriptis redacta clam vel palàm diſcedere. Si quis autem contra fecerit, eo ipſo abſq; alia monitione, vocatione aut citatione habitu, commendis, & beneficiis priuetur. XIII.

Ne fratres occupent commendas.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

STatuimus quòd ſi fratres ordinis noſtri per vim atq; violentiã ſeu cõtra volũtatẽ Magiſtri, Prioris, & Caſtellani Empoſtæ, vel fratris ad quẽ id pertineret, præſumãt vſurpare, occupare, & retinere commendas membra, domos, & alia quæcunq; bona aut beneficia ordinis noſtri, perdant habitum & carceri mancipentur. Quibus ſi de habitu gratia facta fuerit, Baiuliam ſeu aliud regimen per decenniũ conſequi non poſſint. Adiicientes quòd Prior, Caſtellanus Empoſtæ ad inſtantiam fratris cui cõmendæ, bona, vel beneficia occupata ſpectãt, teneatur & debeat totis viribus occupatorem expellere, & commendas aut beneficia in ſuam poteſtatem redigere, ac poſſeſſionem pacificam prouiſo legitimè dare. Quòd ſi facere nequiuerint, ad hoc agẽdum brachium ſæculare inuocare poſſint vterq; tam Prior, q̃ frater ad quẽ cõmendæ ſpectabunt. Id quoq; Prior exequi tenetur ſub pęna priuationis vnius cameræ, quam amittat, ſi authenticè conſtabit ea exequi neglexiſſe. Nihilominus: quia in Prioratu Angliæ cõmendæ ordinis noſtri pauca vel nulla fortalicia habent, quare violentia dari non poteſt: ideo Prior dicti Prioratus tenetur ad omnem requiſitionem fratris prouiſi per Magiſtrum & conuentum dare poſſeſſionem pacificam commendæ vel beneficii de quo fuerit prouiſus. Et ſi talis frater oſtenderit authenticè requiſiuiſſe occupatorem de habenda poſſeſſione & pariformiter Priorem, qui non obſtante inſtantia negligens fuerit in exequutione præmiſſorum, eo caſu vna ſuarum camerarum Prioralium priuatus cenſeatur, quæ quidem cameræ & commendæ per Magiſtrum & conuentum concedantur fratri cuius commendæ occupantur. XIIII.

Ne fratres impetrent literas cõmendatitias pro obtinendis commendis.

F. ELIONVS DE VILLA NOVA.

XV. PRohibitum eſt ſub inobedientiæ pęna ne aliquis frater cuiuſuis conditionis fuerit literas cõmendatitias aut cõminatorias à quoq̃ impetret, vt commendas aut beneficia noſtri ordinis illarum vigore conſequi aut obtinere poſſit ſeu quouis modo præſumat. Ab his tamen qui ordinem noſtrum profeſſi ſunt literas obtinere licitum eſt, quibus virtus benemeritorum commendatur, nec ex eorum repugnantia damnum ſequi poterit.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XVI. FRater qui tales literas impetrauerit perdat ancianitatem per terminũ decem annorum, facultas quoq; datur vnicuiq; accuſandi & probãdi impune contra tales: vt ab inſolentia fratres cohibeantur.

Quòd fratres qui officia ordinis noſtri exercent nauigia non arment.

F. EMERICVS DAMBOISE.

XVII. STatuimus quòd de cætero nullus ordinis noſtri frater cuiuſuis gradus aut dignitatis exiſtat, qui habeat curam & adminiſtrationem iuſticiæ, vt puta Seneſcallus noſter, Caſtellanus, officiales, & qui cuſtodiũt bona ordinis noſtri quemadmodum cõſeruator generalis, magiſter domus noſtræ, Receptor noſter, cõmendatarii tercinalis, granarii, & artilleriæ, & illi qui ab ipſis depẽdent per ſe vel interpoſitas perſonas clàm vel palàm vel alio quouis quæſito colore, nauigia pro bello Infidelibus inferendo, ſiue cùrſu armare poſſint, aut in armamento per alios facto participare, aut in armamẽtis iam factis perſeuerare ſub pęna amiſſionis officii, de quo ſtatim prouideatur, ac ſi tẽpus ſtatutum tranſactum eſſet, atq; etiam confiſcationis pretii armamenti & lucri inde ſubſequuti in fauorẽ & commodum noſtri cõmunis ærarii, excepta tertia prædictorum parte quæ accuſatori dabitur, ſine aliqua diminutione vel remiſſione. Atq; id ipſum ſtatuitur de capitaneis galearum ac ipſorum officialibus ſub eiſdem pęnis, ſi pro curſu armauerint. Conceditur tamen vt pro ſocietate triremium, & pro habenda aliqua noticia, aut vrgenti neceſſitate vel negocio, ſi bergantinos aut fuſtas armauerint, id ſine pęna & reprehẽſione facere poſſint. Si verò fraudulẽter aliquis tam frater q̃ ſæcularis præſumpſerit nomen ſuum in dicto armamento falſò imponere, ac prædictis officialibus clam participare, eandem confiſcationis pęnam incurrat, & de falſo puniatur, & tanq̃ periurus tractetur.

Quòd nemo in conuentu nauigia armare poſſit, niſi de Magiſtri & concilij licentia.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

XVIII. SAncimus quòd triremes, biremes & alia cuiuſuis generis nauigia à nullo ſiue fratre ſiue ſæculari in conuentu noſtro poſſint armari, niſi de Magiſtri & concilii ordinarii licentia. Qui contra fecerit nauigium per-

dat,

dat, quod communi noſtro ærario applicetur.

De eodem.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

QVæ licentia in ſcriptis detur. Qui autem cum huiuſmodi licentia armabunt præſtare teneantur cautionem idoneam, quód Chriſtianos & bona eorum non moleſtabūt aut deprædabuntur. Fratres autē noſtri hanc licentiā obtinere non poſſunt, niſi qui annos quinque in conuētu moram traxerint. Illi tamen qui in ſubſidium Religionis ex partibus occiduis venire voluerint, abſq; licentia armare poſſunt. XIX.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

FRatres autem qui de licentia Magiſtri & concilii armauerint, ancianitate gaudent, ac ſi in conuentu reſidentiam facerent. XX.

Non detur ſaluus conductus pyratis.

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

PRohibemus ne de cætero concedatur ſaluus conductus pyratis, niſi per Magiſtrum & concilium ordinarium & vrgenti neceſſitate: aliter non. Nec etiam detur ſaluus conductus fugitiuis, aut mercatoribus fallitis, niſi ex vrgenti cauſa. XXI.

De inducijs non ineundis niſi per Magiſtrum & cōcilium.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

AD ſcandala & damna quæ oriri poſſunt euitanda ſancimus quód in ordine noſtro non poſſint iniri, aut componi induciæ, vel pax cum Turcis, mauris, aut aliis infidelibus, niſi duntaxat cum deliberatione Magiſtri & concilii completi. Quód ſi aliter factum ſit, penitus caducum cenſeatur. XXII.

De Bombardis & machinis non extrahendis.

IDEM MAGISTER.

STatuimus ꝙ bōbardæ, colubrinæ, machinæ, & artilleriæ bellorū vſui aptæ, aut etiā pulueres & ſalpetræ cōmuni ærario ſpectātes nullo modo per quempiam ab inſula noſtra ſeu locis Religionis noſtræ extrahi quauis de cauſa poſſint, & in alia loca transferri. Magiſter tamen & concilium completum: ſi cauſa conueniens videbitur, & neceſſitas vrgeret: de talium tranſportatione & tracta decernere ſecundum rerum ingruētiam poterunt. XXIII.

Quód fratres non ſe immiſceant bellis Chriſtianorum.

F. IOANNES FERDINANDVS DE HEREDIA.

STatuimus quód fratres ordinis noſtri non implicent ſe bellis & gentibus armorum Chriſtianorum adinuicem. Quod ſi quis commiſerit, habitum perdat, quem ſi de gratia ſpeciali recuperauerit, commēdarum, bonorum, ac etiā beneficiorū noſtrorū adminiſtratione per decē annos priuetur, quam habere non poſſit, niſi decēnio elapſo. Inhibentes Priori, & Caſtellano Empoſtæ ac commendatariis ne dent licentiam fratribus ſe exercendi in bellis Chriſtianorum, niſi eis iniūnctum eſſet á principe vel Domino Prouinciæ, quia tunc licentiam concedere poſſunt. XXIIII.

Attamen eo in caſu arma ſeu inſignia Religionis deferre non poſſunt: Sed ſi pro defenſione Religionis vel in comitiua Prioris talibus bellis ſe immiſcuerint, tunc inſignibus ordinis noſtri vti poſſunt.

Quòd nemo petat officium in concilio.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXV. PRohibemus fratribus ordinis noſtri ne de cætero ad petenda officia ad conciliũ accedant, nec Magiſter & concilium quẽquam ad petitionem eorum admittant, ſed prout quempiam ad exercenda officia aptum & idoneum cognouerint, ei dicta officia committant. Si quis cõtra fecerit, toto eo anno nullum ordinis noſtri officium conſequi poſſit.

Quòd nullus ſine habitu ambulet.

IDEM MAGISTER.

XXVI. QVi ſine habitu ordinis noſtri ambulauerit, ideſt, qui crucem lineam veſti ſuæ inſutam palàm & apertè non tulerit, pro prima vice condemnetur ad quarantenam, pro ſecunda ad carcerẽ turris per tres menſes, pro tertia habitu priuetur.

Quòd nullus ferat cruces aureas.

IDEM MAGISTER.

XXVII. PRohibemus ne quis fratrum noſtrorũ de cætero cruces aureas ad figurã habitus noſtri formatas collo appenſas publicè deferat. Qui contra fecerit, eam crucem perdat, quæ noſtro communi ærario applicetur, & pęna ſeptenæ puniatur.

Quòd ante condemnationem nemo dicitur eſſe in iuſticia, quo minus aſſequi poſſit cõmendas.

IDEM MAGISTER.

XXVIII. SI quis fratrum noſtrorum propter aliquod delictum, culpam vel negligentiam inquiſitus, vel accuſatus fuerit, non cenſeatur eſſe in iuſticia quantum ad obtinendas commendas noſtri ordinis, quæ ei contingere poſſent, niſi poſtq̃ pro eo delicto condemnatus fuerit, etiam ſi in carcere detineatur. Condemnatus autem durante condẽnatione priuſq̃ ſit legitimè abſolutus, vel pęnam ſibi iniũctam compleuerit, non poſſit cõmendam, beneficium, aut aliud ordinis noſtri officium conſequi.

Quòd fratres tumultus in Albergijs non faciant.

IDEM MAGISTER.

XXIX. SI qui fratres noſtri in Albergiis in quibus comedunt inſolenter & immoderatè ſe geſſerint, tumultus concitauerint, ianuas, hoſtia, ſcamna, menſas, vel aliud quid ſimile fregerint, aut temerariè proiecerint punian tur pęna Magiſtro & concilio beneuiſa vſq; ad diminutionem ancianitatis incluſiuè. Si autem Pilerii famulos, pueros, aut ſeruos percuſſerint aut verberauerint, ſi ſine ſanguine pro prima vice ſit in quarantena, pro ſecũna in turri per ſex mẽſes, pro tertia perdãt duos annos ſuæ ancianitatis. Si cum ſanguinis effuſione & vulnus ſit leue, ꝑ prima vice ſit in turri per ſemeſtre, ſi vulnus fuerit graue & enorme perdãt ancianitatem.

De eodem.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

STatuimus quod nullus fratrum noſtrorũ præſumat ſecum ducere ad- xxx.
dictas albergias perſonas vrbis, caſtelli, vel aduenas cauſa comeden-
di, niſi ſint re vera & cũ effectu ſui ſeruitores ſeruiendo continue domi, &
ibidem dormiendo, & habendo ſtipendium aut veſtitum à dicto ſuo pa-
trono: aliàs à dictis albergiis eiiciantur. Et ſimile volumus obſeruetur
in domibus venerabilium Priorum, Baiuliuorum, cõmendatariorum, &
fratrum qui faciunt tabulas fratribus.

Caſus per quos fratres habitu priuantur.

F. NICOLAVS LORGVE.

INdignũ eſt vt qui ſeſe grauiſſimo ſcelere inficiũt habitu ordinis noſtri xxxI.
inſigniti incedãt. Qui ergo facinora quæ ſequunt̃ perpetrarint, & de eis
conuicti fuerint, habitu perpetuò priuentur. Hæreticus, ſodomita, latro,
fur, ꝓfuga ad infideles. Is quoq; qui vexillũ ſeu ſtendardũ ordinis noſtri
in bello infidelium explicatum reliquerit. Qui deſerit fratres in pugna.
Qui caſtellum aut locũ infidelibus dediderit, cõſultores quoq; & conſcii
huiuſmodi deditionis: quod tamen cognitioni Magiſtri & Procerũ re-
ſeruatur. Præterea, qui caſtellum ſitum in cõfinibus infidelium alio loco
exierit q̃ porta. Qui etiã trina vice cętum fratrum ſponte ſine licentia re-
liquerit, vt ad aliam ſe trãsferat Religionem, amplius in noſtram non ad-
mittatur. Qui falſum teſtimonium tulerit. Qui aut equeſter aut pedeſter
intẽderit deprædationi in exercitio armorum habitum perdat, quẽ reaſ-
ſumere non poſſit ante vnius anni lapſum. Frater etiam qui alium fratrẽ
accuſabit de aliquo caſuum prædictorum, offeretq; ſe illud probaturum,
ſi ſuam intentionem non probauerit, habitum perdat.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

FAlſarii quoq; literarum tam ordinis noſtri q̃ aliorum, & qui de periu- xxxII.
rio conuicti fuerint habitu priuentur.

F. PETRVS DE CORNILIANO.

FRater qui homicidium commiſerit, habitu perpetuò priuetur, & car- xxxIII.
ceri mancipetur: ne tantum facinus cæteri cõmittere præſumant, &
noſtrorum cętus cõmilitonum pacificus & quietus reddatur.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

QVi proditoriè, & ex occulto, vel conſilio meditato alium fratrẽ vel xxxIIII.
ſæcularem, quãuis leuiter vulnerauerit, habitu perpetuò priuetur.

De percuſſoribus.

CONSVETVDO.

SI frater alium fratrem percuſſerit, ſit in quarantena, & ſi vulnerauerit xxxv.
ad ſanguinem, excepto naſo vel ore, perdat habitum. Et ſi nitatur per-

cutere gladio aut lapide vel alio genere armorum, & tamen nõ percuſſerit, ſit in quarantena.

De prouocatore ad duellum.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

XXXVI. STatuimus quòd ſi frater alium fratrem ſcripto, internuncio, aut verbo ad duellũ prouocauerit, ſiue diffidauerit, & alter acceptauerit, & ad locum aſſignatũ venerint, & ſanguinis effuſio fuerit ſubſequuta, etiam leuis, ambo ſine aliqua remiſione perpetuò habitu priuentur, & carceribus mancipentur. Si verò ſanguis eorum non fuerit effuſus, tãtum ex eorum ancianitate dematur, quãtum Magiſtro & concilio beneuiſum fuerit in fauorem filiorũ Arnaldorum. Si verò vnus prouocauerit, & alter non acceptauerit, prouocator ad minus tres annos ancianitatis perdat.

De fratribus qui tumultus de die aut de nocte faciunt.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXXVII. STatuimus quòd frater qui contra fratrẽ aut alios in conuentu vel aliis locis inſularum noſtrarum quouis armorum genere diurnos aut nocturnos tumultus fecerit, perdat habitum. Si qui verò noctu laruati aut diſſimulato habitu vel cum armis longis haſtatis, aut ſcloppis & ſecretis armis coperti per turmas vel ſoli incedentes, vel per turmas ſine armis longis reperti fuerint, ſint in turri per ſex menſes.

De iuramentis.

CONSVETVDO.

XXXVIII. SI frater palàm iurauerit pro prima vice moneatur, pro ſecunda ſit in ſeptena, pro tertia in quarantena, pro quarta ſi in delicto perſeuerauerit perdat habitum.

De blaſphemis.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XXXIX. STatuimus quòd qui ſacratiſſimũ Dei nomẽ, ac Beatæ Mariæ virginis, & Sanctorũ eius blaſphemauerit, vel abnegauerit, pro prima vice ſit in quarantena, pro ſecunda in turri per bimeſtre, pro tertia in carceribus ad ordinationem Magiſtri & concilii.

De iniuriis.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XL. FRater qui rixatus fuerit & calore iracundiæ accenſus alteri fratri iniurioſa verba dixerit pęna quarãtenæ puniatur: etiam ſi fateatur ſe mẽtitum fuiſſe, atq; eum pęnitere tales iniurias protuliſſe. Si verò cõtumelioſè dixerit, eum mentitum fuiſſe, perdat duos annos ancianitatis. Si verò infamiam irrogauerit, pęna erit arbitrio Magiſtri & concilii, quam ſtatuent ſecundum qualitatem perſonarum, & infamiæ. Si baculo, arundine, alapa, & his ſimilibus fratrem percuſſerit, tres annos ancianitatis perdat.

De percuſſoribus ſæcularium.

F. Petrus

F. PETRVS RAYMONDVS ZACOSTA.

STatuimus quod quicunq; frater ordinis noſtri baculo, enſe, aut alio genere gladii perſonas ſæculares cæciderit, aut verberauerit, clam vel palam per ſe vel per alios turri coerceatur per bimeſtre. Si autem graue vulnus vel enorme intulerit, perdat ancianitatem: quam pęnam pariformiter incurrat, ſi bandulas, vel partialitates duelli pro quocunq; cęperit. Si verò homicidium commiſerit, habitu priuetur, quem nullo vnquam tempore adipiſci poſſit, ſed perpetuo carcere teneatur. Ita quod propter hos caſus nullo modo delinquentes poſſint poni in ſeptena vel quarantena, quod ſi ponantur, nihilominus dictis pęnis plectentur. XLI.

De moleſtatoribus populi.

F. EMERICVS DAMBOISE.

STatuimus quod quicũq; ordinis noſtri frater præſumpſerit ſine ſuperioris licentia aut extra comitiuam alicuius venerandi Baiuliui vel Pilerii aut anciani diurno tẽpore ad vrbem accedere, ſit in ſeptena. Si verò non inuitatus, & ſine præfata comitiua abſq; voluntate patris familias domum quorumuis ciuium vel popularium intrauerit, & eorum conuiuiis, choreis, nuptiis, aut aliis negociis intererit, perdat ancianitatẽ duorum annorum in fauorem filiorum arnaldorũ ſine ſpe veniæ. Si verò diurno vel nocturno tempore præfatorum ſubditorum noſtrorum portis aut feneſtris quouis modo violentiam fecerit, vltra præmiſſa ſit in aſpero carcere ad ordinationem Magiſtri & concilii, & accuſator poterit vti ſæcularium perſonarum teſtimonio. Eandem etiam ancianitatis pęnam incurrat, qui laruas ſeu camiſellas fecerit. XLII.

De eodem.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

SI quis verò portas aut feneſtras noctu fregerit, vel eas muro vel cemẽto obturauerit, vel aliqua immunda materia obliuerit, aut lapidibus pulſauerit, perdat trium annorum ancianitatem. Relinquentes Magiſtri & cõcilii arbitrio in eos ſi viſum fuerit grauius animaduertere. Si autem ignem iniecerit, & combuſſerit, habitu priuetur. Si iniectus ignis nõ nocuerit, priuetur ancianitate trium annorum. XLIII.

Ne quis apponat manum ſpoliis aut iuribus ærarii.

F. ELIONVS DE VILLA NOVA.

BOna ſpoliorum fratrum noſtrorum pleno iure noſtro cõmuni ærario ſpectant & pertinent. Ideo nulli licet, nec aliquo modo permittitur, niſi his qui auctoritatem ab ærario habẽt ſumendi, tractandi, aut capiẽdi pecuniam, vaſa argentea, aurum, argentum, iocalia ſeu quæcũq; alia bona fratrum decedentium. Qui cõtrafecerit, ſi quod captum fuerit marcham argenti excedat, habitu priuetur. Si intra marcham damnum fuerit, quarantenæ pęna plectetur. Pariformiter qui manus reſponſionibus & iuribus ærario, Magiſtro, & conuentui pertinentibus appoſuerit, aut ea fur- XLIIII.

ripuerit, perdat habitum,& nihilominus quod ſubtractum fuerit ex bonis delinquentis cõmuni ærario reſarciatur.

Moderatio præcedentis ſtatuti.

IDEM MAGISTER.

XLV. ET quia id rigidum ſeuerumq; nimium videtur, vt pro quolibet exceſſu vltra marcham argenti religioſus habitum perdat, cum delicta circumſtantiis plurimum grauentur, eius quoq; delicti qualitas ſit conſideranda,& maturo conſilio ponderanda. Quotieſcũq; igitur querela de dãno vltra marcham argenti per Magiſtrum fiet, primum querela ad conſilium deferatur, vbi maturè delictũ diſcutiatur. Atteſtationibus quoq; authenticis & legitimis, vel rei & accuſati cõfeſſione delictũ innoteſcat, & cauſa querelæ lucidius appareat. Quibus peractis, in publica Aſſemblea iteratò querela fiat,& coram Sgardio reo audito maturè & conſultè agitetur & diſcutiatur: atq; delicti de quo ſit querela qualitate, circũſtantiis quoq;,& rei ſeu accuſati vita, conditione,& conuerſatione, meritiſq; penſatis, & cum grauitate conſideratis, iuſticia æqua lance & ſtatera adminiſtretur.

De occupatoribus arcium Religionis;

F. DEODATVS DE GOZONO.

XLVI. INſolentiam peruerſorum opprimere cupientes ſancimus quòd quicũq; frater ceruicem in ſuperiorem erigens Caſtellum aut fortalicium cõtra ſuperiorem vel Priorem & Caſtellanum Empoſtæ rebellabit, tenebit aut occupabit, pęna habitus damnetur,& in carcerem trudatur.

De concubinarijs.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

XLVII. OPtima ratione ſancitum eſt, vt nullo pacto fratribus ordinis noſtri cuiuſuis fuerint conditionis liceat cõcubinas in propria domo aut extra habere, tenere, aut educare earumq; conſuetudine vti. Quòd ſi quis poſtpoſita bonæ famæ celebritate contrarium facere præſumpſerit, & publica laborante fama atteſtationibus fide dignis aut propria confeſſione hoc crimine cõuictus fuerit, trina monitione à ſuperiore prius facta vt deſiſtat,& infamiæ delictum abiiciat: ſi nihilominns quadraginta dies à prima monitione facta computandos contumaciter perſeuerauerit, ſi delinquẽs commendatarius fuerit, eo ipſo nulla alia ſolemnitate requiſita, commendis priuatus cenſeatur. Si verò frater conuentualis, eo ipſo perdat ancianitatem, & nihilominus tales conuicti in habitus priuationem labantur, quem ſi recuperauerint, à die reſtitutionis habitus per decennium ad commendas conſequendas inhabiles reddantur. Si verò frater obedientiæ fuerit, pariformiter omni adminiſtrationę & habitu priuetur. Priores quoq;& Caſtellanus Empoſtæ pari crimine conuicti: & contra eos per Magiſtrum & cõuentum modo quo ſupra prouiſo: ſi contumaces fuerint, priuationem Prioratuum & habitus eo ipſo incurrant, quemadmodum de aliis ſancitum eſt.

De eiſdem

De eiſdem.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

SI quis fratrum noſtrorum natum ſibi ex inceſtuoſo complexu filium XLVIII. (quem ne inter liberos quidem nominandum leges volunt) impudenter agnouerit, & palàm quaſi ſuum aluerit, ſuo familiari ac gentilicio cognomine impoſito, is nullum vnquam in ordine noſtro officium, beneficium, dignitatem conſequi poſſit. Publicos autem cōcubinarios in noſtro ordine (quos rectius inceſtuoſos, adulteros, & ſacrilegos dixerimus) ad ſuſceptionem quorūcunq; bonorum, dignitatum, officiorum, beneficiorū'ue inhabiles eſſe volumus. Et ſi quid habēt, illo à nobis nō immeritò exutos, fratrum quoq; noſtrorum numero eximendos decernimus. Publicum autem concubinarium intelligimus, non tantum (vt Canones volunt) eum, cuius concubinatus per ſentētiam aut confeſſionem in iure factam ſeu per rei euidentiam, quæ nulla poſſit tergiuerſatione celari, notorius eſt: verum etiam eum, qui nullo hominū pudore, & ſpreto Dei timore profeſſionis ſuæ immemor mulierem de incontinentia ſuſpectā, aut infamatam tuetur, ſeu (vt dicitur) tenet aliti, & cum ea ſimul habitans frequentem habet conſuetudinem.

Caſus quidam propter quos fratres incurrunt pœnam ſeptenæ.

CONSVETVDO.

QVi non intereſt in Aſſemblea, qui recedit ab officiò diuino, qui pro XLIX. ſe ipſo rogat, vt liberetur à iuſticia, qui eſt in ſeptena & ſurgens non reddit gratias, qui interrumpit ſermones conciliariorum in concilio, qui comedit ſine habitu: Si fratres adinuicem calumniati fuerint, ſi ſuperior de eis querelam fecerit, quilibet ſit in ſeptena.

Caſus quidam propter quos fratres incurrunt pœnam quarantenæ.

CONSVETVDO.

PRimò qui nō obedit præceptis in factis armorum, non poteſt incurrere pęnam minorem quarātena. Qui aleas, aut ludum taxillorum vel L. alios fortuitos pro denariis exercent. Qui intromittunt ſe de officio alterius, pęnam quarantenæ incurrūt. Frater qui comedit in camera vel loco prohibito ſine licentia, ſit in quarantena.

Forma executionis pœnæ ſeptenæ.

CONSVETVDO.

FRater qui erit poſitus in ſeptena ſeptem diebus continuis ieiunabit, LI. ac quarta & ſexta feriis ipſorum ſeptem dierum pane & aqua duntaxat veſci debet, & illis diebus recipiat diſciplinam hoc modo. Depoſito pallio ſiue mantello, flexis genibus ante altare coram ſacerdote ordinis noſtri humiliter ſtabit, qui virgam doſſum percutiens dicet Pſalmum. Deus miſereatur noſtri &c. Kirie eleiſon. Chriſte &c. Kirie. &c. Pater noſter. &c. Verſ. Saluum fac ſeruum tuum. Reſp. Deus meus ſperantem in te. Verſ, Mitte ei domine auxilium de ſancto. Reſp. Et de Syon tuere eū. Ver. Eſto ei domine turris fortitudinis. Reſp. A facie inimici. Verſ. Domi

ne exaudi orationem meam. Reſp. Et clamor meus ad te veniat. Oratio. Deus, cui proprium eſt &c. Poſtea verò ſurget frater, & accipiens pallium ſiue mantellum, ſuperiorem ſeu Baiuliuum oſculabitur.

Forma executionis pœnæ quarantenæ.

CONSVETVDO.

LII. SI verò poſitus fuerit in quarantena, quadraginta diebus cõtinuis ieiunabit, & quarta ac ſexta feriis dictorum quadraginta dierum pane & aqua tantum veſcetur, comedẽs in terra. Qualibet verò quarta & ſexta feriis diſciplinam ſuſcipiet modo ſequenti. Comparebit coram ſacerdote oïbus veſtibus nudatus & pedibus diſcalceatus, presbyteroq; doſſum eius virga percutiẽte, dicet: Miſerere mei Deus &c. cum orationibus prædictis. Qui ad ſeptenam vel quarantenam condemnati fuerint, non debẽt recedere à ſuis domibus, niſi cum vadunt ad Eccleſiam, debẽt autem intereſſe omnibus officiis diuinis. Qui ad duas vel tres quarãtenas aut ſeptenas condemnati fuerint, vnius tantũ quarantenæ vel ſeptenæ diſciplinam ſuſcipient. Si verò erit iudicatus ad pęnam quarantenæ & ſeptenæ, patiatur diſciplinam quarantenæ tantùm: ſed eo tempore arma deferre non poterunt, & veſte longa cum chlamyde habitus noſtri induti incedent.

De eo qui ter ad turrim condemnatus fuerit.

F. PETRVS DAVBVSSON.

LIII. SAncimus quòd quicunq; frater, delictis ſuis ita exigẽtibus, ter ad turris carcerem condemnatus fuerit, priuetur ancianitate trium annorũ, tamen pro delictorum qualitate moderatio pęnæ reſeruatur arbitrio Magiſtri & concilii ordinarii.

De his qui extra conuentum habitum dimiſerint.

F. ELIONVS DE VILLA NOVA.

LIIII. SI frater diabolico ſpiritu ductus, aut inconſtantia motus extra conuentum propria auctoritate habitum noſtri ordinis dimiſerit, poſtea pęnitentia ductus ad ordinem reuerti voluerit, tunc tutè & liberè in conuẽtum venire, & hoſpitale infirmorũ intrare poſſit. Cui Infirmarius de neceſſariis prouideat, donec de illo per Magiſtrum & conuentum ſuper miſericordia danda aut denegada ordinatum fuerit. Quòd ſi miſericordiam non conſequetur, eundi quo ſibi placuerit facultas conceditur.

De obedientia.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

LV. NIhil eſt quod maiori cura & ſtudio tueri debeamus q̃ obedientiam, qua ſublata omnis ſocietas diſoluitur. Itaq; maiorum noſtrorum ſtatutis adhærentes decernimus vt omnes & ſinguli fratres noſtri cuiuſcũq; ſint gradus aut cõditionis iuſtis & honeſtis Magiſtri & ſuperioris iuſſis, præceptis, ac mandatis nulla excuſatione parere & obtemperare debeãt. Quòd ſi frater in conuentu exiſtens eorum mandato non obedierit, pro ea prima inobedientia pęnam ſeptenæ ſubeat. Si ſecundo etiam obedire recuſauerit, quarantena puniatur. Si verò ita ſe contumaciter geſſerit, vt

tertio

tertio iuſſus nõ pareat,habitu priuetur,quod ita intelligitur,ſi de eo querela poſt quodlibet iuſſum nõ impletum facta fuerit. Idem ordo ſeruetur extra conuentũ in Prioratibus. Pęna priuationis habitus Magiſtro & cõuentui ſemper reſeruata:ad quos ꝓceſſus contra rebelles confecti à Prioribus mitti debeant. Præterea ſi quiſpiam fratrũ noſtrorum extra conuentum exiſtens primo mãdato Magiſtri & conuentus obedire noluerit,vbi primum de eius inobediẽtia & rebellione cõſtiterit, abſq; alia citatione, monitione,aut proceſſu, niſi intra nouem menſes à die intimationis mandati legitimas & ſufficientes cauſas impedimẽti miſerit,habitu priuetur. Ad officium Priorum & Caſtellani Empoſtæ & eorum locatenentiũ ſpectat executioni mandare in ſuis Prioratibus & Caſtellania Empoſtæ ſuis impẽſis ſentẽtias,& ordinationes Magiſtri & cõuentus,capitulorum etiã generalium & prouincialium & alias prouiſiones,mandata, citationes,& reſcripta omnia ipſius Magiſtri & conuẽtus,quæ pro publicis ordinis noſtri negociis facta fuerint,& ad eos directa : quæ autẽ priuatorum negocia ſpectabunt, impenſis eorum qui dictorum mandatorum executionẽ proſequentur. Quòd ſi requiſiti id facere neglexerint,aut recuſauerint, ꝓ prima omiſſione ſeu recuſatione, amittãt fructus pro vno anno alicuius camerarum ſuarum Prioralium: ſi ſecundo,fructus duorum annorum : ſi tertio,fructus ipſius cameræ perpetuò applicẽtur noſtro cõmuni ærario. Si verò pertinaciter in ea negligentia & omiſſione perſeuerauerint, Prioratu & omni adminiſtratione priuẽtur. Mandãtes Receptoribus noſtris in dictis Prioratibus & Caſtellania Empoſtæ, quòd ſi Priores vel Caſtellanus Empoſtæ dictas impenſas facere recuſauerint, ipſi ſupplere debeãt de pecuniis noſtri cõmunis ærarii,& de illis ſummis quas pro ea re exburſabunt , dictos Priores & Caſtellanũ Empoſtæ in ſuis computis debitores ſcribere. Quòd ſi tales prouiſiones,mãdata & reſcripta directa forent ad Baiuliuos,cõmendatarios & alios fratres,pro prima omiſſione & recuſatione Baiuliuus & cõmendatarius priuentur fructibus vnius anni Baiuliuatus aut cõmendæ: pro ſecunda duobus tertiis : pro tertia totis fructibus cõmendæ ærario applicãdis:pro quarta cõmẽda priuentur,de qua Magiſter & conuentus prouideant.Si verò fuerit frater conuentualis,pro prima amittat vnum annũ ancianitatis,pro ſecunda duos,pro tertia tres, pro quarta in perpetuum,niſi ſupra dictis omnibus in cõmiſſione maior pęna imponatur:& nihilominus teneantur ad refectionem damnorum & intereſſe partium.

De malis adminiſtratoribus.

IDEM MAGISTER.

QVi Prioratus,Caſtellaniã Empoſtæ,cõmendas,domos,aut alia bona ſuæ adminiſtrationi cõmiſſa culpa ſua aut negligẽtia deteriora fecerit,ſtatim vbi de dicta deterioratione cõſtiterit Prioratu,Caſtellania Empoſtæ, cõmendis,officiis, & omni adminiſtratione in perpetuũ priuetur tanq̃ adminiſtrator inutilis & bonorũ nr̃orũ diſſipator ſine ſpe alias cõſequẽdi. Eadẽ pęna puniẽtur,qui ſiluas veteres(quas nemora alta vocãt) LVI.

cæciderint,præterq̃ pro reparatione cõmendæ & ædificiorum quorũ curam habet,& pro moderato vſu domus in qua ipſe habitat ,qui vſus intelligitur de lignis ſiccis & fructum non ferẽtibus.Cæduas tamen ſiluas, quæ renaſcuntur & repullulant , & ſtatis annis cædi ſolent, vti poterunt more regionis & loci in quo ſitæ ſunt.

De pœna eorum qui non interſunt officijs diuinis.

IDEM MAGISTER.

LVII. FRatres noſtri qui diebus feſtis non interfuerint officiis diuinis in Eccleſia noſtri conuẽtus,& præſertim Miſſæ maiori,veſperis, & ꝓceſſionibus ſolẽnibus, niſi legitimè impediti fuerint, ſeptenæ pęnam ſubeant. Qui verò tempore celebrationis diuinorum officiorum diebus feſtis in plateis, vel per vicos , aut etiam in aliis eccleſiis deambulantes reperti fuerint,quarantena puniantur.

Quòd fratres in Iudicio non utantur iniurijs.

IDEM MAGISTER.

LVIII. PRohibemus fratribus noſtris , ne coram Magiſtro & concilio , aut in quouis alio ordinis noſtri tribunali vel coram quibuſuis cõmiſſariis inter litigandum ſe inuicem conuiciis,aut verbis iniurioſis afficiant.Qui contra fecerit , ſi grauis iniuria fuerit , de cauſa cadat , ita vt eo ipſo ſine aliqua probatione aut allegatione in fauorem partis aduerſæ cui iniuria illata fuerit , ſententia feratur , & in carcerem turris coniiciatur per ſex menſes : ſi verò leuis,per tres menſes tantum.

DE VERBORVM SIGNIFICATIONE TIT. XIX.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

I. APPELLATIONE fratrum veniunt quicunq; ordinem noſtrum profeſſi ſunt.

II. COnuentus is eſſe intelligitur, vbi Magiſter vel eius locumtenens, Eccleſia, Infirmaria, & Albergia ſeu octo linguæ conſiſtunt.

III. ALbergia nomen familiare eſt Italis , Gallis, & Hiſpanis, quod hoſpitium ſignificat , ſicq; vocantur domus in quibus fratres noſtri per nationes vnà comedunt & congregantur.

IIII. PIllerii vocantur octo Baiuliui conuẽtuales,capita & præſides,ac veluti columnæ nationum.Nam columnas vulgus pillerios vocat.

V. APpellatione Bailiorũ ſiue(vt dicimus) Baiuliuorum cõprehenduntur

Baiuliui

Baiuliui conuētuales & capitulares, Priores, & Caſtellanus Empoſtæ: Bailios autē antiqua Gallorū lingua dicebantur domorū aut aliorū prædiorum præfecti vel adminiſtratores, vnde cōmēdæ à maioribus noſtris bailiæ dictæ ſunt. Bailias enim Galli etiam nunc vocāt prædiorum locationes vel ad certum tempus aut ſub conditione conceſſiones.

MAreſcallus, qui Baiuliuus conuentualis eſt venerandæ linguæ Aluerniæ, vocabulum eſt militare, quod Galli à Germanis acceptum vſurpant, quo nomine Tribunos militum vocant. VI.

TVrcopolerius, Baiuliuus conuentualis venerandæ linguæ Angliæ, dicitur à Turcopolis, qui (vt in hiſtoriis bellorum à Chriſtianis in Syria geſtorum habetur) equites erant leuis armaturæ. VII.

VBicunq; dicitur Concilium ſimpliciter & abſolutē tam in ſtatutis q̄ libris Cancellariæ, intelligi debet de Concilio ordinario. VIII.

ESgardium Gallica vox eſt, & ſignificat rationem, conſiderationem'ue, ſeu (vt ita dicam) reſpectum. Quod quidem Sgardium eſt antiquiſſimum & primum iudicium domus Hoſpitalis. IX.

REnfortium ex eadem lingua ſumptum idem eſt quod corroboratio, vel (vt ſic dicam) fortificatio & inde Renfortiū Renfortii, videlicet corroborationis corroboratio. X.

QVandocunq; de Prioribus tractatur, intelligitur etiam de Caſtellano Empoſtæ. Et de Prioratibus, de Caſtellania Empoſtæ. XI.

ASſembleas Galli congregationes vocant, quo verbo vtimur, quando fratres noſtri pro aliquibus rebus ad ordinem noſtrum ſpectantibus vnà conueniunt. XII.

INaſſembleis Priorū extra conuentum tres ſaltem fratres præter caput & præſidem in conuentu recepti adeſſe debent. XIII.

APppellatione cōmendarum veniunt Prioratus, Caſtellania Empoſtæ, Baiuliuatus, prædia, membra, domus, poſſeſſiones, & alia quæcunq; bona ordinis noſtri. XIIII.

VBi in ſtatutis aut literis noſtris fit mentio de beneficio, intelligimus de beneficio eccleſiaſtico curato vel ſine cura. XV.

MOrtuarii appellatione intelliguntur fructus cōmendæ, qui colliguntur à die obitus commendatarii ad proximum feſtum Natiuitatis ſancti XVI.

Ioannis Baptiſtæ.

XVII. VAcans in cōmenda accipimus pro fructibus vnius anni, qui tranſacto mortuario nomine cōmunis ærarii colliguntur.

XVIII. ARreragia ſunt vetera debita, ſeu reliquum debitorum.

XIX. Vbicunq; loquitur de iuribus cōmunis ærarii, intelligēdum eſt de ſpoliis, mortuariis, vacantibus, reſpōſionibus, impoſitionibus, penſionibus, paſſagiis, & arreragiis.

XX. OB eiuſmodi iura non ſoluta tantùm cenſentur fratres noſtri eſſe debitores, vt cōmendis & adminiſtrationibus quas poſſident priuentur, ſine ſpe alias conſequendi. Pro aliis autē debitis non cenſentur debitores cōmunis ærarii ad effectum prædictum, niſi prius legitimè moniti fuerint per Receptores & Procuratores in Prioratibus, & in conuētu per Conſeruatorem conuentualem, & pro illis condemnati, vel ea confeſſi fuerint.

XXI. CAbimētum vocabulum eſt Gallicum à cabire, quod ſignificat aliquid aſſumere, de quo qui ſe putat rationem probè reddere poſſe, ſic vocatur commenda quæ fratri ſuo ordine conceditur.

XXII. MOtitio, quod ſmutitio vulgo dicitur, etiā Gallica dictio eſt, & ſignificat nominationē ſiue pronunciationē: nam veteri Gallorū lingua motire idem eſt quod dicere, nominare, vel ꝓnunciare. Eo vtuntur fratres in linguis, cū declaratur cui cōmēda, cuius adminiſtratio vacat, cōceſſa fuerit.

XXIII. PEr filios Arnaldos intelliguntur hi, qui nouiſſimè poſt alios ordinem noſtrum ſunt profeſſi, quaſi tyrones. Quod quidem vocabulum (quod & ipſum Gallicū eſt) in terra Sancta frequēs & cōmune fuit: nam qui illic ex patribus Chriſtianis nati erāt, Polani dicebātur, qui verò in partibus citra marinis nati eò veniebant, ab eis filii Arnaldi vocabantur.

XXIIII. LInguas in ordine noſtro vocamus nationes.

XXV. COllecta eſt cum fratres vnà congregantur, ad aliquid ad ſuam linguā vel Albergiam pertinens tractandum, à colligendis aut cogendis in vnū fratribus dicta.

XXVI. HAbitu priuatus, cenſetur priuatus oībus cōmendis, beneficiis, & ancianitate, etiā ſi expreſſum non fuerit, & in carcere ꝑpetuò detineri debēt.

XXVII. VBi certa pęna non ſtatuitur, intelligitur arbitrio ſuperioris.

XXVIII. PLancta vocabulum eſt Gallicum, & ſignificat querelam.

Caruana

Caruana Syrorum & Arabū lingua ſignificat congregationes hominū, vt vnà aliquid negocii peragant, à maioribus noſtris vſurpatum in delectu fratrum habendo, cum ad ſubſidia per arces & triremes diſtribuuntur, aut aliò per turmas mittuntur. XXIX.

SOldea à ſolido dicta, quod eſt nūmi genus Gallis, Italis, Hiſpanis vſitatum, vnde ſoldea ſtipendium dictum eſt. XXX.

GIgliati nummi quidā argentei, in quibus lilium, quod inſigne eſt Gallorum, inſculptum erat. Itali enim lilium giglium appellant, quorum ſex florenum Rhodi conſtituebant. Nonnulli tamen eum nūmum à fratre Roberto de Iuli Magiſtro appellationem ſumpſiſſe arbitrātur, quod ab eo inſtitutū putét, vt ſinguli gigliati ſingulis fratribus ſecūda Quinquageſimæ feria diſtribuantur, quod quidem minimè conſtat. XXXI.

FLorenus Rhodius Aſpra Turcica viginti cōtinet, Aſprum vnum denarios Rhodios ſexdecim: Floreni autem Rhodii tres, aſpra ſex, denarii octo aureum ſolarem conficiunt. XXXII.

IAnneti etiam, nummi erant argentei, à Iano Rege Cypri, cuius nomine cudebantur, vt quidam exiſtimant. XXXIII.

DEſpropriamentum eſt veluti priuati abdicatio, cum fratres id declarant, quod in ſupellectili ac re domeſtica & familiari habent. XXXIIII.

FRatres qui in via moriuntur ad conuentum venientes, vel ab eo diſcedentes, in conuentu mori cenſentur. XXXV.

F. HVGO REVEL.

FRater cui carnium eſus propter delictum eſt interdictus, pane & aqua tantummodo veſci debet. XXXVI.

F. IOANNES DE HOMEDES.

VBi ſtatuta loquuntur de Draperio, is intelligitur, qui nunc magnus Conſeruator appellatur, qui Baiuliuus conuentualis eſt venerandæ linguæ Aragoniæ, Cataloniæ & Nauarræ. Per Conſeruatorem generalē, conuentualem intelligimus. XXXVII.

IDEM MAGISTER.

IN probationibus fratrum militum, appellatione parētum pater, & mater, aui, & auiæ paterni & materni intelliguntur. XXXVIII.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

NOn intendit,nec vult, neq; ordinat præſens capitulum generale , vt per huiuſmodi renouationem, reformationem,& nouam ſtatutorũ editionem ſuperius deſcriptam aliquo modo,directè,vel indirectè, in genere,aut in ſpecie dignitatibus & prærogatiuis alicuius cuiuſcũq; gradus fuerit,derogetur,& præiudicetur . Nos igitur auctoritate capitulari fungentes & ipſi ordinationi firmiter inhærentes ſancimus,decernimus,ſtatuimus, ordinamus, & expreſſè declaramus quòd huiuſmodi renouatio, ordinatio,& noua editio Regulæ, ſtatutorum,conſuetudinum & vſuum ordinis noſtri nullo pacto,quouis quæſito colore,præiudicium, dãnum, alterationem,mutationem,variationem,mutabilitatem generet,aut generare ſeu afferre qualitercũq; poſſit gradibus,ordinibus, ſeſſionibus, præſidentiæ,auctoritatibus, prærogatiuis, præeminentiis Magiſtri,Eccleſiæ, Hoſpitalitatis ſeu Infirmariæ,cõmunis ærarii, Baiuliuorum tam conuentualium q̃ capitularium,Priorũ,Caſtellani Empoſtæ,octo linguarum,fratrum earum cuiuſcunq; gradus fuerint, ſcilicet Militum,Capellanorum, & Seruientium,ac Prioratuũ etiam collationibus atq; pactis, conuentionibus,& concordiis ratione dictarũ collationum , de gratia per linguas, Prioratus,aut Caſtellaniã Empoſtæ , ſeu fratres earũdem cum Prioribus, & Caſtellano Empoſtæ ordinis noſtri factis & initis. Quinimo dictæ præeminentiæ , prærogatiuæ & pacta ſuper dictis collationibus Priorum & Caſtellani Empoſtæ facta ſint & eſſe intelligantur, atq; remaneãt realiter & cum effectu in eo ſtatu & qualitate,robore,vigore, quo erant ante huiuſmodi renouationem & nouã editionem ordinatam ſub hac expreſſa reſtitutione & intentione , vt prædictis propterea nullum generetur præiudicium,

QVAS QVIDEM leges & ſtatuta ſupraſcripta venerandi Domini xvi. Capitulares accuratè & diligenter legerunt , conſiderauerunt,& examinauerunt,eaq; tanq̃ Sancta & iuſta, ordiniq; noſtro vtilia & neceſſaria laudauerunt,approbauerunt,acceptauerunt,& confirmauerũt,atq; de nouo ſtatuerũt,tulerunt,& condiderunt. Quorum nos ſententiæ & approbationi adhærẽtes eadẽ per præſentes approbamus,acceptamus,laudamus, & cõfirmamus,ac de nouo ſtatuimus & cõdimus:deletis,reuocatis,caſſatis,cancellatis & annullatis oĩbus & quibuſcunq; aliis ſtatutis,eſgardiis, & vſibus in antiquis ſtatutorũ noſtrorum libris & voluminibus ſcriptis & contẽtis. Declarantes nihilominus atq; ſtatuẽtes per hanc renouationem priuilegiis & immunitatibus ordinis noſtri,aut dignitatibus,ordinibus,ſeſſionibus,præeminẽtiis, & prærogatiuis Magiſtri, Baiuliuorum, Priorũ,Caſtellani Empoſtæ,linguarũ & fratrum cuiuſcũq; gradus aut cõditionis fuerint nullo pacto præiudiciũ generari. Vobis mandantes,& in virtute Sanctæ obedientiæ præcipientes, vt dicta ſtatuta ſupraſcripta & omnia in eis contenta perpetuis futuris tẽporibus inuiolabiliter obſeruetis, illiſq; fideliter pareatis,& obtemperetis,ac pro legibus habeatis &

ſeruetis, & haberi & ſeruari curetis. In cuius rei fidem & teſtimoniũ bulla noſtra cõmunis plumblea præſentibus eſt appenſa. Datum Melitæ in conuẽtu noſtro, durante capitulo generali. Die xxiiii. menſis Maii, Anno Domini Milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto.

F. M. Roias de Portalruuio. Vicecancellarius.

AVSPICIIS AC IVSSV REVERENDISS. DOMINI
F. CLAVDII DE LA SENGLE.
ET TOTIVS SANCTISS. ORDINIS ASSENSV
F. DIDACVS RODRIGVEZ DOCTOR
SVMMA DILIGENTIA
EDI CVRAVIT.

Romæ apud Antonium Bladũ ImpreſſoremCameræ Apoſt.
Die XXIII. Iunii M. D. LVI.

1407386
SBS

TRATTATO DELLE

SOLENNITA', ET CERIMONIE, CHE NELLA

Religion militia dell'Ordine Hoſpitalarii di S. Gio. gieroſoli=
mitano ſi conuengono; & ſogliõnſi uſare nel decorarſi, &
riceuerſi à profeſſione i fra Caualieri dell'iſteſſo
Ordine.

FRA. DON GVISCARDO MARQVET à i lettori.

ESSENDO perauentura in deſiderio à molti, & ſpecialmente à coloro, che nella digniſſima Militia dell' ordine hoſpitalarii di ſan Giouan di gieruſalem ſotto la Regola di S. Agoſtino in titolo, & grado di Caualiere ſi conſagrano, dedicano, & aſcriuono ſaper, & intendere cō qual circonſtantie, & cerimonie ſi peruenghi al ſudetto grado poi dell' eſſerſi adempito quel che auanti d'arriuar à cio ſecondo la forma de gli ſtatuti d'eſſ'ordine ſi ricerca; Si è fatto il preſente trattato delle ſollēnità, del decoro, & delle cerimonie, che in detto ordine per lodeuol conſuetudine accoſtumar ſi ſogliono nel riceuerſi à profeſſione di fra caualiere del ſudetto ordine ſi per ſodiſfar ad eſſo ragioneuol deſio, & ſi anchora accioche eſſēdo in luce di ſtampa ciaſcun ſeruir ſe ne puoſſa per lo meſtier delle ſollēnità, & cerimonie ſudette; le quali ueramente dimoſtrano, & al mondo ſcuoprono l'importanza de ſi reuerendo, antico, & nobil ordine, & profeſſione; & qual d'un uero religioſo caualier dell'ordine hoſpitalarii debbia eſſer l'honeſtà dell' vita, i prudenti, & ſaggi coſtumi & le lodeuoli, & honorate opere. Le quali coſe ſe giamai fiorirono in detta Religione adeſſo non ſolo reuiuer dourāno, ma aſſai piu che in ogn'altra paſſata età & riſplēdere, & abbōdare: poi che il gouerno, & cura del ben cōmeſſo timon del magiſterio, & principato di detta Religione è nelle mani dell' Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo fra Giouanni de Valeta prencipe di uirtù, & di bontà. Sotto il quale per la ſua ſingolariſſima prudenza, & ualore non ſi puo hauer, ne ſperare, che un uiuer giuſto, & ſincero, & honeſto conueniēte à i ueri profeſſi, & religioſi dell' ordine hoſpitalarij di S. Gio. gieroſolimitano: il cui reuerendo, & honorato habito dopo la recettione, che fu alli 27. di nouembre. 1529. indegnamente io preſi à 18. di maggio del 1530 p mano del Reuerēdo fra Mutio di cōſtāzo luogotenente d'Armiraglio dell'ueneranda lingua d'Italia ſotto il magiſterio della fe. Me. di fra Philippo de Villiers lisleadaz. Nel cui tempo, & anni primi del ſuo magiſterio ſegui al chriſtianeſmo l'horribil piaga della perdità dell'infelice Rhodo.

DI fra don Guiſcardo Marquet commendator de Tiano,& ſeſſa. La deſcrittion, o uer trattato delle ſolennità, & cerimonie conuenienti, & ſolite uſarſi nell' ammetterſi à profeſſion di fra caualiere della Religion dell'ordine hoſpitalarii di s. Gio. gieroſolimitano ſotto la regola di s. Agoſtino.

Colui,che à queſta profeſſione ſi hauera à riceuere, prima cõfeſſato,& cõmunicato ſecõdo i ſtatuti dell'ordine cõſtituito auanti l'altare ingenocchiõe ueſtito con ueſte togata ſenza cinta in ſegno di libertà, cõ una intorchia bianca acceſa nelle mani, che carità ſignifica s'appreſentara à i piedi del caualier del medeſmo ordine delegato dal gran Maeſtro della ſudetta Religione ad ammetterlo.

D. Dira il delegato à riceuere, che in queſta preſente opera venira dimoſtrato ſempre con queſta ſola lrã. D. che ſignifica Datore cioè, che da l'habito.

Gentilhuomo, che dimandate?

R. Riſponde quel, che ſi ha à riceuere, che venira dimoſtrato con queſta ſola lrã R. che ſignifica Recipiente cioè, che riceue l'habito.

R. Dimando eſſer connumerato,& aſcritto alla compagnia, & conſortio de gli fra caualieri della Religion di S. Giò. gieroſolimitano militia dell'ordine hoſpitalarii dell'hoſpedale di gieruſalem.

D. Quantunche quel, che dimandate ſia coſa di molta importanza, conciosia che da molti ſia ſtato dimandato, & non ſi conceda ſe non à quelle perſone, che per antico lignaggio lor conuiene, o uero ad alcuni, i quali con ſingolar lor virtù, & innumerabili fatiche se'l guadagnano; Non dimeno hauẽdo noi inteſo la nobiltà voſtra,& anchor parte delle virtù con la licenza che dal ſuperior noſtro il gran Maeſtro habbiamo; queſta voſtra dimanda ſi mandara forſi à effetto: però promettetici d'oſſeruar quel, che vi ſi dira?

R. Signor ſi.

Adeſſo ſi dara la ſpada indorata in mano del. R.

D. Poi che ſiate di queſta buonà volontà accio puoſſiate compire, quel che promettete in nome d'Iddio padre, del figlio,& del ſpirito ſanto, con il qual aiuto ue infiammarete di ſperanza, giuſtitia, & carità prendete queſta ſpada, percioche è la piu nobil arma ch'il caualier puoſſa portare, & di maggior dignità

& degno ſignificato, onde per queſta ragione il caualier ſene deue ſeruire nel difender la chieſa diſtruggendo tutte le genti che contra quella alcun male uogliono commettere, & ſi come la punta della ſpada penetra tutto quello che aggiõge, coſsi il caualier deue aggiungere, & perſeguire tutti quelli, che i chriſtiani, & la chieſa uogliono nocere, & offendere ſenza pietà ne miſericordia alcuna anzi con la ſpada da ogni parte ferir gli deue, il pomo della ſpada ſignifica il mondo, & dinota, che il caualier, è ubligato difender la republica, l'elzo ſignifica la uera croce nella quale il Redẽtor noſtro per redimere l'humana generatione morte, & paſsione ſoſtenner vuolſe, & ciaſcun caualier per defenſion, & oſſeruation delle coſe ſudette non ſi deue sbigottir de eſpuonerſi alla morte (biſognando) percioche per tal cagion muorẽdo l'anima ſua ſe ne ſaglirebbe al cielo, & il caualier deue hauere il cuore conſtante, & forte contra quelli che ſono peruerſi, & di poca pietà, & da laltra parte deue hauer il cuore tenero, & molle in hauer compaſſione & pietà de gli huomini, che ſono di buona uita pacifici, & leali, puonete adonque la ſpada al fodro, & tanto quanto nõ ui ſara permeſſo non nocerete ad alcuno: delche noſtro ſignor per ſua benignità vi facia gratia.

Il. R. ripuonera la ſpada al fodro, & la ritornara à dare al. D. il quale pigliara nelle mani una cinta, & uoltandoſi al. R. dira queſte parole.

D. La principal uirtù del uero caualier d'Iddio è la caſtità: perilche ſi come queſta cinta ui cinge il corpo: coſi debbiate cingerui, & ornarui di caſtitá oſſeruando caſtamente, & ſinceramente l'ordine di religioſo caualier ſecondo la uoſtra profeſſione.

Puoſta che ſara la cinta ſotto la ueſte longa al. R. dira il. D. moſtrandogli la ſpada con il fodro.

D. E coſa uile, & non d'honorato religioſo caualier portar la ſpada in mano: & percio ui ſi mette alla cintura al lato manco, accioche con la deſtra ui ne ſeruiate nel nome d'Iddio, dell'immacolata ſua madre, & di S. Gio: ſotto il cui nome, & inſegna ui decorate di queſta militia, & ſi come con la diuina gratia egli uinſe il mondo, & la carne, & il demonio non temendo predicar il vero, coſsi à ſua imitatione debbiate eſſequire la volontà diuina.

Il. R. ſe drizzara in piede, & gli ſaran date dal. D. tre piattonate pianamente ſopra la ſpalla deſtra, & gli ſara detto.

D. Perche nõ ſi puo far maggior uergogna à un gentilhuomo che dargli baſtonate,

nate, o piattonate vi damo queſte per uoſtra ultima uergogna uittuperio, & diſhonore.

Il .D. dara la ſpada nelle mani del .R., & con eſſa facendogli minacciar tre uolte dira.

D. Queſte tre uolte che hauete minacciato ſignificano, che in nome della ſantiſſima Trinitá voi diſſidate i nemici della fè catholica con ferma, & uera ſperanza della uittoria, che noſtro Signor vi fara ottenere.

Il .R. annettara la ſpada ſopra il brazzo, & la riponera al fodro, & il .D. gli dira.

D. Queſta limpiezza di ſpada ſignifica, che il caualier deue eſſer limpio, & netto di tutti i uitii, & principalmente ha da eſſer honeſto, conciofia che l'honeſtà ſia accompagnata da quattro uirtù, la prima è detta prudenza, con la quale ui raccordarete il paſſato, ordinarete il preſente, & prouederete al futuro. La ſeconda è giuſtitia, con la quale conſeruarete le coſe publiche, tenendo tutte le coſe uguali con giuſta bilanza. La terza é fortezza, con la quale ne i biſogni dimoſtrarete l'animoſitá del cuore. La quarta è temperanza, cõ la quale moderarete ogni coſa accio puosſiate nominarui compito religioſo caualiere: ſi che di queſte Virtù ui ornarete prezzandole, & tenendole nella memoria ſempre.

Il .D. crollara le ſpalle al .R. & gli dira.

D. Riſuegliati caualier, & non dormir ne i uitii, ma ſta uigilante nella fè di Gieſù Chriſto, nella fama lodeuole, & nelle buone, degne, & honorate impreſe.

Il .D. moſtrara i ſproni al .R. & gli dira

D. Benche ſi laſcino molte degne coſe che ſi puotrebbono dire circa il ſignificato di queſti ſproni doro, i quali da duoi religioſi caualieri ui ſono calciati: nõ dimeno non ſi laſciara di dirui queſta, che è, che coſſi come dando con quelli al fianco d'un cauallo ſalta, & ſubito ſi riſente dimoſtrandoſi feroce, & riſuegliato, coſſi uoi dourete continuamente riſentirui nell'animo vn ſprone, il qual ui ſuegli all'opere d'uirtù, & lodeuoli: Et per l'oro (ch' è il piu fino metallo del mondo p̃ cui ſi commetteno molti homicidii, tradimenti, & altri enormi delitti) vi è dinotato che diſpreggiate quello come fango in guardarui di commettere per eſſo delitto, o malefitio alcuno.

Hora ſe gli ſcalciarãno i ſproni, & ſe gli dara l'intorchia acceſa nelle mani, & il .D. gli dira.

D. Pigliate queſta intorchia, & con la gratia del Redentor noſtro Gieſu Chriſto andate à intender il verbo diuino.

Finita la meſſa il .R. con la ſpada al lato s'ingenocchiara à i piedi del .D. il qual gli dira

D. Hauemo inteſa l'uoſtra dimanda, & confidandoui, che con amore, & carita ui eſſercitarete nell'opere della miſericordia & dell'hoſpitalità iuxta la regola di noſtra Religione, la quale per tal effetto dalla S. Sede Apoſtolica, & altri prẽcipi criſtiani è ſtata dotata d'entrate, gratie, immunità, preeminenze, & duoni ſpirituali, & temporali, & nella difenſione della fede, d'uedoue, & pupilli & nella redention de captiui, & altre ſimili opere di pietà ſarete ammeſſo à detta profeſſione, ma il narrarui i trauagli, & fatiche, che patiſcono i noſtri religioſi frati ſarebbe aſſai longo; conciosia che ui hauete à ſpogliar della propria libertà, & darla in mano di qualonche Superior, che dal noſtro G. Maeſtro, & Religione vi ſara dato, che ſara perauentura à voi di conditione, & qualità molto differente, & diſſimile, al qual hauerete da obedire: perilche riſpondete ſe del ſu detto ui contentate?

R. Signor ſi, che io ne ſon contento.

D. Poi che vi ſpogliate della libertà voſtra uogliamo ſaper ſe la tenete, & percio auertite di riſponder con uerità ſopra di quel, che vi domandaremo, & primo ſete ubligato per alcun graue debito ad alcuna perſona? hauete conchiuſo, ò conſummato matrimonio? ſete ubligato per uoto o, hauete fatto profeſſione in alcun'altra Religione? hauete commeſſo homicidio? ſete forſi venuto a' queſta noſtra profeſſione, & habito con diſegno di fare alcuna vendetta per non eſſere poi riconoſciuto per la giuſtitia ſecolare?

R. Signor no.

D. Riſguardate ben caualier, che s'in alcun tempo ſi ritrouaſſe il contrario di quel, che negato hauete con infamia, & dishonore ſareſtiuo diſcacciato come membro fetido dalla ſocieta', & compagnia noſtra. Et vi faciamo à ſapere ch'in queſto noſtro ordine non ui è tempo alcuno di pentirſi come auuien nell'altre Religioni però eſſẽdo come uoi dite benignamente, ui receuemo, & ammettiamo à detta profeſſione di religioſo fra caualiere, & ſecondo i noſtri ſtatuti non vi promettiamo altro, che pane, & acqua, & humil ueſtito.

Adeſſo s'aprira il Meſſale, & ſopra il Te igitur il . R . fara il ſacramento de gli tre voti ſolenni nelle mani del . D.

R: Io .N. fò uoto à Dio omnipotẽte, alla ſua madre immacolata Vergine Maria, & à S. Giouambattiſta d'oſſeruar perpetuamente vbedienza à qualonche religioſo dell'ordine, che dalla Religion mi ſara dato per ſuperiore, uiuer sẽza proprio, & eſſer caſto iuxta la regola di detta Religione, ſecondo la quale prometto viuere, & muorire

D. Hor ui conoſciamo ueramente annumerato, & aſcritto alla compagnia de gli noſtri religioſi fra caualieri.

R. Coſi mi tengo & reputo.

D: Da queſto giorno auãti facciamo uoi, & uoſtri parenti partecipi di tutte indulgenze, & gratie dalla S. Sede apoſtolica à noſtra Religion conceſſe, & hora p prima vbedienza ui commandiamo che portiate queſto meſſale all'altare, & dopo à noi il ritorniate.

Adeſſo il nouello caualiere portara il meſſale all'altare, & baſciato che l'hauera il ritornara al . D. il quale gli ragionara in queſta forma.

D: Vogliamo anchora, che ſiate intento all'orationi, & però direte ciaſcun giorno . 150 . pater noſtri ò vero lofficio dell' Vergine, o delli morti ſecondo la forma de gli ſtatuti, & direte parimente p qualõche frẽ che muore pater nr̃i 150.

Il . D. moſtrara il manto dell'habito di punta, & le braccie di quello al nouo caualier & gli dira.

D: Queſto é il noſtro proprio habito. Queſta è la forma di noſtra penitẽza. Queſto ci amoniſce l'aſpriſſima vita del noſtro padrone s. Gio: battiſta. Queſta è la ſignification dell' veſtimẽto ſuo, il qual'era di pelle di camello. Tene il camello vn gobbo sù gli humeri, & p quello ci è dimoſtrato, ch'il tempo di peccati debbiam laſciare, & ſenza impedimẽto ſeguir le uirtù. Queſte braccie, vi hanno à ſtringere, & ligare cioè che ſarete riſtretto, & ligato nell'vera ubedienza del ſuperiore, & nell'oſſeruatione dell' opere dell'hoſpitalità, & altre come vi è ſtato detto.

Il . D. moſtrando la croce al nouo caualiere dira.

D: Queſto è il ſegno, & habito dell'uera croce ottogona di cãdida pura linea tela, la quale ne i voſtri ueſtimenti hauerete ſempre à portare, & voi il quale hauete riceuuto queſta profeſſione, & habito di religioſo fra caualiere, & ſete tenuto in opinione di non eſſere refudato fra i buoni religioſi caualieri d'honore in tutte l'attioni, & operationi uoſtre vi sforzarete di eſſer tale, che ſi come queſto sãto, & glorioſo habito, qual portarete honorera, & nobilitara uoi: coſſi voi honoriate, & decoriate quello con la bontà, & honeſtà dell' uita, & con l'opere

virtuoſe,con raccordarui ſempre, che tal habito nõ ſolo adorna i petti de priuati gentilhuomini,ma di più figliuoli di gran Prencipi del mondo,i quali non hãno riputato in poca gratia d'hauerlo ottenuto,& come frate Religioſo caualier dell'ordine hoſpitalarii de s. Gio: ſecõdo la regola,& ſtatuti noſtri ſete tenuto ſpãdere il proprio ſangue in virilmẽte ſcacciare i nemici da i cõfini de chriſtiani. Ne temerete cõ detto ſegno laſciarui ſepellire nelle battaglie,nelle quali procederete nõ impetuoſamente,ma prudentemẽte,& cõ ogni cautela vſcẽdo cõ i primi,& ritornãdo cõ gli ultimi, & notate (il che mai nõ ſia permeſſo) ſe per timore,o dapoccaggine abbãdonaſſiuo nelle battaglie,o in qualſiuoglia altro biſogno queſta celeſte,& glorioſa inſegna (ſotto la qual militamo) ſareſtiuo cõ grãdisſimo vituperio,& infamia diſcacciato dalla compagnia noſtra. Contemplate, & riſguardate religioſo caualier cõ l'occhio dell'intelletto l'importãza d'un tãto ſegno,cõcioſia che per il bianco habbiamo la purità in eſſer ci dimoſtrato,che l'opere nr̃e hãno da eſſere pure,& caſte,& per le otto punte le 8. beatitudini à noi promeſſe ſe cõ feruore eſſa croce portaremo nel cuore il che ſara quãdo la vita nr̃a ſi cõformerà à quella,la quale vi è puoſta dalla parte del cuore accioche eſſa difendiate cõ la deſtra,perche ſe noi come amici, & ſerui di Chiſto,& imitatori de nr̃i sãti Inſtitutori debbiamo eſſer pii ,& benigni: coſſi come difenſori di sua.s. fede debbiamo eſſere terribili con gl'infideli, & per il nero manto (al quale eſſa croce è affiſſa) ci è dinotata & ſignificata la meſtitia che hauer debbiamo della paſſione del detto noſtro Redentore

Il. D. mettera il cordone del manto al collo del nouo caualiere,& gli dira.

D. Queſto cordone al collo ſignifica la corda,con la quale il signor noſtro Gieſù Criſto fù ligato. Queſti sono i flagelli. Queſti ſono i dadi. Queſta è la colonna Queſta è la ſpõgia. Queſta è la croce,nella quale credete uoi (ſi come egli è vero) chel lui habbia patito morte,& paſſiõe p redẽtione dell'humano genere?

R. Credo

Il. D. ligara il cordone al collo del nouo caualiere profeſſo,& gli dira.

D. Prẽdete fratello. Queſto è il giogo del ſignore leggiero,& ſuaue,che vi cõdura in vita eterna,nella quale il ſignor noſtro Gieſù Chriſto cõ Dio padre,& il ſpirito sãto uiue,& regna Dio p tutti i ſecoli de ſecoli Amen.

SAcerdos ordinis q celebrauerit miſſã Alba indutus ſuper nouũ frem ſtet genibus flexis ante altare & dicat ſequentes oratiões *SVſcepimus deus miſericordiã tuã in medio tẽpli tui Psal. magnus dñus & laudabilis nimis in ciuitate dei noſtri i mõtẽ sãcto Verſ. gloria patri &c. ſuſcepimus deus &c. kirie eleiſon chriſte eleiſon kirie eleiſon Pater noſter Ver. Saluum fac ſeruũ tuũ Reſp. Deus meus ſperantẽ in te Ver. mitte ei dñe auxiliũ de sãcto Reſp. Et de ſyon tuere eũ Ver. nihil proficiat inimicus in eo Reſp. & filius iniquitatis nõ appõnat nocere ei. Ver. eſto ei dñe turris fortitudinis Reſp. a facie inimici & perſequẽtibus eũ Ver. Dñe exaudi orationẽ meam Reſp. & clamor meus ad te ueniat. Dominus uobiſcum Reſp. & cum ſpũ tuo Deus qui iuſtificas*

impiũ

impium, & non uis mortem peccatorum Maieſtatem tuam ſuppliciter deprecamur vt hunc famulum tuum de tua miſericordia confidentem celeſti protegas benignus auxilio & aſſidua protectione conſerues & tibi iugiter famuletur. Et nullis à te tentationibus ſeparetur Per chriſtum &c. Omnipotens ſempiterne deus qui facis mirabilia magna ſolus pretende ſuper famulũ tuum N. ſpiritum gratie ſalutaris & ut ueritate tibi compláceat perpetuum ei rorem benedictionis tuæ infunde Per Chriſtũ &c. Suſcipiat te dñus in numero fidelium & licet nos indigni te ſuſcipimus in orationibus noſtris concedat tibi dominus locum bene agendi, uoluntatẽ perſeuerandi, & grã ad eterne Vite beatitudinẽ hereditatemq; feliciter perueniendi ut ſicut nos charitas fraternitatis coniunxit in terris Ita diuina pietas, (que dilectionis auxiliatrix eſt) cum ſuis fidelibus coniungere te dignetur in celis preſtante domino noſtro Ieſu Chriſto, qui cum patre & ſpiritu ſancto uiuit & regnat deus per omnia ſecula ſeculorum. A M E N.

CATALOGO DELLI CAVALIERI

ASCRITTI NELL' ALBERGO DE ITALIA

della Sacra Religione di ſan Giouanni Militia Dell' Ordine Hoſpitalarii di Gieruſalem.

FRA Pietro de Monte del Priorato de Piſa, Atmiraglio, & commendator de Inuerno, Parma, forlino, & graſſano delli Priorati de Lombardia, Venetia, & Barletta.

FRA Bernardo Saluiati del Priorato de Piſa, Prior di Roma.

FRA Carlo ſforzo del Priorato de Roma, Prior de lombardia.

FRA Raynuccio farneſe del Priorato de Roma, Prior de Venetia.

FRA Giouanni vintimillii del Priorato de Lombardia, Prior de Piſa.

FRA Don Giouanuincenzo Gonzaga del Priorato de Meſſina, Prior de barletta, & Maeſtro di santo Lazaro in Bethleem.

FRA Signorino Gattinaria del Priorato de lombardia, Prior de Mesſina, & commendator de Polizzi del ſudetto Priorato de Meſſina.

FRA Philippo Pilli del Priorato de Piſa, Prior de capoa, & commendator de Acquarache del detto Priorato de Piſa.

FRA Don Fabritio Pignatello del Priorato de capoa, Baglio di ſanta Euſemia dell'iſteſſo Priorato.

FRA Franceſco Cattaneo del priorato de lombardia, Baglio di ſanto Stephano, & Commendator de Marzala Delli Priorati de Barletta, & Meſſina.

FRA Ardicino Barba del priorato de Lombardia, Baglio de Venoſa, & comendator de buccino delli priorati de Barletta, & capoa.

FRA Lamberto Doria del priorato de lombardia Baglio de Napoli, & commendator de Morello, loddi, Cicciano, & la padula delli Priorati de lombardia, & Capoa.

FRA Carlo Prouana del Priorato de lombardia, comendator de Inuũra del medeſmo priorato. fra batesta sciaclese com.re & modica

FRA Giouanni Antonio Turchetto del Priorato de lombardia, commendator de Calatagirone del Priorato de Meſſina.

FRA Aluigi Broglia del Priorato de lombardia, commendator della motta, & Troya delli priorati de lombardia & Barletta.

FRA Aluigi Balbiani del priorato de lombardia, Cõmendator de caſal monferrato, & chieri dell'iſteſſo priorato.

+ FRA Giouanmaria Inuicciati del Priorato de lombardia, commendator de bottigliera dell'iſteſſo priorato.

FRA Pietro Giuſtiniano del Priorato de Venetia.

FRA Antonio Pelletta del Priorato de lombardia, commendator de turino, & larino del Priorato de lombardia, & Barletta.

FRA Nicola Riualta del Priorato de lombardia, commendator de Villantier, & melphi delli priorati de lombardia, & Barletta.

FRA Gioſeppe Cambiano del priorato de lombardia, Commendator de foſſano, & caſtrouillari delli Priorati de lombardia, & Capoa.

FRA Scipione Aiazza del Priorato de lombardia, Commendator de Pauia dell'iſteſſo Priorato.

FRA Ceſare Chiericato del Priorato de Venetia, commendator de Molfetta del Priorato di Barletta.

FRA Defendente Nibbia del priorato de lombardia, commendator de ſette frati del Priorato de capoa.

FRA Baldaſaro Beggiamo del priorato de lombardia, Commendator de Pancaller del medeſmo Priorato.

FRA Don Guiſcardo Marquet del priorato de Meſſina, commendator di Seſſa, & Tiano del Priorato de Capoa.

FRA Antonio Gargana del priorato de Meſſina, commendator de Foggia del Priorato de barletta.

FRA Batiſta Alliata del Priorato de Meſſina, cõmendator de Ariete, Brindiſi delli Priorati de Roma, & barletta.

FRA Obertino Soler de Priorato de lombardia commendator de Vorlengo, & Palermo delli priorati de lombardia, & Meſſina.

FRA Bartholomeo Vaſco del Priorato de lombardia, Commendator di

ſangiouanni delle Vigne de Pauia dell'iſteſſo Priorato.

FRA Philiberto de Nono del priorato de lombardia, Commendator de Tortona dell'iſteſſo priorato.

FRA Don Antonio de Bologna del Priorato de Meſſina, Commendator de boyano del priorato de capoa.

FRA Battiſta Piſcator del priorato de lombardia, Commendator de bari del Priorato di Barletta.

FRA Hettore de Roſa del Priorato de Capoa.

FRA Baldaſar Imperatore del Priorato de Meſſina.

FRA Gieronimo Nocetto del priorato de lombardia, commendator de aleſſandria del medeſmo Priorato.

FRA Gio: giacobo Raſchier del Priorato de lombardia, commendator de Aque del medesmo priorato.

FRA Tomaſo Strozzi del Priorato de Piſa, commendator de ciuità de chieti del priorato di Capoa.

FRA Leonardo Mercader del priorato de capoa, commendator de barletta del priorato ſudetto.

FRA Gio: Philippo Nibbia del priorato de lombardia, commendator de Nouara del medesmo priorato.

FRA Don Gieronimo Grauina del priorato de Meſsina.

FRA Gioſeppe Ferrer del priorato de lombardia.

FRA Giouangiacobo de Nono del priorato de Lombardia, commendator de Nizza della Paglia dell'iſteſſo Priorato.

FRA Marino Thomachiello del priorato de capoa, commendator de Sauona del priorato de lombardia.

FRA Proſpero Pignone del priorato de capoa, commendator de coſſenza del medeſmo priorato.

FRA Achille de Sangro del priorato de Capoa.

FRA Federico Caccia del priorato de lombardia.

FRA Gieronimo Auogadro del priorato de lombardia, commendator de Pola del priorato de Venetia.

FRA Vincenzo Bonifacio del priorato de Capoa.

FRA Bernardino Scaglia del priorato de lombardia, commendator de giãſſone del medesmo priorato.

FRA Antonio Maria Pagliaro del Priorato de lombardia.

FRA Pompeo Suardo del priorato de Capoa.

FRA Giouanfranceſco la Motta del priorato de lombardia, commendator de barbarano del priorato de Venetia.

FRA Giouan'angelo de Nocera del priorato di capoa.

FRA Paulo Fiamberto del priorato de Lombardia
FRA Giouangiorgio Vercelle del priorato de lombardia, Commendator de Parma del priorato de Venetia.
FRA Michele Montalto del priorato de Meſſina
FRA Guido Antonio Pagliaro del priorato de lombardia, commendator de bitonte del priorato de barletta
FRA Giouanni Vigliega del priorato de Capoa
FRA Ardicino Griſelli del priorato de Lombardia
FRA Giouanni Vagnone del priorato de Lombardia
FRA Philippo Stagno del priorato de Meſſina
FRA Stephano Alfaro del priorato de Capoa, commendator dell'Aquila del priorato de Roma.
FRA Antonio Saccano del priorato de Meſſina
FRA Philippo Noceto del Priorato de lombardia
FRA Giouanni Grillione
FRA Rainaldo Denaro del Priorato de Meſſina
FRA Hercole Caracciolo del priorato de Capoa, & commendator de matera del priorato de Barletta.
FRA Agoſtino de Ricca del priorato de Capoa
FRA Fabritio del Carretto del priorato de lombardia, commendator de Milano dell'iſteſſo priorato.
FRA Aluigi Tana del priorato de lombardia
FRA Geſualdo della ualle di San Martino del priorato de lombardia
FRA Giouan'Antonio lo grugno del priorato de Meſſina
FRA Franceſco Bonaiuto del priorato de Meſſina
FRA Proſpero Torniello del priorato de lombardia
FRA Allaramo della Langueglia del priorato de lombardia
FRA Aluigi Souuico del priorato de lombardia
FRA Raphaele Saluaggo del priorato de lombardia
FRA Pirrho Melchio del priorato de lombardia
FRA Gioſeppe Valperga del priorato de lombardia
FRA Centorio Cagnuolo del priorato de lombardia
FRA Federico Cocconato del priorato de lombardia
FRA Marco Antonio Altauilla del priorato de lombardia
FRA Gieronimo Balſamo del priorato di Meſſina
FRA Giuſtiniano de Giuſtiniani del priorato de Venetia, commendator de ſacil del medeſmo priorato.
FRA Ceſare Zauarca del priorato de Meſſina
FRA Martio Abenaante del priorato de Capoa.

Fra

FRA Giouambattiſta Pagano del priorato de Roma
FRA Allaramo Parpaglia del priorato de Lombardia
FRA Fabritio Olleuano del priorato de Lombardia
FRA Gio:Giacobo Scarampo del priorato de Lombardia
FRA Pietro Antonio Barreſe del priorato de capoa
FRA Don Franceſco de Giuuara del priorato de capoa
FRA Barnaba la Marra del priorato de capoa
FRA Giorgio Berzetta del priorato de Lombardia
FRA Battiſta la Capiona del priorato de Meſſina
FRA Giulio Ceſare Maluicino del priorato de capoa
FRA Paulo Roſſo del priorato de Piſa
FRA Giouambattiſta Sudorini del priorato de Piſa
FRA Ridolfo Riccii del priorato de Piſa, commendator de Fiorenza del medeſmo prioraro.
FRA Aſdruballe de Medici del priorato de Piſa
FRA Giulio Braui del priorato de Venetia, Commendator de Peroſa del priorato de Roma.
FRA Vincenzo Torniello del priorato de lombardia
FRA Franceſco Rucellai del priorato de Piſa
FRA Ceſare Rouuiere del priorato de lombardia
FRA Gio:franceſco Cattaneo del priorato de lombardia
FRA Nicolo Grimaldo del priorato de lombardia
FRA Gioſeppe Cammero del priorato de lombardia
FRA Don Nicola de Marqueſe del priorato de Meſſina
FRA Aleſſandro Ridolfi del priorato de Piſa
FRA Loiſe Sorgente del priorato de capoa
FRA Don Carlo Ruffo del priorato de capoa
FRA Don Baldaſar Marquet del priorato de Meſſina, commendator de Saragoſa del medeſmo priorato.
FRA Antonio de Monte del priorato de Piſa
FRA Tiberio Campollo del priorato de capoa
FRA Marcello Galluccio del priorato de capoa
FRA Paulo Aldana del priorato de capoa
ERA Ardicino Piſcator del priorato de lombardia
FRA Vincenzo de Gabriele del priorato de Roma
FRA Ceſare Montiglio del priorato de Lombardia
FRA Vincenzo Spini del priorato de Piſa
FRA Emillio Scarampo del priorato de lombardia
FRA Don Ambroſio de Gioeni del priorato de Meſſina
FRA Michele Lomellino del priorato de lombardia

FRA Giouangiacobo Parpaglia del priorato de lombardia
FRA Don Pietro la Rocca del priorato de Meſſina
FRA Franceſco Pelletta del priorato de lombardia
FRA Marco Antonio Buſci del priorato de lombardia
FRA Franceſco Maria Falletti del priorato de lombardia
FRA Luiggi la Viualda del priorato de lombardia
FRA Torquato Torto del priorato de lombardia
ERA Fabricio Aiazza del priorato de lombardia
FRA Aleſſandro Dugnano del priorato de lombardia
FRA Michele Cadamoſto del priorato de lombardia
FRA Giouangiorgio del Caretto del priorato de lombardia
FRA Hippolito Malaſpina del priorato de lombardia
FRA Bernardino Sorgente del priorato de capoa
FRA Ferrante Baglione del priorato de Roma
FRA Giulio Ceſare de Ponte del priorato de lombardia
FRA Roberto Ponzone del priorato de lombardia
FRA Franceſco Vrſino del priorato de roma
FRA Gieronimo Penſa del priorato de lombardia
FRA Matteo Belhomo del priorato de Meſsina
FRA Franceſco Belhomo del priorato de Meſsina
FRA Bernardino Sclortino del priorato de Meſsina
FRA Aſcanio Cambiano del priorato de lombardia
FRA Caſparo de Afflitto del priorato de Meſsina
FRA Paulo Boniperto del priorato de Venetia
FRA Gieronimo Alliata del priorato de Meſsina
FRA Blaſco Lancea del priorato de Meſsina
FRA Giouanimaria Carmignano del priorato di capoa
FRA Franceſco Lanfreducii del priorato de Piſa
FRA Don Clariano Moncada del priorato de Meſſina
FRA Nicola lo Pozzo del priorato de Meſsina
FRA Giacopo Martello del priorato de Piſa
FRA Claudio Boccapianola del priorato de capoa
FRA Giouambattiſta Montalto del priorato de cappa
FRA Gregorio Adorno del priora to de lombardia
FRA Gabriele Saluzzo del priorat o de lombardia
FRA Veſpeſiano Gilleſtri del priorato de Meſſina
FRA Giorgio Coccaſtello del priorato de lombardia
FRA Gieronimo Doria del priorato de lombardia
FRA Paulo Ferrario del priorato de lombardia
FRA Giouanfranceſco Abenauole del priorato de capoa.

FRA Giouanni Vittelli del priorato de Roma, commendator de Corneto del priorato de Piſa.

FRA Onophrio Acciaiolli del priorato de Piſa

FRA Michele Dacis del priorato de capoa

FRA Antonio Martello del priorato de Piſa

FRA Pierphilippo della Corgnia del priorato de Roma; commendator de mugnano del priorato ſudetto.

FRA Aleſſandro de Aleſi del priorato de Meſſina

FRA Marco Canſacco del priorato de Roma

FRA Franceſco Molletti del priorato de Meſſina

FRA Don Ferrante d'Aragona del priorato de Meſſina

FRA Carlo de Paladinis del priorato de Barletta

FRA Franceſco de Daniele del priorato de Meſſina

FRA Giouambattiſta Lomellino del priorato de lombardia

FRA Franceſco Villa del priorato de lombardia

FRA Franceſco Beccaria del priorato de lombardia

FRA Vincenzo lo Perno del priorato de Meſſina

FRA Don Gioſeppe de Guiuara del priorato de Meſſina

FRA Marcello Maſtrillo del priorato de capoa

FRA Hercole Aſinarii del priorato de lombardia

FRA Decio Maſtrillo del priorato de capoa

FRA Giouanni Fornari del priorato de lombardia

FRA Trayano de Paſi del priorato de Venetia

FRA Gieronimo Galeoto del priorato de capoa

FRA Aleſſandro Sangiorgi del priorato de lombardia

FRA Veſpeſiano Malaſpina del priorato de Piſa

FRA Luiggi Giouanfigliazzi del priorato de Piſa

FRA Don Franceſco Saccano del priorato de meſſina

FRA Nicolo Vallori del priorato de Piſa

FRA Don Mutio Gonzaga del priorato de lombardia

FRA Philippo Doria del priorato de lombardia

FRA Andrea de Arimondo del priorato d'Venetia commendator de Vicenza del medeſmo priorato.

FRA Gaſpar Arcatore del priorato de lombardia

FRA Aleſſandro Vagnone del priorato de lombardia

FRA Paulo Auogadro del priorato de lombardia

FRA Bonifaccio Bruſciati del priorato de lombardia

FRA Ceſare Abbondio del priorato de Roma

FRA Carlo Scarauello del priorato de lombardia

FRA Attilio Maſtrogiudice del priorato de Capoa.

FRA Lamberto Grillo del priorato de lombardia
FRA Lorenzo Vagnone del priorato de Lombardia
FRA Pompillio Sauello del priorato de Roma
FRA Giouambattiſta Vintimilii del priorato de lombardia
FRA Carlo del Carretto del priorato de lombardia
FRA Gioua: franceſco Caccia del priorato de lombardia
FRA Fabricio de Azzia del priorato de capoa
FRA Carlo Valperga del priorato de lombardia
FRA Chriſtophoro Calloyra del priorato de lombardia
FRA Vincenzo Bozzola del priorato de lombardia
FRA Pierfranceſco de ſommaya del priorato de Piſa
FRA Bartholomeo Carduccio del priorato de Piſa
FRA Gieronimo Speciale del priorato de Meſſina
FRA Bartholomeo Caſtiglione del priorato de lombardia, commendator Faenza del priorato d'Venetia.
FRA Lorenzo Guaſcone del priorato de Piſa, commendator del cerro regale de Parma del priorato de Venetia.
FRA Giouambattiſta Rondinelli del priorato de Piſa
FRA Broccardo Perſicco del priorato de lombardia commendator de cremona dell'iſteſſo priorato.
FRA Don Conſtantino Caſtriotto del priorato de Capoa
FRA Carlo Gattinaria del priorato de lombardia
FRA Barnabo delle Donne del priorato de lombardia
FRA Don Gieronimo Ruffo del priorato de capoa
FRA Federico Sangiorgi del priorato de lombardia
FRA Aleſſandro Ruſca del priorato de Lombardia
FRA Aleſſandro Scarampo del priorato de Lombardia
FRA Giulio Beccaria del priorato de lombardia
FRA Giuan'angelo Centorio del priorato de lombardia
FRA Emilliano Vialardi del priorato de lombardia
FRA Nicola Torquinci del priorato de Piſa
FRA Nicolo del Bene del priorato de piſa
FRA Vincenzo d'Anaſtaſia del priorato de Roma
FRA Giouanfranceſco Auogadro del priorato de lombardia
FRA Giulio Ceſar Pelletta del priorato de lombardia
FRA Giouan Stephano Auogadro del priorato de lombardia
FRA Innocenzo de Carli del priorato de lombardia
FRA Giouanpaulo Cenami del priorato de Piſa
FRA Giouangiacobo Soller del priorato de lombardia
FRA Ottauiano Nata del priorato de lombardia.

Finis.

1562

NAPOLI